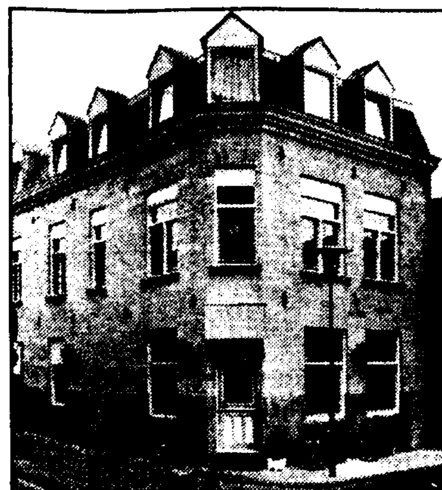
imburgs agblad

GSssst...

[Z]aterdag 27 juli 1991 — 73e jaargang nr. 175.

[U]itgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. – Postbus 3100, 6401 DP Heerlen – Telefoon 045-739911 – Hoofdredacteur Ron Brown – Losse nummers ƒ 1,50

● Huis van mergel

● Peter Post

Etappe-uitslag:	Gele trui:
1 Ekimov	1 Indurain
2 Abdoesjaparov	2 Bugno
3 Ludwig	3 Chiappucci
4 Colotti	4 Mottet
5 Jalabert	5 Leblanc

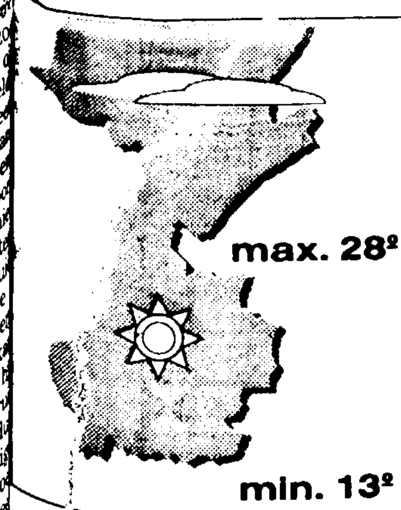

Vlok overweegt stappen tegen Weekly Mail

Van onze correspondent

[J]OHANNESBURG – De Zuidafrikaanse minister van Politie, Adriaan Vlok, overweegt gerechtelijke stappen tegen het weekblad Weekly Mail. Het blad, dat vorige week onthulde dat de regering in november '89 en maart '90 geheime betalingen aan de Zoeloe-beweging Inkatha heeft gedaan, noemde de minister in zijn nieuwste uitgave een leugenaar. De woordvoerder van Vlok verklaarde gisteren dat de minister zich het recht voorbehoudt gerechtelijke stappen te ondernemen tegen het weekblad.

Weekly Mail schrijft dat de minister zondag heeft gelogen, toen hij zei dat de met Inkatha verbonden vakbondsfederatie Uwusa, die 1,5 miljoen rand (één miljoen gulden) van de regering heeft gekregen, haar uitgaven volgens de regels had verantwoord. Uit geheime politiedocumenten, in het bezit van het weekblad, blijkt dat de boekhouding een grote chaos is en dat grote sommen geld spoorloos zijn verdwenen.

ZOMERS

Bij het oplossen van de aanwezige mist ontstaat er lage bewolking, die geleidelijk overgaat in stapelbewolking. Deze stapelwolken zullen het buienstadium niet bereiken. Vandaag zijn er dan ook perioden met zon en blijft het droog. De wind is zwak en veranderlijk. De middagtemperatuur loopt op tot ongeveer 25 graden. Morgen is de kans op mist kleiner en zal het overwegend zonnig zijn. De middagtemperatuur wordt ongeveer 28 graden. Ook na morgen wordt het weer bepaald door een rug van hogedruk boven onze omgeving, zodat er weinig aan het weerbeeld verandert en het zomers blijft.

Voor verdere informatie betreffende het weer in Limburg kunt u bellen 06-91122346.

VANDAAG:

	op:	onder:
zon	05.52	21.39
maan	21.44	06.33

MORGEN:

	op:	onder:
zon	05.54	21.37
maan	22.00	07.44

Appels worden gulden per kilo duurder

Provincie gaf voor 1989 toegekend geld van ministerie te laat uit

GS willen 5 miljoen terug uit pot WVC

DEN HAAG - Het provincie-bestuur van Limburg hoopt via een beslissing van de Raad van State 4,9 miljoen gulden te krijgen die het nog van het ministerie van Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur tegoed zegt te hebben.

Het gaat om geld dat beschikbaar werd gesteld voor speciale projecten voor ouderen. In 1989 werd 4,9 miljoen door het ministerie uitbetaald, maar dat bedrag werd op de totale uitkering voor bejaardenwerk begin 1990 weer ingehouden omdat de provincie het geld in 1989 niet had besteed. „We hadden het in 1989 nog niet uitgegeven, maar we hadden het al wel toegekend aan diverse projecten. De uitbetaling vond echter pas in 1990 plaats. Dat hebben we nu uit eigen middelen moeten doen", vertelde een woordvoerder van de provincie gisteren tijdens de hoorzitting bij de Raad van State.

Het ministerie hield echter vast aan het standpunt dat al het geld in 1989 besteed had moeten zijn en dat het dus nu terugviel aan de Staat.

Voorlopig

Hoe de Raad van State erover denkt wordt volgende week bekend gemaakt, al gaat het dan om een voorlopige beslissing. Daarop is aangedrongen door de provincie omdat de definitieve uitspraak nog wel een of twee jaar op zich kan laten wachten. „Het kost ons 40.000 gulden rente per maand", aldus een zegsman van de provincie.

Vervoersacademie sticht school in Tsjechoslowakije

Van onze verslaggever

VENLO - In het kader van de herstructurering van Tsjechoslowakije zal de Nationale Vervoersacademie te Venlo, volgend jaar, in Tsjechoslowakije een opleidingscentrum voor logistiek management opzetten. De hogeschool mag zich in een toenemende belangstelling verheugen, zo blijkt uit een interview van een onzer verslaggevers met de directeur van de Nationale Vervoersacademie, ir Albert Kruse. In de laatste vier jaar steeg het aantal leerlingen van 360 tot meer dan 600. Voor het nieuwe schooljaar werden reeds 200 nieuwe leerlingen ingeschreven.

Zie verder pagina 23
● **Vervoersacademie levert 'duizendpoten'**

● *Terwijl het Centraal Comité van de Communistische Partij zich gisteren zonder veel morren heeft geschaard achter de voorstellen van Sovjet-president Michail Gorbatsjov voor een nieuw, revolutionair partijprogramma, zijn de karikaturisten op de Arbat-'maliebaan' in Moskou al een stap verder. Voor hen is de topontmoeting tussen Gorbatsjov en Bush volgende week dinsdag en woensdag in Moskou al actueel, getuige de portretten waaraan deze tekenaar hier de laatste hand legt.*

Ondanks nieuwe voorwaarden Shamir voor vredesoverleg

Israël bereid tot concessies

Van onze redactie buitenland

JERUZALEM – Israël is bereid tot verdere concessies om vredesoverleg over het Midden-Oosten van de grond te krijgen, zoals het toelaten van de Verenigde Naties aan de conferentietafel. Dat heeft minister van Buitenlandse Zaken David Levy gisteren laten doorschemeren in een interview met de Jerusalem Post. De Israëlische radio meldde echter dat daar nieuwe eisen tegenover staan. De overgrote meerderheid van de Israëlische bevolking wil dat de regering akkoord gaat met een vredesconferentie.

Levy zei in de krant dat de Palestijnse afvaardiging naar de conferentie het grootste probleem blijft. „De rest lossen we samen wel op", aldus de minister, wijzend op de rol van de VN en de duur van de conferentie. Israël heeft tot nu toe geweigerd de VN te laten deelnemen en vindt dat een conferentie eenmalig moet zijn. De joodse staat weigert ook Palestijnen uit Oost-Jeruzalem als onderhandelaar te accepteren. De Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken Baker komt wellicht volgende week naar Israël met een 'acceptabele' lijst Palestijnse onderhandelaars.

Voorwaarden

De Israëlische radio meldde gisteren dat de regering van premier Jitschak Shamir nieuwe voorwaarden heeft gesteld voor de aanvaarding van de Amerikaanse conferentievoorstellen. Zo zou het einddoel van de onderhandelingen van tevoren vastgelegd moeten worden en zou Israël de inhoud van de uitnodigingen willen zien voordat die aan de deelnemers verstuurd worden. Daarnaast eist Israël volgens de radio dat tijdens de openingszitting Jordanië en niet de Palestijnen namens de gezamenlijke Jordaans-Palestijnse afvaardiging spreekt. De nieuwe voorwaarden van Israël zijn mogelijk het gevolg van de Syrische uitlating dat Washington heeft beloofd dat Israël na een conferentie de Golan-hoogte terug zou geven. Premier Shamir heeft deze week nog eens benadrukt dat hij geen afstand wil doen van bezet gebied in ruil voor vrede.

Centraal Comité steunt plannen Gorbatsjov

Van onze correspondent

MOSKOU – Sovjet-leider Gorbatsjov kreeg gisteren overweldigende steun van de partijtop voor een nieuw programma waarin marxistisch-leninistische dogma's worden ingeruild voor democratie en vrije markt. Een bijzonder partijcongres moet dit najaar het besluit van het Centraal Comité (partijparlement) bekrachtigen.

Leidinggevende partijfunctionarissen benadrukten na afloop de nieuwe eenheid in de partijgelederen. De door de media voorspelde breuk tussen conservatieven en hervormers is uitgebleven, stelde ideologie-secretaris Dzasochov vast. Hij en andere hoge partijfunctionarissen gaven echter ook toe, dat het nieuwe programma 'aanleiding is voor verdere discussie'.

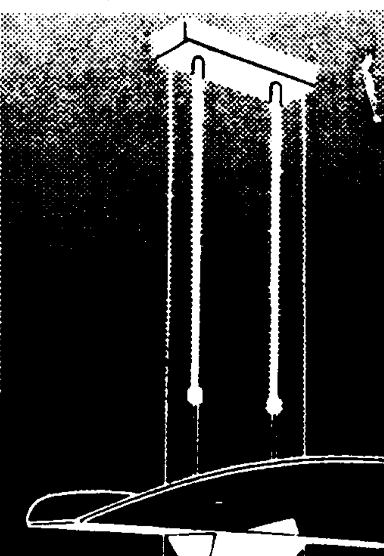
Om te beginnen het secretariaat van het Centraal Comité, dat de ingediende wijzigingsvoorstellen in de komende tien dagen moet verwerken in de uiteindelijke tekst. Daarna volgt de discussie in de afdelingen van de partij die aan het Congresbesluit (in november of december) voorafgaat.

Zie verder pagina 3
● **Gorbatsjov zal decreet Jeltsin bestrijden**

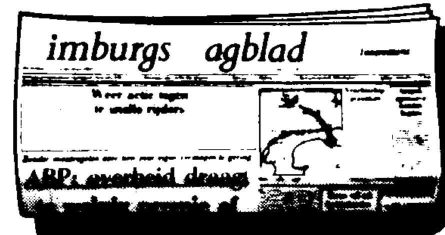

Seks, Moravia's sleutel tot de werkelijkheid

Op 26 september 1990, de dag waarop zijn uitgever hem de drukproeven van zijn autobiografie zou komen brengen, overleed op 83-jarige leeftijd de Romeinse schrijver Alberto Moravia. En daarmee werden vooral de laatste regels van dat boek, Het leven van Moravia, als het ware een soort van testament.

De laatste jaren van zijn leven liet Moravia zich gewillig interviewen door zijn vriend Alain Elkann, een Franse schrijver/journalist. Aan het eind van dit gekunstelde vraaggesprek vraagt Elkann hoe de kinderen van vandaag zich op het leven van morgen moeten voorbereiden.

„Dat is moeilijk te beantwoorden," zegt Moravia. „Uit het feit dat hun antwoord vaak uit het gebruik van verdovende middelen bestaat moeten we concluderen dat de jongere generatie eigenlijk de waarheid de rug zou willen toekeren. Ik hoop dat dat niet gebeurt en dat een nieuwe relatie tussen het bewustzijn en het leven wordt gevonden".
In welke zin?
„In die zin dat kennis niet de dood tot gevolg heeft, maar het leven." Beschouw je met die wens het boek over je leven als af? „Ja."

Om maar meteen met de deur in huis te vallen: Het leven van Moravia is een fantastisch boek. Niet alleen is het een biografie van een literator met een indrukwekkend oeuvre, het is ook een kroniek van de twintigste eeuw. „Mijn leven is een onafgebroken serie van avonturen geweest," vertelt de schrijver.

En dat blijkt. Met zijn hoofd 'in een wolk van literatuur' bereisde hij de hele wereld: in China spioneerde hij min of meer voor de fascisten, in Bolivia trachtte hij de revolutionair Regis Debray vrij te krijgen die opgepakt was bij de actie waarbij Che Guevara het leven liet, in Zwitserland interviewde hij Carl Gustav Jung, in Japan was hij te gast bij Yukio Mishima, hij had ontmoetingen met Castro, Mailer, Maria Callas, Arafat, Fidel Castro en mocht Gorbatsjov een prijs overhandigen. Het hoeft niet per se genant te zijn dat foto's van deze ontmoetingen zijn afgedrukt in Het leven van Moravia. Aan het eind van zijn leven raakte de schrijver nauwer betrokken bij de politiek. Na een bezoek aan Hiroshima zette hij zijn naam en faam in tegen de kernbewapening en werd voor Onafhankelijk Links zelfs lid van het Europarlement.

Nauwelijks een tiener kwam Moravia in een sanatorium terecht met een naar eigen zeggen psychosomatische aandoening. In de winter van 1923 dreigde hij daar zelfs aan te bezwijken. Ondanks (misschien wel dankzij) de pijn en hoge koorts raakte hij in de ban van Arthur Rimbaud en Fjodor Dostojewski. Met de inktpot tussen de lakens geklemd begon Moravia op 17-jarige leeftijd aan zijn eerste roman De Onverschilligen die meteen een succes werd. Hij vereenzelvigde zich met een personage van Dostojewski hoewel het boek bepaald niet Dostojewskiaans is.

Al lezende heb je al snel het gevoel dat je met de schrijver over literatuur spreekt. Over de waarde van Proust, Joyce, Dostojewski, Zola, Flaubert, Elliot, de Amerikanen en de Italianen. Hoewel kennis van het Italiaanse cultuurgoed tot aanbeveling strekt (wie in Godsnaam kent evenveel Italiaanse literatoren als Moravia?), zijn de bladzijden daaraan gewijd niet al te taai aangezien je een goede indruk krijgt van Moravia's visie op schrijvers en dichters. „Dichters zijn alleen op papier dichters, omdat ze op het papier nooit alleen zijn. Op papier zijn ze samen met hun demonen. In het leven staan ze alleen, zonder demonen, en dan zijn het mensen als iedereen."

Buitengewoon interessant zijn Moravia's bespiegelingen over zijn eigen werk. Niet alleen in zijn eigen leven, ook in zijn omvangrijke oeuvre eist seks de grootste rol op. Zoals in de prachtige novelle Agostino en de verhalenbundel Daar is Venus, zwaar als goud die uitgeverij de Wereldbibliotheek samen met de autobiografie heeft uitgegeven.

„Iedere schrijver heeft zijn eigen sleutel om de deur naar de werkelijkheid te openen. Balzac bijvoorbeeld heeft het geld. Ook al spreekt hij over seks, hij spreekt eigenlijk over de liefde, over de politiek, over de maatschappij en mogelijk zelfs over geld. Bij Dostojewski is de sleutel moord, bij Conrad de zee. Zoals iemand een tijd geleden eens heeft gezegd: inspiratie is altijd over hetzelfde spreken en niet over iets anders. Welnu, mijn inspiratie is vaak in de richting gegaan van het spreken over seks en niet over het spreken over iets anders dan seks: maar het is de sleutel waarmee ik me verbeeld de deur naar de werkelijkheid op een kiertje te zetten". Het hoeft uiteraard geen betoog dat de sleutel van de Romein niet op de toegangspoorten van het Vaticaan paste.

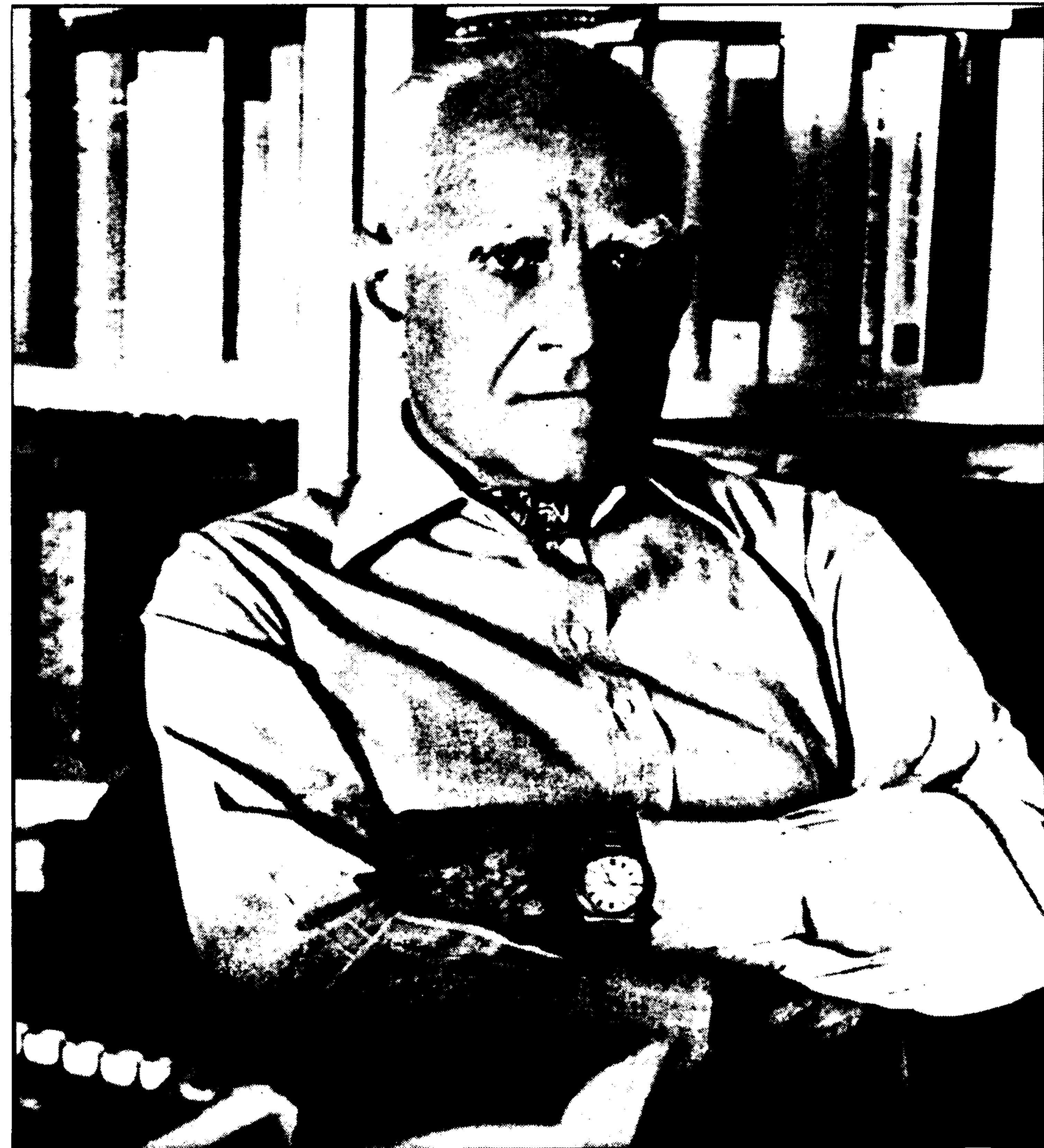
Feitelijk is de autobiografie van Moravia een lang interview van ruim 350 bladzijden. De vragen van Elkann zijn vaak naïef, maar dat komt de duidelijkheid ten goede. Nu en dan overlappen de antwoorden elkaar. Een bezwaar is wel dat Elkann nergens verantwoording aflegt over zijn interview zodat de vraag welke invloed Moravia op het vraaggesprek heeft gehad onbeantwoord blijft. Maar daar staat natuurlijk tegenover dat tal van vragen over Moravia's leven in deze biografie een antwoord krijgen.

Moravia's verscheiden kwam – ondanks zijn hoge leeftijd – onverwacht. Je zou bijna denken dat hij gewacht heeft tot zijn laatste verhaal, zijn meest autobiografische, gezet was. Op de vraag 'Hoe denkt u over de dood?' plachtte Moravia altijd te zeggen: „Als we echt zouden opletten, gingen we nooit dood."

Karakteriserend voor de oprechtheid van zijn autobiografie zijn de woorden die hij vervolgens aan Elkann meegeeft. „Daaruit kun je afleiden dat ik denk dat de dood een vergissing is. Oftewel een incident, dat waarschijnlijk kan worden voorkomen, namelijk door op te letten. Men zal zeggen dat dat een optimistische visie is. Mijn antwoord is: Nee, het is een visie waaruit blijkt dat ik tot nu toe nooit serieus over de dood heb nagedacht."

Uitgeverij Wereldbibliotheek: Alberto Moravia & Alain Elkann, Het leven van Moravia, Fl. 45,-; Alberto Moravia, Daar is Venus, zwaar als goud FL. 34,50; Alberto Moravia, Agostino, Fl.24,50.

emile hollman

● *Alberto Moravia: 'Als we echt zouden opletten, gingen we nooit dood.'*

Nieuwe produktie[s] bij Zuidelijk Tone[el]

EINDHOVEN – Het Zuidelijk T[o]neel in Eindhoven brengt het [vol]gende seizoen zes nieuwe produ[k]ties uit: vier grote d'e gespe[eld] zullen worden in de meeste gr[ote] theaters in Nederland en Vlaan[de]ren en twee kleinere die onder [an]dere zijn bedoeld voor het kle[ine] zalen circuit.
Bovendien geeft het Zuidelijk T[o]neel reprises van 'Het Zuiden' [en] 'Ajax/Antigone'. Deze produkt[ies] stonden ook het afgelopen seiz[oen] op het programma. Nieuw het [ko]mend seizoen zijn 'Toch zonde [dat ze] die hoer' van John Ford en 'Het [ver]geren onder de olmen' van Eug[ene] O'Neill, beide onder regie van [...] van Hove, 'De eenzame weg' [van] Arthur Schnitzler, een voorstell[ing] die wordt geregisseerd door [...] Thijs en 'Thyestes' van Hugo Cl[aus] geregisseerd door Dora van [der] Groen.
Het Zuidelijk Toneel heeft [...] gekozen voor stukken die zelden [of] nooit in Nederland zijn gespee[ld]. „Het artistieke en publiekssuc[ces] van voorstellingen als Lulu en [Het] Zuiden rechtvaardigen een derge[lij]ke, eigenzinnige keuze," aldus [een] woordvoerder van het Zuidelijk T[o]neel.
Na het verdwijnen van het tonee[lge]zelschap Globe enkele jaren g[ele]den kreeg het Zuidelijk Tonee[l] opdracht om als theatervoorzien[ing] op ad hoc basis voorstellingen [te] produceren. Per produktie wo[rden] spelers, regisseurs en vormgev[ers] aangetrokken. Volgens de wo[ord]voerder van het Zuidelijk To[neel] wordt dit beleid met ingang van [het] nieuwe seizoen enigszins bijgest[eld]. „Dezelfde spelers komen regelm[ati]ger in verschillende produkties [te]rug."

Oriëntatiecursus beeldende kunsten

MAASTRICHT – De Academie Beeldende Kunsten van de Rijkshogeschool Maastricht begint in het studiejaar 1991-1992 in samenwerking met de centra voor Kunstzinnige Vorming op zes plaatsen in Limburg een oriëntatiecursus. Deze plaatsen zijn: Maastricht, Weert, Born/Geleen/Sittard/Stein, Heerlen, Kerkrade en Venlo.

De oriëntatiecursus is bedoeld voor leerlingen uit de hoogste klassen van het voortgezet onderwijs en andere geïnteresseerden die overwegen een studie aan de Academie Beeldende Kunsten te gaan volgen. In de periode van oktober tot maart krijgen de cursisten praktische voorlichting over de verschillende opleidingen. De cursus wordt gegeven op donderdag, vrijdag of zaterdag.

Deelname aan de cursus geeft overigens geen garantie over de toelating tot de studie. In onderwijskringen – ook bij het Ministerie van Onderwijs en Wetenschappen – wordt positief gereageerd op dit initiatief, temeer daar op de middelbare school het aantal uren voor expressievakken steeds minder wordt.

Het cursusgeld bedraagt 450 gulden. Geïnteresseerden kunnen vanaf 3 september folders en inschrijfformulieren aanvragen bij de deelnemende Kreatieve Centra.

Van Amerongen hoofdredacteur 'De Uitkrant'

AMSTERDAM – De Uitkrant, een maandelijkse uitgave over het kunstaanbod in Amsterdam, komt per 1992 onder redactionele leiding van Martin van Amerongen, tevens hoofdredacteur van de Groene Amsterdammer.

Dit voorjaar besloot de gemeente Amsterdam tot het staken van de subsidie aan de Uitkrant per 1992. De uitgever, het Amsterdams Uit Buro, ging vervolgens een samenwerkingsverband aan met de Geïllustreerde Pers. Door deze samenwerking blijft de bestaande gratis verspreiding gehandhaafd; de oplage gaat zelfs omhoog van 120.000 naar 280.000 exemplaren.

Redactie en uitgever streven ernaar de toegankelijkheid en informatiewaarde van de Uitkrant te vergroten.

Rechter stelt NOB in gelijk

Geen vrijaf voor Metropole-musici

HILVERSUM – Concertmeester Roman Koch en eerste cellist Hans Bonsel, die zijn verbonden aan het Metropole Orkest, mogen niet mee met een tournee door Japan met het Malando Orkest. De vice-president van de Arrondissementsrechtbank te Amsterdam, mr. U. Bentinck heeft dat gisteren bepaald in een kort geding dat beide musici hadden aangespannen tegen hun werkgever, het NOB.

Bentinck bepaalde dat Koch en Bonsel door hun langdurige afwezigheid - de tournee duurt van 14 september tot en met 20 oktober - niet in staat zijn de uit hun arbeidscontract voortvloeiende verplichtingen na te komen. Tevens was de vice-president van mening dat de leidinggevende functie van beide musici niet toestaat om gedurende zo'n lange periode met vervanging te werken.

De manager van het Malando Orkest, Fred Burkhardt, zegt 'verbijsterd' te zijn over het vonnis.

Hij wijst erop dat de betrokken musici reeds verschillende malen hebben deelgenomen aan een Malando-tournee. In die gevallen kregen zij wel buitengewoon, onbetaald verlof van het NOB.

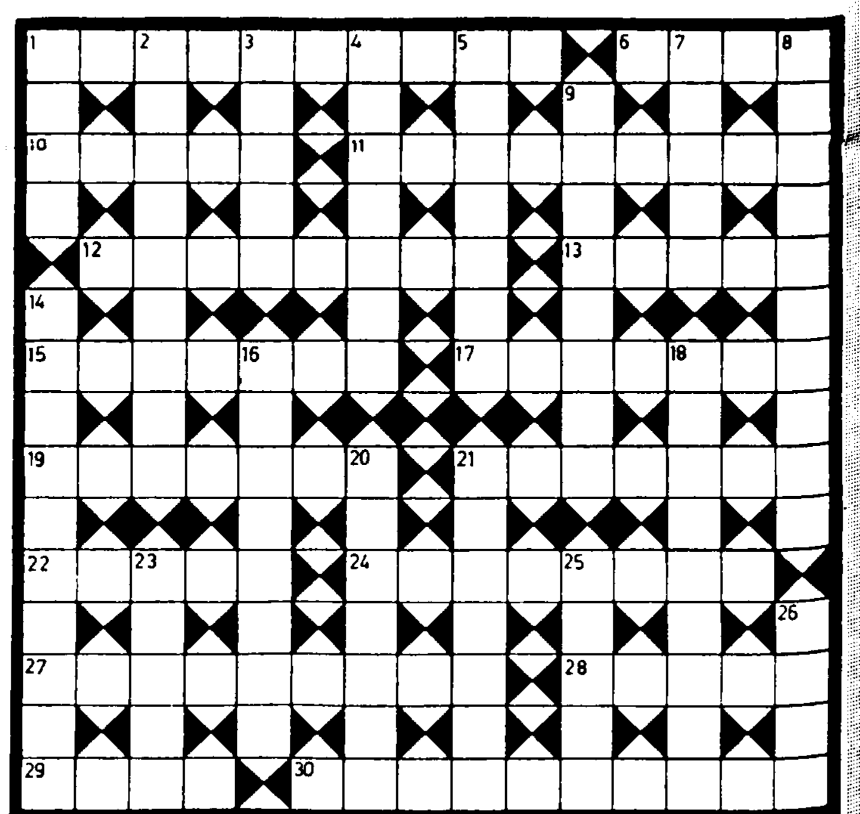
Koch en Bonsel maken al meer dan tien jaar deel uit van het uit negentien musici bestaande Malando Orkest. Dit orkest, dat gespecialiseerd is in het spelen van tango's, maakt eens in de twee jaar een buitenlandse tournee.

Beide musici blijven erbij dat zij tijdens de Japanse tournee best in het Metropole Orkest kunnen worden vervangen, daar het in die periode slechts één keer voor de radio en twee keer voor televisie moet optreden. Het NOB voert daartegen aan dat 'alleen in noodgevallen en voor korte duur' waarnemers kunnen invallen bij het Metropole Orkest.

Oplossing van gisteren

ZET ≡ SOM ≡ VLA
ORAN ◢ O ◣ PRUL
TOL ◢ PRO ◣ GIS
≡ SONT ▲ PRET
K ◢ NA ≡ A ≡ ES ◣ ...
OS ◀ TERUG ▶ AR...
M ◥ MI ≡ M ≡ EG ◤ A
≡ MEES ▼ SLAG
PUT ◥ TOR ◤ REE
AZEN ◥ E ◤ ODER
PER ≡ ERG ≡ ELF

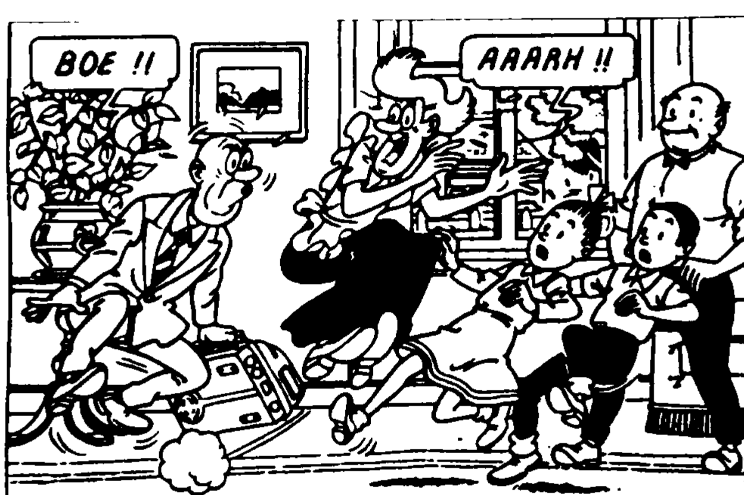
cryptogram

Horizontaal
1. Rommelig dier; 6. Een reu in C is ongebleekt; 10. Kijk en lach als u een veer laat; 11. Wat u te beurt valt is het einde van uw bestaan; 12. Voor haar is een kwaad wijf met een hoge rug!; 13. C kwam voor de mier als iets onaangenaams; 15. Hij heeft niet de hoogte, S, integendeel; 17. En zo vallen de bacterieën op u neer; 19. Erg vies en te zwartachtig; 21. Kermen op schragen; 22. Wie te laat is voor de tweede oogst; 24. Logés zitten u op de huid; 27. Zend een rad om de richting te bepalen; 28. Is er voer voor de kaper?; 29. En van Anton krijgt u hem aangeboden; 30. Dat is dit.

Verticaal
1. Een rots vol afval; 2. Op tijd, snoodaard!; [3]. Bezopen doek; 4. Schoeisel voor een file; [5 ...] kunt dit doen met drie; 7. Er is van de ketting [...] de dozen gedaan; 8. Goed bekeken, men [...] juist het spel beëindigd; 9. En de koker uit O[ve]rijssel; 14. Verbazingwekkend, iedereen is [...]; 16. Vasthoudend gedierte; 18. Duitendief; [...] Kent u deze meneer aan z'n gezeur?; 21. [...] vette buitenlander nog aan het eten?; 23. [...] in de erwt in Gelderland?; 25. Troost zo[...] thee een beeld; 26. Bij pijn valt P uit door [...] spijker.

lambik baba

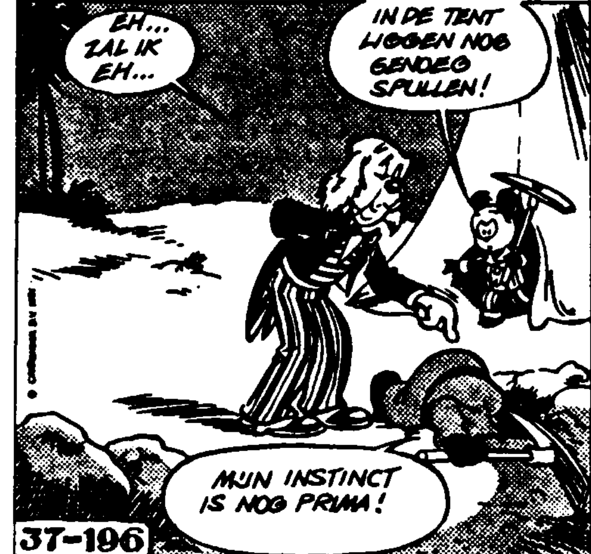

SRINIVASA! WAAR IS DIE POT?

(C) Standaard Uitgeverij Antwerpen

panda en de luchtpost

recept

Klassieke lamscurry

Een handige manier om blokjes vlees rondom gelijkmatig te kruiden gaat als volgt. Doe de helft van de benodigde kruiden in een plastic zak (bv boterham- of diepvrieszakje), voeg stukken vlees toe en bestrooi met de rest van de kruiden. Schud daarna het geheel zorgvuldig dooreen met als resultaat blokjes vlees met rondom een mooi egaal laagje kruiden.
Benodigdheden voor 4-6 personen: 750 g lamsschouder in dobbelstenen, 3 volle el kerriepoeder, peper en zout, olie, 2 dl water, 1 fijngesnipperde ui, 1 uitgeperst teentje knoflook, 4 tomaten in stukken, 2,5 dl yoghurt, 1 appel in blokjes en 1 banaan in plakjes.
Kruid lamsvlees met 1 el kerriepoeder, peper en zout. Bak vlees in weinig hete olie aan. Neem vlees uit de pan, giet olie weg en blus pan af met water. Roer aanbaksels los en kook 'jus' een minuut door. Fruit uisnippers en knoflook in 1 el olie en voeg helft stukken tomaat toe. Fruit geheel ca. 5 minuten en voeg resterende kerrie toe. Schenk 'jus' samen met yoghurt in de pan, roer dooreen en laat vlees erin gligden. Laat geheel daarna 1 uur zonder deksel op laag vuur pruttelen. Fruit vlak voor einde kooktijd appel en tomaat zacht, voeg plakken banaan toe. Breng op smaak met peper en zout en en voeg fruitmengsel bij curry. Serveer hierbij rijst of pasta.

huub meijer

UITGEVERSMAATSCHAPPIJ
Limburgs Dagblad B.V.

Directie:
mr. F.A.M. van Hellemondt
K.J. Verwer

Hoofdkantoor:
In de Cramer 37
6411 RS Heerlen

Telefoon:
Abonnementen 045-73[...]
Advertenties 045-73[...]
Piccolo-advertenties 045-71[...]

Fax:
Redactie 045-7392[...]
Advertenties 045-7392[...]
Algemeen 045-739[...]

Telex:
Redactie 5612[...]

Banken:
ABN Bank Heerlen 57 75 35 9[...]
Postbank 10 35 1[...]

Rayonkantoren:
Brunssum 045-25[...]
Geleen 046-74[...]
Heerlen-Centrum 045-71771[...]
Kerkrade 045-452932/455[...]
Maastricht 043-25447[...]
Roermond 04750-184[...]
Sittard 046-51557[...]
Valkenburg 04406-15[...]

Abonnementsprijzen:
Bij vooruitbetaling te voldoen
per kwartaal f 79,2[...]
per maand f 26,[...]
losse nummers f 1,5[...]
Bfr. 2[...]

Voorstel van Van Miert 1 oktober 1992 van kracht

Snelheidsbegrenzer vrachtwagens in EG

BRUSSEL - De EG-commissie wil dat vanaf 1 oktober 1992 vrachtwagens en autobussen in de Gemeenschap voorzien zijn van snelheidsbegrenzers. Op voorstel van EG-transportcommissaris Karel van Miert is de Commissie gisteren akkoord gegaan met een Europese richtlijn die het gebruik van die apparatuur voorschrijft. Die richtlijn is ter goedkeuring naar de Europese ministerraad gestuurd.

Voor vrachtwagens wordt de snelheidsbegrenzer afgesteld op 80 km per uur. Alle vrachtwagens van boven de twaalf ton moeten ermee worden uitgerust. Autobussen (d.w.z. bussen met meer dan acht zitplaatsen en boven de vijf ton) zullen na 1 oktober volgend jaar niet harder dan 100 km per uur kunnen rijden. Een woordvoerder van de Commissie wees er gisteren op dat er in verschillende EG-landen al snelheidsbegrenzers bestaan. Andere lidstaten van plan die apparatuur verplicht te stellen. Daarom is het nu het goede moment om die zaak op Europees niveau te regelen, aldus de woordvoerder.

Behalve veiligheids- spelen ook concurrentieoverwegingen een rol. Als straks de grote open Europese markt een feit is moeten alle vervoersbedrijven in de EG met dezelfde spelregels te maken hebben. Anders wordt de concurrentie verstoord, aldus de EG-commissie.

Op 8 juli heeft de EG-commissie al een richtlijn voorgesteld waarin de technische normen voor snelheidsbegrenzers voor nieuw te bouwen vrachtwagens worden omschreven. Het is niet meer dan logisch dat die normen ook gelden voor de snelheidsbegrenzers die in al bestaande voertuigen worden ingebouwd, aldus de Commissie.

Volgens EG-commissaris Van Miert heeft het aanbrengen van snelheidsbegrenzers veel voordelen. Niemand kan meer sneller rijden dan is toegestaan en dat betekent dat de concurrentievoorwaarden dezelfde zijn. Verder wordt de verkeersveiligheid ermee gediend, wordt het milieu minder aangetast en wordt er op het energieverbruik bespaard.

Adviesraad regering wil identificatieplicht

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG - Er moet wel degelijk een verplichting komen voor alle burgers van 16 jaar en ouder om een identificatiebewijs bij zich te dragen. Ook moet de identificatieplicht gaan gelden bij voetbalwedstrijden en in het openbaar vervoer, om zo het vandalisme en zwartrijden aan te kunnen pakken. De plannen van minister Hirsch Ballin (Justitie) met de identificatieplicht gaan lang niet ver genoeg.

Dat schrijft de Voorlopige Raad voor de Persoonsinformatievoorziening, een belangrijk adviesorgaan van het kabinet, in een brief aan minister Hirsch Ballin. De bewindsman wil de identificatieplicht alleen in een beperkt aantal gevallen invoeren, zoals bij het vreemdelingentoezicht, en in de strijd tegen belasting- en uitkeringsfraude. Hirsch Ballin vindt dat in die gevallen bovendien volstaan kan worden met het tonen van een bestaand identificatiebewijs, zoals het paspoort of rijbewijs.

Het compromis dat de bewindsman hiermee bereikt heeft tussen de tegengestelde opvattingen van de regeringspartijen CDA en PvdA, krijgt van de voorlopige raad niet meer dan een 'gematigd positief' onthaal. Vooral bij de bestrijding van voetbalvandalisme en zwartrijden kan het identificatiebewijs eigenlijk niet gemist worden, meent de voorlopige raad.

Dief lijmt bejaarde vast aan koelkast

ROTHERHAM - Een invalide bejaarde vrouw Edna Duke, 71, in het Noordengelse Rotherham is gisteren door een dief met superlijm vastgezet aan de deur van haar koelkast, aldus de politie.

Zij werd wakker toen de overvaller haar slaapkamer binnenkwam. Hij sleurde haar naar de keuken, smeerde de direct klevende lijm op haar hand en zette haar daarmee vast aan de koelkast. Daarna stal hij een geldbedrag van omgerekend honderd gulden.

punt uit

● Beledigd

De Griekse minister van Industrie, Energie en Technologie, Stavros Dimas, is donderdag afgetreden naar aanleiding van een botsing met de vrouw van premier Constantine Mitsotakis. De Griekse media meldden gisteren dat Dimas zich beledigd voelde door de opmerking van Marika Mitsotakis tijdens een staatsbezoek in de Sovjetunie. Ze zei dat hij onbeleefd was tegen Griekse industriëlen, die ook deel uitmaken van het gezelschap dat de premier in de Sovjetunie vergezelde.

● Hulpverleners

Japan zal enkele ontwikkelingsprojecten in Peru stopzetten en zijn hulpverleners uit het land weghalen na moordaanslagen van Peruaanse rebellen op drie hulpverleners en een Peruaanse boer van Japanse afkomst. De aanslagen zijn uitgevoerd door rebellen van de maoïstische verzetsbeweging Lichtend Pad, die daarmee de positie lijken te willen ondermijnen van de Peruaanse president Alberto Fujimori, een zoon van Japanse immigranten.

● Terroristen

Jordaanse veiligheidsdiensten hebben een groep terroristen ontdekt die van plan was om leden van de regering, parlementariers en buitenlandse diplomaten te vermoorden. De onbekende groep, die ook onder de naam 'Mohammed's leger' opereert, zou worden betaald door nietsvermoedende mensen die geloven dat hun donaties naar de Palestijnen gaan. De veiligheidsdiensten verklaarden dat de 60 leden van de groep, die tien dagen geleden gearresteerd werden, op de doodstraf moeten rekenen.

● Zelfmoord

Een man die in voorarrest zit op beschuldiging van moord heeft het Canadese hooggerechtshof gevraagd hem de gelegenheid te geven om zelfmoord te plegen. De man, de 37-jarige Roger Lee Burke, moet terechtstaan omdat hij in april zijn buurman zou hebben vermoord. Hij heeft vorige week geprobeerd zijn polsen door te snijden met de scherven van een gebroken asbak. Burke verklaarde donderdag voor het hof dat hij zijn volle verstand had besloten een eind te willen maken aan zijn leven.

● Verdubbeling

Onderzoekers hebben ontdekt dat bij patiënten met de ziekte van Charcot-Marie-Tooth (CMT) een klein deel van chromosoom 17 is verdubbeld. CMT is een aandoening van het perifere zenuwstelsel. De belangrijkste symptomen zijn een toenemend verlies van spierweefsel en spierzwakte in onderbenen en -armen met misvormingen aan de voeten en soms ook aan de handen. De ontdekking is van belang voor het begrip van het ontstaan van erfelijke ziekten in het algemeen.

● Vals

De Koninklijke Marechaussee heeft vorig jaar 2741 valse paspoorten of andere grensdocumenten ontdekt. Dat betekende een forse groei ten opzichte van 1989, toen bij de grensbewaking 1579 valse documenten werden onderschept. Dat blijkt uit het jaarverslag 1990 van de Koninklijke Marechaussee. De meeste documenten die in beslag werden genomen, waren afkomstig uit Sri Lanka en Libanon. Behalve valse of vervalste documenten leverde de grensbewaking door de Marechaussee ook de inbeslagname van 170 vuurwapens en 564 andere wapens op. De Marechaussee nam verder 114 kilo hennepproducten in beslag, 15 kilo cocaïne en kleine hoeveelheden heroïne, amfetamine, LSD en methadontabletten.

● Massagraf

Bij opgravingen in een massagraf in de Oekraïne zijn de stoffelijke overschotten van Poolse officieren blootgelegd. Dit is gisteren door het Poolse persbureau PAP bericht. De Polen zijn in 1940 door Stalins geheime dienst NKVD vermoord. Bij de opgravingen in de omgeving van Charkov (Oost-Oekraïne), die sinds donderdag wordt bijgewoond door een Sovjet-Poolse delegatie, zijn verschillende bewijzen gevonden voor de aanwezigheid van vermoorde officieren, waaronder uniformknopen. Naar verwachting hebben zo'n 4.000 vermoorde Poolse officieren er hun laatste rustplaats gevonden.

Federale leger waarschuwt: crisis nadert hoogtepunt

Internationaal beraad over geweld in Kroatië

BELGRADO - Europese en Joegoslavische ministers zijn gisteren bijeengekomen om te bespreken hoe het geweld in de republiek Kroatië moet worden gestopt. Het Joegoslavische leger heeft gewaarschuwd dat de gevechten steeds heviger worden. Volgens het leger nadert de crisis in deze republiek een hoogtepunt. Ook gisteren vielen weer slachtoffers in het geweld tussen Kroaten en Serviërs.

In de Joegoslavische kustplaats Dubrovnik zijn de ministers van Buitenlandse Zaken van zes Europese landen, behalve Joegoslavië ook Italië, Oostenrijk, Hongarije, Tsjechoslowakije en Polen begonnen aan een twee dagen durende conferentie. Hieraan zullen ook de Joegoslavische premier Ante Markovic en andere regeringsleiders deelnemen. Zij hopen een gemeenschappelijke verklaring te kunnen opstellen over de crisis die het etnische geweld in Kroatië moet verminderen.

'Weinig hoop'

Westerse waarnemers zeiden weinig hoop te hebben dat de bijeenkomst nieuwe gevechten kan voorkomen. „Het leger heeft blijkbaar instructies gehad met meer machtsvertoon op te treden en de Kroaten zijn duidelijk bang enig territorium te verliezen aan Servië," aldus een westerse diplomaat. Volgens een functionaris is het grootste nut van de bijeenkomst in Dubrovnik dat de Kroatische president Franjo Tudjman in bilaterale gesprekken met Europese leiders kan pleiten voor internationale waarnemers die de vechtende partijen in zijn republiek moeten scheiden.

Tegelijkertijd kwam gisteren in Belgrado het acht leden tellende Joegoslavische staatspresidium bijeen. Centraal punt in dit overleg was de vraag hoe het federale leger moet reageren op het niet naleven van de ultimatums door Kroatië. Het presidium heeft herhaaldelijk de ontwapening geëist van alle illegale groepen in de opstandige republiek.

Bezettingsmacht

Het machtige Servische kamp verlangt nu een vrije hand voor het federale leger om de Kroatische politie en paramilitaire nationale garde te ontwapenen. Nog voor de zitting begon, eiste de Kroatische regering de onmiddellijke terugkeer van de militairen naar hun kazernes. De Kroatische minister van Binnenlandse Zaken, Onesin Civitan, zei dat zijn regering de federale troepen als bezettingsmacht beschouwen als niet wordt ingegaan op de eis dat het leger zich in elk geval terugtrekt uit die gebieden in Kroatië waar momenteel geen spanningen zijn.

Volgens kranteberichten wil de Joegoslavische regeringsleider Ante Markovic aftreden. Hij zou maandag zijn ontslag gaan indienen vanwege het onvermogen van de federale regering haar gezag over het hele land te laten gelden. Maar Markovic sprak de berichten tegen.

Vliegvelden

In tegenstelling tot Kroatië is de sfeer in de buurrepubliek Slovenië ontspannen. Gisteren werden alle drie de vliegvelden daar weer geopend na een maand lang op bevel van het Joegoslavische leger gesloten te zijn geweest.

Inmiddels doen opnieuw berichten de ronde dat de Libanese Strijdkrachten, de belangrijkste christelijke militie in het land, voor meer dan 650 miljoen gulden wapens hebben verkocht aan Slovenië. Een woordvoerder van de militie ontkende het bericht, volgens welk in de eerste twee weken van juni zeven schepen vanuit de Libanese haven Jounieh koers zouden hebben gezet naar Joegoslavië.

Zij zouden 27.000 ton wapens hebben vervoerd, waaronder vier aanvalshelikopters, patrouilleboten, artillerie, raketlanceerders en munitie. De koop zou zijn gesloten na bemiddeling van een onbekende Duitse wapenhandelaar.

● *In twee omgebouwde vissersschepen werd donderdagnacht in de Rotterdamse haven 15.000 kilo hasj met een straatwaarde van 45 miljoen in beslag genomen, evenals drie riotguns, vier pistolen, een geweer en bijbehorende munitie. Het bureau zware criminaliteit van regio Haaglanden heeft vier mannen aangehouden op verdenking van hasj- en wapenhandel.*

Geen treinen meer op doordeweekse speeldagen

NS beperken vervoer voetbalsupporters

UTRECHT - De Nederlandse Spoorwegen zullen in het nieuwe voetbalseizoen geen supportertreinen laten rijden op woensdagen en vrijdagen. „Want anders komen we in de problemen met de avondspits", aldus een woordvoerster van NS. „Dat is domweg een capaciteitsprobleem."

In de weekeinden zullen de NS per speeldag maximaal 700 voetbalsupporters vervoeren, die via de combi-regeling (trein/toegangskaartje) van de speciale supportertreinen gebruik maken.

Gevolg hiervan is dat in het wedstrijdprogramma, zoals dat door de KNVB is opgesteld, naar dertig zogeheten risicowedstrijden geen supportertreinen zullen rijden. De burgemeesters van de betrokken steden zullen moeten beslissen of zij die wedstrijden willen laten doorgaan. Om welke dertig wedstrijden het gaat was vanmorgen nog niet bekend.

„Wij overleggen nog verder met de KNVB en we hopen er nog uit te komen", aldus de woordvoerster van NS. „De KNVB zal in ieder geval een aantal wedstrijden moeten verplaatsen van werkdagen naar het weekeinde."

Greenpeace dient klacht in tegen NAM

DEN HAAG - Kapitein A. Kuiken van het Greenpeace-schip Solo heeft gisteren via de rijkspolitie te water een klacht bij de Alkmaarse officier van justitie ingediend wegens onverantwoord vaargedrag van de NAM (Nederlandse Aardolie Maatschappij). Dat heeft de milieuorganisatie bekendgemaakt.

Volgens Greenpeace verricht zij al enkele weken biologisch onderzoek in het zogenaamde Friese Front, op circa 70 kilometer ten noorden van Texel en heeft de NAM het door haar gehuurde boorplatform Neddrill-7 op minder dan de wettelijk voorgeschreven 500 meter afstand van de Solo verankerd.

Gistermorgen werd de Neddrill 7 door twee sleepboten naar een nieuwe lokatie gesleept. Het booreiland kwam daarbij binnen een afstand van 150 meter van de Solo, de sleepboten kwamen op enige tientallen meters, aldus kapitein Kuiken. De Solo ligt exact op de lokatie waaruit de NAM met de Neddrill-7 enkele proefboringen had willen verrichten.

Ook tweede stemming Surinaams parlement levert geen president op

PARAMARIBO - Het Surinaamse parlement is er in tweede instantie wederom niet in geslaagd een president te kiezen. Ronald Venetiaan, de kandidaat van de vier-partijencoalitie Nieuw Front, die 30 zetels heeft in de Nationale Assemblee, haalde slechts 28 stemmen. Om gekozen te worden had hij minimaal 34 stemmen nodig. Hans Prade, de kandidaat van Democratisch Alternatief, dat negen zetels heeft, kreeg zeven stemmen.

De Nationale Democratische Partij van oud-legerleider Desi Bouterse heeft de parlementszitting opnieuw geboycot. Volgens de partij moeten eerst alle 51 parlementsleden zijn beëdigd voordat over een president en vice-president kan worden gestemd.

Boycot

De 12 afgevaardigden van de NDP liepen op 16 juli weg uit een parlementsvergadering waarop de eerste stemming werd gehouden, omdat drie leden nog niet waren beëdigd. Donderdag werd een van de drie beëdigd, maar de NDP-leden bleven bij hun boycot. De partij van Bouterse wordt ervan beschuldigd de verkiezing van de Nieuw-Front-kandidaat te dwarsbomen.

De eerste zitting heeft overigens wel een vice-president opgeleverd, Jules Ajodhia, die werd gekozen met 28-0 stemmen. Voor de verkiezing van een vice-president is een simpele meerderheid voldoende.

Volgens de grondwet moet een president nu worden gekozen door de Gezamenlijke Volksconventie, een uitgebreid lichaam met meer dan 800 leden. In de Conventie hebben, naast de 51 parlementariers, leden van alle provinciale- en gemeenteraden zitting.

Guardian: BCCI hielp landen bij vergaren van kernwapens

LONDEN - De Banque du Credit et Commerce International (BCCI) heeft in de jaren '80 Pakistan, Libië en Argentinië geholpen bij hun pogingen om kernwapens te kopen. Aldus meldde gisteren het Britse dagblad The Guardian op gezag van medewerkers en kenners van de BCCI en Pakistaanse ballingen. De bemoeienis van de BCCI ging verder dan de gebruikelijke service aan rekeninghouders: „De BCCI loste de problemen op die rezen met het transport en de verzekering van gekochte onderdelen voor kernwapens en betaalde de medewerkers van het geheime consortium." De BCCI ging in feite over een geheim wereldomvattend netwerk voor de aankoop van onderdelen voor kernwapens, schrijft de krant. De Guardian meldt ook dat de Amerikaanse inlichtingendienst CIA van de BCCI gebruik zou hebben gemaakt om 500 Britse CIA-agenten te betalen, onder wie veel regeringsfunctionarissen en politici.

'Eenheid in Communistische Partij is slechts schijn'

Gorbatsjov zal decreet van Jeltsin bestrijden

Vervolg van pagina 1

MOSKOU - Gorbatsjov keerde zich gisteren tegen het decreet dat de Russische president Boris Jeltsin begin deze week afkondigde. Dat decreet verbiedt partijcomité's in bedrijven en overheidsinstellingen. Gorbatsjov zei dat hij Jeltsins plan zal bestrijden met 'alle middelen die de grondwet ter beschikking stelt, inclusief door mij af te kondigen presidentiële decreten'.

Of dit ook gebeurt, hangt af van een voor vandaag aangekondigde uitspraak over de geldigheid van Jeltsins decreet van de parlementscommissie die toezicht houdt op naleving van de grondwet.

De voorzitter van het nationale parlement, Loekjanov, hield gisteren rekening met een voor de partij negatieve uitspraak van dit college. „Als Jeltsins decreet niet strijdig is met de Uniewetgeving over maatschappelijke organisaties en vakbonden, als het overeenstemt met internationale conventies die de Sovjetunie heeft ondertekend, moet het worden uitgevoerd", aldus Loekjanov.

Uit Jeltsins omgeving is niet op Gorbatsjovs uitspraak gereageerd. Zijn juridische adviseur Sjachrai bestreed alleen dat de nationale grondwetscommissie uitspraken kan doen over republieksbesluiten die de mensenrechten niet beperken. Volgens Sjachrai is dat van toepassing op Jeltsins besluit. Bovendien gaf hij een uitleg aan het decreet die wijst op een mogelijk compromis. „Het verbiedt alleen activiteiten van politieke partijen in de bedrijven gedurende werktijd", zei hij.

Leidinggevende conservatieven maakten gisteren duidelijk dat de overwinning van Gorbatsjovs 'programma voor socialisme en democratie' slechts een tactische en dus tijdelijke is. „De echte strijd en de breuk zullen op het Congres plaatsvinden", voorspelde de Russische conservatief Alexander Boezgalin. „De eenheid nu is slechts schijn, omdat de meerderheid zich niet echt uitspreekt maar voorlopig bij de feiten neerlegt."

Dat de strijd tussen hervormers en conservatieven onverbiddelijk doorgaat, bewees de conservatieve leiding van de Russische Communistische Partij. Het dagelijks bestuur veroordeelde vrijdag de partijfractie 'Communisten voor Democratie' wegens 'georganiseerde fractievorming'. Deze partijvleugel wordt geleid door Jeltsins vicepresident, kolonel Roetskoi.

Het Centraal Comité van de Russische partij, de grootste in Unie-verband, komt begin augustus bijeen.

CCO

AMBI/PDI-OPLEIDINGEN

Avondopleidingen te: Heerlen, Maastricht, Sittard, Venlo, Eindhoven, Nijmegen.

- AMBI-88 modulen: HE0, HE1, HE2, HS1, HS2, HS3, HS4, HB1, HB2, HP1, HP6
- Praktijkdiploma Informatica 1 + 2

Voor meer informatie onderstaande bon ongefrankeerd opsturen naar: C.C.O. Antwoordnummer 33, 6400 VC Heerlen, of bel 045 - 717600.

dhr/mw/mej: ______ opl.: ______
adres: ______ tel.: ______
woonpl.: ______ lft.: ______

LD 30

CCO/centrum computer opleidingen akerstraat 134 heerlen

OPLEIDINGSINSTITUUT „DE THERMEN"
Raadhuisplein 15, Heerlen
Telefoon 045-713717

Erkend door de minister van onderwijs en wetenschappen op grond van de wet op de erkende onderwijsinstellingen

Begin september starten de volgende cursussen:

- middenstand
- praktijkdiploma boekhouden
- moderne bedrijfsadministratie

Informatie en aanmelding:
de heer Verstappen
tel.: 045-312566 (ook tijdens weekeinde)

auto caubo V.A.G Audi VW
Uw partner voor al uw autozaken.

Wij bieden u aan:
OCCASSIONS
met aantrekkelijke prijzen

Renault 9 TL	1983	4.950,–
Nissan Sunny 1.3, 4-drs., met.	1984	5.450,–
BMW 316, met.	1983	6.450,–
Opel Ascona, 4-drs., LPG	1985	5.950,–
Opel Kadett nieuw model	1985	8.450,–
Nissan Sunny D, 4-drs., met.	1986	7.950,–
Skoda 120 L	1986	5.850,–
Lada 2105 1500	1988	6.950,–

Valkenburg 04406-15041 Mechelen 04455-1592/2271

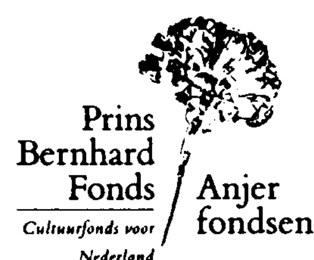
ZOMERSTUNT: 0% RENTE OVER DE EERSTE 12 MAANDEN AUTOFINANCIERING

EENMALIG VAKANTIEVOORDEEL BIJ VOLVO-DEALER VEDERS

* 0% rente over de eerste 12 mnd. financiering
* zeer uitgeklede zomerprijzen
* alle auto's ANWB gekeurd
* paspoort voor zekerheid boven de ƒ 7500,-
* 3 tot 6 mnd. Bovag-garantie

Onze gehele showroom is ingericht met deze unieke zomeraanbiedingen!!! Dus OP = OP

Veders Sittard, Industriestraat 3 Sittard. 046-510342
E 9 afslag Urmond richting Sittard
Handelscentrum Bergerweg
Verdere spelregels zijn in onze showroom verkrijgbaar

Prins Bernhard Fonds / Anjer fondsen
Cultuurfonds voor Nederland

Geven om cultuur die je lief is.

GIRO 5050

1e NEDERLANDS KAMPIOENSCHAP KLIMMEN

te GEULLE

Zondag 11 augustus 1991

Dames: 11.30 uur, 75 km.
Amateurs-A: 14.00 uur, 138 km.

Toegang gratis

Absolute top aan de start. Rondemiss: ex-Miss Holland Pasquale Somers. Start en finish: top Snijdersberg. Wedstrijden onder auspiciën van KNWU. Wedstrijden tellen tevens mee voor de Brand Bier Klimmerstrofee.

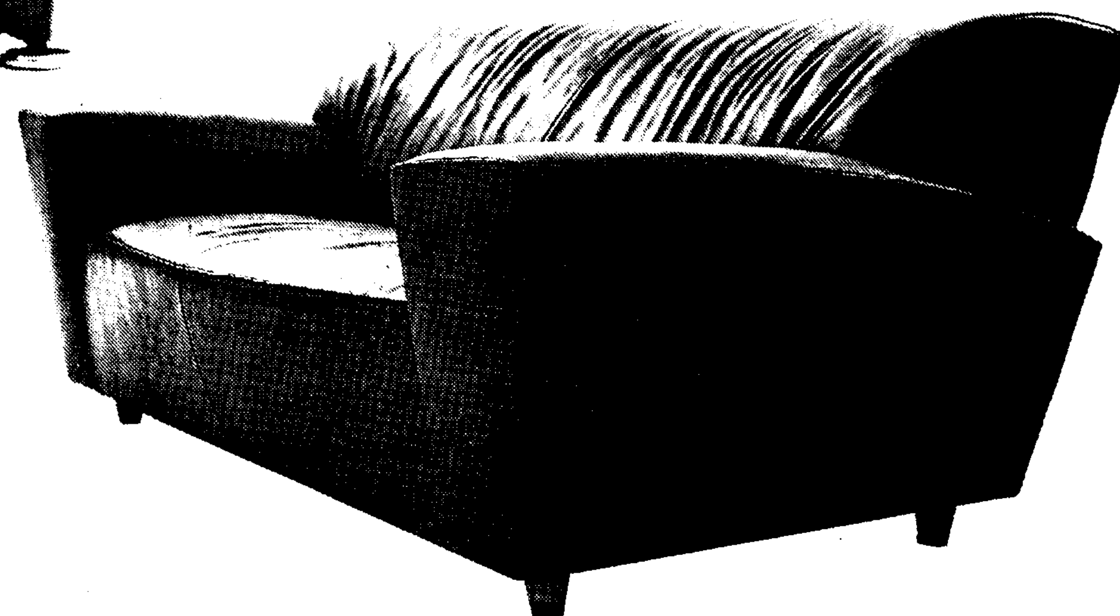
Informatie: 013 - 439599.

Limburgs Dagblad
De duidelijke krant.

Design met visie...

LOGE

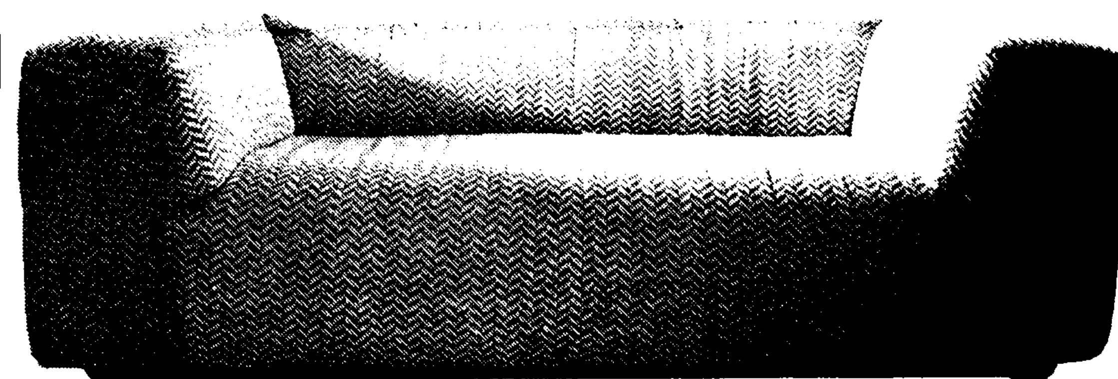

CORVET

CHAPLIN

montis

AZTEC

Aandacht voor detail staat bij Montis voorop. Vormgeving en materiaalkeuze worden zorgvuldig op elkaar afgestemd door gespecialiseerde ontwerpers. Het resultaat is een doordachte meubelkollektie van hoog niveau. Het uitgebreide stoffen- en lederassortiment geeft u de mogelijkheid díe 'personal touch' aan het ontwerp te geven die in uw interieur past. Montis, funktioneel zitgenot dat nu te proberen en te bekijken is bij Sijben.

BUTTERFLY

QUINTUS

Maasnielderweg 33, Roermond
Telefoon: 04750 - 16141

Openingstijden:
Maandag 13.00 - 18.00 uur.
Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur.
Za. 9.30 - 17.00 uur.
Donderdag koopavond.

SIJBEN ROERMOND

woon center

COPPEN · ADVERTISING & MARKETING · ROERMOND

8 Speciaalzaken onder één dak:

- Internationaal Design
- Eigentijds Klassiek
- Gé Top Woontextiel
- Woonburo's
- Modern
- Slaapland
- Eiken
- Siematic Keukenstudio

B&B Italia - Saporiti - deSede - Montis - Leolux - Cassina - Moroso - Behr - Molteni - Rolf Benz Creation - Arflex - Artifort - Gelderland - Cappelini - Tonon - Pastoe - Castelijn - Arco - Metaform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Durlet - Banz Bord - Ligne Roset - Grange - Bielefelder Werkstatten - Castle Furniture - JAB - Heldense - Sahco Hesslein - Swissflex - Mer Italia - Alessi - Koekoek - Ghyczy - Gasparucci - Ploeg - SieMatic - van Besouw - Flos - Boley - Artemide - Exclusiv - Svedex - Arteluce - Harvink - Musterring - Young - Tecno - Knoll - Minotti - Bench - Moller Design - Jori - Gallina.

HEERLEN - „Joegoslavië heeft ons vrijgelaten," luidde de welhaast euforische reactie in Ljubljana, nadat het staatspresidium vorige week besloot om binnen drie maanden de federale troepen weg te halen uit de republiek, die op 25 juni jongstleden haar vertrek uit het Joegoslavische staatsverband had aangekondigd. „Een beslissing van historische betekenis," noemde Janez Drnovsek, de Sloveense afgevaardigde in het presidium het besluit van het collectieve leiderschap. Gegeven het feit dat de generale staf van de Joegoslavische strijdkrachten onvoorwaardelijk instemt met de aftocht van het leger uit Slovenië, lijkt de conclusie gewettigd dat ook de militaire leiding uiteindelijk tot de overtuiging is gekomen dat de noordelijkste republiek voor de Joegoslavische 'eenheidsstaat' definitief verloren is. Hetgeen overigens nog niet betekent dat de volkenrechtelijke erkenning van Slovenië door het buitenland nabij is. De hoop van de internationale politiek en diplomatie is onverminderd gevestigd op een vergelijk tussen de strijdende partijen, waardoor Joegoslavië voor de totale chaos kan worden behoed. De kans op zo'n akkoord lijkt uiterst gering.

Een zekere opluchting dus in Slovenië, maar groeiend wantrouwen in Kroatië, dat op dezelfde dag als Slovenië zijn onafhankelijkheid aankondigde. De Kroatische voorzitter van het staatspresidium, het huidige staatshoofd Stipe Mesic, heeft zich tegen de militaire terugtrekking uit Slovenië uitgesproken. Met alle Kroaten is hij bevreesd voor een langdurige stationering van het federale leger op zijn grondgebied. Het mag duidelijk zijn dat wat Belgrado uitlegt als het 'noodzakelijk handhaven van de openbare orde', voor de Kroaten ordinaire bezetting is. Bovendien acht Mesic het mogelijk dat nu een ontwikkeling wordt ingeluid, aan het einde waarvan Kroatië in ruil voor zelfstandigheid tot territoriale concessies ten gunste van Servië zal worden gedwongen.

Toen Tito stierf, was het gedaan met de gekunstelde eenheid

Joegoslavië - een vat vol tegenstrijdigheden

● *Moeder en zoon bij de doodkist van man en vader... Het slachtoffer is Drazen Abramović, een Kroatische politieman die afgelopen woensdag in het Slavonische dorpje Mirkovci tijdens een vuurgevecht met Servische cetniks werd gedood. Vrijwel dageljks eist de schier uitzichtloze strijd in Joegoslavië mensenlevens.*

De Joegoslavische vulkaan is volop in werking. Historische tegenstellingen treden opnieuw in alle hevigheid aan het daglicht. De hartstochten laaien hoog op. Dagelijks vallen er doden. De Balkan blijft een kruitvat. De gebeurtenissen in Joegoslavië tonen dat aan. Volgens Blagoje Adzić, de Servische scherpslijper in de generale staf van de strijdkrachten, is de burgeroorlog in het land reeds gaande. Steeds duidelijker blijkt dat er van nationale eenheid al lang geen sprake meer is. Een terugblik in de geschiedenis leert ons dat Joegoslavië in het verleden vaak turbulente perioden heeft moeten doorstaan en eigenlijk nooit duurzame politieke en economische stabiliteit heeft gekend.

De door legio tegenstellingen en paradoxen gekenmerkte staat Joegoslavië, die deze benaming pas sinds 1928 kent, is een produkt van de ondergang van twee imperia: van het Osmaanse Rijk en de Oostenrijks-Hongaarse monarchie. Stuk voor stuk hebben de nu bestaande republieken en provincies in het verleden deel uitgemaakt van één van deze historische formaties. Dat gegeven werkt tot op de dag van vandaag door. De overwegend orthodoxe Serviërs die eeuwenlang gedwongen waren onder Turkse heerschappij te leven, hebben zich cultureel heel anders ontwikkeld dan de katholieke Slovenen en Kroaten, die zich van oudsher tot Centraal-Europa aangetrokken voelden.

Compromis

Joegoslavië is in december 1918 ontstaan als Koninkrijk van de Serviërs, Kroaten en Slovenen. Het fundament van de staat was een compromis tussen het Grootservische centralisme en de 'Joegoslavische ideeën' van Kroaten en Slovenen, die neerkwamen op gelijkberechtiging van de drie naties onder de heerschappij van het Servische koningshuis Karadjordević. De eerste koning was Peter I.
Slechts met tegenzin hadden de Kroaten het vergelijk geaccepteerd. De nieuwe staat vormde immers de vervulling van de Groot-Servische aspiraties die met name door veel Kroaten pertinent werden afgewezen. Deze laatsten waren voorstander van een federatieve structuur, maar de 'Vidovdan'-grondwet van 1921 was gebaseerd op de door de Serviërs gepropageerde eenheidsgedachte.

Het compromis was derhalve geen lang leven beschoren. De Serviërs die in de Eerste Wereldoorlog aan de zijde van de geallieerden tegen het Habsburgse Rijk en daarmee tegen Kroaten en Slovenen hadden gestreden, beschouwden zich als het eigenlijke staatsvolk en maakten zich meester van de sleutelposities in de labiele regeringen van de jaren twintig alsmede in tal van overheidsinstellingen.

De nadien steeds manifester aan het daglicht tredende Servisch-Kroatische ruzie leidde medio juni 1928 tot de moord op de Kroatische boerenleider Stjepan Radic en twee maanden nadien tot de oprichting van een separatistisch Kroatisch parlement. In hetzelfde jaar maakte koning Alexander op gewelddadige wijze een einde aan de voortdurende regeringscrisis in het land. Hij stelde de grondwet buiten werking, ontbond het parlement en verkondigde een dag later bij wet: „De koning bezit alle macht in het land." Alexander legde de schuld voor het oplaaiende nationaliteitenconflict bij het parlementarisme en greep wederom in. Op 24 januari 1929 werden alle politieke partijen in het land ontbonden.

Vermoord

Uit de nationalistische twisten borrelde ook het motief voor de koningsmoord op. Op 9 oktober 1934 werd de vorst in Marseille, het beginpunt van zijn staatsbezoek aan Frankrijk, doodgeschoten. Bij de aanslag kwam ook de Franse minister van buitenlandse zaken, Louis Barthou, om het leven. Zes dagen later maakten de autoriteiten in Belgrado bekend dat Kroatische extremisten verantwoordelijk waren voor de misdaad. Als dader werd de Zuidbulgaar Vlada Georgieff ten tonele gevoerd. Zijn handlangers zouden leden van de Oestasja zijn geweest.

Kroatische organisaties - één daarvan was die ultra rechtse Oestasjabeweging van Ante Pavelić - begonnen in de jaren twintig de Servische heerschappij openlijk te bestrijden. Terroristische middelen werden daarbij niet geschuwd. Een in 1939 moeizaam in elkaar geknutseld vergelijk tussen Serviërs en Kroaten kwam te laat. Kort na het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog kwam het tot nieuwe interne confrontaties, die meer dan eens het karakter van een burgeroorlog aannamen.

Op 25 maart 1941 trad Joegoslavië toe tot het Driemogendhedenpact, waarvan verder Duitsland en Bulgarije deel uitmaakten. Doel van dit door de Duitsers geïnspireerde verbond was de opmars van de Wehrmacht naar Griekenland te vergemakkelijken en de aan- en afvoerlijnen door de Balkan veilig te stellen. Twee dagen nadat de toenmalige Joegoslavische minister-president Dragiśa Cvetković het pact had getekend, werd de regering door een staatsgreep onder leiding van de Servische generaal Simovic ten val gebracht. De reactie van Hitler-Duitsland liet niet op zich wachten.

Oorlog

In de vroege ochtend van 6 april 1941 openden de Duitse strijdkrachten bij verrassing de oorlog tegen Joegoslavië met een zware luchtaanval op Belgrado. Vanuit Oostenrijk, Hongarije en Bulgarije stootten de Duitse strijdkrachten door in de richting van Macedonië en Zagreb. Nog voordat de volledig overrompelde Joegoslavische legereenheden zich overgaven, werd - vier dagen na de inval - met instemming van de Duitsers in Zagreb de 'Onafhankelijke Staat Kroatië' opgericht.

Kroatië met inbegrip van Slavonië, Bosnië en Hercegovina werd een koninkrijk met Ante Pavelic als dictator. Er volgde een opdeling van Joegoslavië. Slovenië werd verdeeld tussen Duitsland en Italië. Dalmatië en Montenegro kwamen aan Italië, Vojvodina aan Hongarije, Macedonië grotendeels aan Bulgarije en voor een kleiner deel aan Albanië. Servië werd hoofdzakelijk door Duitsers bezet gebied met een marionettenregering onder leiding van minister-president Nedic.

In Kroatië voerde Pavelić een waar schrikbewind, waarvan ook veel Serviërs en zigeuners het slachtoffer werden. Overigens sympathiseerden zeker niet alle Kroaten met de dictator. Velen keerden zich juist tegen hem door zich aan te sluiten bij de partizanenbrigades van de communist Josip Broz Tito.

Na de overgave van de Joegoslavische strijdkrachten begon ene kolonel Draza Mihailović met zijn cetniks (*) het gewapend verzet in naam van de Groot-Servische gedachte. Korte tijd nadien kwamen ook de communisten in opstand. Weldra ontstond een felle vijandschap tussen tussen communistische partizanen en cetniks, van wie velen het met de Duitse en Italiaanse bezetters aanlegden.

Onder Tito maakten de communisten ten volle gebruik van de kansen die de ontbinding van de oude sociale en politieke verhoudingen hun bood. Zij ontwikkelden een programma van nationale verzoening, waarin de belofte van autonomie aan Slovenen en Kroaten was opgenomen, nationale eer (vooral de Serviërs en Montenegrijnen hadden een sterke nationale en bovendien pro-Russische traditie) en sociale omwenteling. Daarbij slaagden de communisten erin vooraanstaande figuren uit andere partijen aan hun zijde te krijgen.

De militaire betekenis van de partizanen was onomstotelijk. Zij bonden goed georganiseerd en onverschrokken de strijd aan met de Duitse troepen, en toen zij in oktober 1944 met de hulp van de Sovjets Belgrado bezetten, betekende dit de bekroning van een bevrijding die voor een groot deel op eigen kracht was bevochten. Bij de eerste naoorlogse verkiezingen in november 1945 was uitsluitend nog het door de communisten gedomineerde volksfront toegelaten. De communisten profileerden zich 'Joegoslavisch', maar hun succes - bijna 91 procent van het aantal uitgebrachte stemmen - konden zij alleen veiligstellen, omdat Tito zich al gedurende de bevrijdingsoorlog voor het nationaliteitenprincipe had uitgesproken. Twee maanden later werd de nieuwe grondwet aangenomen.
Draza Mihailović werd ter dood veroordeeld en geëxecuteerd. Het koningschap werd afgeschaft en het land staatkundig omgevormd tot de 'Federatieve Volksrepubliek Joegoslavie'. Spoedig bleek dat de Servische communisten de Grootservische idealen van hun burgerlijke voorgangers hadden overgenomen.

door

frits schils

In 1948 brak Tito met Stalin. Debet hieraan waren in de eerste plaats de pogingen van de Sovjets invloed uit te oefenen op de interne ontwikkelingen in Joegoslavië. Belgrado kondigde aan dat het een eigen weg ter realisering van het socialisme zou volgen met als hoofdkenmerk arbeiderszelfbestuur. In vergelijking met de pogingen in andere Oosteuropese landen leverde deze variant van het socialisme dank zij westelijke kredieten, inkomsten uit de toeristische branche en kapitaalstortingen van Joegoslavische werknemers in het buitenland beperkt succes op.

Een binnenlandse liberalisering had dit echter niet tot gevolg. Integendeel, het strenge ingrijpen van Tito in de 'Kroatische Lente' (december 1971) maakte dat wel duidelijk. Toen bleek zonneklaar dat de 'Joegoslaaf' Tito, wiens moeder Sloveense en vader Kroaat was - geen nationalistische afsplitsingen in zijn land duldde, ook al opende de grondwet van 1974 de mogelijkheid voor verdergaande federalisering.

Het uiteenvallen van Joegoslavie begon met de dood van Tito in 1980 en het einde van de Koude Oorlog, tijdens welke zowel het Westen als het Oosten steun had verleend aan de communisten in Belgrado. Van toen af aan lag de leiding van de staat in handen van een collectief, een staatspresidium, waarin alle republieken waren vertegenwoordigd.

De nationale tegenstellingen in het grootste van de Balkanlanden kwamen in 1981 bijzonder bloedig tot uiting, toen de Albanezen in Kosovo die daar een meerderheid vormen, op de stichting van een eigen republiek aandrongen. Het gevolg van deze etnisch-Albanese oprisping waren bloedige onlusten.
De Serviërs beschouwen Kosovo als authentiek Servisch gebied. In de Servische nationale mythe neemt dit fel omstreden gebied een aparte plaats in. Op het slagveld (Kosovo Polje) delfden de Serviërs in 1389 het onderspit tegen de Osmanen. Daarna vielen zij ten prooi aan de Turkse heerschappij. De verjaardag van deze veldslag is door de Serviërs steeds aangegrepen als een moment van herbezinning op hun (vervlogen) grootheid. Ter gelegenheid van de 600ste verjaardag van de slag in Kosovo Polje - 1989 - spoedden zich meer dan een miljoen Serviërs naar die historische plek. Het was een ostentatieve uiting van Servisch nationalisme, aangezwengeld door de radicale communistenleider Slobodan Milosević.

Aanvankelijk leek het erop dat de Serviërs en de door hen geleide regering erin zouden slagen de rust in Kosovo te herstellen. Maar in de omstreden regio en daarbuiten, met name in Slovenië en Kroatië, breidde het misnoegen over de steeds duidelijker aan het daglicht tredende annexatiedrang van Servië in de beide autonome provincies (Kosovo en Vojvodina) zich uit.

In 1988 en 1989 kwamen de Albanezen in Kosovo opnieuw massaal in verzet tegen de Servische onderdrukkingspolitiek. De opstanden werden met bruut geweld neergeslagen. De Joegoslavische regering greep niet tot nauwelijks in, ook vanuit het Westen waren de reacties uitgesproken lauw. Anderhalf jaar geleden, in februari 1990, werden zelfs de nationale strijdkrachten tegen de Albanezen ingezet; vier maanden later was er van de autonomie voor de Albanezen in Kosovo en de Hongaren en anderen in Vojvodina niets meer over.

Desolaat

Doch niet alleen de gedragingen van Servië in Kosovo bespoedigden het uiteenvallen van de Joegoslavische staatsstructuur; deze ontwikkeling werd mede in de hand gewerkt door de snel verslechterende economische toestand. Het arbeiderszelfbestuur (in 1990 afgeschaft) en socialistische markteconomie beantwoordden niet aan de verwachtingen van de communistische regeerders. Het mislukken van deze experimenten was ten dele toe te schrijven aan de bemoeienissen vanuit de partij met het beleid.

Tegen het einde van de jaren tachtig bereikte de inflatie een recordhoogte. In december 1989 was zij tot 2500 procent gestegen. De economische saneringsoperatie waartoe de regering in Belgrado op aandrang van het Internationale Monetaire Fonds had besloten, kwam te laat. De autoriteiten boekten slechts enkele successen bij hun pogingen de inflatie terug te dringen. Lang aanhoudende stakingen uit protest tegen de drastische bezuinigingspolitiek van de regering hadden een verdere destabilisering tot gevolg. Het heimelijk in de circulatie brengen door Servië van geld tot een bedrag van 18 miljard dinar teisterde het Joegoslavische monetaire systeem. De binnenmarkt zakte in elkaar.

Aan het einde van de jaren tachtig namen Slovenië en Kroatië het principebesluit zich los te maken uit de bestaande staatsstructuur. Zij wensten onafhankelijkheid in een Joegoslavische confederatie. In september 1989 billijkte het Sloveense parlement grondwettelijke toevoegingen, die het uittreden uit de federatie mogelijk maakten.
Vooral door het verschil van opvatting tussen de Sloveense en Servische communisten over de toekomstige weg van Joegoslavië viel in de lente van 1990 de Bond van Joegoslavische Communisten uit elkaar, zonder dat zich een vervangende organisatie aandiende. Orthodox-communistische legerofficieren probeerden het vacuum op te vullen. In hun visie was de oprichting van een nieuwe, analoge organisatie de laatst mogelijke garantie voor een door Servië beheerst Joegoslavië.

De Servische communisten die zich in juli 1990 onder aanvoering van de populistische nationalist Slobodan Milosević met de zogeheten Alliantie van het Werkende Volk in de Socialistische Partij van Servie verenigden, hadden zich geruime tijd voordien al uitgesproken voor een nationalistische politiek. Een zelfstandige Servische staat voor het geval Joegoslavië niet onder de door Servië gewenste voorwaarden kan blijven voortbestaan, is voor Milosevic en de zijnen een 'reële optie'. De Kroatische regering voert in dit verband aan dat de Serviers met door hen uitgelokt geweld in gemengd in Kroatisch-Servisch gebied, waarvan thans vrijwel dagelijks melding wordt gemaakt, onverholen blijk geven van hun 'nimmer aflatende drang naar territoriale expansie'.

Met de ondergang van de alles overheersende communistische partij was het uit elkaar spatten van Joegoslavië begonnen. In alle republieken vonden vorig jaar vrije verkiezingen plaats, waarvoor meerdere partijen waren toegelaten. Slovenië, Kroatie, Bosnië-Hercegovina en Macedonië worden thans door partijcoalities geregeerd, waarbinnen voor de communisten nauwelijks nog een rol is weggelegd. Alleen in Servië en Montenegro bleef 'rood' aan de winnende hand.

Verkeken

„Joegoslavië is slechts een overeenkomst, een akkoord," Deze typering van de situatie in het hart van de Balkan gaf onlangs de Sloveense politicus Rupel. Zijn land en Kroatië hebben zich na eerdere volkstemmingen in juni onafhankelijk verklaard. Joegoslavië is bezig te versplinteren. De dwalende weg van het socialisme en meer nog de etnische tegenstellingen hebben het land aan de rand van de afgrond gebracht.
Slovenië en Kroatië wilden aanvankelijk geen volledige scheiding. Beide republieken waren 'in' voor de omvorming van Joegoslavië in een confederatie met grotere autonomie voor de deelrepublieken. Belgrado heeft dit voorstel hautain van de hand gewezen. Uiteindelijk heeft Slovenië de rest van Joegoslavië een ultimatum gesteld: binnen zes maanden een confederatie of onafhankelijkheid. Door de gewelddadige tussenkomst van het Volksleger in Slovenië is de kans op een confederatieve oplossing echter vrijwel nihil geworden.

Krachttoer

Vanuit de EG wordt geprobeerd de strijdende partijen alsnog op één lijn te brengen. Dat lijkt een schier onmogelijke opgave. Maar elke poging in die richting is de moeite waard. Want het andere uiterste is de totale chaos. En die is dichterbij dan menigeen misschien wel denkt. Er zijn immers meer (potentiële) brandhaarden: naast Kosovo ook Bosnië-Hercegovina en Macedonië. De signalen uit die gebieden voorspellen niets goeds.

*) *Cetniks waren oorspronkelijk de Servische vrijheidsstrijders gedurende de Osmaanse overheersing op de Balkan.*

SOMMERSCHLUßVERKAUF STOP = KOOPJES HALEN

De grote zomeruitverkoop in Duitsland vindt plaats in de periode van 29 juli t/m 10 augustus

Gezamenlijk belang PvdA en vakbeweging weggevallen

Wim Kok gaat oorlog met bonden niet uit de weg

Van onze parlementaire redactie

DEN HAAG – Wim Kok, PvdA-leider, vice-premier en minister van Financiën, wilde het niet te hard zeggen. Toch was zijn boodschap niet mis te verstaan. Als de vakbeweging 'oorlog' wilde met het kabinet over de aanpak van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid, dan kon zij die krijgen. Hij zou voor het dreigen met acties in ieder geval niet opzij gaan. Ook niet als de tegenstellingen onoverbrugbaar dreigden te worden.

Kok heeft duidelijk een andere koers ingeslagen. Wat hem betreft moet de PvdA niet meer achter de vakbeweging aanlopen. De sociaal-democraten moeten een eigen lijn trekken en daar ook voor staan. Alleen zo kan het land gered worden. En kunnen er over vier jaar aan het eind van de kabinetsperiode resultaten van het beleid aan de kiezers worden getoond; de beloning daarvoor moet dan via het stemhokje komen.

Natuurlijk zou het kabinet enige steun van de vakbeweging kunnen gebruiken. Bijvoorbeeld bij het maken van afspraken over loonmatiging in ruil voor het scheppen van meer banen, scholing en de opvang van kansarmen. Maar ach, zo zwaarwegend is dat ook weer niet. Met het stellen van hoge looneisen treft de vakbeweging immers ook zichzelf. Op den duur neemt de werkgelegenheid af en zullen zaken als het scheppen van meer banen, scholing en maatregelen voor kansarmen op een andere wijze gefinancierd moeten worden. Dit betekent: hogere lasten.

Koerswending

Voor Kok is er geen weg terug meer. De oud-voorzitter van de FNV heeft voor de confrontatie met zijn vroegere achterban gekozen. Een opmerkelijke koerswending, mede ingegeven door het feit dat er als regeringspartij keuzen gemaakt moeten worden. Vroeger, in de oppositie, kon worden volstaan met leuzen.

Kok krijgt echter ook steun binnen zijn eigen partij.Te lang is de PvdA gezien als de partij voor 'softies', voor alles wat ziek, zwak en misselijk was. De sociale rechtsstaat, mede door de PvdA opgebouwd, is te ver doorgeschoten. Er maken te veel mensen ten onrechte gebruik van, waardoor de kosten uit de hand lopen. Niemand wil straks nog de steeds hogere premies betalen en dus dreigt het stelsel ook voor de mensen die er echt op aangewezen zijn, verloren te gaan. En dat is pas a-sociaal.

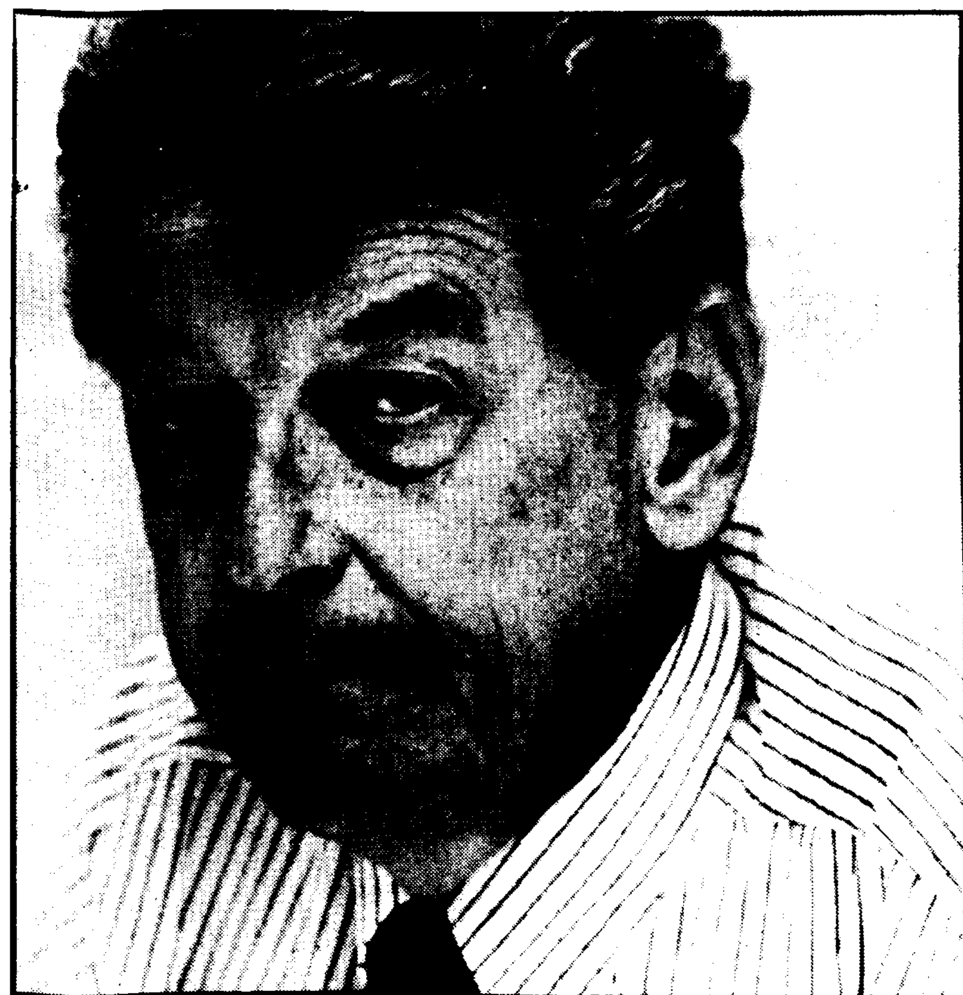
Kok deinst er ook niet meer voor terug de uitvoeringinstanties in de sociale zekerheid, vaak bestuurd door vakbonden en werkgevers, hard aan te vallen. Zij gaan te veel van de belangen van de cliënt uit. Die mag het vooral niet nog moeilijker worden gemaakt. Kafka-achtige toestanden, aldus Kok, waar zo snel mogelijk een einde aan gemaakt moet worden.

De bewindsman trekt daarmee een vorig jaar ingezette lijn door. Een lijn die regelrecht voert tot het einde van het consensusmodel in ons land. Het einde van het voortdurende overleg tussen kabinet, werkgevers en vakbonden om gezamenlijk te zorgen voor een breed draagvlak voor allerlei maatregelen.

Voortouw

Hoe snel het consensus-model aan de kant wordt geschoven blijkt ook als we terugkijken naar 1990. In zijn Eindhovense reden (24 september 1990) legde Thijs Wöltgens, fractieleider van de PvdA in de Tweede Kamer, al de fundamenten. Hij gaf daar aan dat de politiek naar zijn mening weer het voortouw, in ons land moet krijgen. Niks terugtredende overheid. Nee, de politiek moet zelf weer besluiten durven nemen. Er mocht niet meer worden gewacht op adviezen van werkgevers en vakbonden, op de SER of de Stichting van de Arbeid.

Wöltgens trok die lijn door bij de algemene politieke beschouwingen over de rijksbegroting 1991, op 9 oktober 1990 in de Kamer. Volgens hem dreigde de politiek zich te verlammen door overleg dat zich van commissie naar werkgroep en adviesaanvraag voortsleepte. „Dan zakt het beleid en de aanpak van de problemen weg in een moeras van inspraak en advies. Het kabinet mag grote waarde hechten aan overeenstemming met de sociale partners. Er komt echter een moment dat het de zaken waar het zelf voor verantwoordelijk is, namelijk wet- en regelgeving, niet meer mag laten afhangen van consensus. Dat moment is nu aangebroken."

● *WIM KOK*
...confrontatie met zijn vroegere achterban...

Even later was de PvdA-er nog duidelijker: „Het zelfrespect van de politiek gaat mij aan het hart. Waar belangenorganisaties de uitvoering van onze gemeenschappelijke wil blokkeren, daar mag de politiek niet opzij gaan." Een variant op het bekende standpunt van CDA-fractieleider Brinkman 'regering, regeer', en het verwijt van VVD'er Bolkestein dat het kabinet allerlei lastige besluiten wegschoof, omdat er nog een verplichte adviesronde langs de sociale partners moest plaatsvinden.

Nu hadden de sociale partners de politiek eind 1990 ook wel een kans voor open doel geboden. Met veel pijn en moeite wist het kabinet nog een soort centraal overleg met werkgevers en vakbonden bijeen te krijgen. De politiek was de vragende partij en echte besluiten vielen daar dan ook niet. Zeker niet bij het voornaamste onderdeel: de voortgezette loonmatiging in ruil voor meer werkgelegenheid. Er werden wat 'oude' afspraken opnieuw bevestigd en daar bleef het bij. Ieder ging vervolgens een eigen weg.

Dit voorjaar vonden werkgevers en vakbonden een centraal overleg met het kabinet niet eens meer nodig. Er viel toch niets te bespreken, luidde het excuus. Men regelde de zaken zelf wel via de cao-onderhandelingen, goedschiks of kwaadschiks.

Hoe ver ook werkgevers en bonden uiteen waren gegroeid bleek wel binnen de SER, toen men daar gezamenlijk tot een advies aan het kabinet moest komen over de aanpak van ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. Werkgevers en vakbonden bleven mijlen uit elkaar staan, ondanks het stootkussen van de kroonleden binnen de SER. De onmacht ten top. Geen wonder dat vanuit de PvdA het verdeelde SER-advies als 'een gemiste kans' werd omschreven. Werkgevers en vakbonden hadden de mogelijkheid verknoeid om het bestaansrecht van de SER, en daarmee indirect van het consensus-model, te bevestigen.

Kloven

De kloven zijn inmiddels geslagen. Binnen de FNV doen stukken de ronde, waarin gepleit wordt voor het afstand nemen van 'bondgenoot' PvdA. De relatie tussen CDA en CNV staat al langer op een laag pitje. CDA en PvdA gaan, binnen en buiten het kabinet, een steeds hardere koers varen. De werkgevers hameren op lagere lasten en zwaaien met de geldbuidel als de vakbeweging te veel eisen op tafel legt in cao-onderhandelingen. Want de werknemer, dus ook het vakbondslid, is nog altijd het meest gevoelig voor het eigen loonzakje.

In de jaren tachtig ging het sociaal-economisch slecht. Na enig aarzelen bleek iedereen bereid, kabinet, werkgevers en vakbonden, om via een gezamenlijke actie het onheil te helpen keren. Dat lukte. Het gaat weer goed, is nu de algemene mening. Het gezamenlijke belang is daarmee weggevallen. Voor overleg en consensus is geen plaats meer. Ieder voor zich waarbij de overkoepelende overheid ook nog een eigen rol gaat spelen. Niet verzoenend maar confronterend. De jaren tachtig liggen al ver achter ons.

carel goseling

achtergrond

Duitsers helpen kabinet door verhoging van btw

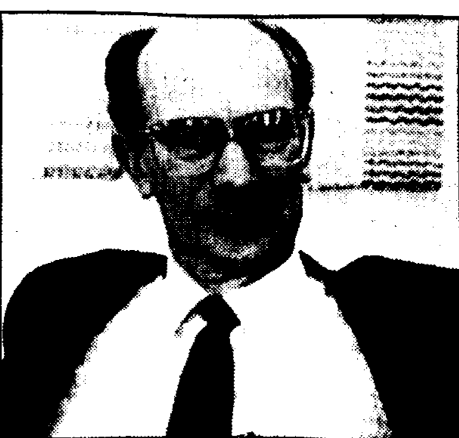
Koopkrachtdiscussie 1992 werpt schaduw al vooruit

DEN HAAG – De hulp komt dezer dagen voor minister Kok (Financiën) uit het Oosten. Uit Duitsland om precies te zijn. Onze oosterburen willen de btw gaan verhogen en de Duitse minister van economische zaken, Mölleman, heeft voor 1994 een belastingverlaging aangekondigd, te financieren door het aanpakken van bestaande aftrekposten.

De Duitse voornemens betekenen ten eerste dat Kok uit concurrentieoverwegingen de Nederlandse btw niet meer hoeft te verlagen. Dat scheelt miljarden. Ten tweede kan de minister de voorstellen van de commissie-Stevens om tot een belastingvereenvoudiging en -verlaging te komen, te bekostigen door ingrepen in aftrekposten, nog even op de plank laten liggen.

Deze 'meevallers' zijn echter niet veel meer dan een druppel op de gloeiende plaat. De koopkrachtdiscussie voor 1992 wordt er niet echt gemakkelijker op. Hoogstens iets minder moeilijk. De voortekenen zijn uiterst somber, ook al moet het kabinet pas in augustus de definitieve knopen nog doorhakken.

De uitgangsstellingen. Ten eerste hebben we uitlatingen van premier Lubbers. Iedereen gaat er in 1992 in koopkracht op achteruit. Niks geen koopkrachtgaranties, we moeten over de hele linie terug. Het gaat alleen nog over de verdeling van de pijn over de inkomensgroepen. Ten tweede zijn er de signalen over de koppeling. Die is in 1992 onhoudbaar. Dat betekent dat uitkeringsgerechtigden, minima, ambtenaren en trendvolgers de loonstijging in de bedrijven niet volgen. Ten derde zijn er de sociale premies. Die moeten in 1992 omhoog als gevolg van toenemend ziekteverzuim, stijgende arbeidsongeschiktheid en de stelselherziening in de gezondheidszorg. Zonder keiharde maatregelen om het aantal uitkeringtrekkers terug te dringen gaat het om miljarden guldens: procenten premiestijging.

BERT DE VRIES
...minima beschermen...

Ten vierde zijn er talloze kabinetsmaatregelen die de koopkracht aantasten: extra huurstijgingen, het optrekken van de belastingtoeslag voor eigenaarbewoners van huizen (het huurwaardeforfait), het oplopen van tarieven openbaar vervoer, hogere autokosten, oplopende gas- en stroomrekeningen, stijgende milieulasten. Dan hebben we het nog niet eens over de steeds verder stijgende gemeentelijke belastingen.

Lubbers' uitlatingen waren dus zo gek nog niet. Bij een voorziene inflatie van 4 procent en een loonstijging in de bedrijven van 4,25 tot 4,5 procent is er weinig nodig voor het inleveren van koopkracht door werknemers. En zonder koppeling geldt dat hetzelfde voor alle andere groepen.

Komt de vraag om de hoek kijken wat te doen. Voor de PvdA moeten de lasten eerlijk verdeeld worden. De sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Met andere woorden: de hogere inkomensgroepen leveren extra in ten behoeve van de lagere. Het CDA is daar op zich niet tegen mits de middeninkomens, de mensen met zo'n 60.000 gulden per jaar, er niet het slachtoffer van worden.

Zonder koppeling wil minister De Vries (sociale zaken) in ieder geval de minima beschermen. Hun koopkracht moet overeind blijven. Voor de overige uitkeringsgerechtigden en minimumloners neemt de bewindsman genoegen met een koopkrachtdaling van 1 tot 1,5 procent.

Garanties

Nu zijn koopkrachtgaranties niet te geven. Dat weet De Vries en dat weet ook de PvdA. Desondanks wil men wel een poging wagen, al lijkt de door De Vries aangegeven weg (belastingmaatregelen) voor discussie vatbaar.

De bewindsman heeft drie voorstellen: het schrappen van de inflatiecorrectie in de belastingen, het schrappen van de belastingaftrek voor reiskosten tussen woon- en werkplek (reiskostenforfait) en het optrekken van de belastingaftrek van arbeidskosten voor werkenden (het arbeidskostenforfait).

Nu borduurt De Vries met zijn voorstel deels voort op de Tussenbalans. Daarin stond de uitruil reiskosten-arbeidskostenforfait al. Het schrappen van de inflatiecorrectie levert 1,5 miljard gulden op, al zit er ook een nadeel aan. De premies volksverzekeringen moeten met circa 0,1 procent omhoog om tekorten bij de fondsen te voorkomen.

De Vries wordt echter ook dwars gezeten door de commissie-Stevens. Zijn plannen maakten ook onderdeel uit van het advies van die commissie. Het nu doorvoeren ervan zou een gat van dik 2 miljard slaan in de adviezen-Stevens.

Hier komt echter de hulp van onze oosterburen te pas. Stevens hoeft nu niet. Bovendien ziet Kok wel iets in het schrappen van de inflatiecorrectie, omdat daardoor de hogere inkomensgroepen harder worden getroffen. Hoe hoger het inkomen, hoe meer belasting er betaald moet worden en hoe zwaarder de inflatiecorrectie dus weegt.

Staan de minima zo op nul, uitkeringsgerechtigden en minimumloners op min 1 tot 1,5 procent. Hoe staat het dan met de rest? Voor ambtenaren en trendvolgers zal de koopkrachtdaling zonder koppeling groter zijn. De ambtenaren moeten nog 'boeten' voor een te dure cao in 1991, terwijl zij en de trendvolgers nog een half procent loon in moeten leveren als breekijzer voor het terugdringen van het ziekteverzuim. Voor deze groepen komt er een koopkrachtdaling van 2 procent aan. Bij de werknemers komt er op zijn best een nullijn uit, waarbij de koopkrachtdaling groter wordt naar mate het inkomen hoger is.

De kansen op koopkrachtreparatie zijn gering. Het kabinet heeft er geen geld voor. De inflatiecorrectie kan worden aangepakt, natuurlijk. Daarnaast is er een oud voorstel uit de Tussenbalans: het optrekken van belastingvrije sommen in de belastingen in ruil voor het schrappen van de rente- en dividendvrijstelling in de belastingen en de aftrekbaarheid van rente betaald over leningen waarmee consumptiegoederen als tv's, koelkasten en auto's worden betaald.

Open doel

Helaas heeft de Kamer zich tegen de dekking van het optrekken van de belastingvrije sommen gekeerd. Of de maatregel daarmee nog doorgaat is zeer de vraag. De effecten van een forse premiestijging kunnen hoogstens verzacht worden door het aanspreken van de reserves bij de sociale fondsen, het optrekken van de inkomensgrenzen waarover nu premies worden betaald of het verlagen van bepaalde premies (bij voorbeeld voor de ww). Het voorkomen van een premiestijging is echter onmogelijk. En dus treden koopkrachteffecten op.

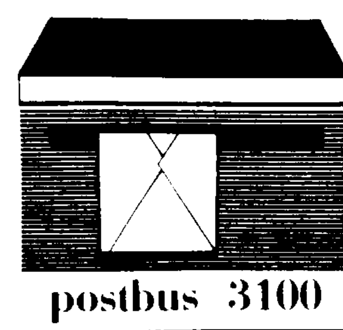
Blijft de bekende hoge hoed. De trucen-doos. Het minder verhogen van de premies dan nodig is, omdat in de toekomst de lasten in de sociale zekerheid toch gaan dalen. Of het inboeken van miljardeninkomsten die er nog niet zijn. Bij voorbeeld Duitse nabetalingen voor in het verleden geleverd gas. En tenslotte is er altijd nog de mogelijkheid om uitgaven die voor 1992 zijn voorzien uit te stellen tot nader order. Tot betere tijden die er nooit komen.

Ook hier zijn echter grenzen. Aangegeven in het regeerakkoord. Het financieringstekort van het rijk moet in 1992 op 4,25 procent staan. En de collectieve lastendruk (het beslag van belastingen en sociale premies) mag niet meer zijn dan 53,6 procent. Augustus wordt een boeiende maand.

carel goseling

nieuwsanalyse

lezers schrijven

postbus 3100

In deze rubriek neemt de redactie brieven van lezers op. De redactie hoeft het niet eens te zijn met de inhoud. De brieven dienen betrekking te hebben op publicaties in deze krant en moeten kort en zakelijk zijn. Te lange brieven worden ingekort of geretourneerd. Een ingezonden brief moet voorzien zijn van naam, adres en telefoonnummer. Brieven op rijm, of brieven die oproepen tot acties of aanzetten tot geweld of andere onwettige daden, worden niet geplaatst. Datzelfde geldt ook voor brieven met onwelvoeglijk taalgebruik en beledigingen. Anonieme brieven worden evenmin geplaatst.

● Strategie

De wao-plannen van het kabinet Lubbers-Kok passen in een doelbewuste strategie van de werkgevers en vorige CDA-VVD-kabinetten om het opgebouwde stelsel van sociale zekerheid ingrijpend te veranderen. Van een stelsel waarbij de hoogte van de uitkering was gekoppeld aan het inkomen, naar een ministelsel op bijstandsniveau.Eerst werden de werkloosheidsuitkeringen aangepakt (van 80 naar 70 procent), uitkeringsvoorwaarden werden verscherpt en de duur van de ww-uitkering beperkt. Werklozen komen daarmee veel sneller op bijstandsniveau terecht.

Dat dreigt nu met de wao ook te gebeuren. Mensen, die een ongeval krijgen of door ziekte uit het arbeidsproces zijn gestoten worden snel op bijstandsniveau teruggeworpen. Ongeacht of je al tien of twintig jaar premie hebt betaald voor het huidige, meer rechtvaardige wao-stelsel.

Volgens recente cijfers telt Limburg 80.225 wao'ers, waarvan er ruim 40.000 jonger dan vijftig jaarzijn. Die dreigen al op korte termijn in de bijstand terecht te komen.

Ook gemeentebesturen in Limburg moeten wakker geschud worden. Zij krijgen bij doorgang van de wao-plannen te maken met een groeiende groep bijstandsgerechtigden en dus met een zwaarder beslag op de toch al schaarse gemeentelijke middelen.

Gemeenten zijn vol goede bedoelingen gestart met de sociale vernieuwing. Die wordt volstrekt ongeloofwaardig als mensen eerst geconfronteerd worden met een huurexplosie, dan met afbraak van de wao, en vervolgens met de zoveelste dreiging dat de koppeling weer terzijde wordt geschoven. De tweedeling in de samenleving waar Joop den Uyl voor waarschuwde dreigt door toedoen van zijn eigen aprtij verder verscherpt te worden. De PvdA ontpopt zoch als een uitvoerder van datgene wat werkgevers ent het CDA al veel langer wilden.

Iedereen die sociale rechtvaardigheid van belang vindt dient komende maanden het verzet tegen deze wao-plannen actief te steunen. Ook binnen het CDA dient men te beseffen dat bijbelse gerechtigheid niet strookt met dit beleid.

GELEEN **Jan Muijtjens**

● Vluchtelingen

Ik moet zeggen, zeker in vergelijking met andere landen worden vluchtelingen hier uitstekend opgevangen. Na een eerste opvang in een asielzoekerscentrum komen zij in aanmerking voor een huis of flat met de noodzakelijkste inrichting en genieten zij een uitkering. Echter, hen ontbreekt ieder toekomstperspectief, zij mogen niet studeren of werken tot zij een permanente verblijfsvergunning hebben toegewezen gekregen en dit kan jaren duren.

Eigenlijk zijn de asielzoekers hier aan het 'potverteren', want een deel van hun verblijf hier wordt bekostigd van de ontwikkelingshulp. Gelukkig wil minister Pronk hier verandering in aanbrengen. Het jarenlang niksdoen werkt echter een achterstandsituatie in de hand, met name onder de jongeren. Op deze manier raakt men in een vicieuze cirkel van uitzichtloosheid. Ik denk dat het beter is om de asielzoekers te laten studeren en zo mogelijk werken.

Geef asielzoekers al bij aankomst in een asielzoekerscentrum een spoedcursus Nederlands en Engels, desnoods verplicht. Als zij buiten het centrum komen te wonen dienen zij een goede en gerichte scholinb te krijgen. Daar hebben zij zowel hier, als in hun land van herkomst – bij een eventuele terugkeer – iets aan.

Belangrijk blijft ook om nationale en internationale organisaties te ondersteunen. Want deze proberen vat te krijgen op politieke en andere wantoestanden in landen waar asielzoekers vandaan komen. Lukt het om daar problemen op te lossen of te voorkomen, dan zullen ook minder mensen gedwongen worden om te vluchten.

SITTARD **Anne Geeraerts**

● Vierdaagse

Hoewel het niet in mijn bedoeling lag met een ingezonden stuk te reageren op het Vierdaagseverslag van de heer Almar Latour van zaterdag 20 juli 1991, pagina 15, voel ik mij door uw uitnodiging daartoe toch genoodzaakt omdat anders een reactie achterwege zou blijven.

In het artikel wordt alleen de heer J. Kerkhofs uit Geleen geciteerd en die beweert: „Iedereen doet voor het publiek nog even fier, maar zodra men erlangs is, strompelt men weer." Dat kan de heer Kerkhofs alleen maar beweren als hij zich tussen strompelaars heeft opgehouden, want met de meesten is dat namelijk helemaal niet het geval en wekt hij met 'iedereen' een verkeerde indruk.

'Galatenue' geldt voorts voor de meeste militairen niet. Dat zij zich omkleden is juist. Dat strijders die te moe zijn om nog mee te lopen soms door verse soldaten worden vervangen om als korps toch als geheel over te komen bij het publiek, is uit de lucht gegrepen en kennelijk ontleend aan een incident bij een buitenlands korps van acht jaar geleden.

De redactie zou er goed aan doen om ten aanzien van negatieve berichten zeker bij een feestelijk 75-jarig Vierdaagse-jubileum zorgvuldiger te werk te gaan, verificatie toe te passen en meer dan één deelnemer te interviewen.

WIJLRE **J.Ch. Breukelaar**

● PvdA

De naam van de PvdA is aan verandering toe. Wat dacht u van Partij van de Afbraak? Deze naam past beter in het huidige beleid dat minister Wim Kok voert. Want arbeid is er voor de meesten niet en komt een arbeider door ziekte in de wao terecht, dan wordt zijn inkomen, door de snode plannen van Wim Kok, flink beknot. Daarom, Partij van de Afbraak, is de juiste naam voor deze partij. Alles wat in de loop der jaren is opgebouwd, wordt door Wim Kok weer afgebroken. Schandelijk! Als het snode plan van minister Kok betreffende de wao-regeling doorgaat, dan zal de PvdA bij de eerstvolgende verkiezingen, een van de kleinste partijen worden! Dat is zo klaar als een klontje.

HEERLEN **F. Richter**

● Dieven

Als dieven in de nacht, terwijl half Nederland met vakantie is, hebben Lubbers en Kok toegeslagen en de rechten van wao'ers en zieken om zeep geholpen. Honderdduizenden wao'ers zullen binnen korte tijd in de bijstand belanden. Bij ziekte moeten snipperdagen worden ingeleverd en de ziekteuitkering gaat terug naar 70 procent.

Dit stelletje moet weg! Vanaf hun aantreden hebben zij steeds geweigerd het geld te halen waar het zit. Ze hebben alleen maar de ouderen, de huurders, de gehandicapten en de arbeiders bestolen. Wat met tientallen jaren strijd is opgebouwd dreigt met één pennestreek te niet te worden gedaan. Er moeten onmiddellijk nieuwe verkiezingen komen.

HEERLEN **Ben Tarici**

● Berouw(?)

Onsmakelijk de vertoning van berouw door de Japanse premier bij het monument van Indische slachtoffers Japanse bezetting van het volormalige Nederlands Oost-Indië.

Nog onsmakelijker klonk het auto-da-fe van premier Lubbers. Hij kondigde zonder blikken of blozen het einde aan van het bedelen en zeuren over vergoedingen en aangedaan leed door de nog in leven zijnde slachtoffers. Waarom? Wel mijns inziens duidelijk; aan het economisch krachtveld van de voormalige vijand Japn is meer te verdienen dan aan de voormalige bondgenoot, de Sovjetunie. Dat gekerm door nog maar een handjevol benadeelden mag dat doel niet in de weg staan!

Het spel gaat nog steeds door! Jammer dat na afloop van de berouw-komedie de krans in de vijver werd gegooid.

HEERLEN **P.H. Hachmang**

FNV nog steeds grootste, maar CNV groeit opmerkelijk

Ledental vakbeweging blijft stevig stijgen

UTRECHT – De vakbeweging (FNV, CNV en MHP) blijft in een stevig tempo groeien. De grootste vakcentrale, de FNV, boekte in de eerste helft van dit jaar een ledenwinst van 24.000 en kwam daarmee op 1.049.000 leden. Vorig jaar groeide de FNV met in totaal 60.000 leden maar die groei is enigszins geflatteerd doordat de soldatenbond VVDM (12.000 leden) de FNV kwam versterken. De soldaten buiten beschouwing gelaten houdt de vakcentrale tot nu toe ongeveer hetzelfde groeitempo aan als vorig jaar, aldus een FNV-woordvoerder. „En dat ondanks het feit dat de groei van de economie afvlakt. Een bemoedigend teken", zo zei hij.

De ambtenarenbond AbvaKabo, de grootste FNV-bond, boekte een ledenwinst van 3.500 en kwam op ruim 285.000 leden. Grootste groeier was de Industriebond die er 9.000 nieuwe leden bij kreeg, 1.000 meer dan de winst over het hele afgelopen jaar. De forse groei komt mede dankzij de 'oorlogswinst' door de staking in de metaalindustrie dit voorjaar. Andere winstmakers waren de bouwbond (plus 2.500), de vervoersbond (2.700), de voedingsbond (1.500) en de horecabond (1.300).

Dienstensector

In de dienstensector -waar de vakbeweging de lage organisatiegraad fors wil opschroeven- viel de groei op het eerste oog een tikje tegen. De Dienstenbond FNV, die er vorig jaar nog 11.000 leden bij kreeg, kwam de eerste helft van dit jaar niet verder dan een ledenwinst van 1.700. Toch toonde een woordvoerder van die bond zich niet ontevreden. De afgelopen zes maanden kon de bond geen oorlogswinst boeken. In 1990 was dat wel het geval en bovendien hield de bond toen winst over aan een herverkaveling met andere bonden.

Het veel kleinere CNV meldt in het eerste halfjaar een winst van 5.600 leden en komt daarmee op 313.300 leden. Dat is een forse winst gezien het feit dat de christelijke vakcentrale in heel 1990 op een winst van 6.500 uitkwam. Een CNV-woordvoerder tekende daar wel bij aan dat de groei in de tweede helft van het jaar vaak lager is door de slappe zomermaanden. Het CNV signaleert overigens sinds het kabinet zijn door de vakbeweging afgekraakte plannen met wao en Ziektewet lanceerde een wassende stroom aanmelders.

De MHP, de vakcentrale van middelbaar en hoger personeel, telde per 1 april circa 133.000 leden, ongeveer 1.700 meer dan begin dit jaar.

Heineken sluit Canadese brouwerij

AMSTERDAM - Heineken zal per 20 september haar brouwerij Amstel Brewery Canada sluiten. De raad van bestuur van Heineken zegt tot deze beslissing te zijn gekomen omdat de resultaten van de brouwerij tegenvallen. De economische inzinking in Canada en de stagnatie op de biermarkt bieden geen uitzicht op verbetering.

Amstel Brewery Canada is een kleine brouwerij in Hamilton met een jaarproduktie van 100.000 hectoliter, uitsluitend bestemd voor de provincie Ontario. De sluiting betekent ontslag voor de 94 werknemers.

De merken Amstel en Amstel Light die de brouwerij produceerde zullen in Ontario op de markt blijven via import uit Nederland. Voor de overige Canadese provincies blijft de invoer bestaan uit Heineken, Amstel Light en Buckler.

Mitsubishi koopt Chrysler uit in VS

TOKIO - Het Japanse concern Mitsubishi wordt volledig eigenaar van Diamond Star Motors. Het concern neemt alle aandelen van de Amerikaanse autoproducent Chrysler over in deze gezamenlijke Amerikaanse onderneming. Dat hebben woordvoerders van het Japanse concern gisteren gezegd in Tokio. Met de transactie is een bedrag gemoeid van ongeveer honderd miljoen dollar.

Volgens de zegslieden wil Mitsubishi de noodlijdende Amerikaanse branchegenoot helpen om de boeken weer enigszins op te fleuren. Chrysler boekte in het eerste kwartaal inclusief bijzondere lasten een verlies van bijna 600 miljoen dollar. De samenwerking tussen de twee ondernemingen in Diamond Star begon in 1985. Mitsubishi hield tot dusver 35 procent van de aandelen in de joint venture.

Kwartaalverlies Shell Oil

NEW YORK – Shell Oil, de Amerikaanse divisie van Koninklijke/Shell Groep, heeft in het tweede kwartaal van dit jaar een verlies geleden van 68 miljoen dollar tegenover een winst van 161 miljoen dollar in hetzelfde tijdvak van vorig jaar. De omzet nam toe van 5,17 miljard tot 5,35 miljard dollar.

Oproep Kaifu over Japans beursschandaal

TOKIO - De Japanse premier Toshiki Kaifu heeft naar aanleiding van het beursschandaal in Tokio alle bedrijven of personen opgeroepen zich vrijwillig te melden, wanneer zij door Japanse effectenhuizen zijn gecompenseerd voor geleden koersverliezen.

Wanneer de oproep niet wordt opgevolgd, zal het Japanse parlement op onderzoek moeten gaan, aldus Kaifu. Bovendien pleitte de premier voor een openbare publicatie van de lijst van betrokken partijen.

Hij weersprak daarmee de minister van financiën, Ryutaro Hashimoto, die weliswaar ook voor vrijwillige melding heeft gepleit maar tevens de zekerheid gaf dat de namen niet in de openbaarheid zullen komen. Het departement is volgens de minister verplicht om dergelijke privé-aangelegenheden geheim te houden.

Bij het grote beursschandaal rondom ongeoorloofde compensatiebetalingen zijn naast de vier grote effectenhuizen ook steeds meer kleinere partijen betrokken, zo is inmiddels gebleken. In totaal zouden de effectenhuizen ongeveer 230 zakelijke cliënten financieel schadeloos hebben gesteld voor geleden koersverliezen.

De totale waarde van de compensaties beloopt minimaal 128,3 miljard yen (f 1,8 miljard).

Spekkies voor Poolse bekkies

● *Bij de suikerwerkenfabriek Hoepman bv op een industrieterrein in Hoogezand draaien de machines op volle toeren. Er worden gigantische hoeveelheden spekkies gemaakt. De bevolking van Polen heeft dit mierzoete, zachte en pastelkleurige snoepgoed nu ook ontdekt. Al ongeveer twintig jaar worden de 'spekkies', in gewicht variërend van 4 tot 125 gram per stuk, naar diverse landen in West-Europa uitgevoerd. De ontspanning tussen Oost en West leidde er toe dat sinds december ook Polen zeer prominent op het lijstje van afnemers staat. In de afgelopen maanden kon Hoepman de spekkies voor Polen nauwelijks in voldoende mate 'aanslepen'.*

Fusiegesprek Pirelli en Continental vordert

Van onze verslaggever

AMSTERDAM - De fusiebesprekingen tussen het Italiaanse bandenconcern Pirelli Tyre Holding, genoteerd aan de Amsterdamse effectenbeurs, en de Duitse branchegenoot Continental moeten in het najaar beëindigd zijn. Dit heeft president-commissaris W. Dekker, oud-topman van Philips, deze week bekendgemaakt. „Anders gaat het te lang duren", zo zei hij.

Algemeen-directeur J. Kingma denkt dat de gesprekken niet al te lang zullen duren: „Wij hebben een deadline en die kent Continental natuurlijk ook". De twee grote concurrenten praten sinds mei dit jaar met elkaar over een eventueel samengaan. De gesprekken kwamen toen in een stroomversnelling omdat Continental-voorzitter H. Urban, die een fusie geheel niet zag zitten, het veld moest ruimen.

De gesprekken tussen Continental en Pirelli verlopen, zo bleek op de vergadering, „constructief en in een vriendelijke sfeer".

Volgens P. Sierra, die de afgetreden G. de Giorgi vervangt als vice-voorzitter van de raad van commissarissen van de Amsterdamse holding, onderzoeken de twee ondernemingen of er een structuur bestaat waarin de maximale „synergetische" effecten tevoorschijn kunnen komen. Sierra is „vol vertrouwen" dat de conclusies van dat onderzoek binnen „een relatief korte periode kunnen worden getrokken". Of de conclusies positief zijn, liet hij in het midden.

Wisse Dekker bevestigde dat de gesprekken tussen de twee ondernemingen wat soepeler verlopen nu L. Grandi, voorheen president-directeur van de Amsterdamse holding, is weggepromoveerd naar de raad van commissarissen. Grandi is sinds 24 juni vervangen door L. Mattioli. Mattioli zat daarvoor ook in de directie van de holding, maar dan als hoofd van de afdeling technologie en produktie.

„De Duitsers zaten net als de Italianen op het puntje van hun stoel. Nu de situatie is veranderd, is de rust teruggekeerd", aldus Dekker. Grandi had in de bandenwereld de naam een „hardliner" te zijn die de fusie desnoods tegen de zin van Continental zou doorzetten. Volgens Dekker heeft Pirelli nu gekozen voor de vriendelijke koers, want, zo voerde hij als bewijs aan „Pirelli had met zijn belang van 51 procent in Continental zijn wil kunnen opleggen".

Duitse hereniging kan sneller en beter

PARIJS - De OESO heeft veel respect voor de manier waarop Duitsland de vereniging van Oost en West heeft aangepakt, maar toch kan het best wat sneller en beter.

Uiteraard blijft het zaak de vereniging te laten stroken met een gezond financieel beleid en met gestage economische groei in westelijk Duitsland.

Dat staat in het jaarlijkse rapport van de OESO (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) over Duitsland. Het is het eerste rapport over Duitsland sinds de vereniging op 1 mei 1990 een feit werd.

Prijzen lager

De sleutel van de economische strategie van de vereniging is privatisering van de Oostduitse staatsbedrijven. Het privatiseringsproces moet worden versneld, zelfs als dat betekent dat de verkoopprijzen voor de bedrijven daardoor lager worden.

Volgens het rapport zijn er veel belemmeringen voor snelle privatisering. Het feit dat vroegere eigenaren hun spullen terugkrijgen in plaats van compensatie voor hun verlies vormt een sta-in-de-weg evenals het behoud van bedrijven in hun huidige vorm. De recente wetgeving die de verkoop van delen van bedrijven vergemakkelijkt „moet volledig worden uitgebuit".

Onrendabel

De Treuhandanstalt, die de staatsbedrijven begeleidt in hun overgang naar de markteconomie, zit opgezadeld met veel onrendabele bedrijven. De lonen kunnen nooit zover omlaag dat die bedrijven winstgevend worden en het alternatief van een groot aantal faillissementen is onaanvaardbaar op sociale en politieke gronden.

De OESO acht het op langere termijn verstandiger het opzetten van nieuwe bedrijven te bevorderen en de oude te herstructureren. De bouwsector zou bij voorbeeld een stevige impuls kunnen krijgen door de huizen van de staat aan de bewoners te verkopen. Die worden daardoor aangemoedigd de woningen op te knappen en het bijkomend voordeel is dat ze minder snel naar het Westen verhuizen.

Intussen zullen de bestaande bedrijven moeten worden ondersteund, waarbij de ondernemingen die kans maken op een succesvolle privatisering, voorrang dienen te krijgen. De OESO is niet kapot van de bestaande ondersteuningsprogramma's en pleit voor directe werkgelegenheidssubsidies.

De lonen in oostelijk Duitsland zijn nu veel te hoog in verhouding tot de produktiviteit van de werknemers, vindt de OESO. Een direct subsidiesysteem biedt de werkgevers een prikkel de loonstijgingen aan banden te leggen. Nu slepen de machtige vakbonden veel te grote verhogingen in de wacht, mede doordat zij aan tafel zitten met bestuurders die niet gewend zijn het gevecht met bonden aan te gaan. Zolang er een grote werkloosheid bestaat in oostelijk Duitsland, moeten de loononderhandelingen zoveel mogelijk worden gedecentraliseerd, aldus de OESO.

Oostelijk Duitsland heeft nog een moeilijke tijd voor de boeg. De produktie zal in 1991 met 15 tot 20 procent afnemen. In heel Duitsland zal de groei van het bruto nationale produkt op maximaal één procent uitkomen. De produktiegroei in westelijk Duitsland ligt de komende 18 maanden op gemiddeld 2,5 procent. Daarvan is in 1991 één procent op het conto te schrijven van de vraag uit de voormalige DDR.

De Oostduitsers hebben een „sterke aversie" opgebouwd tegen produkten uit hun eigen landsdeel en willen alleen nog westerse spullen.

beurs

Lager

AMSTERDAM – De Amsterdamse effectenbeurs is gisteren onder invloed van een lagere beurs in New York en een dalende dollar uiteindelijk lager gesloten. De korte ochtendsessie van drie kwartier gaf nog een vriendelijk gezicht te zien, maar de storing in het koersenbord en de daarop volgende onderbreking van de handel tot het middaguur haalde de vaart er uit en zorgde voor een minimale omzet. Enigszins richtingloos kabbelde de beurs de middag door om zich uiteindelijk te richten op de beurs in New York die een lagere Dow Jones liet zien. Ook de verdeelde Europese beurzen konden Amsterdam niet inspireren. De stemmingsindex die kort na de hervatting van de handel om 12.00 uur nog een kleine winst vertoonde, brokkelde in de loop van de dag af om uiteindelijk met een verlies van 0,2 punt op 93,6 te sluiten. De koersindex algemeen, waarin de internationale waarden zwaarder meewegen, daalde met 0,6 punt tot 199,3. De omzet bedroeg in totaal f 763 miljoen waarvan f 324 miljoen aan aandelen en f 437 miljoen aan obligaties. Daarmee werd het vermoeden van een handelaar bewaarheid dat het stilleggen van de handel 's ochtends de wind uit de handel zou nemen. De obligatiemarkt, die 's ochtends iets lager opende, wist uiteindelijk met een winst tot tien cent af te ronden. Koninklijke Olie moest op de lagere dollar uiteindelijk een daalder inleveren op f 159,40. KLM ging drie dubbeltjes onderuit op f 28,40. Hoogovens was daarentegen twintig cent beter op f 63,30 en Akzo zelfs zes dubbeltjes op f 114,90. Philips en Unilever sloten onveranderd.

De andere hoofdfondsen lieten een dergelijk verdeeld beeld zien. Enkele uitschieters waren Pakhoed met een verlies van f 2 op f 191,50 en Bührmann Tetterode met f 1,10 op f 47,10.

Hoofdfondsen

Hoofdfondsen	v.k.	s.k.
ABN Amro	38,40	38,40
AEGON	119,60	120,30
Ahold	81,10	81,40
Akzo	114,30	114,90
Alrenta	186,40	186,40
Amev	50,80	51,00
Amro A. in F.	79,80	79,70
Bols	202,50	204,00
Borsumij W.	78,50	78,50
Bührm.Tet.	48,20	47,10
DAF	23,30	23,00
Dordt.Petr.	150,00	148,40
DSM	110,70	110,60
Elsevier	85,10	84,70
Fokker cert.	33,40	32,90
Gist-Broc. c.	34,00	33,90
HCS Techn.	4,00	-
Heineken	152,30	152,30
Hoogovens	63,10	63,30
Hunter Dougl.	85,80	85,00
Int.Müller	81,50	81,00
Int.Ned.Gr.	49,90	49,90
KLM	28,70	28,40
Kon.Ned.Pap.	53,70	54,00
Kon. Olie	160,90	159,40
Nedlloyd	57,10	57,10
Océ	57,90	58,10
Pakhoed Hold.	193,50	191,50
Philips	33,40	33,40
Polygram	35,00	36,00
Robeco	100,60	100,70
Rodamco	53,60	53,40
Rolinco	100,70	101,00
Rorento	66,20	66,30
Stork VMF	45,10	44,50
Unilever	161,70	161,70
Ver.Bezit VNU	75,20	75,30
Volmac Softw.	19,90	19,70
VOC	46,10	45,70
Wessanen	85,80	85,80
Wolters-Kluwer	53,50	53,70

Avondkoersen Amsterdam

Hoogovens 63,20 (63,30)
KNP 54,30 (54,00)
Kon.Olie 159,60-159,80 (159,40)

Binnenl. aandelen

Binnenl. aandelen	v.k.	s.k.
Aalberts Ind	51,10	50,50
ABN AmroHld.prf.	5,31	5,31
ACF-Holding	37,30	36,80
Ahrend Gr. c	146,00	142,00
Air Holland	11,20	11,10
Asd Opt. Tr.	13,30	13,40
Asd Rubber	3,35	3,40
Ant. Verff.	425,00	-
Atag Hold c	117,90	118,00
Athlon Groep	46,50	46,80
Athlon Groep nr.c	46,50	46,50
Aut.Ind.R'dam	88,00	91,00
BAM Groep	94,00	94,00
Batenburg	126,80	126,80
Beers	114,70	114,70
Begemann	169,50	170,40
Belindo	339,00	339,00
Berkel's P.	1,41	1,38
Blydenst.-Will.	40,90	40,50
Boer De, Kon.	218,00	218,00
Boer de Winkelbedr.	85,10	85,20
Boskalis W.	21,90	22,30
Boskalis pr	24,30	25,00
Braat Beheer	33,50	33,50
Breevast	10,70	10,80
Burgman-H.	3100,00	3100,00
Calvé-Delft pr	800,00	800,00
Calvé-Delft c	1020,00	1025,00
Cindu Intern.	120,20	120,50
Claimindo	329,00	329,00
Content Beheer	24,60	24,60
Cred.LBN	29,10	29,00e
Crown v.G.c	132,50	132,50
CSM	80,60	80,60
CSM nrc	81,30	81,10
Delft Instrum.	22,80	22,90
Desseaux	42,50	42,70
Dorp-Groep	44,00	44,00
Econosto	29,00	28,20
EMBA	205,00	205,00
Eriks hold.	90,00	89,80
Flexovit Int.	70,00	71,00
Frans Maas c.	75,00	75,00
Gamma Holding	94,00	93,90
Gamma pref	5,80	5,90
Getronics	30,80	30,90
Geveke	44,00	43,80
Giessen-de N.	113,00	113,00
Goudsmit	44,50	44,50
Grasso's Kon.	95,50	91,00
Grolsch	171,00	170,00
GTI-Holding	191,00	191,00
Hagemeyer	121,20	122,50
HAL Trust B	14,70	14,75
HAL Trust Unit	14,75	14,80
H.B.G.	234,00	233,00
Heineken Hld.	135,50	135,30
Hoek's Mach.	225,00	227,00
Holl.Sea S.	0,65	0,62
Holl. Kloos	476,00	-
Hoop Eff.bk.	7,30	7,30
Hunter D.pr.	2,80	-
IHC Caland	61,70	61,80
Infotheek	9,40	9,40
Kas-Ass.	38,40	38,40
Kempen & Co	8,80	8,90
kondor wessels	37,40	38,00
KBB	81,60	82,90
Kon.Sphinx	199,00	200,00
Koppelpoort H.	395,00	395,00
Krasnapolsky	233,00	227,00
Landré & Gl.	56,00	46,50
Macintosh	41,50	42,00
Maxwell Petr.H.	126,50	126,00
Medicopharma	33,00	33,70
Moeara Enim	1290,00	1280,00
M.Enim OB-cert	16900,00	16800,00
Moolen Hold.	39,70	39,50
Mulder Bosk.	60,00	-
Multihouse	5,80	5,60e
Mynbouwk. W.	379,50	379,80
Naeff	420,00f	-
NAGRON	55,40	55,00
NIB	569,00	569,00
NBM-Amstelland	12,00	11,90
NEDAP	386,00	386,00
NKF Hold.cert.	250,50	250,50
Ned.Part.Mij	47,00	46,90
Ned.Springst.	10500,00	10000,00a
Norit	27,70	27,20
Nutricia gb	136,50	136,50
Nutricia vb	143,50	143,30
Nijv.t.Cate	90,10	90,00
Omnium Europe	13,80	13,00a
Orco Bank c.	72,50	72,70
OTRA	280,00	280,00
Palthe	65,50	65,50
Pirelli Tyre	22,10	22,20
Polynorm	127,50	127,20
Porcel. Fles	153,00	153,00
Randstad	43,50	43,60
Ravast	37,60	37,70
Reesink	78,80	79,60
Samas Groep	53,30	53,80
Sarakreek	16,90	16,90
Schuitema	1600,00	1600,00
Schuttersveld	56,80	57,00
Smit Intern.	62,00	61,00
St.Bankiers c.	13,90	14,00
Stad Rotterdam c	37,90	38,30
Telegraaf De	88,00	89,80
Textielgr Twente	91,00	91,00
Tulip Comp.	26,00	25,90
Tw.Kabel Hold	117,00	117,00
Ubbink	87,00	87,00
Union Fiets.	71,70	71,50
Un.Dutch Group	3,70	3,70
Ver.Glas	410,00	410,00
Verto	50,00	50,00
Volker Stev.	65,00	64,00
Vredestein	13,50	13,20
VRG-Groep	52,60	52,60a
Wegener Tyl	247,00	247,00
West Invest	23,50	23,00
West Inv. wb.	92,00	91,00
Wolters Kluwer	212,00	213,00
Wyers	39,70	39,70

Beleggingsinstellingen

Beleggingsinstellingen	v.k.	s.k.
Aegon Aand.f.	33,30	33,30
Aegon sav.plus	5,10	5,10
ABN Aand.f.	76,40	76,60
ABN Beleg.f.	59,40	59,40
ABN Amro L.F.	156,70	156,70
ALBEFO	50,40	50,40
Aldollar BF $	23,90	23,70
Alg.Fondsenb.	236,00	236,00
Alliance Fd	10,60	10,60
Amba	47,20	47,20
America Fund	343,00	347,00
Amro Eur.F.	74,20	73,90
Amro Far E.F.	59,20	59,80
Amro Neth.F.	78,40	78,60
Amro N.Am.F.	71,90	72,50
Amro Obl.Gr.	166,70	166,70
Amvabel	78,30	78,50
AsianTigersFd	63,50	64,00
AsianSelFund	56,00	56,00
Austro Hung.F.	5,70	-
Bemco Austr.	55,50	-
Bever Belegg.	4,30	3,70d
CLN Obl.Div.Fonds	104,60	104,60
CLN Obl.Waardef.	104,70	104,80
Delta Lloyd	43,80	43,80
DP Am. Gr.F.	32,50	32,50
Dp Energy.Res.	40,00	39,50
Eng-Holl.B.T.1	10,00	10,00
EMF rentefonds	63,40	63,40
Envir.Gr.Fnd	54,50	54,00
Esmeralda part	37,20	37,70
Eur.Ass. Tr.	6,70	6,70
EMS.Gr.Fund	100,00	100,00
EMS.Inc.Fund	99,90	99,90
EOE DuStInF.	299,00	302,00
EurGrFund	61,00	60,50
Euro Spain Fd	6,50	-
Gim Global	53,20	53,20
Groeigarant	1,54	1,54
Hend.Eur.Gr.F.	163,20	163,30
Henderson Spirit	64,40	63,90
Holland Fund	71,50	72,20
Holl.Eur.Fund	47,00	47,30
Holl.Obl.Fonds	123,50	123,50
Holl.Pac.F.	110,70	110,70
Innovest	88,50	88,00
Interbonds	516,00	516,00
Intereffekt500	36,70	36,70
Intereffekt wt	159,00	160,00
Investa part	74,00	73,30
IS Himal. F.$	7,00	-
Jade Fonds	176,20	177,50
Japan Fund	20,50	21,00
Jap.Ind.Alpha Fd	8200,00	-
Japan Rot. Fund yen	7000,00	-
Korea Pac.$	7,50	-
Mal.Cap.F. $	6,70	6,50
Mees Obl.Div.Fonds	110,00	110,30
Mexico Inc.F.	21,25	-
MK Int.Vent.	13,90	13,90
Mondibel	75,40	75,50
Nat.Res.Fund	1360,00	1360,00
Nedufo A	113,50	113,50
Nedufo B	105,50	105,50
NMB Dutch Fund	41,50	41,70
NMB Global F.	47,80	47,90
NMB Oblig.F.	36,60	36,50
NMB Rente F.	112,30	112,30
NMB Vast Goed	37,00	37,00
New Asia Fund	7,00	-
Nomura Warr.Fund	2,10	2,25
Obam, Belegg.	244,50	245,00
OAMF Rentef.	12,35	12,35
Orcur.Ned.p.	48,50	48,50
Pac.Dimens.	97,50b	98,50
Pac.Prop.Sec.f.	34,00	34,30
Pierson Rente	108,80	108,60
Postb.Belegg.f.	55,70	55,70
Postb.Vermogensgroei	51,70	51,70
Prosp.Int.High.Inc.	3,20	-
RG Divirent	49,90	49,90
Rentalent Bel.	141,70	141,50
Rentotaal NV	33,70	33,70
RG Florente	109,30	109,30
RG SP Groen	51,60	51,60
RG SP Blauw	48,50	48,60
RG SP Geel	46,70	46,70
Rodin Prop.$	90,00	90,00
Rolinco cum.p	74,00	-
Sci/Tech	15,90	15,90
Technology F.	20,00	19,90
Tokyo Pac. H.	221,00	225,00
Trans Eur.F.	80,30	80,00
Transpac.F.Yen	385,00	385,00
Uni-Invest	20,00	20,50
Unico Inv.F.	79,60	79,60
Unifonds	32,50	32,30
VWN	64,00	64,10
Vast Ned	105,70	105,70
Venture F.N.	8,80	8,00
VIB NV	63,10	62,10
VSB Mix Fund	51,30	51,30
VSB Rente F.	104,80	104,80
WBO Int.	69,20	69,50
Wereldhave NV	142,00	142,10
Yen Value Fund	84,40	84,60
ZOM Florida $	47,50	47,50

Parallelmarkt

Parallelmarkt	v.k.	s.k.
Alanheri	31,30	30,30
ABF	102,50	102,50
Berghuizer	52,30	51,80
Besouw Van c.	64,50	64,50
Biogrond Bel.	10,70	10,70
CBI Barin Oceasie yen	1746,00	1746,00
Comm.Obl.F.1	96,80	96,80
Comm.Obl.F.2	99,20	99,10
Comm.Obl.F.3	95,20	95,20
De Drie Electr.	18,50	18,00
DeltaLlVast	54,20	53,70
DeltaLl.dlr	63,20	63,30
DeltaLlEcu	57,20	57,20
DeltaLlMix	58,20	58,50
DeltaLlRente	54,20	54,20
	-	-
Dico Intern.	92,50	92,50
DOCdata	1,00	1,80
D.T.O.T	49,30	49,30
Ehco-KLM Kl.	44,70	44,70
E&L Belegg.1	65,10	65,20
E&L Belegg.2	70,80	70,70
E&L Belegg.3	103,15	103,15
E&L Belegg.4	74,50	74,50
Free Rec.Sh.	32,80	32,60
Gaia Hedge I	113,31	-
Geld.Pap.c.	75,00	75,00
German City E.	54,50	54,90
Gouda Vuurv c	80,50	80,50
Groenendijk	46,30	46,80
Grontmij c.	237,00	238,00
HCA Holding	54,80	54,80
Helvoet Holding	44,00	44,00
Hes Beheer	43,70	42,00
Highl.Devel.	44,00	44,00a
Homburg cert	2,60	2,60
Interview Eur.	5,30	5,30
Kühne+Heitz	50,20	50,00
LCI Comp.Gr.	8,30	8,20
Melle	396,00	394,00
Nedcon Groep	38,00	38,40
Nedschroef	92,80	92,80
Neways Elec.	8,80	8,60
New Eur.Htls DM	19,80	19,80
Newtron Hold	5,20	5,20
Pan Pacific	6,00	6,00
Pie Med.	7,60	7,70
Simac Tech.	14,40	14,30
Sligro Beh.	45,70	45,70
VHS Onr. Goed	5,30	5,20
Vilenzo	41,50	41,50
Welna	216,00	220,00
Weweler	35,50	34,50

Wall Street

Wall Street	25/07	26/07
allied signal	37 1/8	37 5/8
amer.brands	41 1/4	41 1/4
amer.tel.tel	39 3/4	39 7/8
amoco corp	51 7/8	52 1/8
asarco inc.	25 1/2	25 1/4
bethl. steel	17	17
boeing co	44	43 5/8
can.pacific	17 3/8	-
chevron	71 1/2	70 3/8
chiquita	44	44 5/8
chrysler	14	13 7/8
citicorp	14 7/8	15
cons.edison	24 7/8	25 1/8
digit.equipm.	69 7/8	68 5/8
dupont nemours	48 1/8	48 3/8
eastman kodak	40 1/4	39 1/2
exxon corp	59 1/8	58 3/4
ford motor	34 3/8	33 3/4
gen. electric	72 1/2	72 5/8
gen. motors	41	40 5/8
goodyear	38	38 1/8
hewlett-pack.	53 1/2	53 7/8
int. bus.mach.	100 1/2	100 1/2
int. tel.tel.	56 1/2	57
klm airlines	14 3/8	14 3/8
mcdonnell	51 1/2	54
merck co.	123 1/8	123 1/4
mobil oil	66 1/2	66 3/8
penn central	23 3/4	24 1/8
philips	17	17 1/8
primerica	30 7/8	30 3/8
royal dutch	81 3/8	81 1/2
sears roebuck	40	40 1/4
sfe-south.pac.	9 1/8	9 1/8
texaco inc.	63 3/8	62 7/8
united techn.	48	48
westinghouse	25 1/8	25 3/8
whitman corp	13 3/8	13 3/8
woolworth	29 5/8	29

Advieskoersen

Advieskoersen		
amerik.dollar	1,900	2,020
austr.dollar	1,44	1,56
belg.frank (100)	5,32	5,62
canad.dollar	1,640	1,760
deense kroon (100)	27,70	30,20
duitse mark (100)	110,00	114,00
engelse pond	3,17	3,42
finse mark (100)	45,25	47,75
franse frank (100)	31,90	34,65
griekse dr. (100)	0,93	1,13
ierse pond	2,85	3,10
ital.lire (10.000)	14,20	15,90
jap.yen (10.000)	138,00	144,00
joeg.din.t/m 100	-	08,00
noorse kroon (100)	27,40	29,90
oost.schill. (100)	15,75	16,25
port.escudo (100)	1,21	1,39
spaanse pes. (100)	1,73	1,89
turkse pond (100)	0,0400	0,0550
zweedse kr. (100)	29,60	32,10
zwits.fr. (100)	126,50	131,00

Wisselmarkt

Wisselmarkt	
amerik.dollar	1,96725-1,96975
antill.gulden	1,0850-1,1150
austr.dollar	1,5216-1,5316
belg.frank (100)	5,4725-5,4775
canad.dollar	1,71325-1,71575
deense kroon (100)	29,125-29,175
duitse mark (100)	112,720-112,770
engelse pond	3,3115-3,3165
franse frank (100)	33,115-33,165
griekse dr. (100)	0,9770-1,0770
hongk.dollar (100)	25,1250-25,3750
ierse pond	3,0075-3,0175
ital.lire (10.000)	15,080-15,130
jap.yen (10.000)	142,185-142,285
nwzeel.dollar	1,1190-1,1290
noorse kroon (100)	28,875-28,925
oostenr.sch. (100)	16,0130-16,0230
saudi ar.ryal (100)	52,3750-52,6250
spaanse pes. (100)	1,7940-1,8040
surin.gulden	1,0830-1,1230
zweedse kr. (100)	31,085-31,135
zwits.frank (100)	129,140-129,190
e.c.u.	2,3115-2,3165

Index Amsterdam

CBS-koersindex (1983=100)

algemeen	199,90	199,30
id excl.kon.olie	183,10	10
internationals	210,80	209,60
lokale ondernem.	189,50	189,70
id financieel	133,30	133,50
id niet-financ.	243,90	244,00

CBS-herbeleggingsindex (1983=100)

algemeen	280,60	279,70
id excl.kon.olie	243,70	244,00
internationals	307,60	305,70
lokale ondernem.	251,50	251,70
id financieel	191,20	191,40
id niet-financ.	308,40	308,60

CBS-stemmingsindex (1987=100)

algemeen	93,80	93,60
internation	87,80	87,80
lokaal	94,60	94,40
fin.instell	89,70	89,90
niet-financ	95,70	95,40
industrie	105,10	104,80
transp/opsl	97,00	96,30

Goud en zilver

Goud 22,760-23,360, vorige 22,820-23,420 bewerkt 24,960 laten, vorige 25,020 laten.

Zilver 220-290, vorige 220-290 bewerkt 330 laten, vorige 330 laten.

Dow Jones

Industrie

Optiebeurs

	serie			omzet	v.k.	s.k.
abn amro	c	okt	40,00	157	0,40	0,40
aegn	c	okt	125,00	109	1,60	1,80
aegn	p	okt	120,00	136	3,80	3,30
akzo	p	okt	115,00	123	3,60	3,20b
d/fl	c	aug	205,00	125	0,70	0,50
d/fl	p	aug	200,00	120	4,00	5,00
d/fl	p	sep	190,00	114	1,20	1,70b
dsm	c	okt	115,00	222	1,70	1,70
dsm	c	okt	120,00	131	0,60	0,70
dsm	p	okt	105,00	169	1,60	1,70
dsm	p	jan	110,00	182	4,50	4,60
dsm	p	apr	110,00	112	7,50	7,20
els	c	jan	90,00	126	3,20	3,00
eoe	c	aug	290,00	350	0,60	0,60
eoe	c	okt	290,00	168	3,70	3,30
eoe	p	aug	270,00	483	0,90	0,80
eoe	p	aug	275,00	238	2,00	1,90
eoe	p	aug	280,00	212	4,10	4,00
hein	p	okt	150,00	202	3,50	3,80
hoog	c	okt	60,00	113	5,50	5,40
hoog	p	okt	60,00	369	1,90	2,00
ing	c	j93	60,90	110	1,80	1,80
nedl	p	okt	55,00	149	2,40	2,00
nlw	c	feb	89,00	500	1,35a	1,05
phil	c	okt	30,00	457	4,20	4,30b
phil	c	okt	32,50	871	2,40	2,40b
phil	c	okt	35,00	281	1,20	1,10
phil	c	jan	30,00	1045	4,90	5,00
phil	c	jan	32,50	162	3,30	3,30
phil	c	jan	35,00	394	2,20	2,10
phil	c	jan	37,50	498	1,10	1,10
phil	c	o92	55,00	212	0,40	0,40
phil	c	o93	30,00	369	8,60	8,50
phil	c	o94	45,00	148	3,70	3,70
phil	c	o95	20,00	125	16,90	16,70
phil	p	okt	30,00	267	0,40	0,40
phil	p	okt	35,00	183	2,30	2,40
phil	p	o93	30,00	111	2,40	2,40
olie	c	okt	135,00	201	27,00	25,70
olie	c	okt	160,00	220	5,10	4,30
olie	c	o92	135,00	216	30,60	29,70
olie	p	okt	150,00	152	1,10	1,30
olie	p	okt	160,00	326	4,60	5,30
olie	p	apr	150,00	211	3,00a	3,30
olie	p	apr	170,00	200	11,60	12,50b
sto	c	nov	45,00	660	2,80	2,30b
sto	c	nov	50,00	595	0,70	0,80
unil	c	o94	150,00	318	35,50	35,80
unil	p	okt	160,00	292	2,80	2,70
unil	p	o94	150,00	188	12,50b	12,50

a = laten | g = bieden + ex-div.
b = bieden | h = laten + ex-div.
c = ex-claim | k = gedaan + h
d = ex-dividend | l = gedaan + g
e = gedaan + bieden | vk = slotkoers vorige dag
f = gedaan + laten | sk = slotkoers gisteren

Vijf kwartier zweven tussen fantasie en werkelijkheid

De wonderlijke wereld in de Toren van Malschaert

Het lijkt wel of een reuzenbaby met zijn king size Lego-blokken een enorme toren heeft gebouwd op het Drielandenpunt in Vaals, het hoogste èn saaiste plekje van Nederland. Aan dat laatste wil de bouwer en bedenker van deze kubistische Toren van Babel, theatermaker en beeldend kunstenaar Frans Malschaert, iets gaan doen. Op de plaats waar begin dit jaar zijn oorspronkelijk bouwwerk in vlammen opging, is een kleurrijke compositie verschenen van veertien blokken waarvan een tweeëndertig meter hoge toren de meeste aandacht trekt.

Voor iedereen die niet vies is van een stevig klauterpartijtje, open staat voor experimentele vormen van beeldend theater, geinteresseerd is in vijf kwartier zweven tussen fantasie en werkelijkheid en geen hoogte- of engtevrees kent, gaat een wonderlijke wereld open. Dagelijks van twee tot vijf spelen Malschaert en zijn vijfendertig medewerkers in de onderaardse gangen en houten blokken hun spel en voeren ze de bezoekers mee op een tocht langs puur beeldend theater. Gekke beestjes van drie vingers en een handschoen zijn er de baas, 'bijgestaan' door voornamelijk in zwart geklede figuren die met zessen tegelijk in een kleine kubus kruipen, zich als acrobaten langs touwen voortbewegen, muziek maken, mimespelen, hun lenige lijven in allerlei mogelijke en onmogelijke standen manoeuvreren. De merkwaardige taal die ze spreken – 'oei', 'plok' en 'aah' zijn de meest herkenbare geluiden – kan niemand verstaan; wel iedereen begrijpen. Het is er donker, slechts af en toe flitsen spots aan of worden luikjes opgetild zodat felle zonnestralen kunnen binnendringen. Het schouwspel wordt er alleen maar sprookjesachtiger door.

De signatuur van Frans Malschaert is duidelijk herkenbaar in deze fantasiewereld. Wie eerder theaterprodukties als Vuurrood, Blok en Lot van Malschaert en zijn Sirkeltheater heeft gezien, herkent de kubussen, het zand, de touwen, de scharnieren, de katrollen, de ingenieuze wijze waarop raampjes en deurtjes worden geopend en weer gesloten. Malschaert is een meester in het laten samenvloeien van verbeelding en werkelijkheid, van verleden, heden en toekomst. Hij weet steeds opnieuw te verbazen, te ontroeren, te verrassen en dat met de meest eenvoudige middelen. De speelse en indringende expressiviteit houdt kinderen èn volwassenen in haar greep.

Het 'Leitmotiv' van deze voorstelling is 'schoonheid en het maken en vernietigen van die schoonheid'. Meer wil de Sittardse kunstenaar de bezoekers niet meegeven. Ze moeten zelf het verhaal maar invullen op hun eigen fantasieniveau, vindt hij. Niets is definitief, onherroepelijk, de dubbele bodem ligt als het ware voortdurend op de loer.

De magie van het spel wordt er alleen maar groter door. Malschaert wil de bezoeker raken, ontroeren, momenten van schoonheid en verdriet laten zien. „Mensen laten zweven, los maken, dat is het mooiste dat je met kunst kunt doen," aldus de gedreven kunstenaar.

Die woorden krijgen een extra dimensie op het hoogste punt van de tocht. Boven op de toren, hoog in de lucht, speelt Frans Malschaert met zijn kleurrijke blokken en bouwt er een toren mee. Als een reuzenbaby, die gewend is zichzelf te vermaken en daar anderen ook een plezier mee te doen.

Tot 1 september kunnen elke tien minuten ongeveer vijftien mensen aan hun tocht beginnen. Dagelijks – met uitzondering van maandag – van 14.00 tot 17.00 uur, zaterdag ook van 19.00 tot 21.00 uur. Verder wordt dagelijks tussen 11.00 en 13.00 uur een rondleiding door de Toren verzorgd.

jos frusch

● *Frans Malschaert voor zijn kleurrijke blokkentoren op het Drielandenpunt in Vaals.* Foto: DRIES LINSSEN

Condoom naast zeepje in hotelkamers

Aan de Franse Riviera treffen hotelgasten dit jaar naast een zeepje op de wastafel ook een gratis condoom. Jeugdherbergen en campings in het kustgebied laten gratis condooms uit de automaten rollen.

Het Franse bureau voor AIDS-bestrijding begon 15 juli met een campagne waarbij deze zomer 800.000 condooms worden verstrekt om jongeren aan veilig vrijen te laten wennen. Frankrijk kent per hoofd van de bevolking het hoogste aantal AIDS-gevallen van de landen van de Europese Gemeenschap. De ziekte heeft in Frankrijk al rond de 14.000 levens geeist en er zijn naar schatting tussen de 100.000 en 200.000 sero-positieven.

De eigenaresse van het drie-sterren Hotel Splendide in Cannes legt in iedere kamer een condoom. „Als ze willen kunnen ze er natuurlijk meer krijgen," zegt zij. „Dat is tot nog toe echter niet gebeurd. Ik denk dat de meesten hun eigen voorraad meebrengen."

ZATERDAG 27 JULI

HASSELT: Kunstmarkt op het plein achter het Oude Stadhuis, van 14 tot 18 uur.

MAASTRICHT: Antiek- en vlooienmarkt in de Staionsstraat.

EIJSDEN: Diepstraatfeesten met braderie, kinderattracties, artiesten en muziek, van 14 tot 23 uur.

SCHIN OP GEUL: In de feesttent in Walem treedt het dans- en showorkest de OBM-band op. Aanvang 20.30 uur.

VALKENBURG: Om 20.30 begint in het openluchttheater een optreden van The Abbeygate College Choir met kerkmuziek uit de zestiende eeuw. Entree gratis.

HEIJEN: Internationaal Volksdansfestival om 14.30, 19.30 en 22 uur.

NEER: Zomerfeesten van Maas- en Neergalm met gratis koekhappen voor de bezoekers.

AFFERDEN: Kinderbraderie van 10 tot 14 uur.

ZONDAG 28 JULI

SCHIN OP GEUL: Zomermarkt in de buurtschap Walem met koopjes, oude ambachten, kinderactiviteiten en muziek. De entree bedraagt twee gulden, kinderen tot 12 jaar gratis.
In de feesttent begint om 18 uur een dansavond met orkest Touché.

EIJSDEN: Diepstraatfeesten met braderie, kinderattracties, artiesten en muziek, van 11 tot 18 uur.

MAASTRICHT: Geusseltpopfestival op grasvelden Geusseltcomplex, Stadionplein.

SITTARD: Om 14 uur begint bij het VVV-kantoor een stadswandeling met het thema 'Wallen, poorten en muren'.

MEERSSEN: Rondleiding door de Basiliek en omgeving, bijeenkomst aan het theehuis in het Proosdijpark om 14 uur.

LUIK: Zondagsmarkt op 'la Batte'.

VALKENBURG: Hans Kazan Super Kinder Show, aanvang 15 uur, entree 7,50 gulden.

Van 10 tot 18 uur Luikse markt in de Geulhal, entree 5 gulden.

HEERLEN: Imkersfeest bij Bezoekerscentrum Schrieversheide aan de rand van de Brunssummerheide. Om 12 en 14 uur demonstratie honingslingeren, om 13 en 15 uur worden videofilms over bijen vertoond.

HASSELT: Om 14 uur vertrekt bij de Dienst voor Toerisme, Lombaardstraat 3 een rondleiding langs bezienswaardigheden en monumenten. Deelname gratis.

MAASNIEL: Mini-OLS om 13.30 uur bij schutterij St. Urbanus aan de St.Wirosingel voor drieën zestallen. De kampioen ontvangt de Wim Sillekens-wisselbeker.

WEERT: Koffieconcert in het kader van het Orlando-Festival door het Laby-orkest in de Paterskerk op de Biest om 12 uur.

AFFERDEN: Vakantiecorso 15 uur onder het motto 'Oude Kulturen'.

GRATHEM: Dorpsschuttersfeest, organisatie St. Severinus.

Orsbeck
Rur
Rurbrug
Luchtenberg
Brug
Ratheim
Brug
Brug
Rur
P

Ooit gehoord van de Adolfo See? De wandeling van vandaag laat u kennis maken met dit grindgat dat even ten zuiden van Wassenberg op het grondgebied van Ratheim ligt. In totaal gaat het om een wandeling van een kleine tien kilometer, die vrijwel geheel langs water voert.

Bij café Schanz, rechts aan de weg van Dremmen naar Ratheim, is een handige parkeerplaats. Ga naar het pad dat onder de brug door voert en sla, aangekomen bij de Rur, rechtsaf. Volg de oever tot aan de brug, ga links over de brug en direct links naar beneden, u bent dan op de andere oever en keert als het ware op uw schreden terug. Volg nu dit pad tot u bijna aan het water van het meer; het is een soort T-kruising, waarop u naar rechts gaat. U hebt nu links de Adolfo See. Op warme dagen zal het er wel druk zijn met zonnebaders. Zwemmen is overigens verboden en surfen en zeilen zijn er in vaste hand van de plaatselijke clubs op dit gebied.

Volg dit pad tot u links een ijzeren hek ziet staan en ga rechtsaf. U kunt nu zowel de asfaltweg als een duister bospaadje volgen dat vlak langs de oever van het meer loopt, u ziet dan ook de geheimzinnige bunkers die de omgeving een eigenaardige sfeer verlenen.

U blijft nu de oever volgen, voorbij de jachthaven. Volg daarna steeds de oever, desnoods over de asfaltweg, maar er is een oeverpad dat eindigt bij een buitengewoon massale houten brug over de rivier. De Rur verlaat hier het meer (er is geen verbinding tussen die twee) voor de laatste ruk richting Roermond. Volg nu stug het pad langs de oever, voorbij een nogal bergachtig uitgevoerde kunstmatige stroomversnelling. Soms heb je het gevoel ergens in Zuid-Holland te zijn, zo vlak en landelijk is de omgeving. Voor u ziet u geregeld het witte kerkje van Orsbeck al opduiken.

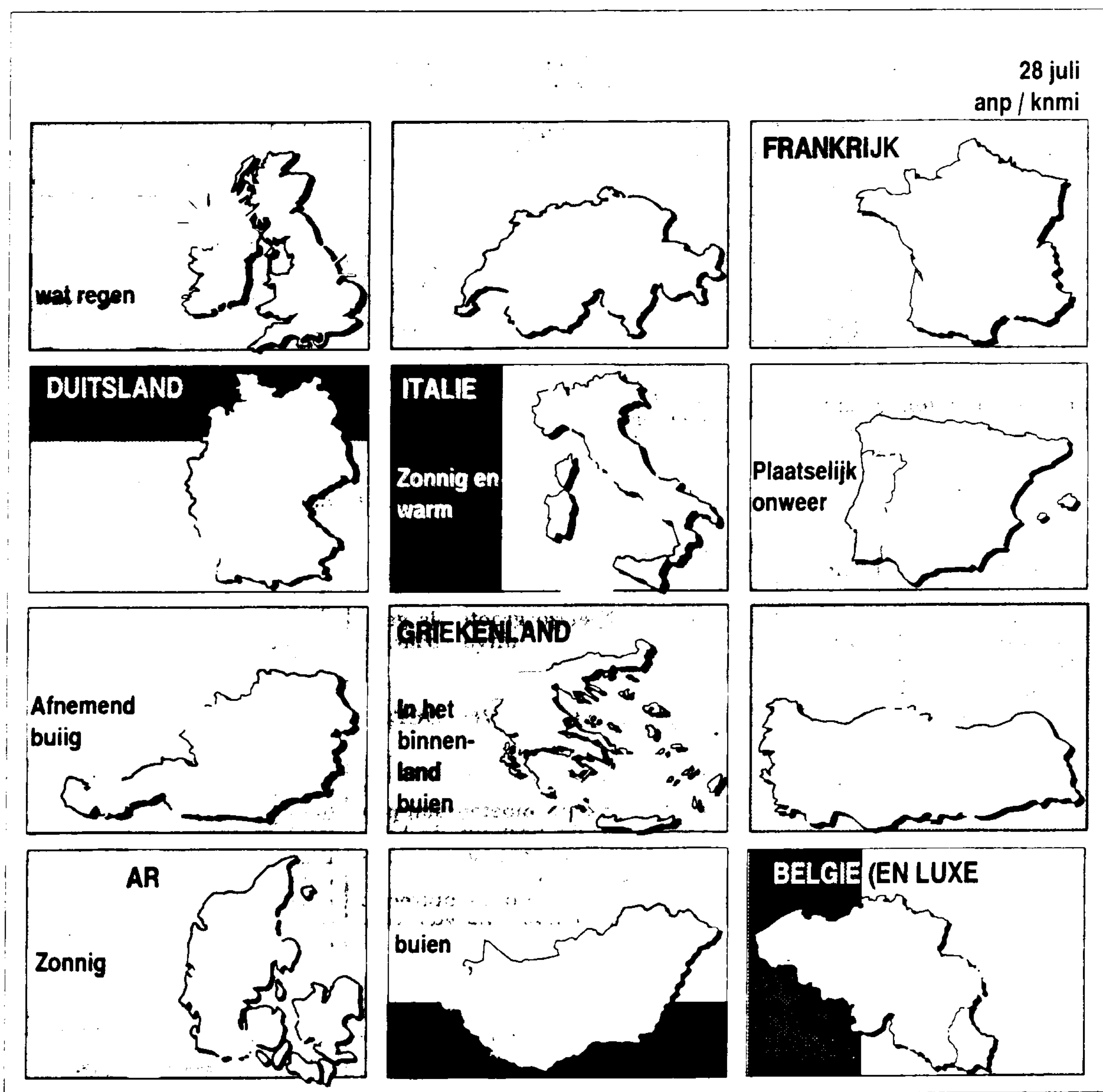
U hebt tot nu toe – in omgekeerde volgorde – de wandelroute A5 gevolgd. Vijftig meter voor de brug die u nu tegenkomt gaat u rechts af en volgt de A4, die veel duidelijker is aangegeven, in witte letters op palen en muren. Na korte tijd komt u door Luchtenberg, waar men u toont hoe afzichtelijk men tegenwoordig weet te bouwen.

We komen nu op de prozaïsche doorgaande weg door Orsbeck. Let op hoe men in dit dorp de oude boerderijpoorten heeft menen te moeten 'invullen'.

In Gaststätte Zur Post, die uiteraard tegenover de kerk ligt, schenkt men een goede kop koffie. Vervolg daarna de A4, over de Rurbrücke; direct achter de brug weer links, en loop nu weer langs de Rur, stroomopwaarts. Voorbij de brug – u bent dan weer op de A5, en aan de overkant ligt het pad dat u kort tevoren hebt gelopen. Het pad verlaat halverwege tijdelijk de rivier om een kreekje te 'ronden', daar is een besloten ongebruikt weiland waar je prettig zou kunnen picknicken.

Volg nu verder het pad langs de oever, voorbij de grote houten brug van daarstraks; u verlaat nu de A5 en blijft rechtdoor langs de rivieroever lopen, tot het punt waar u café Schanz ontwaart. Kijk uit met oversteken.

Wandelpaden langs water hebben het voordeel dat verdwalen er nauwelijks bij is. De genummerde wandelingen zijn ook te vinden op kaart van Duits-Nederlands Grenspark Maas-Schwalm-Nette, tevens Wanderkarte van de Verein Linker Niederrhein e.V.

exposities

● HEERLEN

Galerie Signe, Akerstraat 82a. Expositie Begas 'Reis om de wereld'. Van vr 28/6. Open do t/m zo van 14-17 uur. **Openbare Bibliotheek**, Raadhuisplein 20. Expositie met schilderijen en tekeningen van Theo Lenssen. T/m 23/9, geopend ma t/m do 16-20 uur, di, wo en vr 14-17 uur, za 10-13 uur. **Thermenmuseum**, Coriovallumstraat 9. Expositie 'Energeia', recent werk van architect Wiel Arets. T/m 18/8, geopend di t/m vr van 10-17 uur en za en zo van 14-17 uur. **Bezoekerscentrum Schrieversheide**, Schaapskooiweg 99. Expositie 'Roofvogels in Nederland'. T/m 29/9, geopend van di t/m zo van 11-17 uur. **Stadsgalerij Heerlen**, Raadhuisplein 19. Expositie 'Hedendaagse Fin de Siècle'. T/m 1/9, open di t/m vr van 11-17 uur en za en zo van 14-17 uur. **ABP**, Oude Lindestraat 70. Werk van Paul Koppers. 21 juli, 14-17 uur.

● HOENSBROEK

Kasteel Hoensbroek. Expositie van Gène Eggen. T/m 28/7, dag. geopend van 10-17 uur. Werk van Jack Vreeke en Cor Weerts met als thema Straattheater. Van 2 t/m 25/8. **Fotogalerie 68, Cultureel Centrum in Kasteel Hoensbroek.** Expositie van de fotograaf Herman Wijler. T/m 11/8, open van ma t/m vr van 10-12 uur en van 13.30-17 uur, za en zo van 13.30-17 uur.

● BRUNSSUM

Galerie Het Kijkraam, Akerstraat 124. Expositie van Paul Janssen, Jos Ramakers, Mia Sijstermans en Thea Zoethout. T/m 31/7, open di t/m zo van 14-18 uur.

● SCHINVELD

Galerie Wunnik, Eindstraat 58. Recent werk van Jos van Wunnik. Geopend, iedere zo van 14-18 uur. Tevens lichtplastieken van Coen Kaayk.

● UBACHSBERG

Galerie Ben Bonke, Hunsstraat 58. Expositie met objecten, schilderijen en sieraden van Ben Bonke. Geopend iedere derde zondag van de maand van 14-18 uur.

● MAASTRICHT

Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5. Expositie van Toon Teeken en Shinkichi Tajiri. T/m 1/9, open di t/m vr van 10- 17 uur en za en zo van 11-17 uur. **Natuurhistorisch Museum**, De Bosquetplein 6-7. Foto-expositie door natuurfotografengilde. Open ma t/m vr 10-12.30 en 13.30- 17 uur, za en zo 14-17 uur. **Galerie Anny van den Besselaar**, Tafelstraat 6a. Expositie van Gène Eggen. T/m 11/8, geopend do t/m zo van 13-17.30 uur. **Filmhuis Lumière**, Bogaardenstraat 40b. Fototentoonstelling van Wil Peerboom. Vanaf 25/5. **Verpleegkliniek 'Klevarie'**, Polvertoren 6. Expositie van Wim Mestriner. T/m 31/7, dag. open van 11-19 uur. **Dominicanerkerk**. World Press Photo-expositie 'Het nieuwe beeld van oorlog'. Galerie Henn, **St. Nicolaasstraat 26c. Expositie met werk van Andora, Tonn Prins, Gerhard Benz, Ralf Behrendt, Craig Roper, Alexander Schmid, K.H. Kahne/ Endart en Gerd van der Meulen. Ut Hoes met de kiekdoes** , Bogaardenstraat 43. Schilderijen, objecten, poppen en attributen van Pieke Dassen. T/m 31-8, open di t/m za 10-17 uur.

● MARGRATEN

Galerie Keramiek, Groot Welsden 48. Permanente expositie van Natascha Rieter en Siegfried Gorinskat. Open di t/m zo 13-17 uur.

,cf23,10● EYS-TRINTELEN
Slo2, Eyserweg 4. Schalen en schotels van Christianne Roovers. Van 28/7 t/m 2/9, open do t/ zo 14-17 uur.

● CADIER EN KEER

Afrikacentrum, Rijksweg 15. Expositie 'Individu en Gemeenschap'. Open ma t/m vr van 13.30-17 uur en zo van 14-17 uur. **Galerie en Beeldentuin De Keerder Kunstkamer**, Kerkstraat 10. Beeldenroute expositie 1991 'Ontmoetingen met Limburg'. T/m 25/8.

● NOORBEEK

Galerie Anne Visser, Dorpstraat 19-21. Tentoonstelling 'Limburgse kunstenaars over Limburg'. Met werk van Hannie vd Bosch, Blandina v Rijsewijk, Marcel Sprooten, Jef v Montfort, Jos Brink, Thérèse Stuurman en anderen. Openingstijden vr, za en zo van 10-17 uur.

● VALKENBURG A/D GEUL

Instituut Driekant, Geerlingshof, Broekhem 114. Permanente expositie, hommage aan Jan Hanlo. **Galerie 't Kunsteneerke**, Cauberg 11. Expositie van Claudia Volders. Vanaf 8/5. **Casino**, Odapark 1. Werk van Gerard van Iersel. T/m 23/9, open dag. 14-02 uur.

● VAALS

Kopermolen, Van Clermontplein 11. Wat aarde bewaarde, archeologische vondsten. Permanente expositie. Geopend van di t/m zo van 14-17 uur. 'La Parure', sieraden en objecten, eindexamenwerk van de Academie Beeldende Kunsten Maastricht. T/m 1/9, geopend di t/m zo van 14-17 uur.

● SITTARD

Galerie Michel Knops, Steenweg 44. Expositie van Oskar Brandstaetter, Hans Truijen, Guus van Eck en Rob Johannesma. T/m 5/8, open di t/m za 11-17 uur en zo 14-17 uur. **Kritzraedthuis**, Rosmolenstraat 2. Tentoonstelling met tekeningen van Alexandra Korsakova. T/m 24/8 geopend do t/m vr 10-17 uur en za en zo van 14-17 uur. **Museum Den Tempel,** Gruizenstraat 27. 'Eigen Aardigheden. Vakantietentoonstelling van moois uit de eigen collectie en bruiklenen. T/m 19/8, open di t/m vrij 10-17 uur, za en zo 14-17 uur.

● GELEEN

Liass, Elisabethstraat 9. Werk van 'Het Penseeltje'. T/m 15/8, open werkdagen 8.30-17 uur.

● LIMBRICHT

Limburgs Volkskundig Centrum, Allee 1a. 'Geboren en getogen met een zachte 'g', een beeld van de levensloop in Limburg, semi-permanente presentatie. Vaste presentatie volksgeneeskunde, religieuze volkscultuur en levensloop. Geopend di t/m vr 13-17 en za en zo 14-17 uur.

● ELSLOO

Maaslandcentrum, Burg. Maenenstraat 45. Zomertentoonstelling van IKP. Van 20/7 t/m 4/8, open ma t/m vr 13-18 uur, za en zo 11-18 uur.

● ROERMOND

Gemeentemuseum Roermond, Andersonweg 4. Expositie 'Hedendaagse Delfts Blauw'. T/m 15/9, open di t/m vr 11-17 uur, za en zo 14-17 uur. **ABN**, Kloosterwandplein 120. Foto-expositie van de fotokring Midden-Limburg. T/m 1/8.

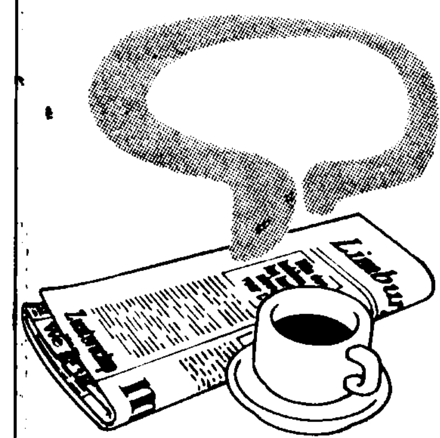
●VENLO

Goltziusmuseum Goltziusstraat 21. Zomertentoonstelling 'n Kleintje Muziek'. T/m 1/9, geopend di en vr van 10-16.30 uur, za en zo van 14-17 uur. **Museum Van Bommel Van Dam**, Deken van Oppensingel 8. Expositie 'Ruimte in beeld'. T/m 8/9, open di t/m vr 10-16.30 en za en zo 14-17 uur.

Limburgs Dagblad voor Oostelijk Zuidlimburg

Zaterdag 27 juli 1991 ● Pagina 11

HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR OOSTELIJK ZUID-LIMBURG IS DE PLAATSELIJKE EN REGIONALE EDITIE VAN HET LIMBURGS DAGBLAD VOOR HET GEBIED OOSTELIJK ZUID-LIMBURG. HOOFDREDACTEUR: RON BROWN. CHEF EDITIEREDACTIE: WIM DRAGSTRA. HOOFDKANTOOR: 6411 RS HEERLEN, IN DE CRAMER 37, TEL. 045-739911. SERVICEKANTOOR: 6411 NM HEERLEN, GEERSTRAAT 5, TEL. 045-717719. RAYONKANTOREN: 6461 ED KERKRADE, MARKT 42, TEL. 045-455506; 6443 CB BRUNSSUM, RUMPENERSTRAAT 81, TEL. 045-256363.

Geslaagd

● Toen afgelopen donderdag een lijst met geslaagden in deze krant stond, viel Raymond Smeets uit Hoensbroek buiten de boot. Hij slaagde voor havo aan het Broeklandcollege in zijn woonplaats, maar miste zijn naam op de roemruchte lijst. Vandaar dat hij de koffiekolom haalt in plaats van de geslaagdenlijst.

Morsen

● Van de heer Hermans uit Landgraaf ontvingen wij een knipsel uit het plaatselijke weekblad met een stukje van een verslag van een reis naar Hoogerheide. In het stukje was sprake van een bootreisje en er stond dat mensen door het goede weer 'zowel binnen als buiten de boot konden zitten'. Het lijkt ons wel lekker als het echt warm is om in het water naast de boot te gaan hangen, maar of dat hier bedoeld is? Verder stond in het verhaal ook nog dat 'mensen bloeiden en steeds vrolijker werden'. Ja, de muurbloempjes zeker.

Expo

● In Galerie 't Wevertje exposeert Jan Penders tot 30 augustus zijn olieverfschilderijen. Penders is een autodidact schilder, die pas op zijn dertigste begon met schilderen. Vorig jaar won hij de derde prijs op KREATO in Hoensbroek.

Zakken

● Het vorig weekeinde in Gulpen gehouden zakkendragen heeft heel wat teweeg gebracht (afgelopen zondag letterlijk en de dagen erna figuurlijk). Sinds in deze kolom heeft gestaan dat Frans Raatjes er langer over deed (met een zak van 50 kilo) dan Gerda Meinetten (met een zak van 25 kilo) wordt Frans heel wat gepest. 'Volgende keer ga je maar met de dames meedoen' zei zelfs iemand. „En ik was niet eens zo slecht. Ik ben achtste geworden, dat is toch best een behoorlijke prestatie." Natuurlijk is dat zo en wij hebben ook niet gezegd dat Frans het slecht heeft gedaan, maar dat Gerda enorm goed heeft gepresteerd. Hoe dan ook Frans is vast van plan volgend jaar te winnen. „Ik begin nu al met trainen," zei hij gisteren.

Ooievaar

● Een ooievaarsechtpaar dat in de Limburgse Zoo Zwartberg (en die is te vinden in België en wel in Genk) is ondergebracht heeft het, zo werd ons verteld, behoorlijk naar de zin in de dierentuin. Het echtpaar werkt momenteel namelijk aan gezinsuitbreiding. Voor ooievaars moet dat een koud kunstje zijn.

ZOL

● Niet iedereen weet wat 'ZOL-bedrijven' betekent. Nu is dat ook een beetje moeilijk, want het is afkomstig van de naam 'Werkvoorzieningschap Zuid Oost-Limburg'. En dat is een beetje vreemd, want we spreken altijd van oostelijk Zuid-Limburg. Maar hier gaat het om Zuid- en om Oost-Limburg en vandaar ZOL. Bij de ZOL-bedrijven zelf kunnen ze soms hartelijk lachen om de adresseringen van de brieven. Zo arriveerde er onlangs post waar op stond: Aan de Zoutbedrijven. Heb je het ooit zo ZOL gegeten?

Eendjes

● Het helpen van dieren in nood kan soms rare gevolgen hebben. In dit geval voor een hulpverleenster uit Kerkrade. Zij zag donderdagmiddag dat in de Anselerbeek een aantal jonge eendjes door de stroming hun moeder niet meer konden bereiken. Overmand door nobele gedachten daalde zij het steile talud af om een handje te helpen. Na de reddingsoperatie bleek dat zij niet meer op eigen kracht uit de beek kon komen. Passanten waarschuwden politie en brandweer. Een ladder bracht uitkomst voor de dappere vrouw.

Tijdelijke huisvesting in verband met verbouwing

Hamboskliniek wil in Vroedvrouwenschool

door wim dragstra

KERKRADE/HEERLEN – De Hamboskliniek in Kerkrade wil graag tijdelijk gebruik gaan maken van de Vroedvrouwenschool in Heerlen. Het Kerkraadse verpleegtehuis wordt namelijk over niet al te lange tijd voor een bedrag van 16 miljoen gulden ingrijpend verbouwd. De patiënten kunnen tijdens die verbouwing moeilijk verzorgd worden in de Kerkraadse kliniek en daarom wil de Hambos de patiënten onderbrengen op de Heerlerbaan. De gemeente Heerlen ondersteunt dit plan. Binnenkort overleggen gemeente en Rijksgebouwendienst (eigenaar van de Vroedvrouwschool) over deze tijdelijke huisvesting.

De Vroedvrouwenschool komt begin 1993 leeg. Dan is het verloskundig centrum bij het Kerkraadse St. Jozefziekenhuis klaar en kunnen de aanstaande moeders verhuizen. Tegen die tijd speelt ook de verbouwing van de Hamboskliniek. Het gebouw ervan wordt praktisch afgebroken en opnieuw opgebouwd. „De tweehonderd patiënten die hier verpleegd worden, kunnen eigenlijk niet in de Hambos blijven als de werkzaamheden worden uitgevoerd. Er ontstaat teveel overlast," vertelt een woordvoerder van de Hambos. Vandaar dat de stichting ZVBM (die in Kerkrade het ziekenhuis, de verpleegklinieken en bejaardenhuizen beheert) bij de gemeente Heerlen het dringend verzoek heeft ingediend de Vroedvrouwenschool te mogen gebruiken na het vertrek van het verloskundig centrum.

Gesprek

De gemeente Heerlen staat hier welwillend tegenover. Wethouder Hub Savelsbergh praat binnenkort met de Rijksgebouwendienst over de tijdelijke huisvesting van de Hamboskliniek in het historische gebouw van architect Jan Stuyt op de Heerlerbaan. „De gemeente is voorstander van de huisvesting van de Hamboskliniek in het gebouw, omdat dat overeenkomt met de medische bestemming die het gebouw nu heeft," aldus een woordvoerster van de gemeente Heerlen.

De Hamboskliniek zou medio 1993 naar Heerlen kunnen verhuizen. Eerst wordt in Landgraaf een nieuwe verpleegkliniek gebouwd. Daar komen 90 patiënten, waarvan 78 afkomstig van Lückerheide- en Hamboskliniek in Kerkrade. „Als die patiënten verhuisd zijn, kan begonnen worden met de totale verbouwing van de Hambos. Tegen die tijd moeten we kunnen beschikken over alternatieve huisvesting voor de mensen die in de Hambos verpleegd worden," meent de Hambos-woordvoerder. Waarschijnlijk gaat het anderhalf tot twee jaar duren voordat de Hambossers weer terug kunnen naar Kerkrade.

Asielzoekers

Het ministerie van WVC zoekt op dit moment door heel Nederland gebouwen waar centra voor asielzoekers gevestigd kunnen worden. In die samenhang is ook gedacht aan het gebouw van de Vroedvrouwenschool. Een WVC-woordvoerder verklaarde gisteren echter dat voor huisvesting van asielzoekers in de eerste plaats een overeenkomst met de eigenaar van het gebouw nodig is en in de tweede plaats een bestuursovereenkomst met de gemeente. Aangezien de gemeente Heerlen de voorkeur geeft aan tijdelijke huisvesting van de Hamboskliniek is vestiging van een centrum voor asielzoekers voorlopig onmogelijk.

Voor het 'eenvoudige' politiewerk

Politie Heerlen werft assistenten

Van onze medewerker

HEERLEN – De Heerlense gemeentepolitie werft op dit ogenblik kandidaten die in aanmerking willen komen voor de functie van politie-assistent. In het voorjaar van 1992 zal het korps uitgebreid worden met een aantal assistenten die samen 4,5 kracht zullen vormen. Ze krijgen zowel opsporings- als aanhoudingsbevoegdheid.

De assistenten gaan zich vooral bezighouden met eenvoudig politiewerk. Dat moet de taak van de 'echte agenten' verlichten zodat die meer tijd krijgen voor hun eigenlijke werk, waaronder de korpsleiding vooral ook het toezichthouden verstaat. „De agent moet daardoor weer zichtbaar worden op straat," zegt korpschef Tukker.

Taken

De taken van de assistent, die in politie-uniform zijn of haar dienst gaat verrichten, kunnen bestaan uit receptiewerkzaamheden, verzorgen en transporteren van arrestanten, opnemen van aangiften en voetsurveillance. Daarnaast kunnen zij ook ingezet worden bij evenementen als braderieën en festivals en bij de verkeersregeling bij ernstige ongevallen.

De bewapening van de politie-assistent bestaat uit wapenstok en handboeien, zonder vuurwapen dus. Na een versnelde opleiding van vier maanden worden de assistenten aan het Heerlense korps toegevoegd.

Werving

Op het ogenblik zijn de wervingsacties nog in volle gang. Voorkeur hebben personen die reeds een ambtelijk dienstverband hebben bij het politie- of gemeentelijk apparaat. „Mochten wij daar geen geschikte kandidaten vinden, dan kunnen ook andere mensen solliciteren," vertelt projectleider Vodeb.

Omdat de mogelijkheid aanwezig is voor de assistent om door te groeien naar de functie van agent moet de kandidaat voldoen aan de toelatingseisen die ook aan gegadigden voor de politieschool gesteld worden.

Extra ogen

De positie van de politie-assistent is niet identiek aan die van de zogenaamde stadswachten die her en der fungeren. „Die maken geen deel uit van de politie, maar zijn uitsluitend extra ogen en oren voor het korps," aldus Vodeb. Voor het project in Heerlen is 220.000 gulden beschikbaar. Na een jaar wordt bekeken of er een eventuele uitbreiding van het aantal politie-assistenten in zit.

● Vissen in het Schutterspark, geen plan dat daar aan tornt. Foto: DRIES LINSSEN

Schutterspark wacht al jaren op renovatie

Niet geschoten is altijd mis

BRUNSSUM – Ontspannen nippen aan een exotische cocktail op het terras achter je eigen vakantiebungalow, tot rust komen in het bubbelbad van het subtropisch zwemparadijs, sportief een balletje slaan op de mini-golfbaan of genieten van het landschap vanuit de moderne monorail. Kortom, de vrijetijdsbesteding van je dromen ... die je *had kunnen* beleven in het Brunssumse Schutterspark als de mooie plannen van de afgelopen jaren waren doorgegaan.

Het bleef echter bij ideeën: uitgevoerd werd er niet één. Tekeningen verkleurden, luchtkastelen verdwenen achter de wolken en de plannenmakers stortten zich op nieuwe projecten. Het Schutterspark verdween naar de achtergrond; figuurlijk, maar ook letterlijk. De eens zo glorierijke attracties werden overwoekerd met onkruid; niet geschoten is altijd mis. Het gravel op de jeu de boules-baan is ongewild veranderd in een groenstrook en braamstruiken en paddestoelen bedekken de skipiste. En dat terwijl gemeente en streekgewest (de eigenaar van het park) de renovatie van het recreatiegebied al tien jaar geleden hadden gepland en er absoluut geen gras over wilden laten groeien.

'Koempels'

Geen piekfijn bungalowpark voor Brunssum dus, wel een blok aan het been. Het park waar de 'koempels' met hun gezin konden bijkomen van het zware mijnwerkersbestaan is verloedered. En op het maken van ambitieuze plannen na doet niemand er iets aan. Streekgewest en gemeente kunnen het niet eens worden wie de opknapbeurt onder zijn hoede moet nemen.

Oorzaak daarvan is de 'herstructurering van de taakopdracht recreatie'. Een mooie benaming voor het oerhollandse 'Wie zal dat betalen'. In 1975 toen het toenmalige Recreatieschap (de huidige taakopdracht recreatie van het streekgewest) het Schutterspark van de gemeente Brunssum overnam, was dat nog heel duidelijk. Het park werd gezien als een openluchtrecreatiegebied van regionale betekenis, dat boven het belang van de gemeente Brunssum uitsteeg. In zijn hoogtijdagen trok het park driehonderdduizend bezoekers per jaar. Het werd dan ook als een logische stap gezien dat het recreatiegebied onder streekgewestelijke vleugels kwam.

Geld

Maar dat was in de jaren zeventig, toen de economie floreerde en er voor alles geld leek te zijn. Anno 1991 moet er overal bezuinigd worden, het Streekgewest is daar geen uitzondering op. Daarom wordt tijdens de vergadering van het algemeen bestuur in oktober, beslist wat er met het Schutterspark gaat gebeuren: blijft het in handen van het gewest, of gaat het terug naar het gemeentebestuur van Brunssum?

Volgens Hans Rijnders, medewerker van het Streekgewest, is de kans dat het laatste gebeurt 'erg groot'. „Brunssum moet dan de renovatie van het park financieren," meent Rijnders. „Tenzij de gemeenteraad zegt: 'We willen het park niet'. Dan houdt natuurlijk alles op en blijft het gewest de eigenaar. In ieder geval zal er binnenkort duidelijkheid komen omtrent de eigenaar en kan er eindelijk met de broodnodige opknapbeurt worden begonnen."

Taak

Als het aan Ger Luit, raadslid van het Progressief Akkoord (PAK) in Brunssum ligt, wordt de renovatie uitgevoerd door het gewest. „Net als het milieu, kun je ook de recreatie niet per gemeente aanpakken," stelt hij. „De Oostelijke Mijnstreek is erg verstedelijkt en de recreatiemogelijkheden zijn er dun gezaaid. Voor het streekgewest ligt er een belangrijke taak om daar iets aan te doen, om ervoor te zorgen dat de mensen in hun eigen omgeving kunnen recreëren. Tenslotte heb je niet altijd zin of geld om naar de Veluwe te gaan. Het Schutterspark is dan heel geschikt voor kortstondige familie-uitstapjes. Ik ben nu zelf ongeveer uit de kleine kinderen, maar vroeger kwamen we er bijna elke zondag. Hoewel het park over zijn hoogtepunt heen is, is het er op zonnige dagen nog steeds druk. Dat bewijst toch dat er behoefte bestaat aan goede recreatiemogelijkheden in de eigen woonomgeving?"

Nieuw

Vorig jaar lanceerden gemeente, gewest en bewoners uit het Schuttersveld een nieuw renovatieplan voor het Schutterspark. Geen monorail of bungalows deze keer, maar een park zoals het ook altijd bedoeld is: een gratis toegankelijk recreatiegebied met goedkope attracties voor het hele gezin.

In het plan is naast de bestaande attracties die worden verbeterd, plaats voor een klimmuur, een trampoline en een overdekte speelruimte in het vroegere waterpompstation. De meest in het oog springende verandering ondergaat de Rode Beek die door het park stroomt. In het beekje wordt een dam gebouwd waardoor het waterniveau wordt opgestuwd en het wateroppervlak zich uitgebreidt. In combinatie met een zandstrand, kan zo alsnog het zwemparadijs ontstaan waar de gemeente ooit van droomde. Niet zo groots als gepland, maar wel uitvoerbaar... waarschijnlijk.

gertie schouwenberg

in de achtertuin

De Oostelijke Mijnstreek kampt al jaren met een tekort aan recreatieve voorzieningen. Er zijn vooral te weinig mogelijkheden voor de eigen bevolking om er een dagje uit te kunnen. Via een rondtocht langs allerlei bestaande voorzieningen willen we de komende weken laten zien dat er, in onze eigen 'achtertuin', toch volop ontspanningsmogelijkheden zijn.

Sommige zijn slechts door ingewijden ontdekt. Andere zijn welliswaar bij een breder publiek bekend, maar zouden een opknapbeurt zeer goed kunnen gebruiken.

'In de Achtertuin' geeft gedurende de zomerperiode twee keer per week een indruk van hoe de recreatieve voorzieningen er in de Oostelijke Mijnstreek bijliggen, wat er zou kunnen verbeteren en of daar plannen voor zijn.

Vals geld in Heerlen

HEERLEN – De afgelopen dagen zijn bij de Heerlense politie vijf aangiften gedaan van valse bankbiljetten van 250 gulden.

Het papier van de inbeslaggenomen biljetten is volgens de politie voelbaar gladder dan het materiaal van de echte bankbiljetten. Daarbij hebben de valse briefjes een glans en is de kleur aan de vale kant. Op het namaakgeld ontbreken het watermerk en het blindemerk.

Bewoners 't Loon zijn overlast zwervers beu

HEERLEN – Bewoners van woonflat 't Loon aan de Apollolaan in Heerlen zijn de overlast veroorzaakt door in de hal bivakkerende zwervers, beu. Er is inmiddels actie gevoerd om wat aan het probleem te doen. De beheerder van de woonflat heeft inmiddels toegezegd maatregelen te zullen nemen tegen de overlast die wordt veroorzaakt door zwervers die in de hal van de flat 'wonen'.

Welke oplossing en wanneer die precies uitgevoerd wordt, kon een woordvoerder van beheerder Ruijters uit Sittard niet met zekerheid zeggen. De mensen die dat weten zijn met vakantie.

Bewoners van 't Loon kampen al jaren met zwervers en drugverslaafden die in het voorportaal van de flat onder de brievenbussen slapen. „Het is echt geen pretje om als alleenstaande vrouw over de zwervers heen te moeten stappen om de post uit de brievenbus te halen," aldus een bewoonster van de flat. „Politie-optreden helpt niets; de zwervers komen altijd terug."

De politie van Heerlen zegt dat er in het verleden al herhaaldelijk bekeurd is bij de flat en dat zwervers ook regelmatig worden weggehaald. Het wachten is nu echter op de oplossing van Ruijters Beheer.

Man pleegt ontucht met zesjarige

Van onze medewerker

HEERLEN – De politie heeft gistermorgen een 27-jarige man uit Heerlen aangehouden op verdenking van het plegen van ontucht met een 6-jarig meisje. De man heeft inmiddels bekend.

Een dag eerder zag een echtpaar rond 19 uur aan de Breukerweg drie kleuters spelen die aangesproken werden door een man met een bromfiets. Even later zagen zij de kinderen met de persoon in de bosjes verdwijnen, waarop het echtpaar de politie waarschuwde. Toen deze ter plaatse arriveerde, bleek dat de bromfietsbestuurder ontucht gepleegd had met één van de kinderen. Door het duidelijke signalement kon de man worden aangehouden.

Kerkraads protest tegen bedreiging arbeidsplaatsen

KERKRADE – De gemeente Kerkrade heeft een protestbrief geschreven aan het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij.

Daarin verwoordt het college namens de raad zijn kritiek op de mogelijke verhuizing van de Algemene Inspectiedienst. Een tweede schrijven is inmiddels ook richting Welzijn, Volksgezondheid en Cultuur verstuurd.

De Kerkraadse raad is unaniem van mening dat de plannen om met ingang van 1993 de PNL bijdragen aan de gemeenten te stoppen 'onaanvaardbaar' zijn. Indien de beide Rijksmaatregelen toch doorgang vinden, zou dit Kerkrade veel arbeidsplaatsen kunnen kosten.

Geboren op
24 juli 1991

ANNEMIEK

dochter van
Anita en Ton
Hotterbeekx-Lucassen
zusje van
Joep

Kapsalon Anita
Dr. Hermansstraat 4
6333 CL Schimmert

Samen gevochten
en samen hebben we gewonnen!
"Dankbaar en heel blij zijn wij met de geboorte van ons zoontje en broertje

Jaivy

op woensdag 27 maart 1991

Marlies, Ed en Kay Horsch
Frans Erenslaan 8-10 Landgraaf

In plaats van kaarten

'Op zaterdag 3 augustus a.s. hopen onze ouders en grootouders

Johan Meens
en
Trees Meens-Meessen

de dag te herdenken dat ze 50 jaar geleden in het huwelijk traden. Ter gelegenheid hiervan zal ter hunner intentie een h. mis worden opgedragen in de parochiekerk van M. Goretti te Nulland, Kerkrade om 15.00 uur.
Gelegenheid tot feliciteren van 18.30 tot 20.00 uur in gemeenschapshuis "Het Patronaat", Ursulastraat 232, Bleijerheide, Kerkrade.

Hun dankbare kinderen
en kleinkinderen

Kerkrade, juli 1991
Vroenstraat 4

Soms, zijn mijn gedachten heel ver weg.
Soms, weet ik geen raad
welke weg ik te volgen heb.
Soms zijn de mensen heel ver weg.
Dan weer zijn ze op mijn
levensweg.
... En dan twijfel ik, wat
ik aan ze heb.

Heden is heel vredig van ons heengegaan

Margaritha Linda Wijnhoven

In de leeftijd van 33 jaar.

Kerkrade: **Theo Wijnhoven**
Anny Wijnhoven-Duykers
Valkenburg: **Ger Wijnhoven**
Carmen Wijnhoven-ten Have
Casper
Venlo: **Marie-Anne Bouten-Wijnhoven**
Jos Bouten
Ouderkerk a/d Amstel: **Hanneke Werter-Wijnhoven**
Christ Werter
Joost, Maarten, Inge, Karen
Lelystad: **Ineke Manning-Wijnhoven**
Paul Manning
Nicole, Stephanie, Michelle

6461 AZ Kerkrade, 22 juli 1991
Oranjeplein 1

Op wens van de familie, hebben de uitvaartdienst en begrafenis in stilte plaatsgevonden.

Enige en algemene kennisgeving

Na een leven dat getekend werd door eenvoud, goedheid en behulpzaamheid, delen wij u mede dat heden, na een kortstondige ziekte, voorzien van de h. sacramenten der zieken van ons is heengegaan, na een liefdevolle verzorging in Bejaardenhuis St. Maarten te Born, onze schoonzuster, tante en nicht

Maria Hubertina Elisabeth Soons

in de leeftijd van 84 jaar.

In dankbare herinnering:
Merkelbeek: **Mia Soons-Bus**
Einighausen: **Mimi Soons-Vrij**
kinderen Ritzen
kinderen Welters
en al haar andere nichten en neven
Familie Soons
Familie Helgers

Born, 25 juli 1991
Corr.adres: Theresiastraat 24, 6142 AH Einighausen

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis zal plaatshebben op dinsdag 30 juli 1991 om 10.30 uur in de parochiekerk van Maria ten Hemelopneming te Einighausen.
Daar we overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
De avondmis voor de overledene zal worden opgedragen op maandag 29 juli om 19.00 uur in voornoemde kerk.
De overledene ligt opgebaard in het mortuarium van het Maaslandziekenhuis te Sittard; bezoekuren dagelijks van 17.30-18.15 uur.

De eerste jaardienst voor

Michèle Habets-Eggen

wordt gehouden op zaterdag 3 augustus 1991 om 19.00 uur in de H.H. Nicolaas en Barbarakerk, Kerkstraat 21 te Valkenburg.
Een moeilijk jaar voor ons; maar ook zien wij met dankbaarheid terug op de attente en troostende nabijheid van velen die ons verdriet begrijpen.

Valkenburg: **Ton Habets**
Maastricht: **Andy en Willy Eggen-Staring**
San Diego, U.S.A.: **Jacqueline, Robert en David Brewin-Eggen**

---

†

Wanneer ik door de velden ga
en zon en hemel gadesla
dan weet ik Heer, hoe groot Gij zijt,
en buig mij voor Uw Majesteit.

Bedroefd om zijn heengaan, maar dankbaar dat wij hem zolang in ons midden mochten hebben, geven wij u kennis dat heden van ons is heengegaan, voorzien van het h. sacrament der zieken, in de leeftijd van 90 jaar, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, schoonbroer, oom en neef

Willem Joseph Hubertus Franssen

echtgenoot van wijlen

Maria Catharina Philomena Raeven

Begiftigd met de Pauselijke Onderscheiding "Pro Ecclesia et Pontifice";
Ere-kerkmeester van de parochie van de H. Barbara te Scheulder.

De bedroefde familie:
Slenaken: **M.C. Bleser-Franssen**
J.W.G. Bleser
Will en Mary
Jo en Roswita
Jolanda en Arnoud
Ron en Petra
Gulpen: **J.H. Lamboo-Franssen**
W.J.P. Lamboo
Paul en Kirdy
Jos, Marjo
Einighausen: **E.M.C. Salden-Franssen**
N.H.M. Salden
Nico, René
Scheulder: **H.J.A. Franssen**
J.M.E. Franssen-Schevers
John, Miranda
Wijlre: **M.J.L. Franssen**
Familie Franssen
Familie Raeven

6307 PC Scheulder, 25 juli 1991
Scheulderdorpsstraat 72

De plechtige eucharistieviering, gevolgd door de begrafenis, zal plaatshebben op dinsdag 30 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Barbara te Scheulder.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Maandag wordt vader bijzonder herdacht in de avondmis van 19.00 uur in voornoemde kerk.
Vader is opgebaard in de rouwkapel van het De Weverziekenhuis te Heerlen. Bezoekuur dagelijks van 16.00 tot 17.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te beschouwen.

---

†

Na een leven dat getekend werd door goedheid, oprechtheid en eenvoud, heeft de Heer geheel onverwacht tot Zich genomen onze broer, zwager, oom en neef

Leo Bremen

Hij overleed thuis in de leeftijd van 67 jaar.

Eys: **P. van de Weijer-Bremen**
J. van de Weijer
Gronsveld: **J. Bremen †**
G. Bremen-Beuken
Bocholtz: **G. Mertens-Bremen**
J. Mertens †
Heerlen: **M. Wijnen-Bremen**
H. Wijnen †
Nieuwenhagen: **A. Smeets-Bremen**
A. Smeets
Eys: **W. Bremen †**
Neven en nichten

6287 AK Eys, Bergstraat 7
24 juli 1991

De plechtige uitvaartdienst zal plaatsvinden op maandag 29 juli a.s. om 11.00 uur in de parochiekerk van de H. Agatha te Eys, gevolgd door de begrafenis op het kerkhof aldaar.
Daar wij overtuigd zijn van uw medeleven is er geen condoleren.
Zaterdagavond zal om 18.15 uur de rozenkrans voor de overledene worden gebeden, waarna Leo bijzonder zal worden herdacht in de avondmis.
Leo ligt opgebaard in het mortuarium „I g'n Bende" te Simpelveld, Dr. Ottenstraat 60. Bezoekuren van 18.00 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven wij deze advertentie als zodanig te willen beschouwen.

God heeft ons geen gemakkelijke
reis beloofd,
maar wel een behouden thuiskomst.

Tot ons groot verdriet delen wij u mede dat vandaag, na een moedig gedragen lijden van ons is heengegaan, mijn lieve vrouw, onze lieve moeder, schoonmoeder, schoondochter, zus, schoonzus, tante en nicht

Clara Leerssen

echtgenote van

Aloys Dautzenberg

Zij overleed in de leeftijd van 58 jaar, voorzien van het h. sacrament der zieken.

Simpelveld: **Aloys Dautzenberg**
Rotterdam: **Hermien en Ronald**
Scheulder: **Marjo**
Schinveld: **Thea en Akram**
Nuth: **Mevr. M. Dautzenberg-Luja**
Familie Leerssen
Familie Dautzenberg

25 juli 1991
Deus 9, 6369 GA Simpelveld

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op dinsdag 30 juli a.s. om 10.00 uur in de parochiekerk van St. Remigius te Simpelveld, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.k. begraafplaats aldaar.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene op maandag 29 juli a.s. om 19.00 uur in hulpkerk St. Jozef Arbeider te Simpelveld-Huls.
Gelegenheid tot afscheid nemen in het mortuarium In Gen Bende Dr. Ottenstraat te Simpelveld, dagelijks van 18.00 tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

Pijn is, jou niet meer te horen praten,
pijn is, jou niet meer horen lachen.
Jou missen is onze grootste pijn,
jou vergeten kunnen we niet.
Ieder van ons leeft met stil verdriet.

Op 31 juli is het een jaar geleden dat we afscheid moesten nemen van

Jos van Daele

Ter intentie daarvan zal de jaardienst worden gehouden heden zaterdag 27 juli om 19.00 uur in de H. Gertrudiskerk te Wijlré.

Donia Sieben

Enige en algemene kennisgeving

Rust nu maar uit, je hebt je strijd gestreden
je hebt het dapper gedaan
niemand weet hoeveel je hebt geleden
niemand weet hoeveel je hebt doorstaan...
Rust nu maar uit.

Het is onze droeve plicht u in kennis te stellen dat na een langdurige ziekte van ons is heengegaan, in de leeftijd van 75 jaar, mijn lieve man, dad, schoonvader en granddad

Albert Brown

echtgenoot van

Louise Brown-van der Beek

In dankbare herinnering:
Bognor Regis: **L. Brown-van der Beek**
Grevenbicht: **Ron en Mary-Ann**
Stephen

Bognor Regis, 25 juli 1991
3, Bucknor Close
Corr.adres: Heilig Kruisstraat 28, 6127 CC Grevenbicht

De crematie zal in alle stilte plaatsvinden in zijn geboorteland.

Dankbaar dat haar verder lijden bespaard is gebleven, maar intens verdrietig dat wij haar moeten missen, delen wij u mede, dat toch nog onverwacht van ons is heengegaan, onze lieve moeder, schoonmoeder, groot- en overgrootmoeder en tante

Rika Bettenbroek

weduwe van

Jan van Roon

Zij overleed in de leeftijd van 91 jaar, na een liefdevolle verzorging in het Bejaardenverzorgingstehuis "De Regenboog" te Heerlen-Meezenbroek.

Kinderen, klein- en achterkleinkinderen
Familie Bettenbroek
Familie Van Roon

Heerlen, 25 juli 1991
Meezenbroekerweg 13
Corr.adres: Albert Cuypstraat 17, 6415 VD Heerlen

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op dinsdag 30 juli a.s. om 13.30 uur in het crematorium te Heerlen, Imstenraderweg 10.
Bijeenkomst in de ontvangkamer van het crematorium om 13.15 uur, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Spoorsingel 4 te Heerlen, dagelijks van 18.30 uur tot 19.00 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

†

Als leven lijden wordt,
komt de dood als een verlossing.

Wij geven met grote droefheid kennis dat, na een langdurige ziekte, in de verpleegkliniek te Heerlen, op 22 juli is overleden, voorzien van de h.h. sacramenten der zieken, in de leeftijd van bijna 62 jaar, mijn lieve en zorgzame echtgenoot, onze vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Sjef Franssen

echtgenoot van

Corrie Hundscheid

Heerlen: **Corrie Franssen-Hundscheid**
Kunrade: **Wilma en Henk van Ingen-Franssen**
Linda
Vlaardingen: **Frank en Jeanet Franssen-Groenewald**
Ferdie, Dennie
Familie Franssen
Familie Hundscheid

6418 VT Heerlen, 27 juli 1991
Karmelstraat 48

Op wens van de overledene, heeft de crematieplechtigheid in besloten familiekring plaatsgevonden.

Met droefheid hebben wij kennis genomen van het overlijden van

Sjeng Moonen

erelid van het kerkelijk zangkoor St. Caecilia

Ruim 50 jaar was hij een enthousiast koorzanger.
Met dankbaarheid blijft hij in onze herinnering voortleven.
Wij wensen de familie Moonen kracht bij het dragen van dit verlies.

Bestuur, dirigent en leden
kerkelijk zangkoor St. Caecilia,
Klimmen

Voor het opgeven van familieberichten voor de krant van maandag, bestaat gelegenheid op zondagmiddag tussen 15.00 en 16.00 uur op ons hoofdkantoor, of telefonisch uitsluitend op 045-739886.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen.

---

†

Na een leven dat werd getekend door goedheid, oprechtheid, eerlijkheid en eenvoud, heeft de Heer tot Zich genomen, mijn lieve man, onze zorgzame vader, schoonvader, opa, broer, zwager, oom en neef

Huub Dörenberg

echtgenoot van

Anneke Hanssen

Hij overleed, geheel onverwacht, in de leeftijd van 72 jaar.

Nieuwenhagen: **A.G. Dörenberg-Hanssen**
Brunssum: **Jo Dörenberg**
Tia Dörenberg-Mohr
Gaston en Paddy
Veldhoven: **Sybilla Bedaf-Dörenberg**
Cees Bedaf
Anne en Sandra
Familie Dörenberg
Familie Hanssen

6373 KJ Landgraaf, 25 juli 1991
Prins Bernhardstraat 1

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op dinsdag 30 juli as. om 11.00 uur in de parochiekerk van Maria Hulp der Christenen te Nieuwenhagen, waarna aansluitend de begrafenis zal plaatsvinden op de r.-k. begraafplaats aan de Haanweg.
Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.
Avondmis tot intentie van onze dierbare overledene, maandag 29 juli om 19.00 uur in voornoemde parochiekerk.
Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkamer van Lindeman Uitvaartcentra, Beuteweg 32 te Nieuwenhagen, dagelijks van 18.00 tot 18.15 uur.
Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieven deze annonce als zodanig te willen beschouwen.

---

† **Jacoba Slabbers**, 90 jaar, weduwe van Elias Koster, corr.adres: Molenweg 32, 6067 EN Linne. De plechtige eucharistieviering zal gehouden worden heden zaterdag 27 juli om 10.30 uur in de parochiekerk van de H. Aldegundus te Buggenum.

† **Michiel Swinnen**, 75 jaar, weduwnaar van Catharina Geurts, Burg. Meuwissenstr. 2, 6101 NE Echt. De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden heden zaterdag 27 juli om 14.00 uur in de parochiekerk van de H. Pius X te Echt.

† **Joseph Paulissen**, 61 jaar, echtgenoot van Mia Cox, Dorpstr. 140, 6042 LD Roermond. De plechtige eucharistieviering wordt gehouden heden zaterdag 27 juli om 11.00 uur in de parochie O.L.V. van Goede Raad en Heilige Jozef te Asenray.

Commissarissen en bonden eens over Volvo Car

Van onze redactie economie

HEERLEN – De vakbonden en de Nederlandse commissarissen van Volvo Car zijn het in grote lijnen eens met elkaar over de toekomst van de autofabriek. Beide groepen staan op het standpunt dat het behoud van Nederlandse verantwoordelijkheid voor ontwikkeling en commercie van groot belang is, wil Volvo een normale autofabriek blijven.

Dat was gisterochtend in Helmond het belangrijkste onderwerp van een vertrouwelijke bespreking, waarbij de Nederlandse commissarissen Kuilman, Van Dongen, Ten Duis en Van de Panne aanwezig waren.

Ook kwam de positie van de raad van commissarissen zelf ter sprake. Als straks Volvo Zweden, Mitsubishi en de Staat ieder eenderde van de aandelen Volvo Car hebben, ligt het voor de hand dat er ook een verandering komt in de samenstelling van de raad van commissarissen. Op het ogenblik hebben de Nederlanders vijf en de Zweden twee van de negen zetels. Dat is ongeveer overeenkomstig de aandelenverhouding.

Minister Andriessen van economische zaken vindt dat straks ook de nieuwe eigendomsverhoudingen zich in de raadsamenstelling moeten weerspiegelen. Hij stelt voor dat de Staat, Volvo Zweden en Mitsubishi ieder twee commissarissen mogen benoemen. Maar de vakbonden en de zittende commissarissen zijn bang dat Volvo Car zich zo uitlevert aan de twee buitenlandse mede-eigenaars omdat die samen een meerderheid krijgen in de raad. Er is dan niet genoeg Nederlandse grip meer op de toekomst van de vaderlandse autofabriek.

Toch, zullen de Nederlandse commissarissen er echter niet aan ontkomen een deel van hun macht in te leveren. Het is niet meer dan rechtvaardig dat de nieuwe mede-eigenaars zeggenschap krijgen in de raad van commissarissen. Ook de vakbonden beseffen dat. Ze stellen daarom een raad voor met vijf Nederlanders en twee Zweden en twee Japanners. De Nederlandse meerderheid in de raad kan dan rugdekking geven aan de Volvo-directie, die – als het aan de bonden ligt – baas in eigen huis moet blijven.

Project van concurrent Oolder Huuske in Roermond

Aqua Terra vecht tegen jachthaven Zuiderplas

DEN HAAG/ROERMOND - De Zuiderplas bij Roermond moet volgens Aqua Terra, de exploitant van de Maasplassen, door de overeenkomst met de provincie uit 1986 aan haar geleverd worden. Daarom mag Oolder Huuske in haar ogen geen jachthaven met drijvende woningen aanleggen bij de plas.

Dit bleek gisteren tijdens een procedure van Aqua Terra tegen de door de provincie Limburg verleende machtiging voor de ontgronding ten behoeve van de aanleg van de jachthaven. Het verzoek van Aqua Terra om de machtiging op te schorten werd behandeld door de waarnemend voorzitter van de afdeling rechtspraak van de Raad van State, staatsraad mr C.J. van Zeben.

Grootste grief van Aqua Terra is dat concurrent Oolder Huiske bv zou profiteren van voorzieningen, die Aqua Terra in het plassengebied moet aanleggen. Aqua Terra verwijt de provincie dat zij ondanks de verplichte overdracht van de Maasplassen aan haar nog steeds machtigingen voor grindwinning en ontgrondingen verleend. Bovendien vindt Aqua Terra dat de provincie op alle fronten aan een snelle realisering van het project van Oolder Huuske meewerkt. Aqua Terra zou daarentegen bij diverse vergunningen steeds vertragingen oplopen.

Aqua Terra verwijt de provincie verder dat zij bij de afgifte van de machtiging onvoldoende rekening heeft gehouden met haar belangen. Het stoort Aqua Terra met name dat Oolder Huuske de jachthaven mag aanleggen en zij zelf hiervoor een jaar geleden geen toestemming kreeg.

Verplicht

Volgens de provincie kan Aqua Terra geen enkel recht op de Zuiderplas doen gelden. De plas zou buiten de overeenkomst met Aqua Terra vallen. Bovendien is de jachthaven geheel in overeenstemming met het onlangs gewijzigde bestemmingsplan. Voor directeur Smals van Oolder Huuske ligt de zaak eenvoudig. „De provincie is verplicht de ontgrondingvergunning te verlenen", zei Smals. Hij verweet Aqua Terra zich ten onrechte aan te dienen als hoeder van het algemeen belang en in een 'oorlog' met de provincie haar positie te willen versterken.

Een uitbreiding van het aantal ligplaatsen voor boten in het gebied tot zevenhonderd is volgens Smals gelijk over Aqua Terra en zijn bedrijf verdeeld. Hij verwijt zijn concurrent nu door de procedure ook de 350 aan Oolder Huuske toegekende ligplaatsen op te eisen. „De overkomst met de provincie heeft Aqua Terra echter nooit het monopolie over de recreatie op de Maasplassen gegeven", aldus Smals. Oolder Huuske zou bij een vertraging grote schade leiden omdat een deel van de totale investering van vijftig miljoen gulden in het gebied al is gerealiseerd.

De waarnemend voorzitter doet spoedig uitspraak.

Schaarste aan gespecialiseerd personeel

Provincie schreeuwt om milieu-ambtenaren

Van onze verslaggever

MAASTRICHT – Het provinciebestuur van Limburg kampt nog steeds met een schreeuwend tekort aan milieu-ambtenaren. Begin deze maand waren liefst 23 – van de alles bij elkaar circa 230 – 'stoelen' op de toch al overbelaste afdeling nog niet bezet.

Oorzaak van de forse onderbezetting is enerzijds de sterk toegenomen bemoeienis van de provincie op milieugebied, waardoor het ambtelijk apparaat alleen al dit jaar met bijna twintig formatieplaatsen moet worden uitgebreid. Anderzijds wijzen Gedeputeerde Staten in hun gisteren gepresenteerde Milieuprogramma 1992-1995 op de 'knellende' schaarste aan gespecialiseerd personeel op de arbeidsmarkt.

Hoewel GS intussen een twaalftal nieuwe milieu-ambtenaren hebben weten te strikken, staat volgens hen nu al vast dat de uitvoering van enkele nieuwe beleidsvoornemens fikse vertraging zal oplopen. Met name een aantal activiteiten in het kader van het door Provinciale Staten inmiddels vastgestelde Milieubeleidsplan en het Intentieprogramma Bodembescherming kan pas in een latere fase ter hand worden genomen.

Forse groei aantal Jehova's getuigen

Van onze correspondent

MAASTRICHT – Het aantal Jehova's getuigen in Limburg, op dit moment ongeveer 2500, neemt fors toe. Jaarlijks komen er tien procent discipelen meer bij in deze provincie. Landelijk gezien ligt die groei veel lager, namelijk op twee à drie procent.

In Heerlen wordt het aantal gemeenten uitgebreid van vier naar zes. Een gemeente telt ongeveer 150 mensen. In Helden-Panningen is het aantal getuigen de afgelopen vijf jaar verdubbeld.

Dat heeft congreswoordvoerder M. Kerens gisteren gezegd. „De verklaring voor die forse groei is dat de mensen hier steeds meer gaan inzien dat het Katholieke geloof alleen maar een stempeltje is en niet meer een levenswijze. Als je Jehova's getuige wordt, kies je juist wel weer bewust voor een bepaalde levenswijze; die van God. De mensen willen dat ook," zegt Kerens.

Tijdens het districtscongres in het Mecc (vandaag en morgen nog), met als thema 'Vrijheidslievende mensen', zullen 6000 Jehova's acte de présence geven. In Nederland zullen in totaal 43.000 mensen naar een congres gaan. De Jehova's komen over de hele wereld in de zomermaanden bij elkaar om het vrijheids-thema toe te lichten.

Korter werken bij fruitveilingen door oogstreductie

Van onze verslaggever

GRUBBENVORST/MARGRATEN - De directies van de Limburgse fruitveilingen hebben bij het ministerie van sociale zaken arbeidstijdverkorting aangevraagd. Op de veiling in Gronsveld betreft het dertien werknemers, op de veiling in Grubbenvorst veertien en op de veiling in Margraten tien.

Als gevolg van de nachtvorsten, in april, wordt dit jaar een oogst van slechts 25 procent van normaal verwacht. Vanwege die oogstreductie heeft de directie van Veiling Zuidoost-Nederland (Gronsveld en Grubbenvorst) over de periode van 1 september 1991 tot 1 juli 1992 een arbeidstijdverkorting van vijftig procent aangevraagd en de directie van Veiling Margraten een arbeidstijdverkorting van plusminus een derde. Het veilingpersoneel heeft normaliter een 38-urige werkweek.

Statenlid legt zich neer bij bouwverbod

Van onze verslaggever

EYS/MAASTRICHT – Het Eysder CDA-Statenlid J. Van der Linden heeft alsnog gehoor gegeven aan de tweede en laatste sommatie van de provincie om onverwijld te stoppen met de illegale bouw van een mestopslag achter zijn boerderij. Bovendien heeft hij een – eveneens illegaal – aangelegd asfaltpad naar de bouwplaats inmiddels verwijderd. Dat heeft een derde controlebezoek van de provinciale milieu-inspectie uitgewezen, zo heeft een woordvoerder van de provincie gisteren laten weten.

Daarmee lijken de juridische stappen, die Gedeputeerde Staten Van der Linden in het vooruitzicht hadden gesteld wanneer hij ook de tweede aanmaning in de wind zou slaan, van de baan.

De acties van GS volgden op een verleden week door de milieuinspectie bij verrassing afgelegd controlebezoek in de bouwput bij Van der Linden.

Daarbij kwam aan het licht dat het Statenlid, ondanks een uitdrukkelijk verbod van de provincie, onverminderd was doorgegaan met de bouw van een veestal annex mestopslag op zijn erf. Reeds op 12 juli werd Van der Linden door de provincie gesommeerd de bouw onverwijld stil te leggen, omdat hij niet in het bezit is van de vereiste ontheffing op de grondwaterbeschermingsverordening. Inmiddels heeft de CDA-politicus de bewuste vergunning aangevraagd. Maar de afwikkeling van die procedure neemt nog minstens drie maanden in beslag.

● *Als er geen vliegende radar in de buurt is, heeft Hohenbusch alles weg van een oase van rust.* Foto: CHRISTA HALBESMA

Hohenbusch: het verborgen nest van kerosine-adelaars

Dat is de titel van een serie zomerse verhalen in het Limburgs Dagblad. Verslaggevers van deze krant gaan op tournee langs gehuchten en dorpjes in het Belgische en Duitse grensgebied. Vijf dagen per week berichten ze over hun ervaringen.
VANDAAG: HOHENBUSCH

HOHENBUSCH – Het is dat er bij een bééjtje Niederbusch vanzelfsprekend ook nog een Hohenbusch hoort. Anders zou het handjevol boerderijen aan Duitse zijde van de neutrale weg even voorbij Schinveld zich niet eens een 'Ortschaft' mogen noemen. Idyllisch verscholen in een overdaad aan loof, dat zeker. Maar toch, al dat weelderige groen is er opvallend van kleur verschoten. Hartje zomer of niet.

Natuurlijk bestaat er zoiets als het grenzeloze fenomeen van de zure regen, die zelfs de machtigste woudreus moeiteloos een kopjer kleiner maakt. Maar wie zo tussen zes uur in de ochtend en een uur of tien 's avonds door Hohenbusch flaneert, stuit onherroepelijk op een andere boosdoener die weinig heel laat van het lomerrijke achtervoegsel in de naam van deze buurtschap. Want de onverhoeds uit het struikgewas opduikende lichtmasten vormen de onmiskenbare voorpost van wat in de plaatselijke volksmond de AWACS-bulderbaan is gaan heten.

Het verborgen nest van de vliegende radar-adelaars, zo kun je Hohenbusch nog het best wat poëtisch omschrijven. Met alle voor de hand liggende gevolgen vandien voor de nog geen twintig inwoners. En niet te vergeten voor de bloedfanatieke club Dobermanns die zich wekelijks op de pal langs de basis gesitueerd 'Übungsanlage' in het zweet werkt.

Al meer dan drie decennia woont ze er al, dus over Hohenbusch' luidruchtige visitekaartje kan de 65-jarige Gertrud Krenzke als geen ander meepraten. Sterker nog, haar achtertuin komt precies uit op de landingsbaan... „Jazeker, die toestellen scheren hier rakelings over m'n huis. Ach, het is maar goed dat ik onderhand wel gewend ben geraakt aan dat oorverdovende lawaai. Trouwens, vroeger was het hier een Britse basis. Meneer, toen was het helemáál niet te harden. Die vliegtuigen van vroeger maakten véél meer geluid dan die van tegenwoordig. Maar smerig blijven ze nog steeds. Hele wolken zwarte neerslag laten ze achter. Van de kerosine-dampen. Kijk maar eens naar al die bomen hier. Waarom denk je dat die er zo slecht bij staan? En mijn ramen moet ik minstens één maal per week wassen, anders krijg ik ze niet meer schoon."

Mogen hun trommelvliezen bijkans immuun zijn geworden, het dagelijks leven van de 'Hohenbuschers' komt letterlijk tot stilstand wanneer er weer zo'n aluminium roofvogel van de Navo naar beneden duikt dan wel hoogte tracht te winnen. „U zult het misschien niet geloven, maar op zo'n moment is het zelfs binnenshuis een kabaal van jewelste. Telefoneren bijvoorbeeld is dan absoluut onmogelijk. Sterker nog, zelfs de tv kun je niet meer volgen, want die begint dan altijd vreselijk te storen. Vooral dinsdags en donderdags is het raak. Dan vliegen hier de lespiloten, weet je."

Je zou er zowaar aan beginnen te twijfelen, maar ook Gertrud heeft haar woning tegen al die geluidsoverlast laten isoleren. „Wat heet. Muren, dak, vensters, alles. Let wel, allemaal op eigen kosten. Echt waar, niemand hier in Hohenbusch heeft ook maar één cent isolatie-subsidie gekregen. Ondanks soms jarenlang procederen. Onvoorstelbaar toch. Het zijn trouwens de Hollanders geweest die destijds het felst tegen de komst van de Awacs-basis hebben geprotesteerd."

Het leven langs een landingsbaan mag dan zo zijn keerzijden hebben, angst voor de een of andere foute vliegmanoeuvre met onverhoopt dramatische afloop kent in Gertruds vocabulaire niet voor. „Nee meneer, daarvoor ben ik echt niet bang. En, tsja, mocht er 'ns eentje neerstorten, dan zijn we met z'n allen weg. Zeker weten. Daar is nou eenmaal niets aan te doen."

Racen

Nee, waar ze veel méér moeite mee heeft, is het racen van het merendeels buitenlandse personeel van de luchtmachtbasis over al de eerder genoemde neutrale weg. „Verschrikkelijk gewoon. Met 120 of 130 kilometer per uur scheuren die lui hier voorbij. Nee, fietsen durf ik hier niet meer. Levensgevaarlijk. Ach, als inwoners van Hohenbusch hebben we al zo vaak bij de gemeente aangeklopt. Maar daar zeggen ze dat ze er niets aan kunnen doen omdat het een neutrale weg is, buiten de bebouwde kom."

Enfin, het is maar goed dat er in Hohenbusch méér tussen hemel en aarde is dan Awacs alleen. Gertruds even lange als bewogen levensverhaal bijvoorbeeld is minstens de moeite van het optekenen waard. Kort na de oorlog verlieten zij en haar inmiddels overleden echtgenoot noodgedwongen hun dierbare Poolse geboortegrond in ruil voor een kleine woning in wat tot voor kort nog Oost-Duitsland heette. „Echt, we hadden niks te eten. De Russen waren er, hè." Niet veel later voerde het kronkelige pad des levens hen naar een aantal plaatsen in het westen van de 'rijke' Bondsrepubliek, met Hohenbusch als definitief eindstation. „Want ja hoor, het bevalt me hier prima. Weet je, mijn zoon en schoondochter wonen bij me in. En je ziet het, het is hier heerlijk rustig als die vliegtuigen aan de grond blijven."

En wie er toevallig tóch een ommetje maakt, moet voor de aardigheid eens gaan kijken naar de schitterende collectie stokoude tractoren op het erf van de ouderwets ommuurde hofstede van de familie Szlanina. Nooit geweten trouwens dat zelfs Porsche ooit in trekkers deed. In Hohenbusch staat het tastbare bewijs.

laurens schellen

De Wever aangemeld als traumacentrum

Van onze verslaggever

HEERLEN – Het College voor Ziekenhuisvoorzieningen heeft de staatssecretaris gevraagd het De Weverziekenhuis aan te wijzen als een van de elf traumacentra. De opvang en behandeling van ongeveer 4500 patiënten die jaarlijks zeer ernstig gewond raken door ongelukken, worden in dergelijke traumacentra geconcentreerd.

Voor de traumacentra is in totaal dertig miljoen gulden nodig. De ziekenhuiskosten van een ernstige ongevalspatiënt liggen ver boven het gemiddelde: de budgetten zullen met in totaal 100 miljoen gulden moeten worden verhoogd. Het College voor Ziekenhuisvoorzieningen heeft in Zuid-Nederland drie ziekenhuizen voorgedragen: het Sint Elisabethziekenhuis in Tilburg, het Radboudziekenhuis in Nijmegen en dus ook het De Weverziekenhuis in Heerlen.

'Stil asfalt' in opmars

MAASTRICHT - De provincie wil in de toekomst bij aanleg en onderhoud van wegen op grote schaal 'stil asfalt' gaan gebruiken. Dat is een speciaal asfaltbeton waardoor het verkeerslawaai wordt gedempt. Op dit moment zijn er nog geen provinciale wegen van voorzien. GS willen het 'stil asfalt' introduceren op de nieuw aan te leggen Randweg-Zuid in Nederweert en bij de doortrekking van het Noordervaarttracé in Helden. Het provinciebestuur kondigt dat aan in het milieuprogramma 1992-1995.

Rijkswaterstaat gebruikt 'stil asfalt' veelvuldig, met name op snelwegen. Op de A2 is het al gestort bij Weert, Stein, Geleen, Beek en de Kruisberg in Meerssen. Het is de bedoeling dat in 1994 de A2 van Maastricht tot Weert en de A76 van Stein tot Heerlen van 'stil asfalt' worden voorzien. Gemeenten gebruiken tot nu toe 'stil asfalt' slechts zeer incidenteel. Heerlen paste het toe bij de reconstructie van de Klompstraat.

Transportbedrijf toch opgedoekt

Van onze redactie economie

HEERLEN – Het failliete transportbedrijf Starmans in Kerkrade wordt opgedoekt. Een reddingspoging is donderdagnacht mislukt. Een gegadigde die het failliete bedrijf had willen voortzetten, haakte toen af.
Aanstaande maandag zal de curator daarom de 25 personeelsleden van Starmans ontslag aanzeggen.

Elektriciteitscentrale in Oostelijke Mijnstreek

Opstoken mijnsteen levert cement op

door egbert hanssen

ROERMOND - Van de veertig miljoen ton mijnsteen in Zuid-Limburg kan elektriciteit, warmte en cement gemaakt worden. De Novem in Sittard onderzoekt momenteel de mogelijkheid om in de Oostelijke Mijnstreek hiervoor een elektriciteitscentrale met een vermogen van 50 Megawatt te bouwen. Kosten ruim vijftig miljoen gulden.

Het provinciebestuur van Limburg wil de enorme bergen mijnsteen opruimen. De steenresten uit de voormalige mijnen in Zuid-Limburg bevatten veel sulfaten en zware metalen. Door de regen spoelen deze stoffen uit naar het grondwater. Verder vormen de steenbergen een sta-in-de-weg voor andere ontwikkelingen in bepaalde gebieden zoals woningbouw of vestiging van bedrijven.

Reeds eerder heeft de Novem aangetoond dat van reststoffen uit kolengestookte centrales prima cement te maken is. „Of straks van mijnsteen ook cement gemaakt gaat worden is nog de vraag, maar wij gaan wel aantonen dat het kan", zegt ing. G. Senden, kolenrestoffenspecialist bij de Nederlandse Maatschappij voor Energie en Milieu (Novem) in Sittard. Volgens hem zal een partikulier bedrijf dit project van de grond moeten tillen.

Daarnaast is momenteel een Japans bedrijf geïnteresseerd in de verwerking van mijnsteen. Vijf monsters van elke twintig kilo Zuidlimburgse mijnsteen zijn onderweg naar Japan. Daar wil men de stenen gebruiken om er een grofkeramisch materiaal van te maken en er daarna siërstenen voor bestratingsdoeleinden van te bakken.

Tenslotte is een monster van 2500 [illegible] Zuidlimburgse mijnsteen naar de [illegible] enigde Staten verstuurd om er via de [illegible] geheten vlamboogtechniek met tem[illegible] turen tot 60.000 graden Celcius mijns[illegible] te verpulveren. Deze techniek kan al [illegible] succes worden toegepast voor de ver[illegible] king van vele soorten afval.

Preuvenemint smul[illegible] miljoen bij elkaar

MAASTRICHT – Het meest gevarieerde openluchtrestaurant ter wereld noemen de organisatoren het Preuvenemint dat dit jaar plaatsvindt van 22 tot 25 augustus op het Vrijthof in Maastricht. Op de tiende verjaardag van dit culinaire feest hoopt het organiserend Struyskommitee het bedrag van een miljoen gulden aan netto-opbrengsten bij elkaar te krijgen.

Zoals bekend, wordt elk jaar op het Vrijthof gesmuld voor bijdragen aan de herstelkosten van de basiliek van Sint Servaas. Dit jaar wordt bijgedragen aan herstel en verfraaiing van de pandhof van de kerk. Tijdens de re[illegible] vatie stonden daar de bouwketen v[illegible] de aannemer. In deze 'kerktuin' w[illegible] ook een ereplaats ingeruimd voor [illegible] oude, inmiddels buiten dienst [illegible] de, luidklok Grameer.

Voor de ambiance tijdens de da[illegible] van het Preuvenemint zorgen on[illegible] anderen het Maastrichts Salon Ork[illegible] de Avantikapel, het Seniorenorkest [illegible] de Big Band van Willy Schob[illegible] blaaskapellen en zangeres Be[illegible] Kraft. De Koninklijke Zangverenig[illegible] Mastreechter Staar verzorgt don[illegible] dag 22 augustus een openingscon[illegible] op het Vrijthof.

Gevaarlijke gangster ontsnapt

LEUVEN – Uit de centrale gevangenis van Leuven is gisterochtend rond 4 uur de gevaarlijke gangster Yussi Ondin ontsnapt. De rijkswacht alameerde meteen alle eenheden, maar tot nu toe ontbreekt nog elk spoor. In België wordt vermoed dat Ondin naar Zweden probeert te vluchten.

Het gerechtshof in Hasselt veroordeelde Ondin op 26 mei 1989 tot de doodstraf wegens o.a. de moord op rijkswachter Luc Verstappen op 16 januari 1987 in Lanaken. Ondin en zijn maat Istvan Hege[illegible] waren [illegible] Lanaken om een bank te beroven. Ze parkeerden hun in Geleen gestolen auto naast het kantoor van Gemeentekrediet. Twee rijkswachters zagen de auto staan en gingen poolshoogte nemen. Er volgde een schermutseling waarbij Ondin een pistool trok en Verstappen dood schoot. De andere rijkswachter [illegible] raakte zwaar gewond.

Het Zweedse duo vluchtte maar werd drie dagen later in Enschede gearresteerd en opgesloten in de Amsterdamse gevangenis.

Daar ontsnapten zij op 3 april. De vluchte eindigde met een vuurgevecht in Turnhout. Een medevluchter werd daarbij gedood. Ondin, een rijkswachter en een agent liepen toen zware verwondingen op.

'Open sollicitatie' ziekenhuis Heerlen naa[illegible] open hartoperaties

Van onze verslaggever

HEERLEN – „Als de staatssecretaris en het Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM) dat vragen, dan hebben wij er geen moeite mee om dit ziekenhuis voor open hartchirurgie beschikbaar te stellen." Dat zegt directeur J. Goossens namens de directie van het 'fusieziekenhuis' Heerlen/Brunssum in het maandag te verschijnen De Wever Magazine, het voorlichtingsblad van het Heerlense ziekenhuis.

De directie van het ziekenhuis reageert in dat blad op de ontstane discussie over de lange wachttijden voor open hartoperaties en de daaraan gekoppelde stelling van de maatschap van cardiologen dat de directie binnenkort 'bedden en personeel zal aanwenden om ongeveer driehonderd operaties per jaar te kunnen uitvoeren'. Die uitspraken waren op hun beurt weer een reactie op berichten dat er mogelijk Limburgse patiënten in Leuven of Lanaken behandeld zullen worden, betaald door verzekeraar VGZ.

Vergoeden

Maar de grootste zorgverzekeraar in Oostelijk Zuid-Limburg, het LIASS, heeft inmiddels laten weten in principe bereid te zijn hartingrepen in het De Weverziekenhuis te vergoeden. Directievo[illegible] drs G. Kroon zegt in hetzelfde ar[illegible] De Wever Magazine: „We zijn sin[illegible] en dag bereid bij het AZM, de lie[illegible] der van deze erkenning, aan te s[illegible] om te bekijken hoe we Maastric[illegible] dienst kunnen zijn bij het behande[illegible] het aantal patiënten dat in Maastri[illegible] kan worden verwerkt. Het zou to[illegible] zar zijn wanneer de patiënten uit [illegible] zorgingsgebied nadat ze hier [illegible] voorbereid, naar [illegible] over de grens gezet te worden n[illegible] ken, terwijl hier dezelfde of bet[illegible] structuur aanwezig is", aldus K[illegible] een korte toelichting.

Ook dr C. Franke, voorzitter van de [illegible] sche staf, juicht de eventuele ko[illegible] hartoperaties toe: „Dit ziekenhu[illegible] de potentie om grotere dingen aa[illegible] nen." En cardioloog dr ir C. van d[illegible] denkt al een stuk verder: „We zou[illegible] ook kunnen beginnen met dott[illegible] volgens een recent Engels onder[illegible] antwoord is, mits men binnen 25 [illegible] kan terugvallen op de operatieka[illegible] een hartchirurgisch centrum, d[illegible] hebben we al contact met een [illegible] staand en op dat gebied zeer er[illegible] dioloog, die bereid is het dotte[illegible] de opstartfase hier te verzorgen.

Milieugroep wil deel camping Heldense bossen laten sluiten

DEN HAAG/HELDEN - Openstelling van een nieuw deel van vijf hectare van recreatiecentrum Heldense bossen is funest voor de internationaal als belangwekkend erkende vogelstand. Met dit argument pleitte advocaat mr F. Baur van de milieuwerkgroep Noord-Limburg gisteren bij de waarnemend voorzitter van de afdeling voor de geschillen van bestuur van de Raad van State, staatsraad mr C.J. van Zeben voor sluiting van het nieuwe deel van de camping.

Voor dit deel van de camping is [illegible] geldige vergunning volgens de [illegible] aanwezig. De door de gemeente [illegible] vergunning werd in het verlede[illegible] Raad van State opgeschort om[illegible] meente zelf verantwoordelijk [illegible] camping. Daarom behoorde [illegible] ning volgens de Raad van State [illegible] de gemeente maar door de pr[illegible] worden verleend. De nieuwe ve[illegible] is inmiddels gereed en zal [illegible] openbaar gemaakt worden. [illegible] de provincie te gedogen dat de [illegible] gedurende een aantal weken in [illegible] geopend/magazijn.

Volgens de milieuwerkgroep No[illegible] burg zijn deze zes weken echter [illegible] de om een aantal vogels te ve[illegible] werkgroep denkt trouwens dat [illegible] geen vergunning voor het [illegible] van de camping gegeven kan w[illegible] beroept zich daarbij op een [illegible] de adviseur van de Raad van [illegible] zegt dat slechts gedurende [illegible] van maximaal drie weken [illegible] kan worden zonder gevolgen v[illegible] gelstand.

Belang

De gemeente Helden en [illegible] trum hebben er echter [illegible] dat het nieuwe deel van de [illegible] onmiddellijk gesloten wor[illegible] A. Leenders, die namens het [illegible] trum sprak, schat de schade [illegible] inkomsten bij sluiting op [illegible] den per dag. De camping [illegible] van de 187 standplaatsen [illegible] momenteel bewoond. [illegible] ciele strop zou sluiting [illegible] einde van de vakantie [illegible] ten betekenen.

De waarnemend voorzitter [illegible] uitspraak.

Onenigheid over berekening werkloosheid

DEN HAAG – Ambtenaren van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en van Sociale Zaken ruziën over een nieuwe berekening van de werkloosheid. Het [illegible] het werkloosheidscijfer laten dalen [illegible] Sociale Zaken het juist wil laten stijgen.

Het CBS berekent sinds enige jaren de gemiddelde werkloosheid. Volgens de laatste cijfers zaten over de periode april-juni gemiddeld 385.000 mensen zonder werk. Aan het begin van dit jaar was dat [illegible] 40.000 hoger. Over het eerste [illegible] gemeten lag de werkloosheid op [illegible] procent van de beroepsbevolking.

Het CBS heeft nu het plan opgevat om werklozen die niet actief naar werk zoeken, niet meer als werklozen aan te merken. Het zou dan gaan om een kleine 55.000 personen. Tegelijk wil het CBS echter mensen die werkloos zijn maar een baan zoeken van minder dan 20 uur per week wel als werkloos gaan registreren. Het zou daarbij gaan om circa 30.000 mensen. Het CBS wil alleen mensen die een baan zoeken voor minder dan twaalf uur per week en zonder werk zitten niet meer als werkloos willen aanmerken.

Beide CBS-voornemens tezamen zouden de geregistreerde werkloosheid op papier met 20.000 doen afnemen. Op basis van de stand van juni [illegible] mee op 365.000 uitkomen.

Ambtenaren van Sociale Zaken hebben zich tegen een deel van de CBS-[illegible] Op het departement [illegible] dat het CBS [illegible] bepalen [illegible] werk zoekt en [illegible] de ambtenaren [illegible] de praktijk [illegible] Sociale Zaken is [illegible] het CBS-voorstel [illegible] die werkloos zijn maar een baan zoeken van meer dan twaalf [illegible] week, als werkzoekende aan te merken.

Benoeming bij Raad van Beroep

ROERMOND – A.J. van den Brandt uit [illegible] is op voordracht van de minister van justitie benoemd bij de Raad van Beroep in Roermond (zittingsplaats Heerlen).

Van de W[illegible] in raad R[illegible]

KERKRADE – De algemeen [illegible] teur van het Sint Jozefziek[illegible] Kerkrade is benoemd tot lid [illegible] Universiteitsraad van de [illegible] versiteit Limburg in Maas[illegible] benoeming gaat in op 1 sep[illegible] [illegible] een periode van [illegible]

sport

Ekimov volgt voorbeeld van Abdoesjaparov en Konisjev

Russen veroveren Tour

door wiel verheesen

LE TOUR

MACON - Toen drie weken geleden in Lyon de Tour startte, telde het peloton 198 man. Daaronder een zevental Sovjets, verdeeld over de ploegen Carrera, TVM en Panasonic. Vergeleken met het contingent Belgen (27) en Nederlanders (18) was het een kleine afvaardiging, maar de beslissende demarrage van Ekimov gisteren in de straten van Macon betekende wél al de vierde zegepraal voor een renner uit de Sovjetunie. Groenetruidrager Abdoesjaparov (twee keer) en Konisjev (eergisteren) gingen de regerend wereldkampioen achtervolging immers al vooraf.

Viatcheslav 'Slawa' Ekimov is 25 jaar. Hij heeft België als zijn tweede vaderland gekozen. Met echtgenote Nina en zijn ploegmakker Zhdanav woont hij in Evergem, niet ver van Gent. Het huis is zó groot, dat het geregeld ook als pension dienst moet voor Russische amateurs als zij in België koersen.

Ekimov werd geboren in Vyborg, niet ver van de Finse grens. Zijn wieleropleiding genoot hij bij Locomotiv in Leningrad, waar Panasonic-manager Peter Post hem vorig jaar wegplukte. „Ik vond Panasonic de beste ploeg die ik kon kiezen. De werkwijze en de behaalde resultaten spraken mij aan", aldus Ekimov.

In de Sovjetunie was weliswaar na de Olympische Spelen van Seoel (1988) de poort naar het professionalisme opengegaan, maar ondanks glasnost en perestrojka had de renner zelf toch nog niet alles te beslissen. De club waartoe Ekimov behoorde, met wondertrainer Alexandr Koeznetsov aan het hoofd, had ook 'iets' in te brengen. Het ministerie van sport eveneens.

Half miljoen

Voor Ekimov moest een bedrag van vijfhonderdduizend dollar worden neergeteld. „Wie doet nou zoiets?" was een van de destijds uit de mond van Greg Le Mond opgetekende uitspraken. „Een half miljoen dollar voor iemand die op de eerste plaats pistier en geen wegrenner is".

Ekimov was, toen hij prof werd, Olympisch kampioen ploegenachtervolging. Hij had ook drie wereldtitels in de individuele achtervolging behaald en tevens was hij wereld-uurrecordhouder op overdekte banen met 49,672 km. Op de weg had hij echter ook zijn visitekaartje getoond. Onder andere in de Ronde van België voor amateurs kraakte hij eens het hele deelnemersveld. „Waarom ik niet tegelijk met een aantal landgenoten prof werd, toen het Italiaanse Alfa Lum een Sovjetploeg sponsorde?" aldus Ekimov. „Ik vond het beter om toch eerst nog maar eens een seizoen de kat uit de boom te kijken. Toen Peter Post kwam, was de beslissing gauw gevallen."

Moedertaal

Viatcheslav Ekimov verliet zowel Lokomotiv Leningrad alsook zijn geboorteplaats Vyborg, waar zijn vader en broer op de plaatselijke scheepsbouwwerf werkten. Hij vond onderdak in Drongen bij Gent. „Ik kwam terecht bij een familie waar men de Russische taal meester was. Het vergemakkelijkte mijn aanpassing in West-Europa. Behalve een beetje Engels sprak ik uitsluitend mijn moedertaal."

Zijn kennismaking met het Belgisch/Russisch pleeggezin en de nieuwe omgeving leverden begin vorig jaar een leuke anecdote op. Ekimov: „Tijdens een trainingstocht was ik de weg kwijt geraakt. Zo goed en zo kwaad mogelijk probeerde ik van voorbijgangers te weten te komen hoe ik weer thuis kon geraken. Of mijn Engels was toen nog te slecht, of de mensen die ik aansprak begrepen er geen snars van. In ieder geval, ik heb me toen maar op de sterren georiënteerd. Zo kwam ik toch weer waar ik zijn moest."

Hoogtepunten

In zijn eerste profjaar nam Ekimov reeds deel aan de Tour. Hij werd 55ste, na drie dagklasseringen bij de eerste tien en een groot aandeel in de overwinning van Panasonic in de ploegentijdrit. Tevens won hij elders een vijftal wedstrijden. De wereldtitel achtervolging in Japan, alsmede het wereldrecord op de 5 km. waren de andere hoogtepunten uit zijn eerste seizoen als beroepsrenner.

Dit jaar won hij in het Criterium International de tijdrit. „Omdat ik nog niet de grote versnelling kan rondkrijgen zoals bijvoorbeeld Thierry Marie, moet ik desondanks nog vaak in een belangrijke rit tegen het uurwerk het onderspit delven. Ik train de laatste tijd echter steeds intensiever om hierin verbetering te brengen".

Aanval

Komt er ooit een aanval op het werelduurrecord van Francesco Moser? „Alleen als ik van mijn sponsor een maand of vijf, zes mijn eigen programma mag uitstippelen ter voorbereiding", zegt hij. „Anders niet. In ieder geval is mijn etappezege na de successen van Abdoesjaparov en Konisjev voor de beroepswielersport in mijn vaderland een goede zaak".

● *Ekimov bezorgt Rusland de vierde ritzege in de Tour.*

Helmenkwestie

MACON - Het peloton dreigt met acties tijdens de aanstaande wereldkampioenschappen in Stuttgart als de helmenkwestie niet naar tevredenheid is opgelost. De boetes die UCI oplegde totnutoe komen terecht in de kas van de Franse wielerunie, omdat in dat land de vergrijpen plaatsvonden. Het bedrag is inmiddels opgelopen tot 280.000 gulden.

Alpenkoning

MACON - Met lege handen gaat Steven Rooks niet naar huis. De Noordhollander is in de Ronde van Frankrijk uitgeroepen tot 'Koning van de Alpen'. Deze eretitel verdiende de kopman van Jan Raas met de vijfde plaats in L'Alpe d'Huez, de achtste in Morzine en opnieuw de vijfde in Aix-les-Bains. Rooks legde de trajecten over de Alpentoppen in de snelste tijd af. Gianni Bugno deed er 53 seconden langer over, Miguel Indurain 54 tellen. Charly Mottet had eerder al de eretitel 'Koning der Pyreneeën' verdiend.

Samenwerking

MACON - Een vertegenwoordiger van Z, de ploeg van Greg Le Mond, heeft contact gezocht met PDM voor een mogelijke samenwerking. Manager Manfred Krikke van de Nederlandse equipe bevestigde de toenadering van het team van ploegleider Roger Legeay. „Maar voorlopig hebben we daar geen oren naar," aldus Krikke, doelend op de ramp aan het begin van de tweede Tourweek, toen de complete ploeg geveld werd door een bacteriële infectie.

Unitas-atleet superieur tijdens NK

Bellu slingert kogel naar goud

EINDHOVEN - Luigi Bellu heeft gisteravond het eerste goud voor Limburg binnengehaald op het driedaagse NK atletiek in Eindhoven. De Unitas-atleet wierp 57.88 meter met de 7.25 kg. zware hamer. Dat was precies 2 centimeter verder dan zijn grootste rivaal Cees Hoede uit Enschede. De strijd was overigens minder spannend dan de uitslag doet vermoeden. Bellu haalde zijn 57.88 in de eerste ronde en had de hele wedstrijd een comfortabele voorsprong. Pas in de zesde en laatste beurt produceerde Hoede een worp van 57.86.

Marianne Freriks en Tonnie Dirks kroonden als de nieuwe nationale kampioenen op de 10.000 meter. Marianne Freriks, eerder dit jaar reeds veldloopkampioene, liep een solo van ruim acht kilometer. Na vier ronden had de atlete uit Hellendoorn de concurrentie achter zich gelaten. In de afvalrace kon Freriks alleen Joke Kleijweg niet dubbelen.

Freriks zegevierde in 33 minuten en 12,93 seconden. Bert van Vlaanderen en Tonnie Dirks beheersten de tien kilometer bij de mannen, waar Marti ten Kate en Rob de Brouwer ontbraken. Het duo wisselde elkaar op kop steeds af tot twee ronden voor de finish. Toen versnelde Dirks en liet Van Vlaanderen met een los. Dirks won in 28.42,46. Cor Lambregts moest op het laatste moment afzeggen wegens een blessure.

sport kort

● PARIJS - De tweede wedstrijddag van de Franse competitie kende gisteren twee ontmoetingen. Cannes versloeg thuis de club van Wilbert Suvrijn, Montpellier, met 2-0. Nantes haalde tweede kostbare punten bij Rennes (0-1).

● HAARLEM - Nederland heeft op de eerste dag van de play-offs tijdens de Haarlemse Softbalweek met 6-1 gewonnen van Italië. De volgelingen van bondscoach George Presburg, die zich in de eerste fase van het toernooi als vierde klasseerden, behaalden hun tweede zege uit drie ontmoetingen met de oude rivaal. Nederland speelt vandaag tegen de winnaar van de ontmoeting tussen de Nederlandse Antillen en het Amerikaanse scholierenteam van de Whiteford Sharks.

Alfons Groenendijk debuteert met geel

GENT - Met een vlotte gele kaart heeft Alfons Groenendijk gisteren voor Ajax gedebuteerd. Tijdens een toernooi in Gent kreeg de vroegere Roda-speler, deze week door de Amsterdammers gecontracteerd, al na twee minuten een gele kaart. Ron Willems werd, in de tweede helft, op dezelfde wijze bestraft. FC Antwerp won door een doelpunt in de 23ste minuut van de Joegoslaaf Jacovljevic, die vorig jaar nog voor FC Nantes uitkwam. Ajax domineerde de wedstrijd, maar faalde in de afwerking. Er waren 3000 toeschouwers. Overige deelnemers aan het HCS-toernooi zijn AA Gent en Steaua Bukarest.

Volleyers verspelen finaleplaats

MILAAN - Het Nederlandse volleybalteam heeft op het beslissende moment niet de mentale veerkracht gehad om wereldkampioen Italië voor eigen publiek ter verslaan.

De formatie van Harrie Brokking is zelden zo dicht bij een overwinning geweest als gisteravond in Milaan.

Na twee gewonnen sets (12-15 10-15) leek de finale tegen Cuba niets meer in de weg te staan. Zeker niet toen Oranje in de derde set een 10-14 voorsprong nam. Vanaf dat moment echter ging het fout. Italië vocht terug en won de set alsnog met 16-14 en gaf de wedstrijd niet meer uit handen.

Via een duidelijk 15-5 en de 15-7 tijdens het beslissende rallypoint-systeem werd het team van 'Harry Brokking verbannen naar de kleine finale waar de Sovjetunie, dat met 3-2 van Cuba verloor, de tegenstander zal zijn.

Akkoord met Diliberto ● Enkel Huibers in gipsverband

Roda heeft handen vol aan amateurs

DEURNE - Roda JC heeft in een erg matige oefenwedstrijd met 0-4 gewonnen van amateur tweede klasser Deurne. Voor rust paste Roda zich aan het tempo van de tegenstander aan. Plichtmatig en zonder bezieling werd de bal rond gespeeld. Na de pauze was het beter, mede dank zij de inbreng van Silvio Diliberto, die gisteren overeenstemming bereikte over een nieuw contract, wisten Hofman, Ogechukwu, Ter Avest en Stephan Janssen te scoren.

Volgens trainer Adrie Koster moeten de spelers wennen aan de trainingsarbeid. „Het is een pittig trainingskamp met veel wedstrijden. We kijken wat ze wel en wat ze niet kunnen en op dit moment blijkt het mentaal voor de spelers erg moeilijk om uit te voeren wat er gevraagd wordt."

Als excuus voor de matige wedstrijd voerde Koster ook het gemis van een aantal spelers op. Trost, Boerebach, Broeders, Bolesta en Huibers zijn geblesseerd. De laatste sukkelt met een voetblessure en is gisteren in het ziekenhuis in Geldrop voor een week in het gips gezet. Volgens Koster meldde Michel Haan zich gisteren in het trainingskamp in Mierlo. Manager Servé Kuijer wilde geen mededelingen doen: „Het is een intern Roda-probleem". Hij sloot evenwel niet uit dat Haan alsnog naar Wageningen gaat.

Een ander probleem voor Roda is dat Michel Boerebach nog geen nieuw contract heeft ondertekend. Boerebach: „Ik heb nog steeds niets gehoord. Ik wacht nog een paar dagen en dan trek ik mijn conclusies".

Scoreverloop Deurne-Roda JC 0-4 (0-0). 46. Hofman 0-1, 54. Ogechukwu 0-2, 64. Ter Avest 0-3, 82. S.Janssen 0-4. Scheidsrechter Duys. Toeschouwers 400.
Roda: Smits, Senden, Hanssen, Verhagen, Luypers, Hofman, Van de Luer (46. Diliberto), S.Janssen, Arnold (46. P.Janssen), Ogechukwu, Ter Avest.

● *Weltaniaspelers schermen hun doelman af tijdens de wedstrijd tegen MVV.*
Foto: DRIES LINSSEN

MVV

HEERLEN - MVV zette zijn trainingsprogramma voort met een stevige 8-1 overwinning op de Heerlense vierdeklasser Weltania. Al na acht minuten in de eerste helft was de score 0-3 voor de Maastrichtenaren. MVV-trainer Sef Vergoossen had zijn spelers overigens opdracht gegeven om 'verantwoord' te voetballen. „Het heeft geen zin om blessures op te lopen."

Bij MVV ontbraken keeper Agu die vandaag met het nationale team van Nigeria moet spelen, en Hans Vissers die van een knieblessure herstellende is.

MVV: De Haan, Dikstaal (45. Hofman), Linders, Thal, Benneker (64. C. Quaden), Delahaye (45. Joordens), Libregts (64. Roumans), Verhoeven, Lanckohr, Hanssen, Meyer. **Score:** 3. Meyer 0-1, 6. Meyer 0-2, 8. Delahaye 0-3, 33. Meyer 0-4, 36. Delahaye 0-5, 39. Offermans 1-5, 51. Lanckohr (penalty) 1-6; 70. Lanckohr 1-7, 76. Joordens 1-8.

Koersen Schaesberg

SCHAESBERG - De uitslagen van de draf- en renkoersen op de baan van Schaesberg waren:

Angel Eyes-prijs: 1. Fax Sunshine, km.tijd 1.23.0; 2. Fabienne; 3. Chico G. Niet gestart Christina d'Axel, Final Coutndown. Winn.16.80; pl.4,10, 1,90; koppel 5,70; trio 95,30. **Vriendenkring DRL Amateur Trofee-prijs:** 1. Saturn Man, km.tijd 1.55.1; 2. Shabeen Queen; 3. Bono. Niet gestart Follow the Moon, Zenella. Winn. 2,60; geen plaatsnotering; koppel 2,80; trio 9,70. **Steamroller-prijs:** 1. Chipper, km.tijd 1.19.1; 2. Radiant Sahbra; 3. Nobility Lobell; 4. Early Buitenzorg. Niet gestart Transgressor, Spymaster. Winn. 6,10; pl.1,00, 1,00; koppel 4,80; trio 120,10; kwartet 712,40. **Queen of Lao's-prijs:** 1. Eat my Dust, km.tijd 1.46.3; 2. Market Kimberley, 3. Blue Fire Lady. Niet gestart: Skins Beauty. Winn.2,20; pl. 2,30, 1,30; koppel 3,10; trio 39,30. **Wooing-prijs:** 1. Hills Mr. Brown, km.tijd 1.22.0; 2. Jonah Kosmos; 3. Fantail; 4. Delius van troje. Niet gestart: Une Magic Rose, Dean Boszorg. Winn.2,00; pl.1,50, 2,00; koppel 3,20; trio 20,90; kwartet 45,30. **First of Troy-prijs:** 1. Going Home, km.tijd 1.22.2; 2. Mathilda Hill; 3. Bella Frisco. Winn.4,30; pl.3,20, 10,50; koppel 18,20; trio 231,80. **Diana-prijs:** 1. Fantasy, totaaltijd 2.04.6; 2. Wooing; 3. Fiaba; 4. Reach for Roses. Niet gestart: Coming Through. Winn. 2,80; pl.2,10, 4,30; koppel 5,30,;trio 45,00; kwartet 111,00. **Imagine-prijs:** 1. Elvira Ossewaard, km.tijd 1.20.8; 2. Edelman; 3. Snowshoe Thompson. Niet gestart: Carre d'As. Winn. 2,10; pl.1,40, 3,80; koppel 11,30; trio 57,00. **Omzet totalisator: 96.864,00.**

Prost wil weg bij Ferrari

HOCKENHEIM - Alain Prost is bereid eerder dan contractueel is vastgelegd bij Ferrari te vertrekken. De Franse coureur, vierde in de strijd om de wereldtitel in de formule 1-klasse, deelde dat na de training op Hockenheim mee. In Italië wordt Prost door de mindere prestaties voortdurend hard aangepakt door de media.

„Als de Italiaanse pers er in slaagt mij uit het team te werken, vind ik dat best. Als Ferrari volgend seizoen graag met iemand anders achter het stuur verder wil, Senna bijvoorbeeld, stel ik mijn plaats beschikbaar", aldus de Fransman na de eerste tijdtraining voor de Grote Prijs van Duitsland. „Ik geef dit seizoen alles om wereldkampioen te worden. Het is zelfs nog mogelijk, al wordt het een moeilijk karwei", meende de Ferrari-rijder. Prost heeft in het klassement een achterstand van dertig punten op de Braziliaanse titelverdediger Ayrton Senna.

Prost gaf tijdens een interview voor de televisie de Italiaanse pers onder uit de zak. Met een grof woord omschreef hij het amateuristische niveau van de schrijvers. De directie van Ferrari riep hem voor die uitspraken op het matje.

oefenvoetbal

SC Voorst-Feyenoord	0- 8
GA Eagles-FC Twente	2- 2
Schoondijke-Dordrecht/SVV	0-16
FC Den Haag-Heracles	2- 2
Roden-PSV	0- 6
Hinckley Town-FC Utrecht	1-5

Limburgs Dagblad piccolo's

Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postgiro: 1035100
Bank: ABN 57.75.35.935
Fax: 045-739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met één woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: ƒ 1,25.
Afwijkende tarieven voor rubrieken: Proficiat en Vermist Gevonden ƒ 1,10 per mm, Onroerend Goed en Bedrijven Transakties ƒ 1,70 per mm.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: ƒ 1,70.
Advertenties onder nummer ƒ 7,50
Bewijsnummers op aanvraag ƒ 4,75

Prijzen exclusief 6% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.
Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitimatie

Telefonisch opgeven
045-719966
Maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt donderdag 17.00 uur

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door meer dan 250.000 personen van 15 jaar en ouder.
(Bron: Cebuco Summo Scanner)

Vermist/Gevonden

Vermist sinds 23 juli
Lapjespoes, omg. Boesberglaan, Hompertsweg. Tegen beloning terug te bezorgen op Boesberglaan 7, Landgraaf. Tel. 045-321804

Verloren: PORTEFEUILLE en 2 mapjes, o.a. rijbewijs en kent.bewijs, paspoort enz. (Lurken en Thissen), tegen beloning terug te bezorgen. 045-420126/441779

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen.... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Mededelingen

Oproep aan medegedupeerden
Van bouwmaterialen fa. Wijnands B.V., Eckelraderweg, Cadier en Keer. Br.o.nr. B-8632, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Op 20 juli werd op vliegveld Beek ons PASPOORT gestolen. Het meeste gedupeerd zijn we door het verlies van het Sri-Lankaanse paspoort van ons adoptiezoontje Chamara Bleeker. Wie geeft ons dit belangrijke document terug. Br.o.nr. B-8652 Limburgs Dagblad, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Als u ons voor 12 uur 's morgens belt, staat uw PICCOLO de volgende dag al in het Limburgs Dagblad. Tel. 045-719966.

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV aannemen.

Personeel aangeboden

Energieke JONGEMAN 19 jr. zoekt vakantiewerk voor z.s.m. tot 31-8, Horeca-gericht, omg. Heerlen-Maastricht, 045-464918 na 15 u.

Computer CONSULENT, register informaticus, gespec. in UNIX, C, X-windows zkt werk in Zuiden Nederl. 15 jr. erv. 04498-51151

Biedt zich aan: DAME voor haarwassen, opdraaien, uitkammen enz. ƒ 5,-. Tel. afspr. 045-251119.

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Personeel gevraagd

Bouwvak personeel

Bouwbedrijf Neerbouw vraagt metselaars, betontimmerlieden, ijzervlechters, hulp arbeiders en lassers
Minimaal 5 jaar ervaring, voor objecten in Nederland en Duitsland. Tel. aanmelden 9.00-19.00 uur 04754-88051.

Van Daal-Dieteren Groep
vraagt op korte termijn:
Konstruktie Bankwerkers
CO2 E-Lassers - C.V. Monteurs
Pijpfitters en staalconstructie monteurs.
Interessant loon. Liefst met ervaring en rijbewijs B.E. Bellen tijdens kantooruren:
VAN DAAL-DIETEREN GROEP, Oud Roosteren 33, 6116 AB Roosteren-Kantoor. Tel. 04499-3182.

Ingenieursburo K.H. Gehlen vraagt met spoed voor langdurige grote werken in Duitsland vakbekwame METSELAARS, ijzervlechters en betontimmerlieden (ook colonnes), hoog loon wekelijkse betaling, Duits verzekerd. Soll. tijdens kantooruren 045-229529 Trichterweg 125, 6446 AR Brunssum (Treebeek).

Bouw- en ingenieursburo Catena BV vraagt voor haar eigen werken in Duitsland, BETONTIMMMERLUI en metselaars (liefst coll.). Hoog loon, wekelijkse betaling, Duits verzek. Soll. na telef. afspraak 045-232100.

Buntinx b.v. kan op korte termijn, METSELAARS en betontimmerlieden gebruiken. Liefst collones. Tel. 045-327499.

Gevraagd: MACHINIST v. dieplepel en een chauffeur v. kiepwagen. Schoenerweg 75, Beatrixhaven Maastricht

Dringend gevr. KLINKER-METSELAARS ook colonnes Tel. 045-427194.

Wolf Europabouw vraagt voor Duitsland METSELAARS en betontimmerlieden. Telnr. tot 13.00 uur 045-214500 na 13.00 uur 04499-4479.

Aannemersbedrijf Belo vraagt ervaren BETONTIMMERLIEDEN, metselaars voor Duitsland. Hoog loon. Tel. 045-250930/250238.

MACHINIST mobiele graafmachine, tel. 043-622338.

Fa. WGW Bouw. Voor direct gevr. voor Duitsland METSELAARS, betontimmerlieden. Ook colonnes. 045-231336/ 230477. Hommerterweg 77, Hoensbroek.

Chauffeurs

Gevraagd
erv. chauffeur
vrachtwagen met aanhanger. Indienstreding direkt. Claessen B.V. Nuth. Tel. 045-242900

B.E.M. BV vraagt BETONTIMMERLIEDEN en metselaars, Ned. voorzieningen. Tel. 04450-4565.

Met spoed gevr. CHAUFFEUR op oproepbasis. Tel. 043-216940.

SCHOOLVERLATERS opgelet! Dringend mensen gevraagd voor wand- en gevelbeplating, ervaring niet vereist goed loon. Bellen na 19.00 uur 045-245564.

Taxi Brunna vraagt een CENTRALIST M/V, met ervaring voor 1 à 2 avonden per week. Maastrichterstr. 155-157, Brunssum.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Horeca personeel

Lunchroom 't Loon
met spoed gevraagd
Serveerster, leerling serveerster buffet- en afwashulp
leeftijd tot 21 jaar. Op part-timebasis.
Soll. na telefonische afspraak. 045-711186, Dhr. Smeets.

Pep per mill
zoekt
Buffetbediendes met ervaring
Portier met ervaring
en medewerkers voor diverse werkzaamheden.
Voor discotheek, zonder ervaring onnodig te reflecteren.
Persoonlijk voorstellen vrijdag en zaterdag tussen 20.00-22.00 uur. Beitel 90, Heerlen.
Beitel 90, Heerlen.

Wegrestaurant Bocholtz zkt p. direct full-time en part-time:
Keukenhulp, kassières, poetshulp en een afwashulp m/v
Geboden wordt een interne opleidingsmogelijkheid; aaneengesloten diensten; goede salariering.
Voor inlichtingen en sollicitaties vragen naar Dhr. de Bruin of Dhr. Foys. Tel. 045-443711.

Kamerwerkmeisjes
gevraagd, part-time of jaarbetrekking.
Kasteel Wittem, Wittemer Allee 3, Wittem. Tel. 04450-1208

Voor spoedig indienstreding gevraagd
zelfstandig werkende kok
Restaurant "Le Petit Salon" vragen na Mw. M.L. Jaspers, Rijksweg 12, 6271 AE Gulpen, tel. 04450-3479.

Tennis- en Sportcentrum Geleen
zoekt met spoed
Horeca-medewerker M/V
25-35 jaar, ervaring is een pré.
Vaste betrekking, min. 30 uren per week.
Schrift. soll. met recente pasfoto binnen 7 dagen te richten aan Tennis- en Sportcentrum Geleen.
Postbus 1075, 6160 BB Geleen.

FRITEBAKKER M/V gevr. voor za en zo van 16.00 tot 0.200 uur. Tel. 046-742775.

Gevraagd: DOCENTEN voor de cursus Vakbekwaamheid Cafébedrijf/Restaurantbedrijf voor de regio Zuid-Limburg en Brabant. Schriftelijke reacties: 't V.O.M. Horeca Inst. t.a.v. afd. Personeelszaken, Postbus 28128, 3828 ZJ Amersfoort/Hoogland. Tel. 033-806060.

Nette STUDENT(E) gevr., plm. 17 jr. om te werken op zaterdags. Hamburgerrest. Huppertz, 045-711129.

Dancing Ahoy V'burg vrgt MEDEWERKERS/ STERS v. het seizoen. Aanmelden 's avonds na 20.00 uur. Koninginneweg 1, V'burg.

Zelfst. BUFFETHULP gevr. op afroepbasis in bruin café. Tel. 04492-2559.

Kelner of SERVEERSTER gevr. op parttime basis Hotel -café-restaurant Kleuters, Haagstr. 5, Merkelbeek. Tel. 04492-1448.

Huish.pers./Oppas

Ervaren keukenhulp of zelfst. werkende KOK gevr. Tel. 04406-13558.

TEXTIELREINIGING AWE, is een textielreinigingsbedrijf met vooraanstaande klanten in de gezondheidszorg en industriële sector. Voor drie middagen in de week ongeveer 9 uur, zijn wij op zoek naar een schoonmaakster. Leeftijdsindicatie, 30-35 jaar Textielreiniging Awe, de Koumen 57 in Hoensbroek. Tel. 045-213770.

HULP gevraagd voor café in Echt. 1 avond in de week en event. nog enkele avonden uren. Br.o.nr. B-8663, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

Gevr. KAMERMEISJE en serveerster, tev. part-time serveerster van 18.00-21.00 's avonds. Hotel Monopole Nieuweweg 22, Valkenburg. Tel. 04406-13545.

Gevraagd HULP voor de huishouding voor enkele uren per week. 045-727792.

VEDIOR LEIDT TIJDELIJK WERK IN BETERE BANEN

Vedior Uitzendbureaux heeft direct werk voor:

SECRETARESSE
Voor een relatie in Maastricht zoeken wij een secretaresse ter ondersteuning van de personeelsfunctionaris. Ervaring in een soortgelijke functie is een pre en een goede kennis van de Engelse taal is vereist. Het betreft een 32 tot 36-urige werkweek en deze baan biedt toekomstperspectief.
Informatie: Chris Godfroy, Maastricht.

MEDISCH PERSONEEL
Voor diverse instellingen in Maastricht zoeken wij met spoed gediplomeerde bejaarden-/ziekenverzorgenden en verpleegkundigen. Het gaat om zowel full-time als part-time banen. De opdrachten kunnen langere tijd duren. Ook verpleeghulpen kunnen gedurende de zomermaanden ingezet worden.
Informatie: Chris Godfroy, Maastricht.

VORKHEFTRUCKCHAUFFEUR
Voor een relatie in Heerlen zoeken wij een stressbestendige, gemotiveerde vorkheftruckchauffeur. Ervaring is niet vereist. Deze baan biedt toekomstperspectief.
Informatie: Monique van Swam of Anneke Schüler, Heerlen.

PRODUKTIEMEDEWERK(ST)ER
Voor een relatie in Vaals zoeken wij een gemotiveerde produktiemedewerk(st)er, die in 2-/3-ploegendiensten kan werken. Eigen vervoer is een vereiste. Eventuele reiskosten worden vergoed. Deze baan biedt toekomstperspectief. Informatie: Monique van Swam of Anneke Schüler, Heerlen.

MEDISCH PERSONEEL
Regelmatig zoeken wij voor verscheidene relaties in de omgeving Heerlen gediplomeerd, medisch personeel.
Informatie: Monique van Swam, Heerlen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de onderstaande filialen.

De openingstijden zijn van maandag t/m vrijdag van 08.30 tot 17.30 uur.

alle functies m/v

VEDIOR UITZENDBUREAUX®
Helmstraat 2a, Maastricht, 043 - 256768
Dr. Poelsstraat 14, Heerlen, 045 - 741744

OPPAS gevr. voor ons zoontje van 1 jr. voor 1 à 2 avonden p.w. in centr. Valkenburg. Br. met foto onder nr. B-8653 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Kantoorpers.

Gevr. part-time HULP op kantoor voor enkele dagen p. wk voor alle voorkomende werkzaamheden i.b.v. auto en type diploma, lft. v.a. 40 jr Br.o.nr. B-8628 L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Medisch pers.

"Gesucht freundliche aufgeschlossene
Artzhelferin
für Augenartzpraxis (auch fachfremd) nach Aachen Laurentzberg. Zur zeit tel. 02220-17281 Texel, von 18-19.30 uhr.

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Technisch personeel

Voor direct gevraagd
bromfietsmonteur
liefst met ervaring.
Tweewielers Jan Rekers, Kouvenderstr. 181, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Welke erv. VRACHTAUTO-MONTEUR kan ons onderhoud regelen. 045-211976.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Uitzendbureau's

Tempo Team Uitzendbureau
zoekt:
vakantiekrachten m/v
voor enkele uren per dag in de omgeving van Geleen. Leeftijd: vanaf 18 jaar. Denk niet dat je te laat bent voor vakantiewerk, want wij hebben nog voldoende schoonmaakwerk. Ben je geïnteresseerd? Bel ons of kom langs.
Voor meer informatie:
046 - 75 61 56, Marielle Schutgens.
GELEEN, RIJKSWEG ZUID 1A
046 - 51 42 22, Jeanette Vaessen.
SITTARD, ROSMOLENSTRAAT 4

NONSTOP uitzendburo
Met spoed gevraagd:
40 LTS-ers, MTS-ers electro
Zeer groot en langdurig project tussen Heerlen en Aken bij Nederlandse Multinational. Direkt beginnen, een goed loon reiskosten-, koffiegeld-, gereedschaps- en schoeiselvergoeding. Kleding wordt door het bedrijf verstrekt.
Bel nu met ons filiaal in Nijmegen, Hertogstraat 117, 6511 RX NIJMEGEN, Tel.nr.: 080 - 600 567.

Winkelpersoneel

Bakkerij Kreukels-Starmans zoekt
energieke medewerkster
voor winkel en licht huishoudelijk werk plm. 30 u. p/wk.
Heerenweg 63, 6414 AC Heerlen, tel. 045-211093.

VERKOOPSTER c.q. verkoper met recente branche erv., 40 urige werkweek. Schr. soll. te richten aan: D.A. Drogisterij Parfumerie Nievelstein, Stationsstr. 272 6361 BH, Nuth.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV aannemen.

Diversen personeel

Wilt u snel aan de slag?
Loondienst of zelfstandig?
Fulltime of parttime?
Werkt u graag met jonge enthousiaste leerlingen?
Is autorijden uw hobby?
Wordt dan rijinstructeur/trice of rijschoolhouder M/V
met erkend Kaderschooldiploma.
Een fijn beroep met goede mogelijkheden.
Binnenkort starten in Utrecht en Best nieuwe opleidingen.
Schrijf of bel voor gratis studiegids:
Kaderschool, Industrieweg 71,
5683 CB Best. Tel.: 04998-99425.

Goede bijverdienste aangeboden
Als bezorger(ster) van het Limburgs Dagblad in:
Sittard en Munstergeleen
Inl; Limburgs Dagblad, Baandert 16, Sittard.
Tel. 046-515577 tussen 8.30 uur en 17.00 uur.

Pretpark de Valkenier vraagt voor direct VAKANTIEMEDEWERKSTERS. Leeft. 16 tot 20 jr. Solliciteren na tel afspr. 04406-12289.

SAUNA DECKER Kohlscheid, su. freundl. unanhängige Dame mittl. alters für Küche und Service, die in einem kl. Team weitestgehendst selbständig u. eigenverantwortlich mitarbeiten möchte. Arbeidszeit mo-fr. ca. 14.023 Uhr. Bewerbung 0949-24073180.

TEXTIELREINIGING AWE, is een modern textielreinigingsbedrijf met ongeveer vijftig medewerkers. Wij zoeken op korte termijn enkele enthousiaste meisjes voor de productie-afdeling. Textielreiniging Awe, de Koumen 57 in Hoensbroek. Tel. 045-213770.

Goedlopende club vraagt VERSTERKING van haar team. Tel. 045-427120 en 045-463323 soll. na 20.00 u

Jawel, wij kunnen nog 1 à 2 MEISJES plaatsen voor enkele dagen/avonden per week. Zeer hoge verdiensten, leuke werksfeer. Tel. 043-216940/043-254183.

Privéclub te Maastricht vraagt nette Franssprekende GASTVROUW, leeft. 45-50 jr. Tel. 043-211620.

Leuke collega's en best betaald (vakantie) werk? Schoonheidssalon zoekt nog een hulpkracht. Telefonisch soll. 045-352044.

Gevr. POETSHULP voor friture te Simpelveld. Tel. 045-443099.

Zeer ervaren KLUSJESMAN, part-time, mag AOW of WAO zijn. 045-211976.

Kamers

Gevraagd SCHOONHEIDSSPECIALISTE v. 's maandags. Maison Lichtenberg, Burg. Waszinkstr. 101, Heerlen. Tel. 045-714230

Friese studente zkt. z.sp.m. kamer in MAASTRICHT. Tel. 05108-1885.

Pension de Hees heeft nog 'n KAMER vrij voor werkend persoon. Tel. 045-416005.

Lief, jong evt. donker MEISJE gevr. voor privé, geen 50/50. Tel. 045-229091

Studentenkamer in HEERLEN va. 1-8-'91, pr. ƒ 350,- p.mnd. Tel. 045-413074.

Gevraagd part-time RIJINSTRUCTEUR. Tel. 045-256663.

Student zoekt woonr. in rustige omg., liefst tussen Heerlen/Aken. Tel. 043-216711.

Allround KLUSJESMAN gevr. Tel. 043-216940.

STUDENTENKAMERS in Centrum-Heerlen. Tel. 045-725143.

BAKKERSGEZEL gevraagd allround, lft. tot 40 jr. Bakkerij Spiertz, tel. 045-252981.

Ouders zkn met sp. kamer in MAASTRICHT voor hun dochter, stud. rechten. 01720-43290, na 17 u.

Nederlandse firma vraagt voor de verkoop in de particuliere sector, VERKOPERS (M/V) plm. 5 uur per dag, basis vergoeding en provisie. Voor meer informatie tel. 045-226256 Mevr. Anne v.d. Elzen (tussen 18.00 en 20.00 uur).

Dochter dierenarts zoekt KAMER in Maastricht, studie geneeskunde. Tel. 03436-1261.

2 KAMERS te huur gemeub. Pr.Hendrikln. Brunssum, tel. 045-253445.

Reparaties

Ouders zoeken KAMER met kost en inw. v. toekomstig student geneeskunde in Maastricht, 04108-16446.

Bel uw vakman met 32 jaar ervaring. Voor uw LEKKAGE van daken en goten of vernieuwen. Belt u vrijbl. 043-255089, firma Daconet Maastricht-Amsterdam.

Kamers en appartementen te huur in SUSTEREN. Tel. 04499-1615/06-52107978.

Koelkast, diepvries defect? Bel VROKO 045-441566. Alle onderdelen in voorraad.

Werk. j.man zkt dringend KAMER/etage in M'tricht. Beloning! 071-124279.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Görgens. Inbitterstr. Abdissenbosch-Landgraaf. Tel. 045-314122

Jongedame 22 jr. zkt. met spoed WOONRUIMTE in gem. Kerkrade, zat. en zond. bereikb. tot 16.00 uur. Tel. 08347-83940.

Uw VERENIGINGSNIEUWS op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Winkel & Kantoor

Copieerapparaten v.a. ƒ 350,-
Type-machines v.a. ƒ 450,-; Kasregisters v.a. ƒ 750,-
Telefax v.a. ƒ 1.495,-.
Prijzen excl. BTW. Eigen service-dienst.
Spoor kantoormachines, Bocholtz. Tel. 045-443961.

Te koop uit Faillisement
Nieuw en gebruikt kantoormeubilair; directie-meubilair met hoge kortingen; nieuwe bureau's tegen fabrieksprijzen. nieuwe 2-drs. kantoorkasten va. ƒ 275,-; stalen schuifdeurkasten; gebr. bureau's va. ƒ 100,-; Div. kantoorkasten va. ƒ 175,-; hangmappen-kasten A2 en A3 formaat; hangmappen ladenblok A4 en folio; 4 laden va. ƒ 150,-; tekening ladenkasten A1 en A0 nieuw en gebr. va. ƒ 325,-; tekentafels A1 en A0 va. ƒ 675,-; magazijnstelling va. ƒ 75,- p.m.; archiefstelling va. ƒ 75,- p.m.; brandvrije archiefkasten; Holland Safe met lakschade 50% adviesprijs; Burostoelen va. ƒ 50,- p.st. Verder uit voorraad: pallet hefwagens-steekwagens; speciale aanbieding van nieuwe bureaustoelen. Tegen zeer lage prijzen. Tekentafelstoelen; wipeborden ƒ 175,-; flipovers; industriebonmachines. Verder nog 1001 artikelen. Te veel om op te noemen, 1000 m2 showroom/magazijn. Alles uit voorraad leverbaar. Ook het ook het adres voor verhuur bedrijfsinventaris.
ROCKMART, Kissel 46b, Heerlen. 045-723142.
Open maandag tot vrijdag 9-18.30 uur. Zat. 10 tot 16 uur.

Legbord en palletstellingen, nieuw en gebruikt, uit voorraad leverbaar. BLOK-INTERREK BV, 010-4378800. Ook vert. in Nrd-Brabant/Limburg.

Alle kantoren van het Limburgs Dagblad kunnen uw VERENIGINGSNIEUWS met bestemming LD-TV aannemen.

Hobby/D.h.z.

Draadloze TELEFOONS Bifoon ƒ 110,-; nieuw DKL 3810 staand model, beveiligd, intercom, Two way Paging redial enz. ƒ 160,-. Verzending onder rembours mog. Tel. 045-221820.

Te k. van LGB TREIN electr. wissel, spoorwegovergang, brug, pers. wagon (4 assen, gelijk aan model 3181). Tel. 045-410355.

Landbouw en Veeteelt

Zondag 28 juli
trekker-trek wedstrijd
te Gulpen. Aanvang 10.00 u. Attractie: stockcar-race

Problemen
in het lammerenseizoen?
Laat uw ooien dekken door een Swifter ram
04405-3136, na 12.00 uur.

Te koop VEEWAGEN voor vervoer van plusm. 6 paarden. Tel. 045-318302.

Transacties

Jonge HENNEN te koop, tev mestkuikens regelm. leverbaar. Vaesrade 43, Nuth. Tel. 045-241284.

Afwikkeling van Uw naderend bedrijfs-
faillissement ?
Bel SBO 055-668173.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Ter overname gevr. goedrenderende brood- en BANKETBAKKERIJ in de regio Zuid-Limburg. Br.o.nr. B-8639, LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te k. gevr. vette VARKENS, zeugen, stieren en koeien. Veehandel Jan Heunen, Puth. Tel. 04493-1843.

Te koop alle soorten RUWVOEDERS. Fouragehandel Kees Gorissen, 04743-1409 of 06-52127903.

CAFETARIA in Geleen met mooie 5 kamer woning, goed lopend, prachtig inger. bedrijf, op goede lokatie. Huur ƒ 2.050,- p.mnd. Kooppr. inv. ƒ 95.000,-. Horecabur. Frits van Dijck (beëdigd taxateur horeca) 043-475732.

Te koop of te ruil Friese MERRY, 1 jr., met pap. Tel. 046-372282.

Te koop alle soorten DRIJFMEST. Tev. het adres voor alle grondbewerkingen. Loonbedr. Gebr. Brouwers, 04498-57614 b.g.g. 59235.

FRITURE-Cafetaria in Geleen, Landgraaf. Zonder woning. Goedlopende zaak. Lage huur. Kooppr. inv. ƒ 45.000,-. Ged. financ. mog. Horecabureau Frits van Dijck (beëd. taxateur horeca) 043-475732.

Te k. KOETS geschikt voor 1- en 2-span. Tevens 1-span tuig. Tel. 045-721866.

Te koop Grimme 2-rijige BUNKERROOIER; Amac Z-K 2-rijige wagenrooier; Fendt 308 LSA; Same Explorer 70 DT; Cormick 955 A; Cormick 856 XLA; John Deere 1020; Leyland 272; Rumptstad cultivator 13T; Wifo cultivator; Vicon getrokken maaier 2,40 m; div. kunstmeststrooiers; achterlader; Lely 3 m rotorkopeg; Mengele ladewagen LW-330 ƒ 700,- incl. BTW dubbeluicht wielen 14x34/5-ster Redrock kuiluithaalbak voor frontlader; 3 of 4-schaar Krone wentelploeg, type Mustang; veldspuiten. Mech.bedrijf Frissen b.v., Valkenburg-Houthem. tel. 04406-40338*. Tel. W. Driessen: 04406-13233.

FRITURE in Valkenburg op goede lokatie. Zonder woning. Direct te aanvaarden. Huur slechts ƒ 800,- p.mnd. Kooppr. inv. ƒ 37.500,-. Horecabureau Frits van Dijck, (beëd taxateur horeca) 043-475732.

FRITURE 't Heufke in Brunssum met woning. Huur ƒ 985,- p.mnd. Kooppr. inventaris slechts ƒ 37.500,-. Horecabureau Frits van Dijck (beëdigd taxateur Horeca) 043-475732.

CAFÉ-pension in Geleen. Goed lopend bedrijf. Op gunstige voorwaarden over te nemen. Horecabureau Frits van Dijck(Beëdigd taxateur Horeca) 043-475732.

(Huis)dieren

Alles voor uw VIJVER, vissen, pompen, vijverfolie en planten. Creugers, Economiestr. 46, Hoensbroek, bij station.

Te koop 2 Perz. KATTEN; aquarium 150x50x50 cm met omb. Tel. 045-271782.

Handtamme en pratende PAPEGAAIEN, ook baby's. Ariane, Bleijerheidestr. 10 Kerkrade. Tel. 045-351340.

De grootste KENNEL van Limburg. Alle jonge rashondjes. Meer dan 60 soorten plus gar. en tatoeage. Kl.America, Th.Watsonln 34 Achel(B). 09-3211644489 Zond. open maand. gesl.

Te k. perzische POESJES, zeer mooi, geënt en stamboom. Tel. 046-337967.

VOGELS, eenden, fazanten, raskippen, duiven en papegaaien. Alle hoenders, hofdieren. Klein America Achel(B) 09-32-11644489

YORKSTERRIERS, boemers, poedels, tekkels. Waterm 11a, Schin op Geul. Tel. 04459-1237.

Te koop FHIH-TZU teefje, 9 maanden, ƒ 300,-. Tel. 077-824789.

Te k. jonge BLAUWKEESHONDJES, 8 wkn. Tel. 045-324280 na 18.00 uur.

Te k. mooie POEDELTJES, zwart en abrikoos. Dierenspeciaalzaak Cobbenhagen Grasbroekerweg 42 Heerlen

Baby PAPEGAAIEN en Beo's. De Vogelshop, 045-719254.

Te koop soorten PAUWEN, krielen, patrijzen en konijnen Tel. 045-752457.

Te k. DOBERMANPUPS, 7 wkn., ingeënt en ontw. Maastrichterlaan 53, Landgraaf. Tel. 045-314806.

Te k. weg. omst. 2 Perzische KATTEN 3 jr. oud, plus pap. en toebeh. 045-324232

Nest jonge COLLIES te koop, beide ouders aanwezig. Tel. 04755-1696.

Te koop IONENWISSELAAR, tev. blauwe discusvissen (groot en klein). Tel. 045-754230.

Te k. Golden RETRIEVERPUPS met stamb., ing. en ontw. Tel. 04241-1549.

Te k. Cavalier King Charles SPANIELTJES. Tel. 04493-2751.

Weg. omstandigh. goed tehuis gez. voor Duits-Mech. HERDER, teef, 3 jr. oud, lief voor kind. Tel. 045-221550.

Te k. DALMATISCHEPUPS en Dobermann-pups met stamb. van HD vrije ouders. Tel. 08866-2483.

Te koop Haflinger MERRIE 1½ jaar oud. Tel. na 19.00 uur, 04492-4733.

Vermist: sinds 17-7-'91, zwarte POES, naam Bonny, weggelopen omg. Molenberg, Insula 77, Heerlen. Tel. 045-742086.

Te koop jonge KANARIES. Koelmoer 65, Landgraaf. Na 18.00 uur.

Te k. DWERGPOEDELS, ingeënt en ontw. met stamboom. Tel. 04750-16590.

Te koop jonge witblonde BOUVIERPUPS, iets aparts. Tel. 045-321231.

Te koop zwarte Korthaarige BOUVIER, teef, 1½ jaar oud lief voor kinderen. Bommeriggerweg 8 A, Mechelen, na 18.00 uur.

Te k. NEW-FOUNDLANDERPUPS, zwart en bruin met stamboom, ingeënt en ontwormd. Tel. 04752-1115.

Te k. prachtige GROENENDAELERPUPS met stamboom, 7 weken oud, teefjes. Inl. 045-313817.

HANDTAMME baby Kakatoe's, blauwvoorhoofd Amazones, grijze Roodstaartjes en Senigal papegaaien v.a. ƒ 150,-, uit eigen kwekerij. Handels Beek. Tel. 046-375359.

Te koop West-Higland white terrier PUPS met stamb. Tel. 04920-53924.

Te k. raszuivere zwarte LABRADOR teef, 1½ jr, gesteril., ƒ 375,- 045-422669.

Te k. prachtige blonde BOUVIERPUPS met stamboom en schrift. garantie. Tel. 04138-73284.

Te koop Haflinger HENGST, 2 jr. oud, met papieren. Tel. 045-442858

Te k. jonge HONDJES. Tel. 04499-1604.

Proficiat!

proficiat Michael
met je 2e verjaardag

Mama, papa, oma en opa
Vandaag ook op LD-TV!

Mörge zuuste Sarah
Proficiat!
en nog veul jaore.

Jo.

Hero

Proficiat, Hettie, Sander, Ronald, Angela en Dasja

Reageren op advertenties onder BRIEFNUMMER
Stuur uw brief (voldoende gefrankeerd) naar het Limburgs Dagblad, postbus 2610, 6401 DC Heerlen en vergeet niet links onder op de envelope het nummer uit de advertentie te vermelden.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen.... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Te koop zeer mooie YORKSHIRE-TERRIERPUPS. Tel. 045-224413.

Weg. omst. te koop Mechelse HERDER pup, teefje, wkn. oud, zeer lief. Tel. 04[...]728460.

Te k. DWERGPINCHER teefje, met stamb., 3 mnd. oud, ƒ 350,- 045-421539.

H.H. vissers WORMEN KWEKERIJ De Windhoek voor particulieren. Te koop na 17 uur Winthagen 28 Voerendaal 045-75195[...]

YORKSHIRE-TERRIËRS te koop, ingeënt en ontwormd, ƒ 375,-. Elfmorgenstr. 82, Heerlen.

Te k. div. soorten RASHONDEN en leuke bastaarden Tel. 04958-91851 (bij Weert) 28 juli gesloten.

Gratis af te halen DWERGPAPAGAAITJES met kooi. Tel. 045-750785.

Opleidingen

! Nu bellen 10 dagen later uw rijbewijs!!!
Rijbewijzen A,B,C of D binnen 8 dagen mogelijk en een heerlijke vakantie op de Ned. Antillen!
Bel voor info of kom langs (ma t/m za v. 9.00 - 20.30 uur)

Saba Driving Organisation
Beukelsdijk 59, Rotterdam.
Tel. 010-4761506/4761359. Fax: 010-4761909.
(Nr. KvK te Rotterdam 187826).
!! Niet geslaagd geld terug!!
Vraag naar onze voorwaarden.

ANWB en Bovag erk. auto- en motorrijschool WISCHMANN & Zn, Europaweg-Zuid 340, Ubach over Worms. Tel. 045-321721. Voor alle rijbewijzen en alle chauffeursopleidingen, vrachtautolessen in DAF 95 of DAF 2800 SpaceCap.

Start avondkursus chauffeursdiploma 1-8-'91; kursus aanvullend personenvervoer 3-8-'91; kursus voor gevaarlijke stoffen 7-9-'91. Verkeersschool WISCHMANN & ZN Tel. 045-321721. Europaweg Zuid 340, Landgraaf.

Rijles

Lekker snel je rijbewijs. Autorij-opleidingen in 8 tot 12 dagen of 8 tot 12 weken. Bel voor info Bovag-rijschool van Bentum, tel. 045-217487 b.g.g. 06-52822753

Autorijschool MAYNTZ, rijksgediplomeerd 75 min. rijles v.d. prijs van 60 min. ƒ 45,-. leder die geldig theorie certificaat heeft een motorrijbewijs krijgt ƒ 5,- korting. Gespecialiseerd in het opleiden slagen voor rijbewijs ca[...] schakelauto. 045-44099[...]

In 8 dagen Uw RIJBEWIJS mogelijk op Saba (Ned. Ant.), alle categ. mog., niet geslaagd geld terug. Inl. 04750-32428.

Bij deze bedank ik automotorrijschool STURMANS voor de gedegen opleiding het behalen van mijn bewijs. Groeten van Richard

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Huwelijk/Kennismaking

Eenvoudige en werkende j. man van 26 jr. z.k.m. een eenvoudige j. VROUW, leeftijd. 22-27 jr. voor een ser. relatie. Brief met foto: B-8596, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

WEDUWE 66 jr., zkt. duwn. met een goed karakter om nog iets van het leven maken Br.o.nr.B-8649, [...] Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Iedere zaterdag en zondag gezellige dans- en contactavond voor boven de 30 jaar, in de kelderbar LA CHALET in Treebeek, DJ Richard, zaal open 20.00 uur. Iedere donderdag alleenstaandenbal. Chalet Treebeek, Komeetstr. 25a. Tel. 045-211375.

Jonge heer 67 jr., 1.72 jonger uitziend wed.[...] tief, vrolijk, opgewekt [...] zk. goed milieu, auto naar slanke tot volslanke VROUW. Br.o.nr. B-[...] Limburgs Dagblad, [...] 2610, 6401 DC Heerlen.

Weduwe 68 jr. van mr.ir. in Breda. Ik ben gezond, sportief, niet rookster, slank, aantrekkelijk, zoek een lieve MAN van enig niveau, 68 jr. of ouder, om resterende jaren meer kleur te geven. Br.o.nr. B-8623, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Sportieve man 33 jr. gescheiden zoekt begripvolle VRIENDIN. Br.o.nr. B-[...] Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Dame, wed., R.K. 73 jr., [...] er veel jonger uit. Gezellig fin. onafhankelijk, zoekt gezonde nette kennismaken met HEER met auto, niet gescheiden. Goed milieu, 'n eerlijke blijvende vriendschap. Br.o.nr. B-8656 [...] Dagbl., Postbus 2610, [...] DC Heerlen.

Nette man 31 j. goede baan zoekt jouw, lieve aardige VROUW met spontaan karakter, die weet wat ze wil, ondernemend is, tot 25-35 jr. die van buitenl. vak. houdt voor opbouwende relatie. Br.o.nr. B-8626, L.D. Postbus 2610, 6401 DP Heerlen.

WEDUWE 59 jr. zkt., [...] met ser. weduwnaar [...] jr. voor samen zijn. Postbus 30136, 6370 KC Landgraaf.

Leuke VROUW 49 jr., zkt. nette heer. Br.o.nr. B-8633, L-D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gezocht: Het kleine, geduldige, gevoelige lieve MEISJE van Schin op Geul dat ook MW in Sittard woonde. Ik trof jou daar op [...] open dag. Tel. 04767-1[...]

WEDUWE, 61 jr. z.k.m. nette man tot 65 jr. Br.o.nr. B-8636, Limb. Dagbl., Postb. 2610, 6401 DC Heerlen.

J. man 20 jr. zkt. een MEISJE om 'n mooie vriendschap op te bouwen (ik wandel en ga graag uit). Br.o.nr. B-8661, L.D., Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Jongeman 38 jr., 1.85 m. z.k.m. jonge VROUW 25-40 jr. Br.o.nr. B-8643 LD, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Ondernemingslustige weduwe we 69 jr. zkt kennismaking charm. gezell. HEER. Br.o.nr. B-8664, L.D., Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Dames; man uit goed milieu 45 jr., eigen woning, auto, vast inkomen, zkt. lieve kleine VROUW tot 1.68 mtr. voor een eerlijke relatie, tussen 50 en 58 jr. Br.o.nr. B-8644, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Societeit Heerlen voor alleenstaanden. Iedere zondag CONTACTAVOND Café St. Barb. Barbarastraat 115, Palemig-Heerlen. De bestuur.

MAN 65 jr. zoekt een vriendin. Br.o.nr. B-8645 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

Radio e.d.

Leuke JONGEMAN 21 jr., 1.82 m., zkt. leuke spontane meid. Br. (lfst. m. foto) o.nr. B-8648, L-D, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen

Te k. TOP-STEREOTOREN pr. ƒ 1.000,-. Tel. 229705.

Zonnebank/-hemel

ALLEENSTAANDEN: Werkgroep 't Gulikshoes, Hoek Agricolastr.-Ophoven 1, Sittard, organiseert iedere zondag een dans- en contactavond. Bewijs verplicht. Inl. 046-747962.

ZONNEHEMELVERHUUR ZONNEHEMEL op luxe kantstatief, of Philips 3 huurpr. z.hemel ƒ 140,-, breedb. 3 wkn ƒ 160,-. Inl. Mezo, 045-312956.

Charmante vrouw zkt eerlijke en lieve MAN, leeft. 55-60 jr. Br.o.nr. B-8667 L.D., Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Voor Piccolo's zie verder pagina 18

Indurain kost 45.000 gulden per criterium

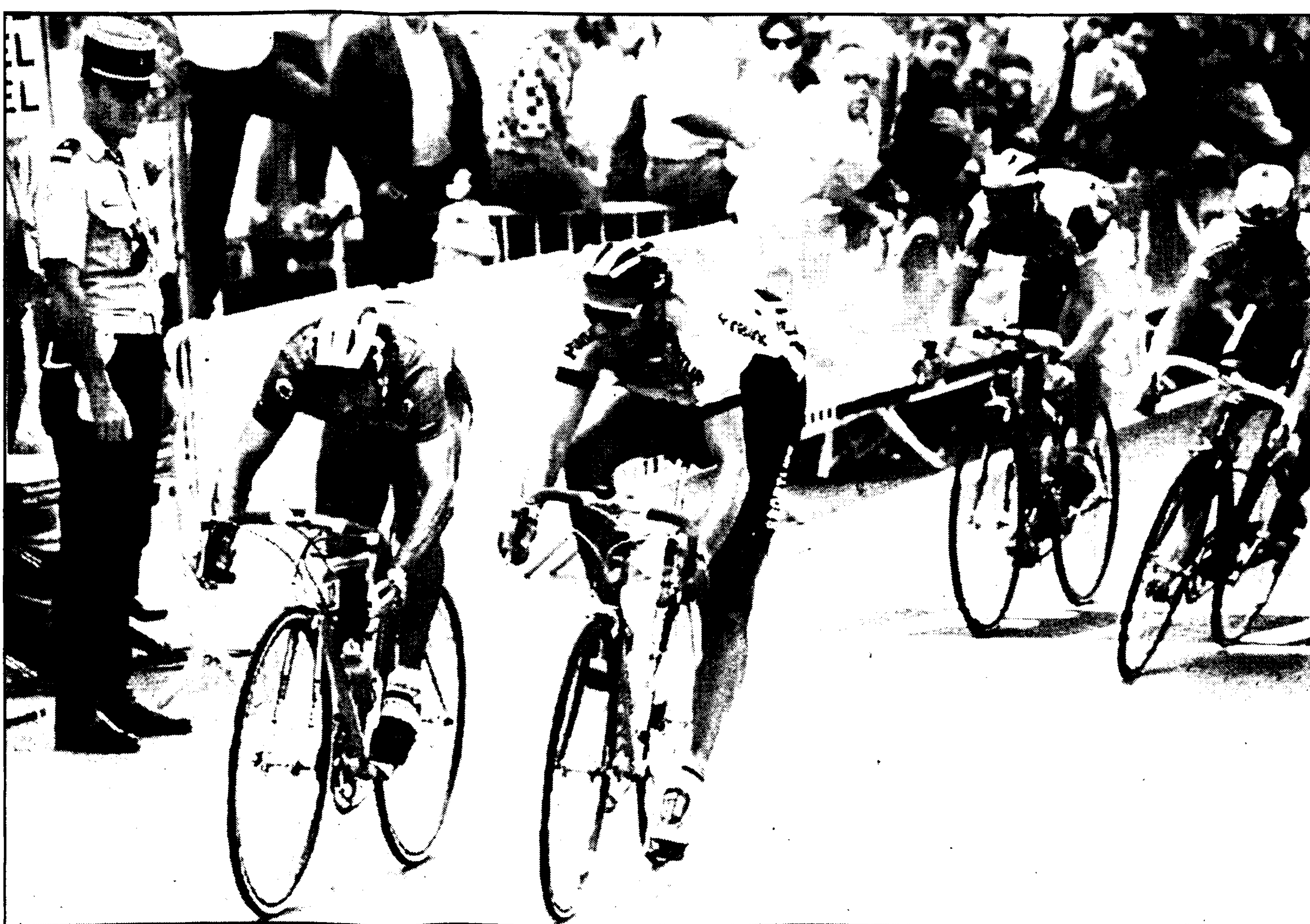
Abdoesjaparov start in Heerlen

HEERLEN - Djamolidin Abdoesjaparov start volgende week vrijdag in de Profronde van Heerlen. De onderhandelingen met het Russisch sprintkanon, winnaar van de groene trui in de Ronde van Frankrijk, zijn met succes afgerond. Naast Abdoesjaparov trachten de organisatoren van het avondcriterium over tachtig kilometer in de Heerlense binnenstad onder meer ook Steven Rooks, Johan Museeuw, Jean-Paul van Poppel en Erik Breukink te strikken. In totaal komen veertig professionals aan de start.

Miguel Indurain besluit pas vandaag na de tijdrit aan welke criteriums hij in Nederland zal deelnemen. Van de drieëntwintig criteriums is Roosendaal tot nu toe de hoogste bieder. De Spanjaard vraagt 45.000 gulden. Roosendaal heeft hem dat bedrag toegezegd als hij maandag 5 augustus twee uurtjes komt fietsen.

De bedragen die de criteriums aan het rennersveld uitgeven, variëren van zestig mille tot 135.000 gulden. Roosendaal en Valkenswaard rammelen met de grootste geldbuidels.

Voor de Nederlandse vedetten Rooks, Theunisse en Breukink bestaat, ondanks alle tegenvallers, eveneens grote belangsteling. Rooks en Breukink staan beiden voor tien mille per criterium ingeschaald, Theunisse voor 12.500 gulden. Geen enkel Nederlands criterium heeft nog 25.000 gulden over Greg Le Mond, die hetzelfde voor zijn optredens vraagt als vorig jaar, toen hij Tourwinnaar was.

● *Djamolidin Abdoesjaparov (links) verslaat Olaf Ludwig in de sprint om de tweede plaats van de twintigste etappe. De Rus start volgende week vrijdag in de Profronde van Heerlen.*

Ger Spijkers inspireert tot Olympische zegel

SCHIPHOL - PTT en de EMS-expresdienst gaan speciale Olympische postzegels uitgeven ter ondersteuning van de Nederlandse ploeg voor de Spelen van Barcelona. Voor de zegels worden sporten gekozen waarin medewerkers van de twee bedrijven zelf met succes actief zijn of zijn geweest. Zo komt er een volleybalzegel, omdat de PTT met VCH-coach Ger Spijkers, leidinggevend medewerker van het hoofdpostkantoor in Heerlen, een toonaangevend figuur in deze tak van sport in huis heeft. Andere onderwerpen, waarvoor PTT-medewerkers 'model' staan, zijn schaatsen (marathonrijdster Els van der Meer), voetbal (John Koningstein, ex-Den Bosch), watersport (ex-landskampioen Joop Keetman) en atletiek (Paul Franklin, 100 meter).

Schalken schakelt favoriet uit

Van onze tennismedewerker

SITTARD - Sjeng Schalken staat in de halve finale van de Open Sittardse tenniskampioenschappen. In de kwartfinale versloeg hij de nummer een geplaatste en huidige circuitranglijst-aanvoerder Tony Bokhorst: 6-3, 6-4. In de andere halve finale ontmoeten Rob van Oppen en Stefan Koch elkaar. Bij de dames is Manon Beltgens de eerste halve finaliste. Zij won overtuigend van Andrea Kriescher met 6-3, 6-3.

Eveline Hamers heeft de tweede ronde van het Rapiditastoernooi in Nijmegen bereikt. In de openingsdoorgang versloeg zij Aranka Huyberts met 7-6, 6-2. Bij de heren verloor Gijs Verheijen in de eerste ronde van de tweede geplaatste Hendrik Jan Davids met 6-1, 6-2.

Bij de Open Leidse staat Arthur Mol in de halve finale. Zijn tegenstander Reinhout van de Broek moest zich bij de stand 6-3, 4-2 met een blessure terugtrekken. Maarten van Welsem en Jeroen Snijders werden in de derde ronde uitgeschakeld.

John McEnroe uitgeschreeuwd

MONTREAL - John McEnroe heeft zichzelf tijdens het internationale tennistoernooi van Montreal met veel geschreeuw uit de markt geprezen. Hij kreeg wegens verbale uitbarstingen in de derde set een stafpunt. Zijn tegenstander, Derrick Rostagno, kwam daardoor op matchpoint. De Amerikaan sloeg prompt toe, 6-2 1-6 7-6.

Bundesliga breekt record

FRANKFURT/MAIN - Vorig seizoen heeft de Bundesliga meer toeschouwers getrokken dan in de negen voorgaande jaren. De 306 competitiewedstrijden in de hoogste Duitse afdeling trokken 6.275.437 fans. Dat waren 227.230 bezoekers meer dan in het seizoen er voor. Voor de eerste keer sinds de oprichting van de Bundesliga (1963) werd door het publiek meer dan honderd miljoen mark voor kaarten uitgegeven.

Rentree Verbeek tegen EHC

HOENSBROEK - Frank Verbeek maakt na een langdurige blessure zijn rentree bij FC VVV. Morgen (17.00 uur) treedt hij met de Venlonaren aan in de oefenwedstrijd bij en tegen EHC. Aan Venlose kant spelen voorts Rob van de Kaay (FC Antwerp) en Musemic (FC Twente) mee. Bij EHC debuteren onder meer de ex-MVV'ers Raymond Smeets en Frits Nöllgen.

Feyenoord-Den Bosch speelt KNVB parten

ZEIST - De KNVB zal in overleg met Feyenoord en BVV Den Bosch bepalen in welke samenstelling de clubs de tweede helft van de bekerfinale, die op last van de rechter op woensdag 7 augustus wordt overgespeeld, mogen aantreden. Volgens competitieleider Jan Huijbregts heeft het bestuur betaald voetbal van de bond op dit punt nog geen standpunt ingenomen.

Officieel is het de bedoeling dat in dit soort gevallen duels onder nagenoeg dezelfde omstandigheden als destijds worden herhaald. De reglementen geven echter geen duidelijke uitleg. De vraag is of Feyenoord en Den Bosch moeten aantreden in de oude samenstelling of gebruik kunnen maken van de nieuwe selecties.

Dat Feyenoord en Den Bosch over de huishoudelijke reglementen van de wedstrijd in Groningen nog geen bericht hebben ontvangen, komt omdat nog steeds niet zeker is of de tweede helft daadwerkelijk wordt overgespeeld. Het gerechtshof van Amsterdam wijst op 1 augustus vonnis in het spoedappèl, dat de KNVB heeft aangespannen tegen het overspelen van de nietig verklaarde tweede helft.

Afhankelijk daarvan, dan wel van het resultaat van de ontmoeting in Groningen, wordt bepaald wanneer de wedstrijd om de Super Cup tussen de landskampioen (PSV) en de bekerwinnaar wordt gespeeld. Voorlopig staat dit duel in Rotterdam gepland voor 14 augustus. De dag dat Fortuna Sittard zou aantreden tegen PSV. Dat treffen is verschoven naar 28 augustus.

Driejarig contract na seizoen kommer en kwel in Bordeaux

Kieft terug bij PSV

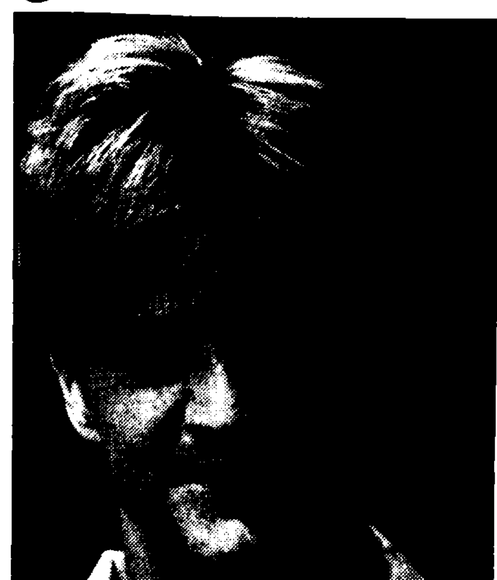
Van onze sportredactie

EINDHOVEN/AMSTERDAM - PSV is vrijwel rond met Wim Kieft. Maandagmorgen, als in Eindhoven de ploeg wordt gepresenteerd, moet de rentree van de spits een feit zijn. Kieft zal voor drie seizoenen tekenen. Gisteren verklaarde Cor Coster, zaakwaarnemer van Wim Kieft, dat de verbintenis op een haar na rond is. „We hebben een zeer goed gesprek gehad met PSV. De club liet duidelijk blijken dat men Kieft wil, Kieft liet weten dat hij heel graag terugkeert. Engeland is niet meer aan de orde. Alleen als PSV toch afzegt, ga ik weer met Everton in de slag. In Engeland is er nog een club die hem wil, in de Bundesliga heb ik drie kandidaten. Maar Kieft zelf gaat liever naar PSV. Hij wil Europa Cup spelen en hij verheugt zich alweer op het voetballen met Romario", aldus de schoonvader van Cruijff.

PSV wil de transfer morgen afronden. Coster: „Ploegsma zei dat hij een afspraak wil maken voor zondagavond, uiterlijk maandagmorgen heel vroeg. Ik weet niet waarom hij dat wil, zo vroeg". Maandag om 10.00 uur echter is de pers-presentatie van de nieuwe selectie van PSV. Dan wil de club dus ook Kieft voorstellen.

PSV deed dat eerder in 1987, toen de oud-Ajacied van Torino was gekocht. In zijn eerste seizoen won Kieft met PSV de Europa Cup voor landskampioenen. Later kwam er sleet in het spel van PSV en ontstonden er irritaties, met name tussen Kieft en Vanenburg, die dit seizoen de nieuwe aanvoerder is.

Vorige zomer werd Kieft weer verkocht, aan het Franse Bordeaux. Na vier seizoenen van grote vreugde, grote Cups en grote verdiensten bleken de afgelopen twaalf maanden voor Kieft in werkelijkheid twaalf maanden van ellende, degradatie en gezeur om centen te zijn. Enkele weken geleden kwam hij ontbinding van het contract overeen met Bordeaux, dat inmiddels wegens wanbeleid door de bond naar de tweede afdeling was teruggezet.

● *Wim Kieft, terug in Nederland.*

Mijovic haalt Langer in

NOORDWIJK - In het kielzog van de leiders Bernhard Langer en Danny Mijovic hebben twee Nederlandse amateurs zich in Noordwijk geplaatst voor de finale van het Heineken Open golfkampioenschap van Nederland. Rolf Muntz (Toxandria) en Stephane Lovey (Hattemse) mogen in het weekeinde de strijd aanbinden met de uitblinkende profs, van wie sommigen tot de besten ter wereld behoren.

Muntz speelde over twee ronden level par (144 slagen), Lovey gebruikte één slag meer. Daarmee bleef hij bij zijn vijfde poging in het „open" precies voor de „cut". De grootste helft van de 156 spelers werd bedankt voor de moeite. Daarbij waren vijftien profs van de Nederlandse profbond. De NPGA kreeg in eigen land een bittere pil te slikken.

De Nederlandse bondscoach van de amateurs, Tom O'Mahoney, wist wel waar dat aan lag. „De topamateurs trekken zich aan elkaar op. Wat Muntz heeft gepresteerd, kunnen sommige anderen ook. De profs leven te veel langs elkaar heen."

Muntz en Lovey zullen vandaag en morgen op eerbiedige afstand van de top hun kunsten laten zien. Zij komen niet in de buurt van Langer. De na zijn baanrecord van 63 op de eerste dag gedoodverfde Duitse winnaar werd vrijdag achterhaald door de naar Canada uitgeweken Joegoslaaf Mijovic. De 31-jarige speler uit Toronto profiteerde van de betere weersomstandigheden in de ochtend voor een nieuwe ronde van 67 slagen. Langer kreeg vrijdag een late start en moest op de meeste holes een grillige zijwind bekampen. „Ik kwam daardoor nooit dicht in de buurt van de vlag", vertelde Langer. Hij maakte een ronde van 71 en was enigszins teleurgesteld, dat zijn riante voorsprong geslonken was.

sport in cijfers

VOLLEYBAL

Milaan. Finaleronde World League: Eerste kruisfinale: Cuba-Sovjetunie 3-2 (15-8 10-15 15-11 12-15 15-12). Toeschouwers: 10.000.

DAMMEN

Nijmegen. Open NK, negende ronde: Valneris-Letsjinski 1-1, Krajenbrink-Baljakin 1-1, Gantwarg-Van der Wal 1-1, Hoekman-Drost 1-1, Knoops-Weytsman 1-1, Koyfman-Raven 1-1, Jansen-Van Dusseldorp 1-1, Katz-Mendelsohn 2-0, Zdorovjak-Kemperman 1-1, Hazen-Martianova 1-1, Jankovskaja-Drent 1-1, Van Loenen-Van der Pal 0-2.
Stand aan kop: 1. Valneris, Baljakin 14 punten, 3. Gantwarg, Van der Wal, Krajenbrink, Katz, Letsjinski 13.

JUDO

Barcelona. WK mannen tot 78kg: eerste ronde: Würth wint (ippon) van Bucher; tweede ronde: Würth wint van Rusu; derde ronde: Würth wint (waza-ari/kei koku) van Yoshida; halve finales: Laats wint (waza-ari) van Würth. Würth komt uit in de strijd om derde plaats. Vrouwen tot 61 kg: eerste ronde: Jenny Gal wint (ippon) van Pace; tweede ronde: Gal wint (yuko) van Olechnowicz; derde ronde: Gal wint (yuko) van Beltran; halve finales: Bell wint op beslissing van Gal. Gal komt uit in de strijd om derde plaats.

AUTOSPORT

Cordoba. Rally van Argentinië, stand na derde etappe: 1. Biasion Lancia 4.09.37, 2. Sainz Toyota 0.03, 3. Auriol Lancia 0.35, 4. Kankkunen Lancia 2.27, 5. Ericsson Toyota 5.47, 6. Recalde Lancia 15.03.

TENNIS

Nottingham. Federatiebeker, kwartfinales; Duitsland-Italië 2-1, Spanje-Indonesië 2-0. Halve finales: Verenigde Staten-Tsjechoslowakije, Duitsland-Spanje.
Sezze. Vrouwen, 50.000 gulden, kwartfinales: Kiene -Kruger 6-1 3-6 6-2.

Montreal. Open Canadese kampioenschappen, 2,4 miljoen gulden, mannen, derde ronde: Hlasek-Youl 7-6 6-4, Lendl -Masur 6-3 3-6 6-4, Matsuoka-Patrick McEnroe 6-4 6-3, Tsjesnokov-Pescosolido 6-4 6-4, Rostagno -John McEnroe 6-2 1-6 7-6, Korda-Raoux 6-2 6-3, Courier-Mansdorf 6-3 3-6 6-3, Grabb-Gilbert 4-6 6-3 6-4.

Westchester. 200.000 gulden, vrouwen, tweede ronde: Demongeot-Amiach 6-4 6-2; kwartfinales: Fairbank-Nideffer-Raymond 6-3 6-3, McNeil-Graham 7-5 6-0.

Sittard, Open Sittardse: HEB1 Schalken-Verberkt 7-6, 6-2; De Jong-Horsmans 6-4, 7-5; Koch-Schiller 6-2, 6-3; Schalken-Bokhorst 6-3, 6-4; Van Oppen-Beurskens 6-4, 6-3; Koch-De Jong 7-5, 6-1; DEB1 Tielman-Sangers 6-1, 6-4; Savelkoul-Hendriks 6-0, 7-5; Reijnens-Te Haar 6-1, 3-6, 6-4; Beltgens -Kriescher 6-3, 6-3; Brutsaert-Reijnens 0-6, 6-3 opgave Reijnens; HEB2 Meuwissen-Franssen 6-4, 2-6, 6-3; Wouters-Leinders 6-1, 4-6, 6-3; Hamacher-Meijer 6-3, 6-3; Horsmans-Gronenschild 3-6, 4-6, 6-2; DEB2 I. Mostard-Houben 6-0, 6-1.

Hilversum. mannen, 500.000 gulden. kwartfinales: Gustafsson-Rosset 6-7 (3-7) 6-2 6-4, Novacek -Davin 7-6 (7-3) 2-6 6-2. dubbelspel, kwartfinales: Krajicek/Siemerink-Flegl/Prpic 4-6 6-4 6-4, Nijssen/Suk-Miniussi/Motta 6-1 6-7 (8-10) 7-5. Programma voor zaterdag: Gustafsson - Novacek gevolgd door Koevermans - Arrese en twee dubbels.

GOLF

Noordwijk, Open Nederlands kampioenschap. Stand na de tweede dag: 1. Mijovic 134 slagen (67 67) en Langer 134 (63 71), 3. Spence 135 (66 69) en Stewart 135 (67 68), 5. Mitchell 136 (65 71), 6. Gates, Harwood en Roe allen 137, 50. Muntz 144, 60. Lovey 145. Overige Nederlanders, allen uitgeschakeld.

AUTOSPORT

Cordoba. Rally van Argentinië, stand na derde etappe: 1. Biasion Lancia 4.09.37, 2. Sainz Toyota 0.03, 3. Auriol Lancia 0.35, 4. Kankkunen Lancia 2.27, 5. Ericsson Toyota 5.47, 6. Recalde Lancia 15.03.

ATLETIEK

Eindhoven. NK eerste dag. Vrouwen, 10.000 m: 1. Freriks 33.12,93, 2. Kleijweg 34.10,72, 3. Hombergen 35.49,00, 4. Fischer Baling 36.45,02, 5. Heusinkveld, 6. Jansen 37.23,43. Mannen, 10.000 m: 1. Dirks 28.42,46, 2. Van Vlaanderen 28.47,35, 3. Aris 29.17,80, 4. De Maat 29.47,73, 5. Kraaijeveld 30.06,98, 6. Kappert 30.13,76, 7. Aardenburg 30.15,98, 8. Van der Wilt 30.37,89. Kogelslingeren: 1. Bellu 57,88 m, 2. Hoede 57,86, 3. Scheltens 53,94, 4. Van Malsen 52,54, 5. Stegman 48,74, 6. Bijl 37,28.

TOURTELLER

etappe-uitslag

Twintigste etappe, Aix-les-Bains - Macon: 1. Ekimov 160 km in 4.12.52, 2. Abdoesjaparov 0.07, 3. Ludwig, 4. Colotti, 5. Jalabert, 6. Schur, 7. Cassani, 8. De Wilde, 9. Kappes, 10. Verdonck, 11. Verschueren, 12. Anderson, 13. Fondriest, 14. Lavainne, 15. Rue, 16. Konisjev, 17. Barth, 18. Redant, 19. Veenstra, 20. Riis, 21. De Clercq, 22. Bishop, 23. Vanderaerden, 24. Vichot, 25. Jerome Simon, 26. Murguialday, 27. Chiappucci, 28. Van Slycke, 29. Casado, 30. Peeters, 31. Mottet, 33. Schurer, 34. Delgado, 37. Bugno, 48. Van Orsouw, 49. Maassen, 54. Rooks, 55. Le Mond, 59. Theunisse, 61. Indurain, 64. Stevenhaagen (Ned), 67. Delion, 70. Manders, 71. Siemons, 72. Leblanc, 77. De Vries, 88. Fignon, 92. Hampsten, 95. Poels, 97. Millar, 113. Chozas, 121. Bernard, 124. Herrera, 125. Harmeling, 132. Rondon, 133. Nijdam, 140. Solleveld, 144. Mauri, allen zt als Abdoesjaparov, 155. Lejarreta 6.37, 158. en laatste: Tebaldi 18.50.

klassement

1. Indurain 95.5.59; 2. Bugno 3.09; 3. Chiappucci 4.48; 4. Mottet 4.57; 5. Leblanc 6.53; 6. Fignon 7.15; 7. Hampsten 9.43; 8. Le Mond 12.25; 9. Rue 15.20; 10. Chozas 16.25; 11. Delgado 17.14; 12. Rondon 20.41; 13. Theunisse 22.31; 14. Caritoux 25.33; 15. Fondriest 25.37; 16. Roux 25.42; 17. Bernard 26.43; 18. Camargo 28.03; 19. Mejia 31.01; 20. Delion 31.02; 21. Vichot 31.14; 22. Murguialdy 33.27; 23. Philipot 33.55; 24. Simon J. 34.20; 25. Bourguignon 37.18; 26. Claveyrolat 37.39; 27. Conti 37.58; 28. Giovanetti 38.41; 29. Rooks 38.50; 30. Herrera 40.56; 31. Esnault 41.06, 32. Ampler 44.31; 33. ruiz-Cabestany 48.38; 34. de Vries 49.36; 35. Bruyneel 52.23; 36. Bagot 52.25; 37. Fuerte 53.03; 38. Boyer 53.46; 39. Giannelli 53.55; 40. Pensec 54.24; 41. Leanizbarrutia 59.18; 42. Cardenas 1.00.09; 43. Anderson 1.00.55; 44. Ribeiro 1.01.41; 45. Louviot 1.01.59; 46. Moncada 1.01.10; 47. Ekimov 1.04.28; 48. Virvaleix 1.04.50; 49. Vargas 1.05.02; 50. Richard 1.05.05; 51. Pillon 1.05.06; 52. Montoya J. 1.05.55; 53. Konisjev 1.11.04; 54. Cornillet 1.11.31; 55. Cenghialta 1.12.32; 56. Lejarreta 1.13.11; 57. Mauleon 1.13.26; 58. Simon P. 1.13.38; 59. Argentin 1.13.41; 60. Gaston 1.20.34; 61. Duclos-Lasalle 1.22.01; 62. Espinosa 1.22.17; 63. Krieger 1.22.31; 64. Nulens 1.22.58; 65. Kappes 1.23.52; 66. Arnould 1.26.37; 67. Mauri 1.27.11, 68. Millar 1.28.01; 69. Lino 1.28.22; 70. Hodge 1.28.42; 71. Winterberg 1.29.55; 72. Jalabert 1.30.30; 73. Montoya A. 1.30.46; 74. Lurvik 1.32.22; 75. Martinez 1.33.22; 76. Arnaud 1.33.44; 77. Dias 1.35.47; 78. Van Orsouw 1.36.16; 79. Jacobs 1.36.46; 80. Colotti 1.37.02; 81. Golz 1.37.13; 82. Sergeant 1.37.42; 83. Jaermann 1.38.54; 84. Abdoesjaparov 1.40.35; 85. van Lancker 1.40.41; 86. Tebaldi 1.40.59; 87. Casado 1.42.55; 88. van den Abbeele 1.46.24; 89. Elli 1.46.24; 90. Zaina 1.46.29; 91. Zhdanov 1.47.00; 92. Lavainne 1.48.01; 93. Poulnikov 1.48.23; 94. Peeters 1.48.28; 95. Gianetti 1.51.04; 96. Stevenhaagen 1.52.50; 97. Bontempi 1.53.42; 98. Rodriguez 1.53.50; 99. Bauer 1.53.56; 100. Lemarchand 1.55.48; 101. Chaparro 1.56.04; 102. Dernies 1.56.47; 103. Abadie 1.57.04; 104. Laurent 1.57.10; 105. Le Clerc 1.57.33; 106. Lance 1.58.58; 107. Van Hooydonck 1.59.53; 108. Riis 2.00.49; 109. Cassani 2.01.36; 110. Verdonck 2.02.49; 111. Madiot 2.04.21; 112. Zimmermann 2.04.23; 113. Lequin 2.04.57; 114. Marie 2.05.00; 115. Chaubet 2.05.40; 116. Perini 2.06.05; 117. Ludwig 2.06.29; 118. Stutz 2.08.02; 119. Nijdam 2.08.18; 120. Vermote 2.08.29; 121. Duch Ballestar 2.08.52; 122. Pavlic 2.10.25; 123. Maechler 2.10.51; 124. Alonso 2.11.16; 125. Jdanov 2.11.46; 126. Vanderaerden 2.13.18; 127. de Wilde 2.13.22; 128. Holm 2.13.42; 129. Bishop 2.14.05; 130. Gusmeroli 2.14.25; 131. Verschueren 2.14.38; 132. Pedersen 2.15.14; 133. Uslamine 2.15.38; 134. Solleveld 2.17.29; 135. Maassen 2.17.59; 136. de Clercq 2.18.17; 137. Moreau 2.18.30; 138. Kiefel 2.20.37; 139. Zanatta 2.21.08; 140. Shur 2.21.49; 141. Redant 2.24.28; 142. Guerricogoitia 2.28.14; 143. van Slycke 2.30.23; 144. Santaromita 2.30.31; 145. Achermann 2.31.18; 146. Calcaterra 2.34.23; 147. Siemons 2.34.23; 148. Manders 2.35.17; 149. Oliveira 2.37.42; 150. Poels 2.48.14; 151. Willems 2.49.24; 152. Schurer 2.49.59; 153. Wegmuller 2.50.59; 154 Roche 2.51.48; 155. Jaramillo 2.52.10; 156. Barth 2.56.20; 157. Veenstra 3.02.43; 158. Harmeling 3.21.30

ploegenklassement

Dagploegenklassement: 1. Panasonic 12.38.50, 2. Histor 0.07, 3. Lotto zt, 4. Castorama zt. 5. TVM zt.
Algemeen ploegenklassement: 1. Banesto 285.37.37, 2. Castorama 17.56, 3. RMO 40.36, 4. Z-52.01, 5. Ryalcao 1.01.11, 6. Helvetia 1..01.43, 14. Panasonic 2.09.50, 17. Buckler 2.40.49, 18. TVM 3.04.09.

puntenklassement

1. Abdoesjaparov 316 punten, 2. Jalabert 243, 3. Ludwig 153, 4. Colotti 153, 5. Kappes 146, 6. Fondriest 130, 7. Le Mond 129, 8. Anderson 111, 9. De Wilde 109, 10. Chiappucci 94.

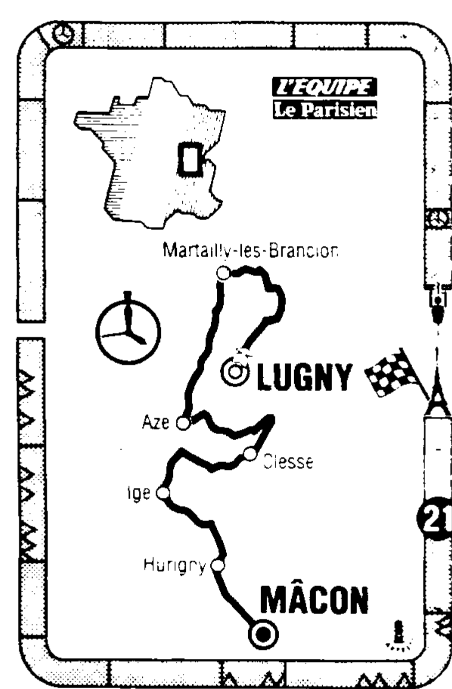
bergklassement

1. Chiappucci 312, 2. Claveyrolat 277, 3. Leblanc 164, 4. Bugno 152, 5. Indurain 141, 6. Hampsten 128, 7. Mottet 122, 8. Richard 118, 9. Conti 110, 10. De Clercq 87.

van start tot finish

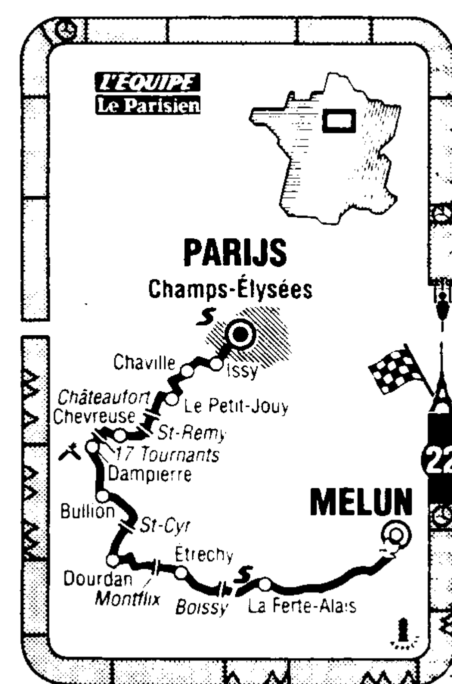
In Aix-les-Bains gaan kort na 12.00 uur 158 renners van start voor de **twintigste etappe** over 160 kilometer naar Macon. Het parcours telt vier bergjes en twee supersprints. Het peloton wordt vergezeld door een donker wolkendek. **23 km:** tussensprint 1. Colotti, 2. Abdoesjaparov, 3. Barth. **56 km:** Col de Chemnee (3e cat): 1. Chiappucci, 2. Claveyrolat, 3. Giannelli, 4. Virvaleix, 5. Bernard. **74 km:** Cote de Giriat (4e): 1. Lavainne, 2. Verdonck, 3. Chiappucci. **84,5 km:** Col du Berthiand (2e): 1. Chiappucci, 2. Claveyrolat, 3. Giannelli, 4. Gusmeroli, 5. Maassen. **93,5 km:** Cote de Hautecourt (4e): 1. Peeters, 2. Maassen, 3. Konisjev. **115 km:** ontsnapping Sergeant, Holm, Jdanov en Redant. Zij nemen 55 seconden voorsprong op achttien achtervolgers en 1.37 op peloton. **133 km:** voorsprong vier koplopers op peloton, dat achtervolgende groep heeft teruggepakt, 1.00. **140,5 km:** tussensprint: 1. Redant, 2. Sergeant, 3. Jdanov. Voorsprong vier vluchters teruggelopen tot 0.32. **152 km:** vluchters worden ingehaald door het peloton. **153 km:** Redant en Van Hooydonck doen vergeefse poging uit handen van het peloton te blijven. **156 km:** aanval Rob Harmeling. Ekimov springt mee en gaat alleen door. **160 km:** Ekimov wint met kleine voorsprong op peloton de twintigste etappe. Abdoesjaparov wint voor Ludwig de sprint van de grote groep. Indurain behoudt gele trui.

vandaag

ZATERDAG 27 JULI 1991
21e RIT - 57 km
LUGNY - MÂCON
individuele tijdrit

morgen

ZONDAG 28 JULI 1991
22e RIT - 178 km
MELUN - PARIJS

radio en tv

VANDAAG
Radio 1: 14.05-18.10 uur Radio Tour de France. **Televisie,** Nederland 3, 14.00-18.50 uur Studio Sport met rechtstreeks verslag 21ste etappe; 19.33 uur samenvatting. **BRT 2:** 15.30 uur rechtstreeks verslag 21ste etappe.

MORGEN

Radio 1: 14.03-18.08 Radio Tour de France. **Televisie,** Nederland 3 13.05-17.40 uur Studio Sport met rechtstreeks verslag laatste etappe, 18.45 uur Tourjournaal. **BRT 2:** 14.00 uur rechtstreeks verslag laatste etappe.

sport kort

● ZEIST - Frans Houben is aangewezen als scheidsrechter voor de wedstrijd Lyon-Oesters Växjö in de eerste ronde van het Uefacuptoernooi. De Limburgse arbiter wordt voorts ingezet als grensrechter bij de interlandwedstrijd IJsland-Spanje op 25 september.

● LUTON - De Deense international Lars Elstrup houdt het Engelse voetbal voor gezien. De aanvaller keert terug naar zijn geboorteland om bij Odense zijn loopbaan voort te zetten. Luton Town ontvangt driekwart miljoen gulden voor de schotvaardigste clubspeler van het afgelopen seizoen.

● GENEVE - De UEFA heeft de straf van AS Roma om zijn eerstvolgende Europese thuiswedstrijd op tenminste 300 kilometer van het eigen veld te spelen opgeheven. Wel kreeg de Romeinse club een boete van bijna 200.000 gulden. AS Roma was gestraft wegens ongeregeldheden met supporters in de finale van de strijd om de UEFA-beker tegen Inter.

● LONDEN - Graham Roberts wordt door de Engelse voetbalbond niet gestraft, hoewel hij vorig seizoen werd betrapt op gebruik van dope. De verdediger van West Bromwich Albion kon het aannemelijk maken dat hij het betreffende middel uit onwetendheid tot zich had genomen. De FA zei wel dat de milde houding eenmalig was.

● GLASGOW - Olympique Marseille biedt 18 miljoen gulden voor de Engelse international Trevor Steven. Dat heeft de werkgever van de middenvelder, Glasgow Rangers, bekend gemaakt. Marseille heeft al een andere Engelsman, Chris Waddle, in dienst. Hij kwam twee jaar geleden van Tottenham Hotspur.

● BARCELONA - De Nederlandse judoka's zijn op de tweede dag van het WK buiten de prijzen gebleven. Anthonie Wurth en Jenny Gal verloren hun partijen voor de derde plaats. Wurth (klasse tot 78 kg) leed een nederlaag tegen de Rus Varajev. Gal (tot 61, kg) boog voor de Francaise Catherine Fleury. Ben Spijkers verloor in de eerste ronde tegen Rudolf Buchsteiner, de nummer drie van Oostenrijk.

Auto's

Auto's

Alfa

Te koop ALFA 33 bwj. '86, met lichte voorschade, vr.pr. ƒ 3.800,-. compl. kent. Tel. 045-723736.

Te k. ALFA 75 bwj. '86, vr. pr. ƒ 12.500,-. Tel. 045-412813.

Te k. ALFA GTV 2000, bwj. '77 met APK, alu velgen, sunroof; GTV in onderdelen met alu velgen. 045-728386

Exclusieve Alfa ROMEO 1600 GT Junior Lusso bwj. '75, een v.d. laatsten. Koetshuis, Locht, Kerkrade.

Te k. ALFA SUD bwj. '79, voor onderd. met Sprint-motor, 100% in orde. 04498-51353.

GRATIS. Uw verenigingsnieuws op LD-TV. Tel. 045-739296 97.

Audi

LET OP ONS RUIM AANBOD OCCASIONS verderop in deze rubriek en let ook op onze advertentie op maandag en woensdag!

St. Maartensdijk
Trichterweg 109, Brunssum. Tel. 045-229080.

Te koop AUDI Coupe 2.0 16, bwj. '90, 28.000 km, met. zw., acc. el. schuifdak, nieuwstaat, vr.pr. ƒ 49.950,-. Tel. 043-633100 s'avonds 043-252418

AUDI 100 CC 2.3E, 8-'87, alle opties, 1e eig. schadevrij, ƒ 17.500,-. 040-111402

AUDI 80 cc, i.st.v.nw. wit, bwj. '87, LPG, km.st. 80.000 pr. ƒ 15.000,-. 045-221550.

AUDI 80 CD diesel, bwj. '85, 132.000 km, met alarm, sunr LM-vlgn, achterspoiler, nwe. accu, remmen, uitl. banden (205.60) enz. APK iedere keuring toegest. inruil Audi 100 va. '84 mogelijk. Tel. 045-464383.

AUDI 80 1.8 S, orig. Treser uitv., bwj. 12-'86. Bovag-bedrijf Leijenaars, Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek.

BMW

Te k. BMW 316, oud model, pr.n.o.t.k. Lodewykstr. 7, Hoensbroek.

BMW 316i, M-40, edition, mei '90, absol. nieuw! alle opties, Sterling zilver, 12.000 km. 045-271093.

Te k. BMW 316, bwj. '78, APK 06-'92, i.z.g.st., incl. 4 nwe. banden. Tel. 045-215831, na 17.00 uur.

Te koop BMW 728i, bwj. '85, diamantzwart met., aircond. electr. raambed., schuifdak, ABS, autom. antenne, alum. velgen. ƒ 16.000,-. Tel. 045-426160

Te koop BMW 316 aut., '85, div. extra's. 045-321814.

BMW 316, okt. '83, i.g.st., veel acc. o.a. mett.lak 5-bak Kasteelstr. 28, Astenrade.

Zeer mooie BMW 318i '83, APK 7-'92. Tel. 045-457932

BMW 318i bwj. '81, i.z.g.st., motor perfect, pr. ƒ 5.000,-. Lindenstr. 15b, Vaals, na 20.00 uur

BMW 320 i, automaat, '85, stuurbekr., onderh.boekje aanwezig, als nieuw. Tel. 04498-57049.

BMW 320i '86, diamantzwart, Shadowline, veel extra's, LPG. 04406-14821.

BMW 318i, automaat, bwj. '81, ƒ 3.950,-; BMW 318i, LPG, bwj. '81, ƒ 3.750,-. Tel. 046-522132.

BMW 520i, LPG, bwj. '82, trekh., sportvlgn., i.z.g.st., ƒ 5.900,-. Tel. 04498-59103

Te koop BMW 520I, bwj. '82, sportvelgen, 4 kopsteunen, stereo, APK tot juni '92, ƒ 6.750,-. Te bevr. 04750-15556.

Te k. BMW 518, bwj. '82, met lichte voorschade, tel. 045-465371 na 18.30 uur.

Te k. BMW 318i Bauer cabrio, '87, 1e eig. 70.000 km, div. extra's. 045-417742.

BMW 3-serie, alpine-wit, div acc. o.a. Kamei-uitb. set, ƒ 15.750,-. 04750-10363.

Te koop BMW 316, zwart, bwj. '80, type '81, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-719132.

Te koop BMW 316, i.perf.st., bwj. '81, APK 5-'92, antr. mett. ƒ 3.650,-. 04459-1548

Te k. BMW 320, bwj. '80, APK 4-'92, ƒ 3.000,-. Tel. 04756-6278.

Buick

BUICK Regal Limited, automatic, bwj. '79, ƒ 3.500,-. Bovag-bedrijf Leijenaars, Rdr. Hoenstr. 151, H'broek.

Chevrolet

Te k. Chevrolet CAMARO Z 28 E crossfire inj., m. '86, autom., kl. ferrarirood, zeer excl., alle opties, in nw.st., ƒ 24.750,-. Inl. 043-254462.

Citroën

CITROEN-ONDERDELEN, gebruikt en nieuw AX; BX; CX; XM. In- en verkoop schadeauto's. Tel. 045-752121, May Crutzen

Citroën VISA '83, APK, i.z.g.st., pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-255784.

Te KOOP 2 CV 6, '83, APK tot 4-7-'92, vr.pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-721081.

CITROEN 2 CV 6 Special, grijs, bwj. '85, km 88.000, ƒ 4.000,-. Tel. 045-231149.

CITROEN CX 2.0 1981, i.g. st., ƒ 950,-. Tel. 045-274238.

CITROEN BX 1.4 E nov. '85, type '86, schadevrij, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 6.450,-. tel. 045-463285.

CITROEN DS, bwj. '73, vr.pr. ƒ 3.900,-. Tel. 046-378527

Citroën VISA Super '80, 73.000 km., nwe. startmotor, nwe. remmen, nwe. uitlaat, nwe. wielremcylinders, carross. zeer goed, APK mei '92, ƒ 1.750,-. 045-252963.

Citroën VISA Club, '83, km. st. 65.000, APK 4-'92, verbr. 1:19, ƒ 2.750,-. 04451-1509

CITROEN BX 1600 TRS, 5-versn., electr. ramen, trekh., APK 4-'92, m. '85, vr.pr. ƒ 5.250,-, inr. mog. Lampisteriestr. 2, Hoensbroek.

Citroën CX 24 ie PALLAS aut., '81, APK '92, turbo-spoiler, all. velgen b. 205, zeer mooi, i.z.g.st., ƒ 7.500,-. Tel. 045-424838.

Daihatsu

DAIHATSU busje bwj. '81, 55 White, geelkent., 100% in orde, 1 jr. APK, vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 045-423199.

Te k. Daihatsu CHARMANT, bwj. '82, APK tot 6-'92, ƒ 2.500,-. Tel. 045-251373 na 18.30 uur.

Fiat

FIAT 124 Sport Spider 1600, bwj. '73, uit California ingevoerd, pr. ƒ 11.000,-. Tel. 04998-92238.

FIAT 127 1050 Special, 5-versn., '85, pr. ƒ 3.950,-. Tel. 045-255784.

Te koop Fiat UNO 45 bwj. '86, kl. blauwmet., 70.000 km, pr. ƒ 7.700,-. Tel. 04746-2856.

Te k. FIAT 127 VAN, 11-'84, APK 3-'92, kl. rood, i.z.g.st., t.e.a.b. Tel. 046-337810

Fiat PANDA 34, sept. '84, i.z.g.st. APK 12-'91. Tel. 045-752977.

Te k. Fiat UNO 55 S, 5-bak, kl. zwart, m. '86, ƒ 5.950,-, apart mooi, pas gekeurd, in nw.st., Inl. 043-254462.

Te koop FIAT 126 bwj. '79, v. liefhebber! ƒ 1.000,-. Tel. 045-271271.

Fiat RITMO, bwj. '83, rood, i.z.g.st., ƒ 2.500,-. Tel. 045-723092.

FIAT 500, bwj. '76, APK geк. '92, bijz. mooi, ƒ 5.500,-. Tel. 045-451931.

Ford

Te k. Ford FIESTA, bwj. '77, motor en versn. bak uit 1983 Tel. 045-729040.

Te koop Ford FIESTA, nw. APK, vr.pr. ƒ 1.000,-. 045-425347 of 442144.

ESCORT 1300 SP, bwj. '79, 1e eig., APK 2-'92, ƒ 950,-. Tel. 045-324245.

Te k. Ford SIERRA stationcar 2.0, bwj. '87, kl. gr.met. Tel. 04492-2090.

Ford TAUNUS 1600 ghia bwj. '82, pr. ƒ 3.750,-. Tel. 045-725848.

Te k. zeer mooie Ford ESCORT, geh. RS uitgev., bwj. '87, vr.pr. ƒ 14.000,-. Tel. 045-458754.

TAUNUS 1.6 autom. i.z.g.st. ƒ 1.600,-. 045-740041 b.g.g Tel. 045-751632.

Zeer mooie ESCORT te koop, bwj. '82. Tel. 045-254091.

Te koop Ford ESCORT, bwj. '74, km.st. 90.000. Tel. 045-214021.

Ford FIESTA bwj. '79, i.z.g. st., vr.pr. ƒ 1.250,-. Tel. 045-742029, na 16.00 uur.

Ford ESCORT XR3i zwart, '88, veel extra's, z.g.a.n., pr. ƒ 19.000,-. Tel. 045-320236 van 16.00-18.00 uur.

Te koop Ford TAUNUS 1.6 L, APK 5-'92. Tel. 045-214079.

Te koop Ford ESCORT 1300 L, bwj. '81, kl. d.blauw, APK '92, sportieve auto, vr. pr. ƒ 3.500,-. 045-725531.

Ford ESCORT 1.6i, 27.500 km, onderh.boekje aanw., knalrood, bwj. '88. Bovag-bedrijf Leijenaars, Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek.

Ford ESCORT L, '78, APK, goede staat, ƒ 1.350,-. Tel. 045-255784.

Te k. Ford FIESTA, bwj. '77, APK tot jan. '92, i.z.g.st., t.e.a.b., Tel. 045-441483.

Ford FIESTA 1.1 Bravo nw. mod. '85, zeer mooi, ƒ 6.750,-. Tel. 045-454087.

ESCORT 1.6 D, 5-bak, 5-drs., bwj. '85, APK juli '92, 125.000 km, kl. roodmet., schuif kanteldak, gordels achter, ƒ 8.500,-. Tel. 04492-4323.

Ford SIERRA combi wit, okt. '87, z.g.a.nw., elke keur. toegestaan, inruil mini bus mogelijk, vr.pr. ƒ 14.900,-. Tel. 04492-5392.

Ford SCORPIO 2.0 GL, rook zilver, bwj. '86, vr.pr. ƒ 14.500,-, in nw.st. Tel. 045-716056.

Ford ESCORT 1.6 D, 80.000 km, bwj. sept. '86. Tel. 045-753486.

Te k. Ford SIERRA 2.0 CL, 5-drs, 5-bak, 1e lak, schadevrij met kat., sportv. enz. m. '88, recent keuringrapp., verkeert in st. van fabr. nw., ƒ 15.750,-. Inl. 043-254462.

Ford SIERRA 2.3 DL, bwj. nov. '83, i.z.g.st., ƒ 8.500,-. Grubbestr. 19, Heerlen.

Ford TAUNUS bwj. '80. Dr. Schaepmanstr. 12, Brunssum. 045-255304 na 17 u.

Ford FIESTA 1100, bwj. '80. Dr. Schaepmanstr. 12, Brunssum. Tel. 045-255304 na 17.00 uur.

Ford SIERRA 1.6 bwj. 6-'86, sportief, veel extra's o.a. Cosworth-kit, in uitst. st., RDW-gek., 67.000 km, ƒ 11.000,-. 04498-54600.

Te k. zeer mooie Ford SIERRA 1.6L, rood, 5-drs. bwj. '83. Steeg 33, Stein.

Te k. Ford ESCORT II 1600 Sport, bwj. '79, i.z.g.st., pr. n.o.t.k. Tel. 045-441081

Te k. Ford FIESTA bwj. '78, APK 4-'92, pr. ƒ 650,-. Tel. 045-224760.

Ford TAUNUS 1.6, '78, garage onderh., i.g.st. 043-650748 tijdens kantooruren.

Ford COMBI Diesel Laser, okt. '86, ƒ 9.500,-. Tel. 04405-1686.

Honda

Te k. Honda CIVIC automatic, bwj. '78, APK gek., pr. ƒ 950,-. Tel. 04455-1910.

HONDA Civic, '85, radio c.d. alu-vlgn. pr. ƒ 15.500,-. Tel. 09-49-2402.6798.

Honda CIVIC, bwj. '87, 58.000 km, APK juni '92, ƒ 14.500,-, zilvermet. Tel. 04454-1134

Honda ACCORD bwj. '80, geen APK, ƒ 400,-. Tel. 045-461729.

Te koop HONDA Accord, bwj. '84, zilvergrijsmet., i.z.g.st., APK '92, vr.pr. ƒ 3.495,-. Nieuweweg 26 C, Valkenburg.

Honda ACCORD EXS 2.0, bwj. eind '89, km.st. 30.000, bord.rood, stuurbekr., radio cass., alarm, spoiler en veel extra's. Tel. 045-225835.

Te koop HONDA MT, ƒ 1.050,-. Tel. 046-528524.

Jaguar

Te k. van part. Jaguar XJ 6 4.2, SOVEREIGN sec. III, 3-1985, km.st. 120.000, kl. zwart, beige leer, autom. airco, CD-install. enz. Onderh.boekje met alle onderhoudsrek. ter inzage, auto is in perfecte staat en in smetteloze conditie. Tel. 04702-1566.

Jeep

Nissan KINGCAB 2 WD, wit, LPG onderbouw, pr. ƒ 13.500,-. Tel. 04749-5506

PATROL '86, '87 (85 longbody); 2x Landcruiser '88 taft 2800 D '84; Trooper '87 '86 geel kent.; Suzuki 413 L '85; Mazda Pick-up '88; div. Mercedes 190 Benz bwj. '83. Texacars 4x4, Centre Limburg. 04702-3040.

Mazda

Te koop MAZDA 626 GLX Coupé '89, plm. 34.000 km, in nw.st. In de Meigraaf 6, Schinveld.

Te k. MAZDA Cabriolet MX 5, '91, rood, km.st. 4.000, winterkap, alarm, radio enz., ƒ 50.000,-. Tel. 04406-16511 na 16.00 uur.

Te k. MAZDA 626, bwj. '82, APK gek., kl. rood, i.z.g.st., radio/cass., trekh. vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 046-337810

MAZDA 626 2.0 GLX coupé, bwj. '85, diverse extra's. Tel. 045-411905.

MAZDA 323 Sedan, '84, i.z. g.st. ƒ 6.100,-. 045-740041 b.g.g. 045-751632.

Te k. MAZDA 626, 2.0 diesel bwj. 8-'86, vr.pr. ƒ 10.950,-. Tel. 045-444862.

MAZDA 626 Sedan 1.6, type '80, LPG, APK 7-'92, 100% in orde, pr. ƒ 1.950,-. Tel. 04406-16097.

MAZDA 323 bwj. '80, i.z.g.st nw. accu en banden, radio cass., pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-318210.

Te k. MAZDA 323 SP, bwj. '80, getinte ruiten, zwartmet. APK 6-'92, vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-221140.

Te koop MAZDA 626 2.0 GLX, LPG, bwj. '86. Tel. 04458-1763.

Te k. MAZDA 626 GLX, LPG, trekhaak, 1984, div. extra's. Tel. 045-244565.

Mercedes

MERCEDES 200 D, bwj. mei '87, kl. blauw, i.uitst st. Steenkoolstr. 1 Hoensbroek.

Te k. MERCEDES 190D, bwj. '84, nwe.motor, verl., houten int., org.sportvlg., alarm enz. Vr.pr. ƒ 24.500,-. Tel. 045-313786.

MERCEDES 190D, rookzilver en blauwmet. 1988. Beide verkeren in nieuwstaat. Inruil auto of bestelbus mogelijk. Tel. 04754-87933. Voltaweg 11, Echt. (L).

Te koop MERCEDES Benz SL 500 SL '74, autom., licht blauwmet., i.z.g.st. Tel. 04498-53006/046-510706.

Te k. MERCEDES 250 TD, bwj. 5-'88, stationcar, 60.000 km, veel extra's, z.g. a.nw. Tel. 045-2469.

MERCEDES 280 CE, bwj. '83, 88.000 km, automatic, DM 19.000,-. Te. 09-49-241.872488.

MERCEDES 200 diesel, type 124, kl. zwart, bwj. '88, i.z.g.st. Tel. 045-223722.

MERCEDES 200 diesel, type 124, kl. wit, bwj. '86, i.z.g. st. Tel. 045-223722.

Te k. prachtige MERCEDES Benz 280 SL cabrio, 5-bak, schakel, bwj. '83. Tel. 06-52733271.

MERCEDES 280 SEL, ƒ 5.500,-. Tel. 04493-4602 of 045-740025.

Mitsubishi

Mitsubishi GALANT ƒ 850,-. Mitsubishi turbo 2.3 diesel bwj. '82, ƒ 3.750,-. Koolkoelerweg, 24, Heksenberg-Heerlen.

Mitsubishi GALANT turbo diesel 2.3 1983, kl. beige, zonnedak, roestvrij, i. z.g.st., vr.pr. ƒ 5.000,-. 045-228527

Vakantie-auto, goede Mitsubishi GALANT '78 APK 4-'92. pr. ƒ 850,-. 045-211976

Te koop Mitsubishi GALANT Turbo diesel, bwj. '82, APK 8-'92 i.z.g.st. vr.pr. ƒ 2.950,-. Tel. 046-510646.

MITSUBISHI 1.8 TD Spacewagon '86, met motorschade. T.e.a.b. 045-326134.

Zeer mooie Mitsubishi TREDIA, autom., LPG, Vianne, i.z.g.st., bwj. '83, ƒ 3.250,-. Tel. 045-412593.

Mitsubishi GALANT 1.6 GL 135.000 km vr.pr. ƒ 7.250,-. 045-725946 / 315185.

Te koop Mitsubishi COLT, sept. '82, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 4.250,-. Tel. 045-219513.

Te k. Mitsubishi GALANT 2.3 Turbo D, bwj. '82, met motorschade. Tel. 04450-4565

Morris

MORRIS Marina 1300, aut. bwj. '79, APK '92, pr. ƒ 650,-. Tel. 04451-2195.

Te k. MINI 1000 special en Mini 1000, APK gek. samen ƒ 1.750,-. Tel. 045-227279.

Nissan/Datsun

NISSAN Bestelbus, gr. kent. '85, diesel, ƒ 7.800,-, extra's Auto Service Gooiker. 045-740041 b.g.g. 045-751632.

Nissan STANZA '84, APK 7-'92, vr.pr. ƒ 3.500,-. Tel. 045-320200.

Nissan KINGCAB 2 WD, wit, LPG onderbouw, pr. ƒ 13.500,-. Tel. 04749-5506

Te k. Datsun BLUEBIRD bwj. '80, vr.pr. ƒ 750,-. Tel. 045-742453.

Te k. Datsun SYLVIA 1.8 I, bwj. '79, i.z.g.st. T.e.a.b. Tel. 04747-2612 na 12.00 u.

Te koop Nissan SILVIA 1800 i Turbo, bwj. '86, div. extra's, 48.000 km, iets speciaals. Tel. 045-422409.

Te k. Datsun SUNNY autom. bwj. '79, vr.pr. ƒ 1.200,-. Pr. Hendrikstr. 4 Nieuwenhagen

Nissan SUNNY 1300 GL, bwj. '85 4-drs. i.z.g.st., pr. ƒ 5.950,-. Zandkuilenstr. 11, Hoensbroek.

Oldtimers

MERCEDES 230S, '67, tot. gerest. i.nw.st. inr. mog. Classic Car Service (De Windraak). Tel. 046-517927

MGB CABRIO, '73, i.g.st. Classic Car Service (De Windraak). Tel. 046-517927

FORD Prefect, '56, eenv. rest. project, techn. reeds gerevis. Classsic Car Service (De Windraak). Tel. 046-517927.

JAGUAR, Triumph, motoren en versnellingsbakken. Classic Car Service (De Windraak). Tel. 046-517927

Opel

Opel ASCONA 1.9, bwj. '78, pr. ƒ 1.000,-. Tel. 045-319830 van 18.00-19.00 uur

Te koop Opel KADETT 1800i GT, bwj. '87, i.z.g.st. onderhoudsboekje aanw. pr.n.o. t.k. Tel. 045-721325.

Te k. Opel BLITZ, i.z.g.st. bwj. '74, APK '92, pr. ƒ 7.500,-. Tel. 045-272067 of 259707.

Te k. Opel COMMODORE Berlina bwj. '81, pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-414793.

Te k. bwj. '86 Opel KADETT, org. GT, kl. rood, pr.n.o.t.k. Tel. 045-727806 of 722268

KADETT E 1.2 S, bwj. '85, vraagpr. ƒ 9.600,-. Tel. 045-216761.

Opel KADETT 1.2 S, bwj. '83, 5-drs. vr.pr. ƒ 4.500,-. Tel. 045-273017.

Te k. oud type Opel ASCONA, bwj. '75, i.g.st. APK '92, ƒ 875,-. Tel. 045-729043.

Opel ASCONA 1.9N, LPG, bwj. '82, oud model, APK 4-'92. pr. ƒ 1.750,-, inr. mog. Tel. 045-427289.

Te k. OPEL B-Kadett, bwj. 9-'79, vr.pr. ƒ 1.500,-. M. Cudellstr. 10, Landgraaf.

Te k. Opel ASCONA, bwj. '78, APK 04-'92, vr.pr. ƒ 900,-. Tel. 045-442971

Te koop Opel KADETT 1.6 D bwj. '83, 5-drs. Tel. 045-323347.

Opel KADETT RS, bwj. '81, i.z.g.st., Recaro-inter., zien is kopen. 046-527125.

Te k. Opel KADETT 1.3 S, bwj. '80, z.g.a.nw., pr. ƒ 2.250,-. Tel. 045-726824.

Opel MANTA autom., '78, APK, vr.pr. ƒ 1.500,-. Aldenhofstr. 108, Hoensbroek.

Opel CORSA 1.1 S, mooi, zuinig en goed, bwj. 1983, ƒ 5.250,-. Tel. 045-751387.

KADETT C, APK, i.g.st., vr. pr. ƒ 1.000,-. Op de Knip 139 Terwinselen K'rade.

Te koop Opel KADETT C, automatic, nwe. motor '90, APK 7-'92, pr. ƒ 1.500,-. Tel. 045-316362.

Opel KADETT HB 1.3 N, automaat, nov. '81, i.z.g.st., ƒ 3.250,-. Tel. 045-227080.

Opel KADETT Sedan 1.6 GLS, automatic, 63.500 km, onderh.boekje aanw., bwj. '86. Bovag-bedrijf Leijenaars, Rdr. Hoenstr. 151, H'broek.

Te k. Opel KADETT 1600 D stationc. 3-drs. bwj. 8-'82, kl. zwart, vr.pr. ƒ 3.750,-. Nassaustr. 5, Hoensbroek. 045-229802.

Te k. Opel KADETT 1.2 N bwj. '80 i.g.st. ƒ 1.850,-. Reeweg 62, Landgraaf.

Te koop Opel KADETT 12S 3-drs., bwj. 11-'85, als nw., ƒ 9.750,-. Tel. 045-316940.

Te k. Opel MANTA 2.0 GTE, pr.n.o.t.k. Te bevr. St. Pauiusstr. 10, Kerkrade.

VECTRA GL 1.6 i '90; Kadett HB 1.6 S '86; Kadett Caravan 1.3 LS/ 1.2 LS '87/'86; Manta 2.0 GSi '86; Kadett Sedan 1.3 S '86; Corsa 1.2 S '84; Corsa TR 1.2 S '84; Kadett 1.2 S '83. Denneman, autobedrijf, Raadhuisstr. 107, Hulsberg.

Opel ASCONA '82, APK, pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-412570 / 428147.

KADETT 1.3 GLS, 4-drs., Sedan z.g.a.nw. Veel extra's '86 ƒ 10.750,-. 046-524782.

Opel KADETT, '85, 5-gang, div. extra's, als nieuw. Tel. 045-416945.

Te koop Opel REKORD Stationcar, bwj. '79. Tel. 046-379360.

Opel CORSA, zuinig en goed, bwj. 1984, APK 5-'92, ƒ 4.900,-. Tel. 045-750347.

Te k. Opel KADETT 1.3 S, 5-drs., bwj. '86 met APK, kl. wit. Tel. 045-253803.

Te koop Opel ASCONA bwj. '78, i.z.g.st., APK 4-'92, vr. pr. ƒ 900,-. 045-224760.

Opel KADETT 16 S, bwj. '84 vr.pr. ƒ 5.350,-. Tel. 045-727347.

Opel KADETT Caravan 1.6 LPG t. '83, ƒ 2.900,-. Tel. 045-222594.

Opel ASCONA 1.6S, bwj. '79, luxe uitv., mooie auto, ƒ 1.350,-. 045-255784.

Te koop Opel KADETT 1300 S, bwj. '81, APK tot '92, pr. ƒ 2.750,-. Tel. 045-226546.

Te k. Opel ASCONA 16 D, bwj. 10-'85, 5-drs. i.z.g.st. pr. ƒ 6.950,-. 045-323389.

Opel KADETT 1.3 S, bwj. '80, 4-drs., APK '92, vr.pr. ƒ 2.350,-. Tel. 046-524341.

Peugeot

PEUGEOT 305 GL diesel stationcar, 7-'88, 1e eig. 78.000 km. ƒ 11.500,-. 040-111402.

PEUGEOT 205 GRD, bwj. '85, zilvermet., schuifdak, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 8.900,-. Kasteellaan 57, Meezenbroek-Heerlen.

PEUGEOT 104 SR, '80, APK, goed en zeer mooi, ƒ 1.500,-. Tel. 045-255784.

Pontiac

Te k. PONTIAC, bwj. '81, APK, LPG, schuifd. en airco, ƒ 2.500,-. Tel. 045-312427, na 13.00 uur.

Renault

Weg. sterfgeval te k. RENAULT 5 TR, 1990, (kat.) 19.000 km, pr. ƒ 15.000,-. Nachtegaalstr. 15, Kerkrade 045-351713.

Te k. RENAULT 5 TL, bwj. 8-'81, APK 9-'92, i.z.g.st., vr.pr. ƒ 1.450,-. 046-510646

Te koop mooie RENAULT 4 L bwj. '83, vr.pr. ƒ 1.750,-. Emmastr. 9, Schinveld. Tel. 045-271835.

Te k. RENAULT 5TL i.z.g.st. bwj. '81. Tel. 04498-58233.

Te k. RENAULT 5 SL rood, '87, 37.000 km, APK 7-'92, pr. n.o.t.k. Tel. 046-755775.

Te k. RENAULT 5 GL, rood, bwj. '80, APK i.z.g.st. vr.pr. ƒ 1.000,-. 04492-3982.

Saab

Te k. SAAB 900 GLi, bwj. '82, 1 jr. APK, 100% in orde, vr.pr. ƒ 2.450,-. Tel. 045-423063.

Seat

Skoda

SKODA 105 S, bwj. '86, 40.000 km, 1e eig., i.z.g.st. ƒ 2.950,-. Tel. 045-750385.

Subaru

Subaru MINI Jumbo SDX bwj. '83, i.z.g.st., APK '92, vr.pr. ƒ 3.450,-. 045-273340.

Suzuki

SUZUKI GS 850, bwj. '84, vr. pr. ƒ 6.300,-. Tel. 045-741957 na 18 uur.

Te k. Suzuki ALTO, kl. wit, '86, ANWB en APK gek., tot eind aug. garage Bovaggar. ƒ 7.995,-. Weltertuinstr. 24, Heerlen. Tel. 045-719694.

SUZUKI GX Deluxe, pr.n.o. t.k. Eygelshovergracht 65, Eygelshoven.

Te k. SUZUKI 500 GT, bwj. 1977, ƒ 1.750,-. Tel. 046-528524.

Te k. Suzuki JEEP met zonnedak en winterdak, i.z.g.st., bezicht. mog. 045-464231.

Talbot

Te k. CABRIOLET Talbot Samba bwj. '83, 57.000 km, als nieuw, 043-612975.

Talbot SOLARA SX, LPG, bwj. '82, APK, als nw., vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 045-716056.

Toyota

Toyota COROLLA 1.6 XLi, 16 Valve, knalrood met LPG 36.400 km, onderh.boekje aanw., bwj. '90. Bovag-bedrijf Leijenaars, Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek.

Te koop Toyota COROLLA Liftback 1.6, bwj. '80, APK 7-'92. Tel. 045-226791.

Te k. van particulier Toyota CELICA, bwj. '82, APK gekeurd tot juni 1992. Financiering mogelijk. Na 18 uur 045-740216

Te k. Toyota COROLLA 1.3 Sedan, 4-drs., wit, bwj. '87, km.st. 60.000, APK '92, 1e eigenaar, vr.pr. ƒ 14.000,-. Tel. 045-256088.

Te k. Toyota LANDCRUISER soft-top, bwj. '83. Tel. 04408-2249, na 17.00 uur.

Toyota CELICA 2.0 GT Inj. Twincam, 16V, liftback, luxe uitvoering, model '86, kl. beigemetallic, gar.mog., pr. ƒ 16.500,-. Tel. 045-257274.

Automatiek Toyota COROLLA 5-drs. 12-'84, als nieuw, ƒ 8.750,-. Tel. 045-453572.

Te k. Toyota COROLLA diesel, bwj. '85, grijs kent. APK '92, ƒ 6.750,-. Tel. 045-729043.

Toyota COROLLA, techn. 100% in orde, APK 02-'92, vr.pr. ƒ 600,-. Haesenstr. 34 Schaesberg.

Te k. Toyota Corolla bwj. '81, 1986, te bevragen bij Datak adv. groep Landgraaf. Tel. 045-327576, na kantooruren 04756-6326.

Te k. Toyota CROWN Deluxe diesel, bwj. '80, 1 jr. APK, veel extra's, zeer mooie auto, vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 045-423063.

Volkswagen

VW JETTA 1.3, bwj. 12-'80, zeer sportief, pr. ƒ 2.450,-. Tel. 046-522689.

Te koop KEVER speedster cabrio, pr.n.o.t.k. Tel. 045-323335.

KEVER bwj. '69, i.z.g.st., brede banden, sportstoelen, schuifdak, vr.pr. ƒ 3.250,-. 045-742029, na 16.00 uur.

Te koop VW GOLF bwj. '87, wit, 5-drs., APK 5-'92, i.z.g. st., pr.n.o.t.k. Tel. 04752-2508 b.g.g. 4623.

VW JETTA 1.3 GL bwj. '80, i.z.g.st., APK '92. 045-220665.

VW KEVER, 1972, APK. Tel. 045-752724

KARMANN-GHIA, 1962, perf., ongerest. 116.000 km. ƒ 25.000,-. 046-524985.

Te k. VW GOLF, bwj. '81, 1500 cc. Tel. 04493-2328 na 17.00 uur.

Te k. VW GOLF CL 1.3 bwj. '87, km.st. 37.000, pr. ƒ 14.500,-. 045-314913.

VW GOLF diesel, bwj. mei 1983, APK mei '92, tel. 045-215353

VW-PASSAT 1.8 GLI, mod. '89, alle extra's, als nieuw ƒ 26.750,-. 046-529307.

Te k. SCIROCCO bwj. '76, APK 12-6-'92, i.g.st., vr.pr. ƒ 2.750,-. 045-451081.

GOLF Manhatten, kleur wit, groen glas, bwj. '89, ƒ 17.250,-. Tel. 046-527945

Te koop VW KEVER 1303 L, bwj. '73, geh. gerest. Zaunbrecherstr. 7, Eygelshoven.

Te k. VW GOLF 1600, bwj. '78, ƒ 750,-. Tel. 045-420674.

VW-KEVER hagelnieuw, knalgeel met perfekt APK rapport. Zien is kopen. ƒ 8.500,-. Tel. 046-753367.

Te k. VW GOLF diesel, bwj. '78, APK 5-'92, zeer zuinig 1:20, i.g.st., vr.pr. ƒ 1.650,-. 045-316726.

VW KEVER, bwj. '69, origineel kent., taxatierapp., pr. ƒ 3.500,-. Tel. 04498-59164

VW-GOLF diesel, m'82, bwj. '81, 5-gang, APK, 134.000 km., rood, Ricarostoelen, nwe.banden, roestschadevrij, verb. 1:18, auto in perf.st. Zien is kopen. ƒ 4.850,-. Tel. 045-221808.

Te k. VW GOLF aut., bwj. '77, ƒ 900,-. Tel. 046-752869.

VW-PASSAT '81, 3-drs., APK, i.g.st., nwe. banden, vr.pr. ƒ 2.350,-. Op de Knip 139, Terwinselen, K'rade.

VW GOLF GTi, vraagprijs ƒ 4.350,-. Tel. 046-520048.

Te k. VW GOLF 1300 CL bwj. '86, met veel extra's. Klingbemden 33, Brunssum.

Te koop VW-BUS, 9-pers., APK 4-'92, bwj. '78, tel. 046-528511 alleen's avonds

VW GOLF Cabriolet goudmetallic, bwj. '81. Tel. 043-632589.

VW GOLF 1800 GT, bwj. '87 kl. rood, alarm, striping, pr.n.o.t.k. 045-273325.

Te k. oud type GOLF voor onderdelen, sportvlgn. spoiler, sunroof, alles in 1 koop, ƒ 800,-. Tel. 045-224015.

Te k. zilvergrijze VW-GOLF GTI, volledig uitgebouwd, ATS sportvelgen en open dak, bwj. '80, APK april'92, vr.pr. ƒ 5.950,-. Tel. 045-742142 (voor 19.00 uur)

Golf CABRIO '79, ATS velgen tax. rapport 045-325873.

VW KEVER, '84, km.st. 65.000, topconditie. 045-252227. Merkelbekerstr. 24, Schinveld.

VW POLO, mod. '80, groenmet., stereo-cass., radio, 115.000 km, div. extra's, i.g. st., vr.pr. ƒ 2.500,-. Tel. 045-441548.

VW GOLF 1600 C diesel, '84, kl. beige, alu velgen, nwe. banden, i.z.g.st., ƒ 9.500,-. Tel. 045-254388.

VW PASSAT stationcar diesel, 3-'86, 1e eig. onderhoudsboekjes, ƒ 9.500,-. 040-111402.

Te koop VW GOLF 1800 GLi Cabrio, bwj. '84, in nw. st., div. acc. 045-254690.

GOLF GTi 1800 cc, t. '80, vele extra's, APK 4-'92, ƒ 4.250,-. Tel. 046-581649.

GOLF Diesel 1600 L, blauwmet., i.z.g.st., bwj. '81, ƒ 3.800,-. Tel. 045-721660.

VW Golf diesel, i.z.g.st., bwj. 1986, te bevragen bij Datak adv. groep Landgraaf. Tel. 045-327576, na kantooruren 04756-6326.

VW GOLF Cabrio, wit plus wit, duurste uitv., bwj. '87. Tel. 045-461997.

Te k. VW GOLF GLi Cabrio, bwj. '80, met vele extra's. Zaunbrecherstr. 7 Eygelshoven.

Te k. VW GOLF GTi, sept. '84, APK juli '92, br. banden, alarm, schuifdak. Jurgenslın 35, Nieuwenhagen. Tel. 045-315657, na 10.00 uur.

Volvo

Te k. z. mooie VOLVO 340 GLD, bwj. '86, 5-drs. 5-bak, 125.000 km. boekjes, vr.pr. ƒ 8.250,-. 04492-5473.

Te koop: VOLVO 340 special met aanhanger, bwj. '83, kl. rood, sportvelg., v.pr. ƒ 8.000,-. In 't Oord 4, Vaals

VOLVO 440 GLE, '89, met of zonder LPG, i.st.v.nw., ƒ 20.900,-. Tel. 046-512138

Te k. VOLVO 345 GL 1.4, '90, 10.500 km. radio, ƒ 19.300,-. 04498-55626.

VOLVO 340 DL, '84, groenmett., alum.velgen, trekh., dubb.spiegels, dubb.carb., nwe.banden, gr.brt., APK ƒ 5.200,-. tel. 045-420989.

Te k. VOLVO 343 bwj. '80, in absol. nw.st., pr. ƒ 1.750,-. inr. mog. Tel. 045-726008.

Te k. VOLVO 343 L, 1979, pr.n.o.t.k. Europalaan 7, Heerlen.

Te koop mooie VOLVO 345 GL, bwj. '81, APK 5-'92, vr. pr. ƒ 2.150,-. Tel. 046-746412

Te koop VOLVO 340 special bwj. '90, 3-drs., rood, ƒ 18.700,-. 04498-56253.

VOLVO 360 inj., '87, als nieuw, LPG, ƒ 8.900,-. Terschurenweg 66 Hoensbroek

VOLVO 480 ES, i.g.st., bwj. '86, vr.pr. ƒ 19.750,-. Tel. 045-324765.

Te k. gevraagd VOLVO 440 bwj. '90, 043-633888.

Spec. aanb. VOLVO 740 GL bwj. '88, ƒ 26.500,-. Bovag-bedrijf Leijenaars, Rdr. Hoenstr. 151, Hoensbroek.

Zastava

YUGO 45, bwj. '83, APK gek., vr.pr. ƒ 1.750,-. Tel. 045-312774.

Diversen

Voor Piccolo's zie verder pagina 24

Een caddie heeft meer in de bagage dan stokken van zijn werkgever

Peter Coleman draagt de zorgen van Bernhard Langer

NOORDWIJK - Hoofdschuddend keek Bernhard Langer zijn caddie na. Peter Coleman had zijn werkdag erop zitten en reed op zijn huurfietsje richting Noordwijk. De stuurmanskunst van de 50-jarige Brit liet te wensen over; het gevoel voor de juiste balans op de tweewieler was zo mogelijk nog slechter. „Zet die fiets maar bij mijn hotel," opperde Langer. „Dan gaan we morgen om acht uur met de pendeldienst naar de baan." Langer vreesde voor de gezondheid van zijn hulpje als die aan de eerste serieuze afdaling tussen de duinen zou beginnen. De sympathieke Duitser was waarschijnlijk evenzeer begaan met het lot van de argeloze wandelaars ter plekke. Op de een of andere manier wist Coleman het wankele evenwicht te bewaren. De Brit ontdekte zelfs na enkele honderden meters dat het verkeersleven zich voornamelijk aan de rechterkant afspeelt.

● *Bernhard Langer (links) en caddie Peter Coleman volgen met gemengde gevoelens de verrichtingen van de tegenstanders.*
Foto: LEO VOGELZANG

„Sorry hoor," probeerde Peter Coleman zich te verontschuldigen, „zo vaak zit ik niet op de fiets." Het meest gebruikte vervoersmiddel van de caddie is het straal-verkeersvliegtuig. Tien kilometer boven het aardoppervlak voelt hij zich aanmerkelijk vaster in het zadel dan op de lichte verhogingen van de duinenrij tussen Noordwijk en Noordwijkerhout.

„Een groot deel van de werktijd zit in vlieguren," becijfert de 50-jarige Brit. „Drie jaar geleden vloog ik in zeven weken tijd tweeëneenhalf keer de wereld rond. Hawaii, Japan, Engeland, Australië, Amerika, Engeland. Gelukkig is dat nu wat verminderd. Ook voor mij beginnen de jaren langzaam te tellen. Zware maar vooral mooie jaren. Ik ben overal geweest en heb gewerkt voor 's werelds beste golfers in de dertig jaar dat ik als caddie actief ben. Maar de momenten dat ik naar mijn appartement en mijn vriendin in Wimbledon verlang, worden steeds talrijker. Zelfs nu, terwijl ik eigenlijk niet te klagen heb. Afgelopen weken waren we in Engeland voor het Schotse en Britse Open en kon mijn vriendin overkomen. Na volgend weekeinde hebben we een weekje pauze ingelast. Ik ben geen type voor een kantoorbaan van acht tot vijf. Daar zou ik gek van worden. Gelukkig stuit ik thuis op weinig verzet. Het enige dat ik heb moeten inleveren voor de nieuwe relatie is mijn Porsche. Dat is een grote familiewagen geworden, omdat de nieuwe partner twee kinderen heeft. Relaties in ons leven, staan vaak onder grote druk."

Peter Coleman werkt langer dan van acht tot vijf. Hij heeft een veeleisende baas, die alles van zichzelf en zijn caddie vergt. Langer: „Een caddie moet altijd op tijd zijn en ik moet blind op hem kunnen vertrouwen. De spullen waar hij verantwoordelijk voor is, daar moet ik geen omzien naar hebben. Simpel gezegd betekent het dat het materiaal waarmee ik speel tip-top in orde moet zijn. Maar Peter Coleman is meer dan een gewone caddie. Hij is mijn klankbord en degene waarop ik blind kan vertrouwen bij het lezen van de greens. Daarnaast heeft hij een bijzonder positieve kijk op de dingen die direct met golf te maken hebben."

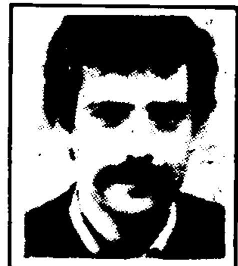
De voormalige assistent-professional („Ik speel nu handicap twee") voelt zijn werkgever perfect aan. Daarom ook delen beide heren al tien jaar lang wel en wee op alle banen van de wereld. Langer heeft het geen windeieren gelegd; hij is veelvuldig miljonair. Zijn caddie sleept enkele tonnen op jaarbasis binnen. Dat salaris was de reden tot het enige conflict dat het duo kende. Een conflict dat leidde tot een tijdelijke breuk. „Langer betaalde me te weinig voor het werk dat ik deed," vond Coleman. „Greg Norman bood mij het dubbele salaris. Toen Bernhard en ik er financieel niet uitkwamen, heb ik de overstap gewaagd."

Een voortijdige maar geen definitieve breuk in wat geldt als het beste 'golfhuwelijk' op de Tour. De vijftigjarige Brit had de talentvolle golfer uit Duitsland in 1981 ontmoet. „Langer was weliswaar een goed speler, maar nog niet de golfgrootheid die hij nu is. Na een invitatie-toernooi op Sunningdale stapte ik naar hem toe en vroeg of-ie een vaste maat kon gebruiken. Langer twijfelde, wist niet of hij zich die weelde kon veroorloven. We besloten het te proberen en het pakte goed uit. We wonnen grote en belangrijke toernooien, maar financieel werd het er voor mij amper beter op. Norman kwam met zijn aanbod en ik vertrok."

Die periode begon voortvarend. Met tien slagen voorsprong werd de Franse Open gewonnen. Daarna werd de 'Great White Shark' ziek. Met maagklachten was hij maandenlang uit de running en Coleman vond in Severiano Ballesteros een nieuwe werkgever. „Geen beste tijd," zegt de goedlachse caddie somber. „Seve eiste alles voor zich op. Zal nooit dankjewel zeggen. We stonden voor een groot waterhindernis en Seve was niet zeker welke club hij moest nemen. Hij twijfelde tussen een 1-ijzer of een 3-houten. Ik was ervan overtuigd dat hij met zijn 1-ijzer de green niet zou halen en zei dat ook. Seve, eigenwijs als hij is, liet het hout in de tas en joeg de bal met zijn 1-ijzer in het water. De verwijtende vinger wees echter in mijn richting. Ik had hem niet genoeg vertrouwen gegeven, was het argument. Een tweede vergelijkbaar voorval leidde de breuk in. Juist op dat moment klopte Bernhard weer bij me aan. Dus zijn we maar weer met elkaar in zee gegaan, nadat er een voor beide partijen acceptabel contract uitgerold was."

Sindsdien lijkt niets het duo nog uit elkaar te drijven. Langer kende na enkele zeer voorspoedige jaren enorme tegenslagen. De 'yips' (een storing in de schakeling tussen hersens en armen waardoor de putts veelal mislukken) hield de Duitser maanden van overwinningen af. Bovendien namen de rugklachten van de golfmiljonair toe. „Dat is een zaak waar ik mee moet leren leven," zei hij nadat hij het voorspel voor het Heineken Open de Canon Shout Out op zijn naam had geschreven. „Dat is de prijs die een topsporter moet betalen.

Een voetballer verslijt knieën; een bokser kan punch-drunk raken en atleten krijgen spierproblemen. Ik heb last van mijn rug. Pure slijtage en het resultaat van dertien jaar professioneel golf." Peter Colemans positieve levensinstelling hielp Langer weer op weg. De weg van het succes. En als de rug hem weer eens parten speelt, houdt Langer zich bezig met Bernhard Langer Design, een bedrijf dat momenteel drie openbare golfbanen in de buurt van Bad Griesbach ontwerpt.

door
fred sochacki

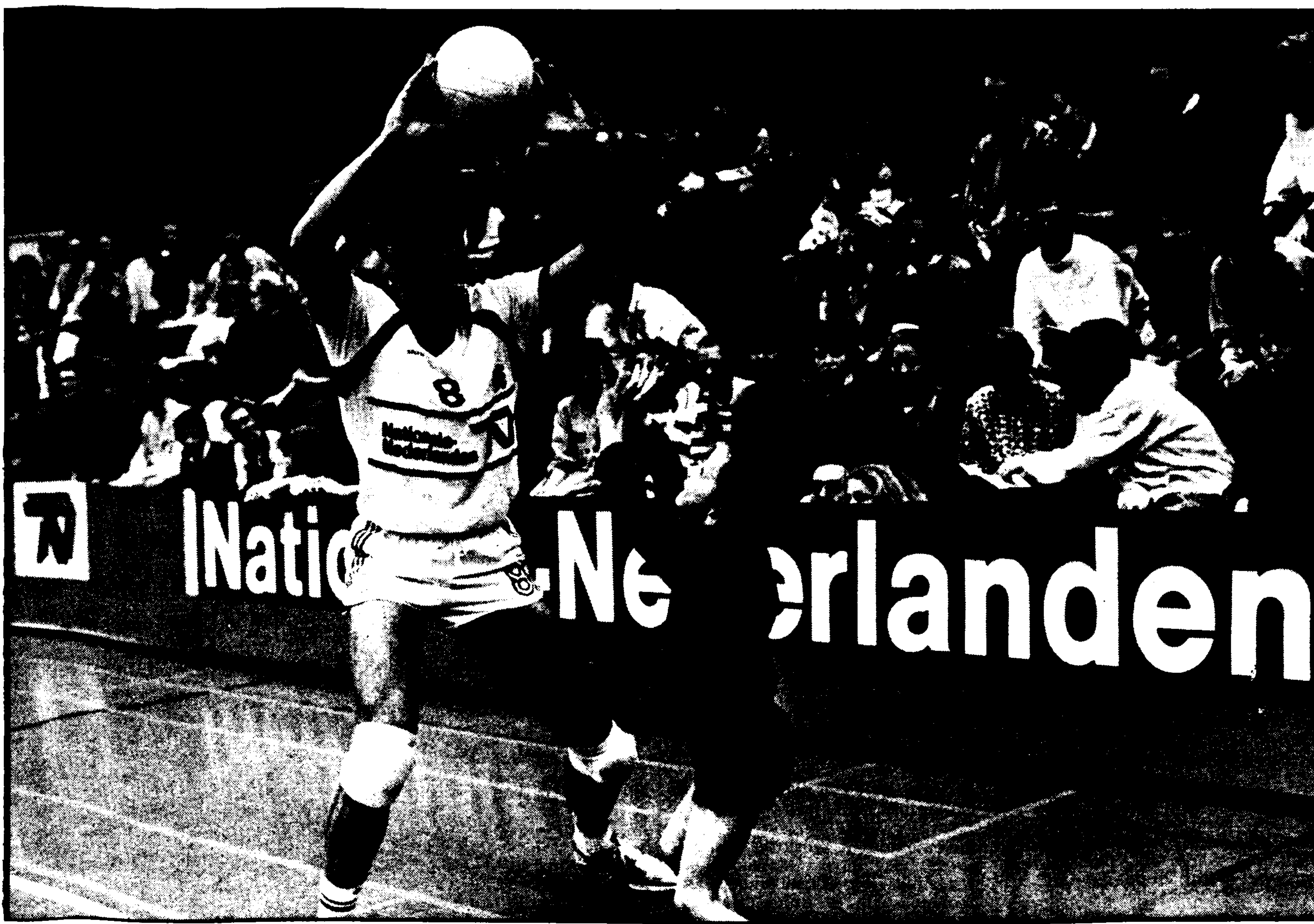
„Mijn positieve instelling en mijn agressieve speelwijze, spreken hem zeer aan," verduidelijkt Coleman de band tussen hem en zijn baas. „Ik ben een voorstander van spectaculair, risicorijk golfspel. Bernhard is wat dat betreft wat terughoudender, speelt wat verdedigender dan ik vaak wil. Door de jaren heen hebben we echter een perfecte afstemming bereikt. We werken samen aan een zo goed mogelijk resultaat en als de daarbij de kassa ook nog klopt, kunnen we nog jaren samen verder. Sinds ik Langers caddie ben speelt hij in het Ryder Cup-team. Dat wil zeggen, behoort hij tot de top tien van Europa. En dit jaar behoort hij weer tot de vaste kern van het Europees team als we in Amerika de cup moeten verdedigen. En als hij een pauze inlast, vanwege zijn rug of andere, zakelijke beslommeringen, neem ik het ervan in Londen. In Wimbledon waar mijn appartement en mijn vriendin op me wachten."

„Vergeleken met Van Basten stel ik weinig voor"

Zwerver zoekt bestemming

AMSTELVEEN/MILAAN - Het voorval is tekenend voor de bescheidenheid van de beste Nederlandse volleyballer. Zittend in het zonnetje voor de Bankrashal in Amstelveen wordt Ron Zwerver aangesproken door een bejaarde heer, die in het restaurant een biljartje wil gaan leggen. „Zeg Ron, zou jij het raampje van mijn auto willen dichtdoen als het gaat regenen?", luidt de vraag van de AOW-er. „Ik houd het wel in de gaten, meneer" reageert hij direct spontaan. Om vervolgens buiten het gezichtsveld van de man lachend op te merken: „Tja, zoiets is straks in Italië natuurlijk ondenkbaar. Daar gaat het wel even anders toe".

Ron Zwerver stelt vooral de jeugd nooit teleur.

Onder meer dank zij de media heeft de 289-voudige international grote bekendheid als nationale Nederlander gemaakt. Met zijn imponerende gestalte (2.00 meter), atletische lichaam en niet in de laatste plaats door zijn sportieve prestaties en inmense slagkracht is Ron Zwerver een opvallende verschijning voor het gewone publiek.

Zijn afbeelding prijkt op t-shirts, staat in schoolagenda's en op andersoortig promotiemateriaal van de volleybalbond en de hoofdsponsor. Onlangs werd hij zelfs door de Nederlandse jeugd gekozen tot de meest populaire individuele topsporter. Een nominatie, die hij wellicht mede ook te danken heeft aan het feit dat hij nooit een handtekening weigert aan een jeugdige volleybalfan.

„Waarom zou ik?", weerlegt hij onmiddellijk. „Ik heb als kind vroeger ook helden gehad. Spelers van Ajax bij voorbeeld en toptennisers. Met dat soort sporters associeerde ik mezelf. Nu sta ik zelf in de schijnwerpers, omdat ik toevallig beter kan volleyballen dan de gemiddelde Nederlander. Maar vedette-neigingen, nee. Ik wil mezelf blijven. Altijd en overal, hoe moeilijk dat misschien in de toekomst ook zal zijn. Ik ben geen Marco van Basten. Belachelijk, zoals Barend en van Dorp onlangs in hun tv-programma een poging deden hem met mij te vergelijken. Hij leidt een heel ander, extreem leven. Dat heeft met de sport te maken. Voetbal is oneindig veel populairder dan volleybal. Vergeleken met hem stel ik niet veel voor. Aan de andere kant wil ik ook nooit worden zoals hij is".

De beste aanvaller van de wereld wenst niet geleefd te worden en laat zich niets opdringen. „Op zich is het best leuk een bekende Hollander te zijn", geeft de bij het Amstelveense Brother/Martinus opgeleide speler eerlijk toe. „Maar er zitten ook negatieve kanten aan. Anderhalf uur na de wedstrijd word ik vaak nog in beslag genomen door journalisten en door mensen, veelal uit de sponsor- of VIP-hoek, die met me willen praten. Dat is natuurlijk minder leuk voor mijn vriendin, vrienden en kennissen. Voor hun is dat moeilijk te accepteren."

Januari volgend jaar, vijf maanden voor de Spelen, neemt Ron Zwerver een beslissing over zijn sportieve toekomst. Tot die tijd heeft hij de gelegenheid zich goed te informeren en te oriënteren. Vast staat in elk geval dat er een clausule in zijn contract dient te komen dat hij vrijaf krijgt om met de nationale formatie mee te doen aan EK's ,WK's en Olympische Spelen. „Bij Oranje ben ik groot geworden", licht hij toe. „Die periode is een belangrijk stuk van mijn leven geweest. Als ze me nodig hebben, bestaat de mogelijkheid me op te roepen. We kunnen de jongeren best nog wat leren. Maar de huidige groep zou eigenlijk moeten zeggen: we hebben jullie niet meer nodig. Dat hebben wij destijds ook gedaan. Dan komt er een stuk bezetenheid binnensluipen en heb je iets extra te bieden".

Drie keer eerder keek Ron Zwerver al rond in Italië. Eenmaal was hij de gast van televisiemagnaat Silvio Berlusconi, de geldbaron achter de voetbal- en de (nieuwe, pretentieuze) volleybaltak van Milan. Bij andere gelegenheden bezocht hij een aantal wedstrijden van de sterkste competitie ter wereld. Dit weekeinde kan hij zijn marktwaarde in het Forum in Milaan nog verder verhogen bij de eindronde van de World League, waarin Nederland, Italië, Cuba en de Sovjetunie om de hoofd- en (forse) geldprijzen strijden. „Ik moet proberen mijn toekomst veilig te stellen. Maar daarbij is geld alleen niet het belangrijkste. Ik verhuis naar een ander land. De mensen die ik meeneem, moeten er ook gelukkig zijn. Dus de randvoorwaarden, zoals een huis, een auto, faciliteiten voor mijn vriendin en dat soort zaken, tellen evenzeer mee. Anders word ik teveel afgeleid en valt er niet optimaal te presteren. Maar mijn besluit zal vooral worden bepaald door het beleid van de club. Wordt er met een doelgericht meerjarenplan gewerkt, staat er een goede organisatie, is er een professioneel technisch en medisch apparaat rondom de ploeg en zijn er goede spelers? Dat zijn vragen, waarop ik antwoord wil voordat ik erin stap. Vier jaar geleden was het een droom, nu niet meer."

Als het aan Ron Zwerver ligt, zou hij liefst tenminste één speler uit de nationale ploeg meenemen. „Bij de Italiaanse clubs zijn er zogenaamde buitenlandse kampen", licht hij die verrassende uitspraak toe. „De Argentijnen bij Modena, de Amerikanen bij Milan en Ravenna en de Brazilianen bij Parma. Dat blijkt veel beter te werken dan links en rechts toppers met een verschillende nationaliteit binnen te halen. Ik ga straks proberen een Nederlands kamp bij een club creëren. Ik kan dat uiteraard niet als eis gaan stellen, maar ik zal me er zeker hard voor maken".

Ron Zwerver, na zijn debuut op 17 december '86 definitief doorgebroken op het EK-kwalificatietoernooi in Hongarije een jaar later, denkt daarbij met name aan spelverdeler Avital Selinger, de regisseur van Oranje en het geestelijke verlengstuk van zijn vader, de vroegere coach Arie Selinger. „Hij heeft diens werk voortgezet", klinkt de waardering door. „Avi is enorm belangrijk geweest voor het Nederlandse volleybal, misschien nog wel meer dan Arie. Het zou fantastisch zijn met hem te kunnen blijven spelen. Hij verdient het - misschien nog meer dan ik - straks ook het grote geld te pakken".

Waar de kleine strateeg in het verleden zijn stempel drukte op de ploeg, zet Ron Zwerver sinds hij in de dubbelrol van passer/aanvaller is gemanoeuvreerd, het team steeds meer naar zijn hand. „Die verantwoordelijkheid wil ik ook", benadrukt hij. „Volleybal is een teamsport, waarin je heel afhankelijk bent van elkaar. Bij voetbal kan iemand met een individuele actie een hele slechte wedstrijd beslissen. Wij moeten tenminste 45 keer de bal op de grond slaan om het af te maken. Een speler als Romario kan misschien fantastisch voetballen, maar bij ons zou hij door zijn solistische optreden niet functioneren. Sterker nog, met zo'n speler gaan wij er als team op achteruit.

De ploeg leunt zwaar op mij. Dat legt geen extra druk op me. Want ik besef tegelijkertijd dat ik zonder die anderen niet kan. Dus ga ik voor in de strijd. Ik wens niet ten koste van de rest te verliezen. Een jaar geleden, toen drie basisspelers er uitstapten, hebben de overblijvers het voortouw genomen. We hebben tegen elkaar gezegd: wij gaan proberen zo goed te spelen dat het niet opvalt dat de nieuwelingen slechter zijn. Iedereen heeft toen zijn verantwoordelijkheid genomen en is - omwille van het groepsbelang - keihard gaan trainen. Zo'n houding herken ik ook bij atleten. In die zin heb ik enorm veel waardering heb voor tienkampers vooral. Wij hebben elkaar, maar zij moeten alles alleen doen. Misschien is dat de reden dat ik een individuele sport eigenlijk leuker vind dan een teamsport als volleybal".

ad heesbeen

De passie van Peter Post

MACON – Peter Post is geprezen en verguisd. Hij werd ooit de beste ploegleider ter wereld genoemd, maar vooral in de voorbije jaren rolde evenzeer een vloedgolf van kritiek en venijn in zich richting. „Als men met dit laatste geprobeerd heeft om mij kapot te krijgen, moet ik ze teleurstellen," zegt de manager van Panasonic, vlak voordat de 78ste Tour de France aan het slotweekeinde begint. „Ik ben toevallig niet iemand, die de handdoek in de ring gooit omdat anderen dat zo graag willen. Ik houd te veel van wielrennen om er uit te stappen. Bovendien, ik sta bij de Panasonic-ploeg aan het hoofd van achtendertig mensen. Het zijn immers niet alleen de renners, die een dienstverband hebben. Je hebt ook het begeleidend personeel. Achtendertig man, dacht je dat ik ze in de steek laat? Vergeet niet, de vette jaren van de sponsoring zijn voorbij. Het verdwijnen van vele ploegen, van teams die nu in de Tour zitten, is een teken aan de wand."

Over Peter Post hebben tijdens de voorbije Tour-weken wel eens grapjes de ronde gedaan, als men het had over zijn fietstocht, die hij wel eens in de uren vóór de start van een etappe maakt, zoals hij er ook regelmatig op de mountainbike tussenuit trekt als hij thuis, bij echtgenote Loek is. „Als zijn renners niet kunnen winnen, wil hij het wellicht via een come-back zelf doen," klinkt er dan. Peter Post kent de grapjes met de ondertoon van leedvermaak. „Sinds ik thuis weer regelmatig op de fiets zit, ben ik een behoorlijk aantal kilo's kwijt. Dat vind ik op mijn leeftijd (de vroegere baankeizer is 58 jaar, red.) veel belangrijker dan roddelpraat."

Hij grinnikt. Dan plotseling, met stemverheffing: „Ik werd in 1974 ploegleider. Sindsdien heb ik twee hoofdsponsors gehad, die mijn team financierden. Eerst Raleigh, vanaf 1984 Panasonic. Achttien jaar ploegleider en slechts twee sponsors. Niemand van de anderen kan dat zeggen. N-i-e-m-a-n-d."

Niettemin, er zou een respectabel deelnemersveld voor deze of gene koers geformeerd kunnen worden van renners, die ooit onder zijn leiding hebben gereden en daarna vertrokken met een veelvoud aan kilometers.

Voordat het eens zo trotse Raleigh-bolwerk uit elkaar spatte, had in het wielerhuishouden van Post al vaker het glaswerk gerinkeld. Herinnert u zich nog Roy Schuiten? Ook Didi Thurau, ooit door de Amstelvener binnengehaald bij de profs, vertrok. Voor veel geld. Hennie Kuiper werd van zijn toenmalige transfer naar Peugeot evenmin slechter, maar Post kon vooralsnog blijven bogen op een team waar Raas, Knetemann, Zoetemelk (die voor Raleigh in 1980 de Tour won), Van der Velde, Lubberding, Leo van Vliet, wijlen Bert Oosterbosch, etcetera de roem van de formatie en hun leider uitdroe-

door

gen. „Ik werd de beste chef d'equipe genoemd," zegt hij, „maar zo'n titel gaven anderen mij. Het zijn de renners die koersen winnen of verliezen. Niet de ploegleider."

Wat vooral de laatste jaren allemaal naar buiten werd gebracht over dan weer dit en dan weer iets anders dat er onder het beheer van Post fout zou zijn gegaan, vulde niettemin vele pagina's. Het leidde ook tot een reeks van rellen. Om ons tot het laatste anderhalve seizoen te beperken. Teun van Vliet stopte om gezondheidsredenen met de wielersport om vervolgens niet bepaald in lovende toonaarden over zijn ex-baas te spreken. Lag het dan altijd aan anderen, nooit aan Post?

„Ik houd te veel van de wielersport om op te stappen"

„Als renners hun contractueel overeengekomen honorering niet uitbetaald krijgen, moeten zij naar de wielerbond stappen. Daar ligt het garantiebedrag, dat iedere ploeg moet storten alvorens een licentie te krijgen. Renners die naar journalisten stappen om hun vermeende onrecht openbaar te maken begrijp ik niet goed. Zou ik na achttien jaar nog aan het hoofd staan van een ploeg waarvan een multinational sponsor is, als er wat geldzaken betreft van alles mis zou zijn? Neem van mij aan: gegarandeerd niet."

Waarom gaan renners, die bij Peter Post voor veel geld binnen gehaald werden, echter bijna altijd pas weer goed presteren als zij een nieuwe baas hebben? Breukink, bijvoorbeeld, was vorig jaar een van 's werelds besten, nadat hij bij Post wegkwijnde en ook zijn conclusies had getrokken toen opeens twee andere klassementsrenners werden binnengehaald: Rooks en Theunisse. Toevallig twee man, die ieder niet als Breukink als kopman van een andere Nederlandse ploeg aan de huidige Tour de France begonnen. Overigens, ze zijn alle drie, zoals dit in vakjargon heet, door het ijs gezakt, Breukink bovendien op een nog 'iets' spraakmakender wijze dan de twee anderen.

Post: „Je zult van mij geen meningen horen over hetgeen er toe geleid heeft, dat de hele PDM-ploeg nog in de eerste helft van de Tour ziek naar huis moest. Ik wil er niks over zeggen en ik kan het ook niet, omdat het niet mijn verantwoordelijkheid is wat er allemaal misgegaan kan zijn. Leedvermaak? Hou op. Ik heb zelf in mijn ploeg het een en ander meegemaakt. Je hebt met mensen te maken en niemand is onfeilbaar, steek voor niemand je handen in het vuur. Bovendien, iemand die plezier heeft omdat het een ander slecht gaat, kan morgen met wellicht een nog ergere gebeurtenis geconfronteerd worden."

„Van Poppel, zei je, die dan plotseling toch nog een etappe won voordat hij naar huis ging, na eerder ook in de Ronde van Spanje een paar keer op het erepodium te hebben gestaan? Kan hij nu wel weer sprinten nadat ik hem de vorige jaren onder stress had gebracht? Kom nou, ik heb het maximum aan gehaald met hem gehad. In de Tour zou hij er staan, zei hij telkens tegen mij, waar was hij dan vorig jaar en het jaar daarvoor toen het erop aankwam? Het premiestelsel dat men bij PDM voor hem opstelde, heeft blijkbaar goed gewerkt. Misschien moeten we daar wel allemaal naar toe. Stoppen met de gigantische jaarsalarissen aan de renners die het, een enkele uitzondering daargelaten, toch niet kunnen waarmaken."

Peter Post heeft echter meegedaan aan de jacht op toppers of zij waarvan hij dacht dat ze het zouden blijven. Het is niet altijd een succes geweest. „Wat moest ik anders?," zegt hij. „Als ik afzijdig was gebleven had ik een ploeg voor uitsluitend Nederlandse wedstrijden en Belgische kermiskoersen. Een prijsopdrijving komt nu eenmaal opgang. Daar helpt niks tegen. Je moet goeie renners hebben, met veel punten voor het FICP-klassement. Anders kom je niet eens in de klassiekers voor de wereldbeker. Organisatoren van andere grote koersen zien je evenmin staan. En zelfs met grote namen heb je niet eens honderd procent zekerheid, dat je in een Tour komt. Zelfs wij, Panasonic, hebben een wild card nodig gehad, anders waren we niet eens hier geweest. Niet dat ik hieraan echt getwijfeld heb. Wij hebben goeie renners en wij hebben een reputatie, daar gaat men niet zo gemakkelijk aan voorbij. Desondanks wil ik aantonen hoezeer de profwielersport is geëvolueerd."

De evolutie is ook anders merkbaar. Het peloton is groter geworden, de aanwezigheid van goeie renners ook. „De top werd breder," aldus Post. „Wij konden destijds met onze ijzersterke Raleigh-ploeg een grote koers naar onze hand zetten, controleren. Hoeveel ritten wonnen wij niet in een jaar in de Tour? Dat waren geweldige prestaties, maar een vergelijking met nu gaan niet meer op. Destijds kwamen de Italianen amper naar de Tour. De Spanjaarden deden niet écht mee, Colombianen en Amerikanen zag je niet eens. Kijk eens wie nu allemaal present is en wie zelfs moest thuisblijven?"

Hoe graag hij uiteraard had gezien dat zijn renners een paar ritten hadden gewonnen of Fondriest in de top-10 van het klassement hadden gebracht, danwel Ludwig weer net als vorig jaar in het groen, maar ook zonder dat heeft Post een ontwikkeling gezien die hem deugd doet. „Nu Le Mond, die alles ondergeschikt had gemaakt aan de Tour, normaliter niet eens een podiumplaats behaalt is gelukkig weer gebleken, dat andere grote renners ook een hoofdrol kunnen spelen als zij dat elders in het seizoen ook doen en niet zoals Le Mond alles op de Tour afstellen. Indurain, Bugno, Chiappucci en nog zo'n paar. Geweldig. Dat is pas echte wielersport. Vraag het maar aan Merckx, aan Gimondi. Zij zeggen precies hetzelfde. Grote renners en grote ploegen hebben verplichtingen ook buiten de Tour. Er zijn toch zeker meer belangrijke koersen dan alleen de Ronde van Frankrijk, hoe groot de uitstraling ook is."

Het verdwijnen van veel ploegen (Weinmann, Histor, Toshiba, mogelijk Castorama, etcetera) betekent voor Post een duidelijke aanwijzing dat het verzadigingspunt bereikt is. „Het gaat weliswaar niet slecht met de economie, maar niet iedereen wil acht, negen of nog meer miljoen gulden neertellen voor een wielerploeg, ook in Italië niet, dat wat de sponsoring betreft altijd het Mekka van de wielersport is geweest. Omdat er gegarandeerd minstens honderd, misschien wel honderdvijftig goeie renners straks zonder ploeg komen te zitten, prijsen zij niemand van de chefs d'equipe erover, nu reeds in anderen forse bedragen te investeren. Ik ook niet. Even rustig afwachten."

Het feit, dat Panasonic weliswaar als Nederlandse ploeg geregistreerd staat, maar slechts meet één landgenoot (Marc van Orsouw) en acht buitenlanders naar de Tour gekomen is, noemt Post een logische zaak van de ontwikkelingen. „Welke andere Nederlanders had ik dan moeten meenemen?," herhaalt hij de vraag. „Vergeet niet, ik heb veel eerstejaarsprofs in mijn ploeg. Zij moesten sowieso thuisblijven. Het is trouwens nog maar de vraag of sommigen van de jongeren, alsook anderen die nu nog zogenaamd topamateur zijn, het zullen halen. Een erelijst als amateur zegt niks. Amateurs rijden nog even hard als vroeger. Bij de profs is het daarentegen steeds harder gegaan."

● Peter Post. Zijn plezier in de wielersport wint het van alle kritiek. Foto: DRIES LINSSEN

'Myricks springt drie keer per week 8.30 met twee vingers in de neus. Dat kan toch niet?'

Mellaard en Maas: lood in de schoenen

GOES/ROZENBURG – De tijd begint te dringen voor de Nederlandse atleten. Aan de vooravond van de nationale titelstrijd is de spanning te snijden. Slechts een handvol toppers is zeker van een plaatsje in het vliegtuig naar de WK in Tokio. Bij het gros van de elite hangt de limiet echter nog als een molensteen om de nek. Zo ook bij verspringer Emiel Mellaard, die na een tot dusver vergeefse en mentaal uitputtende jacht op de 8.00 meter-barrière nog eenmaal alles op alles wil zetten. Zijn voornaamste mikpunt: vriend en concurrent Frans Maas, die wel aan de eis heeft voldaan. „Hij is mijn laatste redding. Ik hoop dat hij heel ver gaat springen, want ik heb slechts één doel voor ogen: winnen. En dat doe je niet met een slecht resultaat". Emiel Mellaard en Frans Maas; een paar apart in de Nederlandse atletiekspeeltuin.

Vermoeidheid tekent zijn gezicht. Hij is helemaal op; mentaal uitgeput. Emiel Mellaard spreidt zijn armen. Vragend, wat is er nu weer fout gegaan? Een gevoel van machteloosheid en sterke twijfel bekruipt hem. „Waar ben ik in godsnaam nog mee bezig?". Mellaard zwoegt en zweet, doch springt tijdens de Papendalgames medio juli bij wijze van spreken nog geen deuk in een pakje boter. „Er zit geen muziek in mijn aanloop. Ik geef aan het begin alle energie en heb bij de balk niks meer over. Het moet net andersom zijn". En dat is makkelijker gezegd dan gedaan.

Sportieve ellende

De 27-jarige Frans Maas ziet het gestuntel van zijn collega-verspringer 's avonds op de televisie. „Vreselijk hoe hij eruit ziet. Ik weet precies hoe ellendig hij zich nu voelt. Ik heb in 1988 in een bijna identieke situatie verkeerd". Maas sukkelde vlak voor de Spelen van Seoel met een enkelblessure, maar had sprongen van 8.27 meter met iets te veel wind en 8.03 meter met goede wind achter zijn naam. „Toen heb ik gevraagd of ik vrijstelling kon krijgen". Het NOC was echter niet te vermurwen en hield vast aan de destijds onverbiddelijke eis van 8.10 meter. In een wanhopige jacht op de limiet faalde Maas. Hij moest dus gewoon thuisblijven.

Die sportieve ellende heeft wel zijn karakter gestaald. „Ik heb er in elk geval veel van geleerd. In het begin heb ik het er best even moeilijk mee gehad. Per slot van rekening valt de voorbereiding van een aantal jaren in duigen en pies je dus everal naast. Ik ben gelukkig een nuchter type en zet-

door

te me er goed overheen. Het jaar erna heb ik elke dag met pijn getraind. Ik wilde niet opgeven. Ik wist wat ik kon en dat gaf rust".

Belasting

Mellaard begon in januari vol goede moed aan het huidige seizoen. Hij presteerde aardig tijdens de NK indoor en sprong tijdens het Indoorgala in Den Haag zelfs 7.92 meter. „Buiten verwachting. Daarna heb ik waarschijnlijk te veel zelfvertrouwen gekregen". Het optimisme werd een belasting. Begin juni flakkerde in Kerkrade de hoop even op: 7.84 meter. Vanaf dat moment vlotte het niet meer. „Dat gaat aan je vreten".

Over wat er deze jaargang precies is misgegaan tast Mellaard nog in het duister. „Ik heb de afgelopen dagen veel gesprekken gehad met bondsarts Peter Vergouwe. We zijn er niet uitgekomen. Het draait gewoon niet en daar baal ik stevig van". Mellaard gelooft dat de 'crisis' mogelijk de nasleep is van de ziekte van Pfeiffer, die hem vorig jaar uit de running hield. „De ziekte speelt natuurlijk geen rol meer, wel het jaar eruit zijn".

Morele steun

Mellaard kan in Eindhoven rekenen op de morele steun van Frans Maas, die zich onbekommerd op de WK kan voorbereiden. Maas heeft voor het vijfde achtereenvolgende jaar een sprong over de acht meter (Rhede 8.04 meter) laten optekenen en ligt qua planning voorop in het schema van verleden jaar. „Emiel en ik zijn goede vrienden van elkaar. We kunnen goed met elkaar opschieten. Het is een stimulans als hij erbij is. Ik hoop dat Emiel slaagt, want met zijn tweeën is zo'n groot toernooi gewoon gezelliger". Onlangs is het tweetal nog samen op trainingskamp geweest in Portugal. „Thuis trainen we apart. Zijn vader staat namelijk niet achter hoe ik train en Peter van Wijk niet achter hoe Emiel traint".

Qua mentaliteit, wilskracht en gedrevenheid doen Mellaard en Maas niet voor elkaar onder. Qua techniek zijn er duidelijke verschillen. Frans Maas is de wat stuggere, krachtigere springer die anderhalve schaar met een hangsprong combineert. Mellaard is de iets elastischer en leniger atleet die de sport vanuit het turnen benadert. „Het is best moeilijk om acht meter te springen, maar nog moeilijker om dat een aantal jaren vol te houden. Verspringen is zwaar en belastend. Met een goede aanloop krijg je bij de afzet toch zeven, acht keer je lichaamsgewicht op de gewrichten en dat zijn behoorlijke klappen", meent Maas.

● De verspringers Frans Maas (links) en Emiel Mellaard, bij hoge uitzondering een keer samen trainend. Maas vormt het mikpunt voor Mellaard tijdens het NK dit weekeinde in Eindhoven.
Foto: SOENAR CHAMID

Beide sporters kijken daarom met jaloezie en tegelijkertijd afkeer naar enkele Amerikaanse verspringers. „Er zijn atleten die drie wedstrijden in de week 8.20, 8.30 meter springen met twee vingers in de neus. Dat lijkt me onmogelijk. Er is een grens en zonder doping ligt die volgens mij bij 8.40, 8.45 meter. Je merkt het op de highschools al. De sport is groot; geeft aanzien. En dan zie je dat studenten beginnen met doping. Kijk naar Myricks, Foster, McCoy. Ik kan tientallen personen noemen die al eens zijn gepakt en weer gewoon rondlopen. Neem nou zo'n Myricks. Hij werd vorig jaar driemaal betrapt bij indoor-wedstrijden en springt nu weer vrolijk rond omdat de Amerikaanse bond de schorsing heeft teruggedraaid. Daar baal ik zo van. Ik vind: een keer gepakt, hup levenslang. Eruit flikkeren die man".

De naam Bilac komt ter sprake. De Joegoslaaf die voor de neus van Maas EK-brons wegkaapte, op doping werd betrapt en kort daarna weer werd gerehabiliteerd. „In Rhede kwam ik hem weer tegen. Hij durfde mij niet eens aan te kijken. Na de wedstrijd kwam hij naar mij toe. Slijmen. Toen heb ik hem even haarfijn uitgelegd wat ik ervan vond. Ik stoor mij aan zulke dingen. Ik doe al vanaf mijn achtste atletiek en heb altijd geprobeerd om zo goed mogelijk op een natuurlijke manier te presteren. Dan is het frustrerend dat je door collega-atleten een oor wordt aangenaaid".

Emiel Mellaard heeft voorlopig echter andere zorgen aan zijn hoofd. Zijn WK-deelname hangt aan een zijden draadje. Hij zal zich dit weekeinde in Eindhoven moeten waarmaken. „Ik heb voor mezelf het idee, ik ga gewoon door en kom er eens er weer bovenop. Hoe moeilijk het ook zal zijn te accepteren dat het even niet gaat", aldus Mellaard. „En mocht zijn missie mislukken, dan „kan er altijd nog gelobbyd worden, al is het eigenlijk mijn mentaliteit niet. Tokio is evenwel te belangrijk om te laten schieten".

imburgs agblad

'Want eigenlijk is hier natuurlijk niets te beleven'

De Zuidlimburgse toeristenindustrie heeft een eenvoudige boodschap: er zit hier mergel in de grond en als het aan ons ligt zult u dat nooit vergeten.

Dus krijgt de Brit een rondleiding door elk gat dat ooit gegraven is en wordt de Japanner meegenomen op een boot om de buitenkant van dat gat te bekijken.
En met z'n allen lopen ze door stad en dorp om te zien wat er met al dat mergel gedaan is.

„En als u last heeft van maagzuur," zegt de gids in de Valkenburgse Panoramagrot, „kunt u gewoon wat mergel van de muur schrapen en opeten, want het heeft dezelfde werking als Rennies."

● *Buitenlandse toeristen zoeken hun weg in de Limburgse hoofdstad.*

Mergeltoeristen welkom – als ze Nederlands verstaan

In Valkenburg heten cafés 't Mergelheukske. Je kunt in winkeltjes tegeltjes mergel kopen, met een gravure naar keuze. De gangen in de Valkenburgse en Maastrichtse groeven, voor het gemak grotten genoemd, heeft men opgemeten en, om het wat aansprekender te maken voor de toerist met zijn veronderstelde kippeverstand, de afstanden bij elkaar opgeteld.
Tweehonderdvijftig kilometer scoort Maastricht, Valkenburg komt niet verder dan honderd.

Nog een feit: de Eerste Nederlandse Cement Industrie heeft in het begin van deze eeuw in Maastricht het werk van de blokbrekers overgenomen en is toen van bovenaf gaan graven. Over de protesten daartegen is wel eens iets op televisie geweest, meldt de Valkenburgse gids. In ieder geval droom ik er over een half jaar nog van, concludeert de willekeurige buitenlander die twee dagen niks anders gehoord heeft dan mergel, mergel en mergel.

Is er nog iets anders voor de Amerikaanse of Zweedse toerist die hier verzeild raakt? Helaas, na de kabelbaan naar de Wilhelminatoren, een rondleiding door de Panoramagrot, een rondrit in een bus zonder ramen door Valkenburg, een boottocht over de Maas, een wandeling in de gangenstelsels van de St.-Pietersberg en een rondleiding door de kazematten in Maastricht – dat alles met het oog gericht op diezelfde buitenlandse toerist – is de eerste conclusie dat een Amerikaan of Zweed eigenlijk niks te horen krijgt. Er zijn folders van de VVV en op de boot is in het Duits, Frans en Engels een brochure te krijgen (*the hill called D'n Observant*), maar de Limburgse gastheren huldigen 'live' het standpunt dat één vreemde taal wel voldoende is. De toerist wordt dus, als hij geen Limburgs verstaat, in het Nederlands te woord gestaan.

Moeite

Afgelopen dinsdagmiddag om twaalf uur bij de Panoramagrot in Valkenburg, Nederlands enige toeristisch centrum waar restauranthouders nog trots *'English menu's'* op hun reclamebord zetten. Er is een rondleiding met gids en een dame heeft vier Engelse vrienden meegebracht. Als de groep na tien meter lopen voor de eerste bezienswaardigheid in de groeve staat (de gids zal uitleggen dat het mergel met beitels en zagen uit de muur wordt gehaald), vraagt ze of hij ook in de betreffende vreemde taal een toelichting kan geven.

„Nou," mompelt hij, „dat is nu de moeite niet. Als de groep wat groter zou zijn, misschien."

„Maar zo hebben ze er geen bal aan," protesteert de dame, „dit is toch een toeristische attractie?" De gids haalt zijn schouders op en begint met een verroeste beitel in de muur te porren: „Zoals de Romeinen het al deden en zoals de Limburgers het erna deden."

Zijn verhaaltje wordt in het begin van de rondleiding nog af en toe fluisterend vertaald door de dame, totdat ze erachter komt dat je zonder die tekst niks mist. Bovendien spreekt de man op een toon alsof hij voor een klasje zoetwaterkwallen staat. Op zijn infantiele vragen blijft het stil.

Meerderheid

Een soortgelijk tafereeltje speelt zich af voor de ingang van de Zonneberg-groeves, onderdeel van het gangenstelsel in de St.-Pietersberg in Maastricht. Bij de groep zijn zes familieleden van een Chinese vrouw die al enige tijd in Vroenhoven woont. Voor de vorm twijfelt de gids even of hij zijn tekst in het Nederlands of in het Engels zal voordragen. „Maar wij zijn toch in de meerderheid?" piept een Nederlands groepslid.

De Belg met wie de Chinese vrouw getrouwd is, vindt de goede oplossing. Misschien is hij ook al in de Valkenburgse Panoramagrot geweest. „Doet u het maar gewoon in het Nederlands," zegt hij tegen de gids, „dan vertaalt mijn vrouw het wel in het Chinees als het interessant is."

Toevallig twee onwillige gidsen getroffen? Ook de Maastrichtse VVV-gids die de rondleiding verzorgt door een deel van de in de achttiende eeuw aangelegde vestingwerken is niet het toonbeeld van inschikkelijkheid als drie Amerikanen vijf minuten na het begin van z'n uitleg binnenkomen. „Doe jij ze maar apart," zegt hij tegen zijn hulpje.

Groter

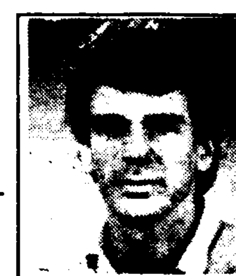
Limburg boekte vorig jaar 800.000 overnachtingen van Duitsers, 251.000 Britten vonden het hier goed genoeg voor een nachtje, 195.000 keer overnachtte er een Belg, de Amerikanen volgden met 70.000, de Scandinaviërs bleven 25.000 keer slapen (net zo vaak als de Fransen), terwijl er uit Japan bijna 8.000 boekingen kwamen.

Wat zei een van de gidsen? „Dat is de moeite niet, misschien als de groep wat groter is."

Gelukkig zijn er cassetterecorders. In Valkenburg kun je een rondrit maken in een rijtuig dat lijkt op een grote, gemotoriseerde bolderkar. Voor de veertig mensen die zich daar elk half uur inhijsen wordt er een geluidsbandje gedraaid. Na de Nederlandse tekst volgt een Engelse versie. Daar kun je mee lachen, want de tekst is in een gemoedelijk tempo opgenomen. Na het passeren van het voetbalveld bijvoorbeeld, rijden we langs sporthal en zwembad.

„En voor de binnensporten kunt u terecht in De Wiegerd, aan uw rechterhand. U ziet hierachter ook

door

de gereformeerde kerk." Na een moment stilte volgt dan, ter hoogte van de kerk: *„And for sports like swimming and volleyball there is the Wiegerd, at your right.*"
Bovendien krijgen we te horen dat *'the Geul the quickest streaming river of the Netherlands'* is.

Impossible

Moderne geluidstechniek is ook niet besteed aan de Maastrichtse reder die de boottochtjes over de Maas verzorgt. Op de menukaarten staat een korte mededeling in het Frans, Duits en Engels over de brochure die te verkrijgen is. *'Because it is impossible to explain all sights in different languages we have a brochure available with an English explanation.'* Of Deutsch of Français dus.

In ieder geval moet de toerist goed in de gaten houden bij welk nummertje in de brochure de boot en de Nederlandse tekst op het bandje is aangeland. Anders kan ook hier de kerk van St.-Pieter voor kasteel De Torentjes worden aangezien.

Zelf lijkt het de toerist allemaal niet te deren. Hij is blij met wat hij krijgt, als het maar niet regent. Misschien is het inderdaad de moeite niet. De Britten die met bussen op het Vrijthof arriveren, brauwen moeiteloos de folder na (*'Marvellous Maastricht'*) en de Nederlander is al tevreden omdat het inderdaad net buitenland is. Maakt het iets uit of er in je eigen taal wordt gesproken over de veertien of dertig of (volgens een meisje uit Drente) zelfs vierenvijftig belegeringen die de stad met succes heeft doorstaan?

Maakt het iets uit of je het verhaal kent van vier monniken die verdwaalden in de Zonneberg en teruggevonden werden met afgesleten vingers, omdat hun kaarsje uitging en vervolgens besloten werd op de tast verder te gaan? En maakt het iets uit of dat klopt?

Druipsteen

„Alles klopt hier," zegt de Zonneberg-gids, „behalve..." Waarop hij op een in het plafond uitgehakte, ovale vorm wijst.

„Mensen vroegen altijd of er hier geen druipstenen waren. De gidsen die vroeger de rondleidingen deden, werden die vraag een beetje beu en hebben toen aan steenhouwers gevraagd of ze niet zoiets konden maken. Dit is dus geen echte druipsteen."

Ook op andere manieren deden de gidsen hun best om de aantrekkelijkheid van de uitgemergelde berg te vergroten. Ze maakten tekeningen van houtskool en kapten een metershoge Jezusfiguur uit de zachte steen. De gids: „Want eigenlijk was hier natuurlijk niets te beleven."

Maar de jaartallen kloppen dus wel, zegt hij. Met houtskool staan honderden namen en jaartallen op alle mogelijke hoogten in de gangen geschreven. De oudste is '1545', met de naam van een monnik erbij. Echt waar.

● *Een Japans gezin probeert in Maastricht de betekenis van het bronzen beeld van de Mestreechter Geis te ontcijferen.* Foto's FRITS WIDDERSHOVEN

● *Bij Talbot werken circa 200 Limburgers.*

Foto: DRIES LINSSEN

● *De NS laat veel Nederlandse bedrijven meebouwen aan haar treinen*

Talbot, hofleverancier van de NS

Fel-oranje lasspetters komen van links en rechts op je af. Horen en zien vergaan in de enorme hallen van Talbot in Aken. Op en onder fascinerend grote stalen treingeraamtes zijn mannen in het diffuse licht ijverig met hamer en lasapparaat in de weer. Tussen ten dele oude, ten dele ook gloednieuwe muren snijden hypermoderne laserstralen perfecte gaatjes in het plaatstaal. En hier en daar klinken enkele woorden onvervalst Limburgs.

In de Talbot-fabriek in Aken zie je een trein als het ware 'geschapen' worden. Van de eerste platen staal, tot het moderne behangetje in de coupé; op een aanstekelijk ambachtelijke manier worden er treinen in elkaar gezet.

Talbot, de Duitse hofleverancier van de Nederlandse Spoorwegen, heeft stevige banden met deze kant van de grens. Ruim 200 Limburgers trekken iedere dag langs de douane om samen met 1400 Duitsers in Aken treinen te bouwen. Volgens personeelschef Georg Bielfeldt werken er Limburgers bij Talbot zo lang hij zich kan heugen. Vooral in de tijd van de Limburgse mijnensluitingen trokken veel mensen 'uit de koel' naar de fabriek. Toen bestond een kwart van het Talbot-personeel uit Limburgers. Sindsdien is hun aantal langzaam teruggelopen tot 200.

Maar ze zitten in alle geledingen van het bedrijf.

De Limburgers werken graag bij de Akense familie-onderneming. Niet alleen omdat de Duiters beter betalen. Het is ook de voorliefde voor eerlijk vakmanschap. Zien hoe een indrukwekkend gevaarte, waar je maanden aan hebt gewerkt, geelblauw glimmend de fabriek uit rolt.

Sinds de ontmanteling jaren geleden van de laatste Nederlandse wagonbouwer Werkspoor is de NS bij het Akense Talbot kind aan huis. De NS is er met opdrachten voor bijna zeventig procent van de omzet de allerbelangrijkste klant.

Alle nieuwe rijtuigen van de NS komen uit de Talbotfabrieken. Afgelopen week bestelde de NS weer 290 moderne dubbeldeks rijtuigen.

De Spoorwegen leggen daar ruim 1,1 miljard gulden voor op tafel. Talbot moet ze vanaf 1994 gaan leveren.

Als belangrijkste klant heeft de NS zwaarwegende invloed op de keus van toeleveranciers. Dat leidt er toe dat er veel Nederlands werk in de wagons gaat zitten. Elektriciëns van Holec voorzien de wagons van alle elektrische onderdelen.

In totaal duurt het veertien maanden voor een wagon kant en klaar is. Iedere 2,5 dag levert de fabriek een nieuwe 'koploper' af. Dat is nog te langzaam, meent Bielfeldt. „We streven ernaar iedere 2 dagen een nieuw exemplaar af te leveren."

Talbot is onder de Europese wagonbouwers een middelgrote onderneming. Terwijl de concurrentie door breedte- en diepte-investeringen steeds groter en machtiger wordt, gaat Talbot rustig verder: wagons maken op bestelling van de klant.

Op technisch gebied is Talbot dan ook erg afhankelijk van de opdrachtgever. De NS bijvoorbeeld schrijft precies voor hoe een wagon eruit moet zien, welke materialen er in worden verwerkt en zelfs hoeveel verflagen er overheen gaan. Iedere dag lopen er controleurs van de Nederlandse Spoorwegen rond om te kijken of alles volgens opdracht wordt uitgevoerd. „En dan is de NS nog flexibel vergeleken met andere spoorwegmaatschappijen," verzucht Bielfeldt.

Bielfeldt is niet somber over de toekomst. „Het spoor wint aan belang, nu steeds duidelijker wordt dat het transport over de weg duur en milieu-onvriendelijk is. Het vervoer per spoor heeft ook geen last van files."

peter bruijns

Vennbahn (2)

• Toen wij in de vorige aflevering van deze rubriek 'Perspoor' aandacht besteedden aan de Vennbahn, is door technische redenen de laatste zin uit het bewuste stukje verdwenen. Die laatste zin luidde: wordt vervolgd. En die ontbreking heeft bij velen tot misverstand geleid. Uit de reacties kwam nogal duidelijk naar voren dat wij niet zouden weten van de museumlijn 'Vennbahn', terwijl wij de folders daaromtrent op ons bureau hadden liggen. Ofschoon dit tweede stukje over de Vennbahn nu mosterd na de maaltijd lijkt, publiceren wij toch. Voor de spaarzame vreemdeling in Jeruzalem, of beter: in Eupen.

'Met de Vennbahn naar het hart van de natuur' luidt de kop van een brochure. En ook: iedere zon- en feestdag in 1991; een belevenis voor het hele gezin. Zonder tekort te willen doen aan andere romantische stoomtreinlijnen (we denken hierbij onder meer aan de Selfkantbahn tussen Gillrath en Schirwaldenrath en deszelver befaamde barbecue-ritten !) is qua natuurschoon de Vennbahn-museumlijn toch nog een ietse-pietsie mooier. In het kort nog even: de Vennbahn werd in 1885 geopend en verbond het Akense achterland met Luxemburg. Vooral voor het goederenverkeer is deze Bahn tot 1945 van enorm belang geweest. Maar na dat vredesjaar verdween de Vennbahn voor een groot deel nagenoeg van de aardbodem, vooral op Oost-Belgisch gebied. Niettemin kwam de Vennbahn terug, nu als kortere museumlijn: van Eupen via Raeren, Roetgen, Lammersdorf, Konzen, Monschau, Kalterherberg/B, Sourbrodt, Weywertz, Buetgenbach naar Buellingen.

De museumlijn Vennbahn bestaat sinds verleden jaar. Sindsdien zijn er al vele duizenden geweest die de Hoge Venen per trein gingen bezoeken. Om er een trip mee te maken dient men 14 dagen voor de geplande reisdag te reserveren.

Dat kan telefonisch vanuit Nederland in St.Vith, tel. 09-32 80 22 76 64 of in Monschau, tel. 09-49 2472 3300.

Stoomweekend in As

• Een geheel andere museumlijn ligt even achter Maasmechelen, bij As, een van de touristische gemeenten aan de rand van het Belgische Maasland. Sinds verleden jaar verzorgt de Limburgse Stoomtrein Vereniging (LSV) daar regelmatig stoom- en dieselritten vanuit As naar Eisden en Waterschei.

Voorheen was de LSV actief in Zolder, waar zij stoomtreinritten organiseerde vanuit de steenkolenmijn naar het Albertkanaal. Dat gebeurde onder de naam Touristische Trein Zolder, afgekort TTZ. Verleden jaar is hard gewerkt aan het station en de infrastructuur van het emplacement As en dit jaar is men gestart met een vaste dienstregeling op alle zondagen. Van 7 juli tot half september.

● *Bedrijvigheid op het station van As. Vroeger werd dit plaatsje als Asch geschreven en de spoorwegen hebben ook in deze zaak oude tijden doen herleven.*

● *Stomend onderweg tussen As en Eisden, dwars door het struikgewas....*

Om er aandacht aan te geven werd in dat weekeinde van 6 en 7 juli j.l. een 'stoom-weekend' gehouden. De twee rangeer-locomotieven waren vol in actie te zien en de talrijke liefhebbers en andere nieuwsgierigen konden volop genieten.

Terwijl de stoomloc 'Bebert' de ritten verzorgde naar het verderop gelegen Eisden, kon men gratis meerijden met de 'Simone'. Het was overigens bloedheet die zaterdag: mannen in korte broek mochten niet op de stookplaat.

Behalve de twee stoomlocs van de LSV waren ook een dieselloc en een motorwagen in actie om beurtelings de toeristen per spoor naar Waterschei te brengen. Tegelijk werden de bomen en struiken langs de lijn gesnoeid: een blijkbaar typisch Belgische folklore, want het gebeurde niet machinaal of met de hand, nee, de trein sneed zich een weg door het weelderige struikgewas.

Overigens was ook de ZLSM in As aanwezig. Heel wat medewerkers van 'de Miljoenenlijn' doen nu ervaring op in As en lieten zich als stoker, machinist of conducteur 'van voren zien'.

Hanzelijn

• Dankzij de aanleg van de Hanzelijn, de toekomstige spoorlijn tussen Kampen en Lelystad, zijn reizigers over een aantal jaren twintig minuten sneller met de trein van Groningen in Amsterdam dan tegenwoordig. De verbetering van de spoorlijn betekent echter niet het einde van de Stichting Zuiderzeespoorlijn.

Secretaris G.J. Schulp laat er geen misverstand over bestaan dat de stichting zich blijft inzetten voor een spoorlijn van Groningen via Drachten, Heerenveen, Emmeloord en Lelystad naar Amsterdam. Groningen zou dan geen twintig minuten, maar een vol treinuur dichter bij Amsterdam komen te liggen. Volgens Schulp gaat de stichting door met het versturen van persberichten en het bezoeken van NS en ministerie, om de herinnering aan de Zuiderzeespoorlijn levend te houden.

Het plan voor een Zuiderzeespoorlijn, in de jaren vijftig een initiatief van het bedrijfsleven in Groningen, Drachten en Heerenveen, is al vele keren te berde gebracht, van tafel geveegd en weer opgedoken. Voor het laatst in 1987 leek de lijn definitief verleden tijd en Groningen een illusie armer. De provincie Groningen, die toen inmiddels samen met andere provincie- en talloze gemeentebesturen actief was binnen de stichting, ging zich inzetten voor de verbetering van de bestaande spoorlijn.

De lijn verdween in het Noorden in 1987 wel uit het oog, maar niet helemaal uit het hart. Het was niet helemaal een verrassing toen vorig jaar bekend werd dat er toch weer een onderzoek naar de haalbaarheid zou worden gedaan. Het nieuwe onderzoek zal een jaar duren. Dan moet blijken of de investeringen, circa f 2 miljard, voldoende zijn.

Honderden arbeidsplaatsen in grensexpeditiebedrijven na 1992 op de tocht

De Vervoersbond FNV vreest dat met het wegvallen van de binnengrenzen van de landen van de EG enkele honderden werknemers van grensexpeditiebedrijven hun baan verliezen. Daarom wil hij samen met Fenex, de overkoepelende organisatie van expeditiebedrijven, een stichting in het leven roepen die gedupeerden gedurende maximaal twee jaar in dienst neemt en hun het laatst verdiende bruto-salaris garandeert. In hoofdlijnen kan de directeur van Fenex, P.J.N. van Os, zich in het sociaal plan vinden, „maar de overheid zal moeten bijspringen."

Agnes Jongerius van de Vervoersbond FNV heeft minister Maij-Weggen reeds om een bijdrage gevraagd.

Overigens is zij van mening dat vervangende werkgelegenheid boven een sociaal plan te verkiezen is. „In Venlo is dat mogelijk. Maar in andere delen van Limburg en ook elders in het land zijn de kansen redelijk somber."

Reden voor een *helicopterview* op Venlo dat zich in toenemende mate als een logistiek en distributiecentrum profileert.

Al zes Japanse jachttrofeeën voor Venlo

door **jan van lieshout**

„Ofschoon er na de opheffing van de binnengrenzen in de landen van de EG arbeidsplaatsen verloren zullen gaan, zal de pijn gering zijn. Er is voor compensatie gezorgd. Ondernemers hebben het stuur omgegooid. Zij zijn logistieke dienstverleners geworden. Ze doen meer dan alleen maar goederen sec van punt A naar punt B vervoeren. Er zijn er al die meer kantoorpersoneelsleden dan chauffeurs in dienst hebben. Venlo zal zich in het Europa zonder grenzen dan ook zeer nadrukkelijk als logistiek centrum profileren."

● *Ofschoon Venlo Trade Port pas op 2 oktober wordt geopend is het 34 ha omvattende logistiek centrum al bijna vol. Trots tonen wethouder Thei Stroeken (52) en drs Nellie Verbugt (34) de helicopterview.*

Foto's JAN PAUL KUIT

Thei Stroeken, de tuinderszoon die meer dan twintig jaar in het onderwijs zat, laatstelijk leraar Duits aan het Thomascollege in Venlo was en sinds 1982 wethouder van de gemeente Venlo is, zegt het met volle overtuiging. Sinds 1990 beheert de 52-jarige christendemocraat de portefeuille van economische zaken en financiën.

Tot zijn taak behoort ook de werving van nieuwe industrieën. Tot 1990 hield VVD-burgemeester John van Graafeiland zich daarmee bezig. Ook was er een ambtenaar voor vrij gemaakt: drs Nellie Verbugt die aan de universiteit van Nijmegen geografie en planologie studeerde.

Toen het adjunct-hoofd economische zaken op 1 januari 1986 in dienst van de gemeente Venlo trad, was de herbezinning op de toekomst van het vervoerswezen in de regio Venlo/Tegelen, na het wegvallen van de binnengrenzen van de landen van de EG, net begonnen. Er was een stuurgroep gevormd, waarin zowel beambten van de gemeenten Venlo en Tegelen, de Kamer van Koophandel voor Noord-Limburg als vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersorganisaties in het vervoerswezen zitting hadden genomen.

Ze enquêteerden in de regio Venlo/Tegelen 99 vervoers- en expeditiebedrijven die 1.221 vrachtwagens hadden lopen met een gezamenlijk laadvermogen van 13.745 ton en 2.400 mensen emplooi verleenden. Het was, volgens de stuurgroep, zaak om het transport- en vervoerscentrum in de regio Venlo/Tegelen tot een logistiek en distributiecentrum uit te bouwen. Te meer daar 35 procent van alle goederenverkeer per vrachtwagen en de helft van alle goederenverkeer per trein bij Venlo de grens passeert. Daarmee is Venlo de grootste droge haven van Nederland.

Volgens het Instituut voor Ruimtelijke Organisatie van het TNO in Delft, dat in 1988 een rapport over de toekomstperspectieven van het Limburgse transportwezen uitbracht, is Limburg een gouden plek. Maar datzelfde geldt voor Luik en Luxemburg. De onderzoekers adviseerden een logistiek bewustwordingsproces op gang te brengen en de provinciale ondersteuning op de knooppunten Venlo en Maastricht Airport te richten. Inktvers is het TNO-rapport, waarin het profijtelijk perspectief van Venlo als Rail Service Center wordt weerspiegeld.

„Het is de nieuwste ontwikkeling: gecombineerd rail-vrachtverkeer," doceert wethouder Stroeken. „Containers of wissellaadbakken op de trein zetten en vanuit een inlandterminal distribueren. Blijkens het Tweede Structuurschema Verkeer en Vervoer worden de komende jaren vier tot vijf rail service centra opgezet."

Reeds in 1984 werd in Venlo een aanzet gegeven door Europe Container Terminus BV te Rotterdam, het grootste containerbedrijf ter wereld. ETC participeerde ook in de opzet van een logistiek centrum – in feite de derde fase van het industrieterrein Groot Boller. De gemeente Venlo en Wilma Vastgoed BV waren de andere deelnemers in het project. Venlo Trade Park omvat 34 ha. In 1988 werden de eerste kavels á ƒ 80,- per m2 verkocht. In 1989 werd het logistiek centrum bouwrijp gemaakt. Er werden drie opstelsporen aangelegd en er kwam een aftakking van de spoorlijn Rotterdam-Venlo.

ECT verlaadt reeds twee keer per dag; 30.000 containers per jaar. Het aantal zal tot 50.000 worden opgevoerd.

Ook vestigden zich in het logistieke centrum twee Japanse bedrijven: Euro Frigo dat vanuit Venlo vriesgekoelde levensmiddelen distribueert en Mitsui Soko dat reeds een terminal in Amsterdam had en nu ook vanuit Venlo electronica uitrijdt. Beide bedrijven hebben nu al uitbreidingsplannen.

Dan is er een een joint venture van twee Japanse bedrijven in aantocht. „Het beestje heeft nog geen naam," aldus wethouder Stroeken. „Ook weten de Japanners nog niet, of ze met 5.000 m2 dan wel met 10.000 m2 beginnen. Zelfs de grond, waarop zij een optie hebben, is betaald."

„Ofschoon Venlo Trade Park pas op 2 oktober officieel wordt geopend, is het logistiek centrum nu al bijna vol. Er is daarom een tweede logistiek centrum in wording: Trade Port West. Het omvat 200 ha, waarvan 132 ha netto uitgeefbaar is. De aankoop van de gronden vergt een investering van ƒ 163 miljoen. Het is niet zonder risico. Toch meent Venlo de risico's te moeten nemen om te voorkomen dat anderen ons voor zijn."

Grote concurrentie wordt van de Betuwelijn verwacht, een spoorlijn van Rotterdam door de Betuwe naar Duitsland.

Anderzijds verwacht wethouder Stroeken dat wervende kracht zal uitgaan van de beslissing van Frans Maas om van Venlo-Zuid naar Venlo-West te verkassen. De vervoersgigant, met 150 vestigingen in Europa, kocht 10 ha in Trade Port West.

Daarbij komt dat er in het vervoerswezen een schaalvergroting plaats vindt. Men wordt internationaler; mondialer. Bovendien zullen Duitse dochterondernemingen, waarmee Nederlandse vervoersbedrijven zich destijds tegen contingenteringen van vervoersstromen wapenden, na het wegvallen van de binnengrenzen van de EG-landen weer in het moederbedrijf zullen worden geïntegreerd.

Met Nissin Foods, een Japans bedrijf dat in Trade Port West 6,8 ha kocht om er noedels te produceren en distribueren, haalde Venlo zijn zesde Japanse jachttrofee binnen. Zodra de zes operationeel zijn, zullen zij aan 500 mensen werkgelegenheid bieden. De afgeleide werkgelegenheid is minstens het dubbele.

Waarom de Japanners voor Venlo kozen?

Stroeken: „Wegens de ligging van Venlo op een kruispunt van verkeersassen. Met de aanleg van de noordelijke poot van Rijksweg 73 is een begin gemaakt. In september gaat de eerste paal voor de Zuiderbrug, via welke de R 73 van westelijke naar oostelijke Maasoever loopt, de grond in. De discussie over het tracee van de zuidelijke poot is afgerond. Slechts de aansluiting van de Bundesautobahn 61 op de R 73 via het Trappistenveld in Tegelen stuit nog op verzet van de Trappistenabdij Uehlingsheide.

Ook kozen de Japanners voor Venlo vanwege de aanwezige logistieke know-how. Een centrum van logistiek management – en dat is Venlo, niet alleen in de Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra, maar ook reeds in de praktijk – heeft pluspunten voor speerpuntindustrieën."

In totaal sloeg Venlo, volgens het boekje van Nellie Verbugt, in vijf jaar tijd veertien nieuwe bedrijven aan de haak, de zes Japanse daarbij inbegrepen.

„Het verlies van de werkgelegenheid bij het wegvallen van de binnengrenzen in de landen van de EG wordt daarom ruimschoots gecompenseerd," concludeert Thei Stroeken. „Logistieke topdeskundigheid heeft een aanjaagfunctie. Ofschoon de uitbouw van het transport- en vervoerscentrum tot een logistiek en distributiecentrum nog niet is voleind, kan nu reeds worden gesteld dat men in het Europa zonder grenzen niet meer om Venlo heen kan."

Vervoersacademie levert 'duizendpoten'

„Gevoelsmatig zeg ik dat er in de regio Venlo/Tegelen meer banen zullen ontstaan dan dat er na de opheffing van de binnengrenzen in de landen van de EG zullen wegvallen. Er ontstaan zoveel activiteiten dat het verlies zal worden gecompenseerd."

Dat zegt in Venlo ir Albert Kruse (48), directeur van de Nationale Vervoersacademie te Venlo. Voor de Duitser, die hij in zijn paspoort is, blijft Venlo ook na 1 januari 1993 de draaischijf tussen Rijnmond en Ruhrgebied.

„Ik wil de politiek niet hekelen. Maar aan de oostzijde van de grens hebben ze dat beter gezien dan aan de westzijde. Voor de hand ligt dat de autobanen, die tot aan de grens zijn aangelegd, op het Nederlandse autowegennet worden aangesloten."

In het rapport Aktie Radius, dat een stuurgroep van beambten van de gemeenten Venlo en Tegelen, de Kamer van Koophandel in Venlo en vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties in het vervoerswezen in april 1987 uitbracht, wordt dan ook geconcludeerd dat de draaischijfpositie van de regio Venlo/Tegelen door de aansluiting van de Bundesbahn 61 op het Nederlandse autowegennet alsmede door de aanleg van de Rijksweg 73, de Noordzuid-verbinding van Boxmeer naar Maasbracht, wezenlijk wordt versterkt.

In dat rapport werd ook de uitbouw van het transport- en vervoerscentrum in de regio Venlo/Tegelen tot een logistiek en distributiecentrum bepleit.

Ir Kruse vindt „dat men met die uitbouw aardig op weg is."

„De stap van puur transport naar logistieke dienstverlening is toegevoegde waarde. Daar mag ook een prijskaartje aan hangen. De verlader wil slechts één ding: dat de klanten tevreden zijn. Het goedkopere speelt dan een ondergeschikte rol. Kwaliteit en leverbetrouwbaarheid tellen zwaarder dan de prijs."

Een belangrijk aandeel in de uitbouw van het transport- en vervoerscentrum tot een logistiek en distributiecentrum heeft de Nationale Vervoersacademie. Ze werd in 1980 opgericht.

Kruse: „De vraag om een opleiding tot logistiek manager kwam uit de vervoerswereld. Het klinkt wat oneerbiedig. Maar veel ondernemers waren in feite uit de kluiten gegroeide chauffeurs; niet meer in staat om een groot bedrijf te runnen.

De Just-in-Time-filosofie van de Japanners - in feite een afstemming van de productie op de distributie dan wel omgekeerd - was aanleiding om de logistiek niet meer in hokjes, maar integraal te bekijken. Misschien dat ik het met een voorbeeld kan verduidelijken. Rockwool in Roermond, producent van steenwol, fabriceert in wezen gigantische hoeveelheden lucht. In één dag een magazijn vol. Wat moeten zij doen? In principe zoveel mogelijk rechtstreeks in vrachtauto's produceren. Je krijgt dan het kip-en-ei-verhaal. Wat heeft voorrang? De distributieplanning dan wel de productieplanning? Daarom werd de industrie reeds in een pril stadium bij de opzet van de opleiding betrokken. Uit die samenspraak ontstond de opleiding logistiek management: een combinatie van material management - de logistiek van grondstof tot product - en physical management - de logistiek van product tot klant. Van zand tot klant om met Philips te spreken. Ik heb een betere term: van korrel tot borrel. Dat gaat verder. Een borrel is niet de fles. Het is wat de klant tevreden nuttigt. De klant bepaalt derhalve de logistiek.

● *De directeur van de Nationale Vervoersacademie in Venlo, ir Albert Kruse, is in zijn paspoort een Duitser. Zelf beschouwt hij zich als 'een praktizerend Europeaan.' Hij werd in 1943 uit een Nederlandse moeder (en een Duitse vader) in Aken geboren, studeerde bedrijfsorganisatie en productietechniek, was zeven jaar wetenschappelijk medewerker aan de TH in Aken, is getrouwd met een Haagse, woonde in Vaals, waar zoon en dochter werden geboren en is sinds 1982 aan de Vervoersacademie verbonden.*

Dat maakt dat een logisticus een duizendpoot moet zijn. Behalve bedrijfskundige kennis moet hij ook technische en economische kennis meebrengen. Hij moet een helicopterview hebben; generalist zijn. Hij moet het hele moderne productieproces beheersen; daarnaast technisch econoom dan wel economisch technicus zijn. De drieëenheid - een bedrijfskundige, technische en economische opleiding - is dan ook kenmerkend voor onze opleiding. Daarnaast wordt veel aandacht aan de 'veranderkunde', communicatieve vaardigheden en informatica besteed. Wat zouden we hulpeloos zonder de computer zijn! Alleen met de juiste informatie kun je een proces tracen. De rol van telematica wordt steeds belangrijker."

Daarom wordt in september in samenwerking met de Hogeschool Heerlen een nieuwe post-HBO-cursus telematica en logistiek opgestart.

Daarom ook staat de conferentie, die op 12 september in het kader van het 10-jarig bestaan van de Vervoersacademie in De Maaspoort te Venlo wordt gehouden, in het teken van telematica en integrale logistiek. De organisatie is in handen van het Internationaal Logistiek Expertise Centrum dat sinds twee jaar aan de Hogeschool Venlo is verbonden en kennis van de school naar het bedrijfsleven transfereert.

De stap van logistiek expertisecentrum naar logistiek researchcentrum ligt, volgens ir Kruse „voor de hand," ofschoon researchactiviteiten tot nu toe aan universiteiten zijn voorbehouden.

Ten behoeve van de opbouw van een verpakkingslaboratorium - „een achtergebleven gebied," vindt Kruse - onderhoudt de Vervoersacademie frequent contact met het Fraunhofer Institut te Dortmund, een universitair researchinstituut.

Met de Fachhochschule in Krefeld en Mönchengladbach wordt volgend jaar een studie internationaal logistiek management opgezet. Ook Plymouth wil aan het project deelnemen.

De faam van de Nationale Vervoersacademie drong ook reeds in Oost-Europa door.

Kruse: „We mogen ons dan ook verheugen in een aanzoek om in Tsjechoslowakije, samen met een Tsjechische partnerschool, volgend jaar in het kader van de herstructurering een vervoersacademie op te bouwen."

In Venlo stijgt het aantal leerlingen nog steeds.

Kruse: „In de laatste vier jaar zijn we van 360 naar meer dan 600 leerlingen gegroeid. Voor het nieuwe schooljaar meldden zich 200 nieuwe leerlingen. In totaal studeerden 400 leerlingen af. Onder hen acht cum laude: vier jongens en vier meisjes. Voor meiden is logistiek heel geschikt. De score van 18 procent meisjes is voor een HTS, die we in feite zijn, uitzonderlijk hoog.

Onze abituriënten maken heel gauw carrière. Ik had een advertentie voor een docent geplaatst. Maximaal kan hij ƒ 7.500,- per maand verdienen. Voor dat salaris kom ik niet werken, was de reactie van een afgestudeerde."

AUTO'S

Diversen

Te k. gebruikte 2-koloms HEFBRUGGEN in werking te zien. Te bevr. tijdens kantooruren: Heymans Garage-Equipment, 04754-86179.

Te k. KADETT 12 N, bwj. '80 APK '92, vr.pr. f 2.250,-; tev. Civic bwj. '81, 5-bak, APK '92, vr.pr. f 2.500,-, tel. 045-455700. Inr. mog.

OPGELET! In alle prijsklassen v.a. f 500,- met spoed gevraagd voor export, personen-, bedrijfs- en vrachtauto's. Schade of defect geen bezwaar. Contant geld ook 's avonds en zondags. Tel. 045-723076 / 727742.

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht. 043-634978.

LUCAR!!! kontant geld voor Uw auto, direkte afwikkeling. Tel. 045-456963.

Autobedrijf de MARKT, Verlengde Lindelaan 23, Oirsbeek, 04492-5261, biedt te koop aan: weekaanbieding: Peugeot 305 m '84 f 3.500,- Porsche 928 aut. '80; BMW 520-i '84 f 11.000,-; Opel Kadett 1,6 D '84; Opel Rekord 2,3 D '85: Ford Escort 1.3 L '84 f 5.900,-; Nissan Sunny Dies. m.'84 f 5.900,- Opel Rekord 2.0 S LPG '84 f 5.900,-; Ford Capri 2300 S '80 f 3.900,-; BMW 728 '80 f 3.250,-; 2x BMW 316 '80; BMW 316 '78 Opel Senator '85 f 14.900,-; Datsun Cherry '80 f 1.500,-; Ford Siërra 2.3 Van diesel '88 f 17.500,-; Ascona '80; Mitsubishi Saporro '80; Talbot Solara '82; Opel Rekord 2.0 S LPG aut. '82; Golf 1.6 LS aut. '80 f 2.900,-; Opel Manta 2.0 S Hatchback '80 f 2.900,-; Lada Niva Jeep '80 f 2.900,-; Volvo 343 '80; Ford Mustang aut. '80; Renault 5 Alpine '78 Opel Rekord 2.3 D aut. '81; Pontiac Fiero aut. '85; Alfa Giulietta 2.0 '82 f 3.900,-; Renault GTL Stationcar '84; Renault Fuego '81; Seat Ronda '84 f 3.700,-; Chevrolette Monza aut. '80 f 2.400,-; Peugeot 305 Diesel '81; Mazda 323 '80. Circa 20 inruilers va. f 500,-. Inkoop, verkoop en financ. mog. Geop. ma. t/m vr. van 10.00-19.00 uur. Zat. tot 17.00 uur.

Audi 100 CS Avant Quattro '86 1e eig. f 24.500,-; 80 S '88-'89 1e eig. v.a. f 23.500,-; 80 D '86-'88 v.a. f 11.750,-; Daihatsu Charade aut. '88 1e eig. 20.000 km f 13.750,-; Rocky softtop '86 f 18.500,-; BMW 525i airco '89 1e eig. v.a. f 45.500,-; 525E/528i '84-'86 v.a. f 10.750,-; 520i aut. '86 1e eig. f 13.500,-; 323i '81 f 7.250,-; 316/320i '84-'87 v.a. f 10.000,-; Peugeot 405 GR 1.9 combi '89 1e eig. f 26.50,-; 405 GL '88 1e eig. f 17.500,-; 505 GTi '85 1e eig. f 7.500,-; Mercedes 200 TD combi '86 f 34.500,- 230 TE combi '85 1e eig. f 24.500,-; 200 D '87 1e eig. f 34.500,-; 190 D 2.5 '86 veel acc. f 33.500,-; 190/190E/190D '84-'87 v.a. f 19.000,-; 280 E '83 f 12.500,-; Volvo 440 GLe '89 1e eig. f 22.500,-; 740 GL '85-'88 v.a. f 14.750,-; 240 GL combi '83 f 8.750,-; 340 GL/GLD '83-'88 v.a. f 3.500,-; Ford Scorpio 2.0 Dotic m. '90 1e eig. f 23.750,-; Scorpio 2.4i '89 1e eig. f 24.250,-; Scorpio 2.0 GL '87-'89 v.a. f 16.750,-; Siërra GLD sedan '88-'89 v.a. f 15.750,-; Siërra combi 2.0 '85-'88 v.a. f 9.000,-; Siërra combi 2.3 D ;85-'87 v.a. f 9.000,-; Siërra combi Van 2.3 D '87 f 13.750,-; Siërra 2.0/2.3 D '83-'90 v.a. f 6.000,-; Escort 1.4 '88 v.a. f 13.500,-; Mazda 626 coupé '88 1e eig. f 19.500,-; 626 GLX '88-'89 1e eig. v.a. f 16.750,-; 323 GLX '85-'88 v.a. f 7.750,-; 626 aut. '84 f 8.250,-; RX7 '80 f 9.750,- Alfa 75 1.8/2.0 '88 1e eig. v.a. f 18.500,-; Giulietta 2.0 Sport '85 f 7.750,-; Renault 25 TS/GTX '89 1e eig. v.a. f 20.750,-; 25 TS/GTX '85-'87 v.a. f 9.750,-;21 TS/GTL '87-'88 v.a. f 13.500,-; 5 GTL '86 f 8.750,-; Opel Omega combi '87 1e eig. f 18.750,-; Omega 1.8/2.0i '87-'89 v.a. f 15.750,-; Kadett 1.6i '89 1e eig. f 19.500,-; Kadett 1.2/1.3 '84-'88 v.a. f 5.750,-; Ascona Traveller '87 1e eig. f 12.500,-; Kadett aut. '83 f 4.250,-; Corsa 1.2 S '87 f 10.750,-; VW Golf D '88 1e eig.l f 17.750,-; Golf/aut. '86-'85 v.a. f 12.500,-; Citroën CX 2.5 GTi '84 f 7.000,-; CX 2.2 TRS airco '87-'88 v.a. f 13.750,-; BX 16 RS '89 1e eig. f 17.500,- BX 14E/16TRS '84-'88 v.a. f 4.500,-; Axel '86 f 4.750,- Toyota Celica Liftback '85-'87 v.a. f 9.750,-; Honda Accord 2.0 aut. '88 f 18.000,-; Accord '87 1e eig. f 16.750,-; Nissan Sunny D/combi D '85 v.a. f 7.750,-; Micra '84 f 5.000,-; Mitsubishi Galant 1.8 GL '88 1e eig. f 17.750,- Colt GLX '86 f 8.750,-. Tal van goedkope inruilauto's. Dir. 100% financiering. Han van SINTMAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

Opel KADETT coupé 1976 f 1.750,-, overdrive Volvo 120/140 f 500,-04457-3232

BMW 520i '88 veel extra's; BMW 320i '85, veel extra's; BMW 320i '86; BMW 316 '87 BMW 316 '85; BMW 316 '84 BMW 315 '83; Mazda RX7 '79; Nissan Sunny Coupé '89; Fiat Panda '84; Ford Escort '86; Ford Siërra 2.3 GLD stationcar '88; Opel Rekord '85; VW Golf 1800 GTS '85; VW Golf 1600 diesel '87 veel extra's; VW Golf 1600 diesel '85; Honda Accord '88; Suzuki Alto GL '86; Suzuki Alto aut. '84; Suzuki Alto FX '82; Mitsubishi Lancer 4-drs. '80. Autobedrijf REUBSAET, Op de Vey 47-49, Geleen. Tel. 046-744944. Inruil en financiering mogelijk.

Te koop gevraagd AUTO'S vanaf 1982. Ook Lada's. Garage Schaepkens. Tel. 04405-2896.

Ford Sierra 1.6 CL '89 3-drs. blauw LPG 60.000 km; Golf Diesel 5-drs. '83; Opel Ascona 1600 LPG '84; Opel Kadett 12 S 3-drs. blauw f 2.250,-; Rangerover '79 LPG kl. rood, geel kent. f 6.500,-; Chevy Van 2.0 grijs kent. LPG beige f 8.250,-. Alle auto's APK gekeurd, inr. en financ. mog. Autocentrum H. LARDINOIS Dorpstr. 49, Eckelrade. Tel. 04408-2368.

Auto KALDENBORN wij betalen f 400,- tot f 30.000,- voor uw auto! 045-411572.

LOVEN Heerlen BV biedt aan zeer interessante occasions: Mazda 626 Sedan GLX 1.8 '88; Mazda 626 Sedan 1.6 LX aut. '85; Mazda 626 Coupé 1.6 GLX '85; Mazda 626 HB 2.0 GLX LPG '88; Mazda 626 HB 2.0 GLX '88; Mazda 626 HB 2.0 GLX met stuurbekr. '88; Mazda 323 Sedan 1.3 LX 2x '86; Mazda 323 1.3 Sedan GLX '86; Mazda 323 Sedan 1.5 GLX '86; Mazda Sedan 1.3i LX '89; Mazda 323 HB 1.3 LX 2x '86; Mazda 323 Envoy '88; Mazda 323 HB Ensign 1.5 '89; Mazda 323 HB 1.3 LX aut. '86; Opel Corsa 1.3 Swing 3-drs. '88; Opel Corsa 1.2 S 3-drs. '84; Opel Kadett 1.2 S '85; Opel Kadett 1.2 S 2x '86; Opel Kadett 1.3 S '87/'86; Opel Kadett Sedan 1.3 N '88; Opel Kadett Sedan 1.2 S '86 Opel Kadett caravan 1e eig. 1.6 S '84; Ford Fiësta 1.4i '89; Ford Escort 1.3 L '86; Ford Siërra 2.0 Laser '85; Ford Siërra 2.0 GL met LPG '86; Ford Siërra 1.6 Laser LPG '85; Citroën BX 1.4 E 1-11-'85, 32.000 km; Fiat Uno 45 '89; Honda Civic 1.3 L '86; Lancia Y10 Touring '86; Mitsubishi Colt 1.5 GLX '87; Mitsubishi Colt 1.2 GL '86; Peugeot 405 SRi 1.9 9-10-'87; Peugeot 205 XR 1.3 '86; Peugeot 205 GR 1.6 autom. met stuurbekr. schuifdak 6-11-'87; Renault 11 TL '88; Volvo 340 GL '88. Diverse goedkope inruilauto's: Datsun Cherry 1.3 '82 f 3.500,-; Datsun Bluebird 1.6 '82 f 5.500,-; Datsun Sunny 1.4 Coupé '80 f 2.150,-; Ford Capri 1.6 '79 f 3.500,-; Mitsubishi Colt '81 f 2.950,-; Skoda 120 LS '85 f 2.750,-; Toyota Corolla '81 Sedan f 2.450,-; Volvo 343 DL '80 f 2.950,-. Eigen financiering, APK keuringsstation Palemigerboord 401 Heerlen. Tel. 045-722451.

F. v. OPHUIZEN autohandel biedt aan: Chevrolet Corvette Stingray imp. USA '77; Mercedes 190 E, autom., airco, ABS '83; Ford Siërra 1.6 L, 1e eigen. '84; Fiat Panda 45 '86; VW Kever 1303 cabrio '73; Mazda RX 7 i.nw.st. '79; Porsche 924, i. z.g.st. '76; Volvo 240 GL aut LPG '83; BMW 316 '82; Renault 5 GTL '82; Mitsubishi Galant turbo diesel 12-'83; Datsun Stanza 1.6 HB '82; Honda Prélude '80; Opel Manta CC 2.0S autom. '80; Honda Prelude autom. '80; Opel Kadett 12 S '78; VW Jetta 4-drs 1.6 S '80 BMW 320 '79; Fiat Ritmo 65 CL '81; Toyota Corolla liftback 1.6 DX autom. '80 f 1.900,-. Inkoop, verkoop, financiering, div. inruilers. Akerstraat Nrd 52C Hoensbroek. Tel. 045-224425. Geopend van 10.00-18.00 uur. Zaterdag 10.00-17.00 uur.

VW Golf cabrio '84 excl. uitv. f 25.000,-; Fiat Croma CHT '87 1e eig. f 12.750,-; Uno 45 Jolly '88 1e eig. f 10.750,-; Panda 750 '88 1e eig. f 8.900,-; Ritmo Silver '84-'87 v.a. f 4.000,-; Lancia Thema 2.0 IE '87 1e eig. f 16.750,-; Saab 9000i 16V '87 1e eig. f 23.750,-; Opel Manta 2.2i zeer excl. f 9.750,-; Jaguar XJ6 '81 f 9.750,-; Chrysler Le Baron cabriolet m. '85 f 31.500,-. Tal van goedkopen inruilauto's. Dir. 100% financiering. Han van SINTMAARTENSDIJK, Trichterweg 109, Brunssum. 045-229080.

Wij geven het MEESTE voor uw auto! U belt, wij komen! 045-422610, ook 's avonds.

Autocentrum VEENSTRA: Ford Escort 1.6i nov. '67 f 15.900,-; Ford Siërra 1.6 CL 4-drs. '89 f 21.900,-; Ford Siërra 2.0 L 5-drs. '84 f 7.900,-; Opel Kadett Club 1.3 '88, f 17.200,-; Opel Corsa 1.2 S nov. '86 f 10.300,-; Peugeot 405 GL 1.6 '89 f 20.900,-; Suzuki Alto nov. '86 f 7.900,-; Toyota Corolla 1.6 XL 3-drs. '88 f 17.900,-; Honda Accord 2.0 EX '87 f 19.500,-; Toyota Starlet 1.3 DX '86 f 10.250,-; VW Golf 1.8 CL 5-drs. '86 f 14.250,-; VW Polo Coupé 1.3 '87 f 12.500,-; Volvo 360 GLT 5-drs. '87 f 15.900,-; Mazda 626 GLX 5-drs. '87 f 14.500,-; Mazda 323 GLX 5-drs. '87 f 14.250,-; Nissan Mirca autom. '85 f 9.900,-; Volvo 340 autom. '84 f 6.200,-. Bovag-garantie, inruil, financiering. Autocentrum P. Veenstra, Valkenburgerweg 13, Voerendaal. Tel. 045-752999.

Gevr. BUS diesel: Mercedes Toyota, Nissan, combi ijskast. Tel. 045-712426

VW Passat 1.8i CL div. acc. 40.000 km '90 f 31.500,-; Volvo 440 GL 12.000 km '90 f 27.900,-; Volvo 340 DL Sedan '86 f 11.900,-; Ford Scorpio 2.9i GL automaat '89 f 32.500,-; Ford Scorpio 2.0 CL '89 f 24.900,-; Ford Siërra 1.6 CL Sedan LPG '89 f 21.750,-: Ford Siërra 1.8 CL Sedan special '88 f 20.500,-; Ford Siërra 1.8 CL 5-drs '88 f 16.900,-; Ford Siërra 2.0 CL Sedan automaat '87 f 17.750,-; Ford Escort XR3i '89 f 19.750,-; Ford Fiësta 1.0 C '88 f 12.750,-; Opel Omega 2.0i LS '89 f 26.750,-; Opel Omega 1.8 LS '89 f 24.900,-; Peugeot 405 1.9 SRi '89 f 23.750,-; Peugeot 405 1.6 GL '89 f 22.900,-; Renault 21 TL '89 f 16.500,-; Renault 25 TX '88 f 23.900,-; Citroën BX 1.4 RE '88 f 14.500,-. Lancia Y10 Fire '89 f 13.900,-; Fiat Regatta 70S '88 f 11.250,-. Inr., financ. en Bovag-garantiebewijs Autobedrijf en APK keuringsstation P. van DIJK & Zn, Hompertsweg 33, Landgraaf Tel. 045-311729.

LUCAR automobielen. Keuze uit plm. 75 auto's, laagste prijzen, beste service. Audi 80S '89 blauwmet. f 525,- p.m; Audi 1.8 S rood '89 f 550,- p.m.; Alfa 75 '89 rood f 17.500,- of f 475,- p.m.; Opel Vectra '89 brons f 525,- p.m.; Saab 9000i '88 zwart, alle extra's; Mercedes 5 x 190E/300E v.a. f 21.500,- of f 500,- p.m.; BMW 318i '88 4-drs; BMW 320i cabriolet '85; BMW 320i 3 x v.a. f 7.200,- of f 175,- p.m.; Mazda 626 coupé '89 rood; Mazda 626 coupé '85/'87 v.a. f 9.250,- of f 195,- p.m.; Siërra 3 x '86/'87/'89 v.a. f 11.750,-; Jeep 7 x; Suzuki softtop/hardtop; Toyota Landcruiser turbo diesel; Mitsubishi Pajero '89 turbo; Nissan Patrol '88 v.a. f 11.750,-; Opel Omega 2.0i '89 zwartmet. f 21.750,- of f 450,- p.m.; Honda Prelude '84 v.a. f 8.750,-. Combi 4 x o.a. Siërra; Peugeot 405; Volvo 740 '88; Volvo 245 3-zits v.a. f 5.750,-; Volvo sport 480 ES '87 zilver; Ford Escort 3 x '84/'87/'90; XR3i v.a. f 5.750,- of f 140,- p.m.; Fiat Panda '88 rood f 6.750,-; Honda Civic '87 brons f 225,- p.m.; Honda Civic 16V '89 rood; Golf GTi 3 x '82/'84/'86 v.a. f 5.750,- of f 160,- p.m.; Peugeot 205 '85 f 4.750,-; Mazda 323 '85/'87 f 175,- p.m.; Automaat 4 x Toyota Tercel '86 Opel Rekord '84 f 4.750,-; Opel Kadett '90 zwart GT uitv. f 400,- p.m.; Toyota Corolla '84/'86 f 195,- p.m. Plm. 15 inr. wagens o.a. Fiat Panda '82; Opel Kadett '83 f 2.450,-; 3 x Escort '81/'83; VW GTi '80 rood; BMW 320 '80. Alle keuringen, incl. APK en afleveringsbeurt gratis, laagste financ. tarieven, hoogste inruilprijzen, inkoop direkt kontant! Lucar, Holzstr. 67, Kerkrade. Tel. 045-456963.

Auto's voor de kleine beurs vanaf f 100,- per maand : CORSA '84; Escort '83/'82/'81; Kadett SR '82; Derby '81; Ritmo '83; Colt '84; Lancer Turbo '82; Mini '78 f 750,-; Kadett '78 f 750,-; Golf '78 f 950,-; Granada '80 f 950,-; Volvo '82 f 2.450,-. APK. 04499-5204

Ford SIËRRA 2.3 Diesel, 1986, lichte voorschade, zeldzaam mooi f 5.950,-. Audi 100 CC automatic, '85, LPG, deurschade, f 6.950,- Mitsubishi Galant turbo diesel, '86, iets spuitwerk, f 6.750,-. Tel. 045-226433

Ford ESCORT, autom., bwj. '79; Opel Rekord, '79; Mitsubishi Saporro '78. Alle auto's met APK. Buttingstr. 24. Hoensbroek

Sloopauto's

RAPIE Stiba lid vraagt loop-sloop- en schadeauto's, met vrijwaringsbewijs. Locht 70, Kerkrade. Tel. 045-423423.

Te k. gevr. SLOOP- en schade auto's, tev. in- en verkoop gebr. auto-onderd. A. Körfer. Tel. 045-229045.

Te k. gevr. sloop- en SCHADEAUTO'S. Autosloperij Marxer, 045-720418.

Loop- sloop- en SCHADE-AUTO'S en oud ijzer, te koop gevr. Tel. 04455-2743.

Te k. gevr. SCHADE- sloop- en loopauto's, en verkoop gebr. auto-onderdelen Joep Wolters. Tel. 045-411480.

Bedrijfswagens

Te koop kleine VRACHTWAGEN, nog te rijden met rijbewijs B/E, met gesloten bak van 2x2x4 mtr., i.z.g.st., merk Mercedes, type L 407 D, bwj. '83, vraagprijs f 12.000,-. Goldmann Oosterse kunst, Dr. Nolenslaan 149, Sittard. Tel. 046-523844, alleen op woensdag en donderdag van 9.00-17.00 uur.

Te k. MERCEDES 608 met meubelbak, 5.00x2.00x2.00 mtr., bwj. '75. Tel. 045-216169, na 17.00 uur.

Te k. CITROËN C35 diesel Bestel, bwj. '83. Tel. 045-713751.

MITSUBISHI Canter Turbo FE60, 1981, met bak, zijkanten zeilen en electr. laadklep, verk. i.nw.st. f 30.000,-. Tel. 04754-87933. Voltaweg 11, Echt.

DAF 1100 bwj. '84, met gesl. laadbak plus laadklep, i.z.g. st. Tel. 043-620006.

VW-LT 28D, bwj. '78, platte bak, opknapper, f 2.450,-. Aral Tankstation Susteren.

Te k. ASCONA 20SR, 1981, i.z.g.st., 92.000 km., 2e eig., elektr. ontst., kant.-sch.dak 1990, APK mrt'92. Vr.pr. f 4.000,-. 04493-2425.

Onderdelen/acc.

DAKKOFFERS, imperiaals. Opreij, Kruisberg 50, Meerssen. Tel. 043-643500. Open alle namiddagen.

Ink./verk. goede gebruikte AUTOBANDEN met gar., 10" t/m 16". Passartweg 39, Heerlen. 045-222675.

Te koop 4 orig. BMW sportvelgen en banden, z.g.a.nw. f 450,-; tevens Recaro interieur voor Manta of Ascona B, f 400,-. Tel. 045-316919.

Te koop complete wit lederen BEKLEDING van Golf cabriolet vr.pr. f 500,-. Tel. 04743-1622.

AUTORADIO Blaup. Düsseld. stereo-cass. rev., f 200,-. Tel. 045-441548.

Aanhangwagens

AANHANGWAGENS en alle losse onderdelen. Jo Knops, Rijksweg-Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

AANHANGWAGENS, onderdelen. Opreij, Kruisberg 50, Meerssen. 043-643500. Open: alle namiddagen.

Te huur of gunstig te koop gevraagd kleine AANHANGER voor warme snacks. Tel. 045-318209.

Te k. BAGAGEWAGENS vanaf f 599,- incl. afdekzeil en reservewiel. Tentenhuis Hans Stassar, Heisterberg 78 Hoensbroek 045-224200

Motoren

HONDA XR 500 off the road bwj. '84; en gehele XR 500 in onderdelen. Vaste pr. f 4.950,-. St. Barbarastr. 140, Heerlen-Palemig.

Te k. YAMAHA SRX 6, '87. Schandelerboord 11 A Heerlen, na 18.00 uur.

Te k. KAWASAKI GPZ 1000 RX, spec. lak, uitlaat, remmen, 275 k.p.h., i.z.g. st., vr. pr. f 12.500,-. 045-462099.

SUZUKI GS 550, bwj. '79, i. z.g.st., f 2.250,-. Tel. 04454-5887 of 2185.

Te koop BMW K100 LT, bwj. '89. Tel. 04743-1296.

HONDA type CB400T, bwj. '78, motor defect, pr. f 400,- 04457-1738 na 17 u.

Te koop KAWASAKI KZ 650 bwj. '82. Tel. 045-752804.

Te k. Yamaha XT 350 CROS, '88, pr. f 950,-, i.g.st Tel. 045-224093.

KTM 600GS Enduro sixdays uitv., met kent., 8.500 km, goede motor. 046-527721.

Te koop WATERBUFFEL, bwj. '75, pr. f 2.750,-. Tel. 046-337543.

YAMAHA XV 250 Virago Chopper, zwart, bwj. '89, weinig km.'s z.g.a.nw. pr. f 5.900,-. Tel. 045-228345.

Te koop HONDA CBR 1000 F, bwj. '89, type '91, pr. f 15.500,-. Tel. 045-210072

YAMAHA TR-1, bwj. '86, 18.500 km, met kuip en koffers. Tel. 045-232001.

Te k. SUZUKI GS 750 E, '79 4 in 1, gietwielen, speciaal kleurtje, nw. band., nw. ketting en tandwielen, vr.pr. f 4.250,-. Auto Lemans, Haefland 7, Brunssum. Tel. 045-259111 tot 17 uur.

HONDA CM 400 T 2 cil. shopper '87, 16.000 km, vr. pr. f 5.750,- tel.045-463285

Te k. YAMAHA FJ 600, bwj. 1-'91, 6.000 km, 2 nw. banden en beurt. 04450-2451.

YAMAHA XS 750, bwj. '78, f 2.975,-. Tel. 04760-71476

Te k. SUZUKI GSX 600 F slingshot kl. zwart, bwj. '90 f 10.750,-, Reeweg 62, Landgraaf.

BMW 75/5, i.g.st., bwj. '73, inruil mogelijk, na 18.00 uur Tel. 045-217330.

BMW R 80 RT, overjarige Demo model, blanco kent., vr.pr. f 13.800,-. Tel. 045-445093

Eigen import: Custom shoppers: HONDA, Suzuki, Yamaha en Kawasaki. Bel vandaag tel. 045-215831.

Te k. HONDA CB 400 N, km.st. 22.000, als nieuw. Heerstr. Centrum 1, Stein.

HONDA VFC 1100 Custom, roodmet., i.z.m.st., vr.pr. f 8.500,-. Tel. 077-733943

Te k. SUZUKI DR 600, bwj. '86, 5.000 km. zowel optisch als techn. i.nw.st. Tel. 045-320351.

Te k. zeer goede en mooie MONTESA Cota 349, bwj. '83, met kent. pr. f 1.750,-. Tel. 045-419318.

Te k. CROSSMOTORTJE PW 50 cc automatiek. Tel. 045-226546.

Te k. SUZUKI Kat. 550, bwj. '82, nw. tandw., ketting, dyn. bnd, f 4.200,-. 045-417613.

Te k. HONDA XR 600 R, bwj. '86, i.z.g.st., f 4.950,-. Tel. 045-317396

HONDA CBX 550 F 16 V, i.z.g.st., met kuip, vr.pr. f 7.000,-. Zien is kopen! Tel. 045-418987

Te k. BMW R75-5, bwj. '73, gerev. incl. scherm en kofferset. vr.pr. f 5.500,-. Tel. 045-452787.

ADVERTEER op LD-TV. Uitvoerige info 045-739300.

(Brom)fietsen

Te koop Vespa CIAO, met verzekering, bwj. '86, f 600,-. Tel. 045-222651.

Te k. HONDA MT5, met verz., rood/wit, i.z.g.st., bwj. '89. Tel. 045-221871

Te k. HONDA MTX, oud model, met vele extra's. Tel. 045-442402

Hij is er weer uit voorraad leverbaar de mooie zwarte Giant "TRACK" Mountainbike financ. mog. bij Rens Janssen, Ganzeweide 54-56, Heerlen. 045-211486.

Te k. KREITLER RNCS, i.z.g.st., pr. f 1.100,-. Tel. 045-750119 na 18.00 uur.

Te k. Hr. SPORTFIETS, z.g. a.nw. 5-versn. f 250,-, en damesfiets, i.z.g.st. f 75,-. Tel. 045-271042.

Te k. RACEFIETS Raleigh, i.z.g.st., mt. 65. Tel. 045-258177, na 17.00 uur.

RACEFIETS Koga-Miyata Shimano afgemont. 21 vers. fr.hoogte 58 cm., i.pr.st., nw.pr. f 2.500,- vr.pr. f 975,-. Tel. 045-416023.

Zoekt U een SNORBROMMER? Wij hebben al een nieuwe v.a. f 1.190,-. Financ. mog. v.a. f 40,- p. mnd. Rens Janssen, Ganzeweide 54-56, Heerlerheide. Tel. 045-211486.

Te koop zw. MTX '84, i.z.g. st. Tel. 045-459033.

Te koop OMA-FIETS merk Gazelle, in. nw.st., pr. f 375,-. Tel. 04492-2181.

Te k. SUZUKI ER, bwj. '86, geh. gerev., vr.pr. f 700,-. Tel. 04404-1664.

Te k. mooie Vespa CIAO, met sterw., i.z.g.st., kl. rood/wit. Esdoornstr. 26, Geleen.

Te koop GARELLI Teammatic electr. starter, 4-'90, 1.379 km, f 1.440,- (nw.pr. f 2.450,-). Tel. 045-227080.

Te k. Vespa CIAO met verz. f 350,-. Briandstr. 39 Landgraaf.

VESPA Ci te k. rood/wit m. sterrew. f 650,-. Tel. 045-455424.

Te k. HEREN-RENFIETS Gazelle, 10 versn., f 275,-. Tel. 04451-1681.

Te k. YAMAHA DT bwj. '89, pr.n.o.t.k., tel. 045-425607 na 18.00 uur.

Te k. YAMAHA RD bwj. '86, kl. rood m. witte sterw. en schijfremmen, vr.pr. f 650,-, tel. 045-351982.

Te k. HONDA MT 5, i.z.g.st. Bouwbergstr. 13, Brunssum. Tel. 045-256510.

Te k. Vespa CIAO, z.g.a.nw. bwj. '89, vr.pr. f 900,-. Tel. 045-414308

Te k. nieuwe MOUNTAINBIKE met 18 versn., zeer aparte fiets. Tev. Vespa met sterwielen. Vloedgraafstr. 45, Terwinselen/Kerkrade.

Te k. RACE-FIETS Gazelle Champion Mondial, mt. 61, pr.n.o.t.k. Tel. 045-465596 op werkdagen na 18.00 uur.

Te k. alle type KREIDLERS v.a. 1963, ook crossers en 50 CC motors (RF, GT en Super). Vele onderdelen, - ook nieuw. Tel. 045-728386

PEUGEOT 105 automatic met electr. starter, f 650,-. Buttingstr. 24, Hoensbroek

DAMESBROMMERTJE, Peugeot 104 als nieuw, f 350,-. Tel. 045-214964.

Te k. Puch MAXI met sterwielen. Unescoplantsoen 9, Vrieheide.

Te k. Puch MAXI, vr.pr. f 475,-. Kasteelln. 2a, Meezenbroek/Heerlen.

Zonwering

Te k. TERRASSCHERM i.g. st. geh. alum., 6 m. br., uitval 2.50 m, doek oranje f 550,-, Dorpstr. 49, Oirsbeek. Tel. 04492-2301.

Sport & Spel

FITNISS-APPARATUUR te k., met alle toebehoren, nw.pr. f 1.300,- vr.pr. f 650,-. Tel. 045-223769.

Te k. multif. FITNESS-APPARATUUR voor het hele lichaam. Tel. inl. 045-323941.

Vakantie en Rekreatie

Zeeland

KAMPEERBOERDERIJ woning en sta-caravan te huur, tevens plaats vrij voor tenten of caravan. Inl. 01186-1328

Noord Brabant

Snelle beslissers! 2 weken vakantie, 1 week betalen. Bungalows bosrijke omg. bij EINDHOVEN. Tel. 04907-62158

Gelderland

Mobiele BUNGALOWS te huur op camping Groot Panorama, op de Veluwe. Tevens nog plaats voor tourcaravans of tenten. Tel. 05766-2707. Camping Groot Panorama, Groot Panorama 36, Beekbergen.

Uw auto, huis, bankstel enz. VERKOPEN? Met foto op LD-TV. Bel voor info 045-739296/97.

Zeilen/Boten/Surfen

SURFPLANK met 1 gebr. en 1 nw. zeil, geh. compl., f 350,-. Tel. 045-250742.

Te k. YAMAHA BB-motor 6 PK, vr.pr. f 700,-. Tel. 04499-1531.

Caravans/Tenten

CARAVANSTALLING Gronsveld. Tel. 04408-1251

Nu is het VOORDELIG kopen bij camping Cars Ridderbeks. Specialist op het gebied van lichtgewicht en aerodynamische caravans: Eriba, Predom en Gruau. Supersnel uitvouwbare vouwwagens van topkwaliteit: Scout en Trigano. Tevens diverse inruilers. Kom eens kijken in Koningsbosch Prinsenbaan 180. Tel. 04743-2213.

Te h. v.a. sept. 4- en 6 pers. nieuwe KAMPEERAUTO'S v.a. f 600,- p. wk. all-in. Tel. 045-216476/04492-3311.

JAARSTALLING voor caravans, boten e.d. te Sittard, f 180,-. Tel. 04492-2601.

CARAVANSTALLING in Heerlen vanaf f 180,-. Verhard, afgesloten en bewaakt Tel. 09-3211722307.

Bij de OLDE CARAVAN b.v staan voor u Wilk en Beyerland tourcaravans, Walker vouwwagens en diverse gebruikte tourcaravans en vouwwagens voor een zorgeloze superluxe zonvakantie, tevens verhuur, service en reparatie, alle onderdelen, accessoires en kampeerbenodigheden. Uw adres: Dr. Nolenslaan 141, ind.park nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

Te koop CAMPER Toyota Hi-Ace bwj. '74, 110.000 km techn. oké, APK 4-'92, zeer mooi, f 2.200,-. Tel. 045-270748.

Voor al uw schade regelingen en reparaties BARTELS Caravaning importeur van Caravelair, Munsterland en Predom caravans, Hommerterweg 256, Amstenrade Hoensbroek. 04492-1870.

Te huur kamper- en caravanstalling. Bouwen, verkoop, huur en verhuur kampeerwagens. Gebr.JACOBS Hommerterweg 278, Amstenrade. 04492-2942.

Te k. Amerik. CAMPER, Chevrolet Chevyvan 20, cruisecontrol, airco, wc, kookpl., koelk., enz., f 15.500,-. Tel. 04493-4602 of 045-740025.

Te koop lichtgew. TOURCARAVAN, 3.80m, dubb. begl., voortent, ijskast, kachel enz., i.z.g.st., f 4.000,-. Dr. Schaepmanplein 3, Heerlen.

Te koop CHASSIS van caravan. Tel. 045-222244.

WINST-PAKKERS. Op dakschuif en terrasluifels nu 20% voord. raamluifels v. f 39,95 nu v. f 29,95; Porta Potti spoeltoilets nu 20% voord. TV-antenne met 220 12V versterker v. f 159,- nu v. f 89,-; slaapzakken diverse maten nu 10% voord. 2-pers. opblaasboot v. f 59,95 nu v. f 45,-; verder voor al uw camping-kampeer en caravans accessoires en onderdelen naar De Olde Caravan, Dr. Nolenslaan 141, ind. park nrd. Sittard. Tel. 046-513634.

Te k. Paradiso KLAP-CARAVAN, i.g.st. met voortent, gordijnen etc. Oogstweg 24, Heerlen. 045-422181.

Te k. Caravan TABBERT i.z. g.st. 5-6 pers. pr. f 3.000,-. Tel. 045-272067 of 259707.

Te k. 3 pers. CARAVAN met nw. PVC voortent merk Star, vr.pr. f 1.400,-. Tel. 046-751301 of 043-620463.

Te k. CAMPER Ford Transit, APK 2-5-'92, met voortent. Compl. inger. f 8.500,-. Tel. 045-326308.

Te k. diverse HOBBY-CARAVANS, allen geh. compl. 6.10m. 1988; 4.95m. 1988; 4.30 DeLuxe, 1988; 4.25m. kopkeuken, 1989; Hobby 5.20 1977; Knaus 3.60m. 1982. 040-621474.

Te k. CAMPER Mercedes diesel, opb. met bovensl. 4-pers. '79. Tel. 045-313961.

Te koop 4-pers. antieke KIP caravan m. voortent. l.pr.st. Gew. 580 kg. Vr.pr.f 1.500,- tel. 046-746408

VOUWWAGEN Coltel, Trigano, i.z.g.st., pr. f 900,-. Tel. 045-311832.

LAST MINIT. Korting, camper (5-pers.) te huur van 26-7 tot 9-8, f 1.250,- p.wk. Bastiaans/Autorent, Heerlen. 045-724141.

Te k. CARAVAN merk Sprite -Sport, t. 300, bwj. '73, nwe. voort., f 1.100,-. Tel. 045-326121.

4-pers. CARAVAN Sprite 380, bwj.'78, voort., ijskast, etc. f 1.650,-. 04405-2936

Te koop KAMPEERBUS Mercedes 406 D, voll. inger., reisklaar, kl. rijbewijs, APK juni '92, vr.pr. f 7.000,-. Breyenrode 1, Schinnen.

Vouwwagens ANDRE JAMET nu nog beperkt uit voorraad leverbaar, met speciaal aktiepakket. Natuurlijk weer: Camping en recreatie Hans Stassar, Heisterberg 78, Hoensbroek. Tel. 045-224200.

Te koop TOURCARAVAN 5-pers. en voortent (3 jaar oud) en luifel (1 jaar oud) Markt 12, Schaesberg, tel. 045-313309.

Te k. Paradiso VOUWWAGEN met vast dak en voortent, 3-pers. vr.pr. f 3.500,-. Tel. 046-528581. Smedenstr. 3 Munstergeleen.

België

Te huur VAKANTIEHUIS va. 3-8-'91, 8-10 pers. en tennisb. omg. Spa. 045-456474

Luxemburg

LUXEMBURG prachtig gel. vak. woningen te huur te Wilwerwiltz. Inl. 045-410071

Frankrijk

Cote d'Azur Frejus, te h. luxe 6-pers. STACARAVANS op ANWB-camp. met zwembad en tennisbaan, plusm. 100m2 eigen perc. vrij na 17-8. Sept. va. f 325,- p.wk. 02904-235.

Diversen

FORELDORADO Gulpen: met recreatiepark, forellenkwekerij en visvijvers het gezinspark bij uitstek! Nu iedere dag geopend. Tel. 04450-3215.

Baby en Kleuter

Te k. KINDER- autostoeltje, i.g.st., f 150,-. Tel. 045-317717.

Te k. d.eiken BABYKAMER Queen Ann-stijl f 475,-; wandelbuggy Herlag f 225,- Tel. 045-228901.

Mode Totaal

Te k. eenvoudige witte BRUIDSJURK/avondjurk. Tel. 045-218761.

Te koop witte BRUIDSJURK mt. 38-40, nw.pr. f 1.200,- nu f 600,-. Te bevr. Emmastr. 47, Schinveld.

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Schaesberg. Gevelreiniging, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154 of 045-312709.

Heeft U VERBOUWINGEN binnen of buiten, lekkage van daken en goten. Belt U vrijblijvend. Tel. 043-255089 voor geheel Zuid-Limburg.

SCHOTELANTENNES v.a. f 999,- compl. geïnstalleerd Antennebouw Kochen, sinds 1968. Tel.045-441693

Hans LIPS voor timmer-, dak en zinkwerk met garantie. Vraag vrijbl. advies/offerte. Bel 045-453818.

Let op! Uw dak is ons vak! Dakdekkersbedrijf Peters, Groenstr. 21, Ubach over Worms. Tel. 045-325793, b.g.g. 045-311334. Tevens ZINKWERK en PVC-dakgootbekleding. Gratis offerte

STOELMATTERIJ vern. rieten en biezen stoelen met gar. Bel. 045-418820.

Bestaande PARKETVLOEREN: schuren, borstellen en verzegelen. Gratis prijsopgave. Tel. 045-740335.

GLAZENWASSERIJ "De Jupiter" Heerlen voor schone ramen. Tel. 045-715341.

DABOMA, leverancier voor al uw dak- en isolatiematerialen. Tijdens de bouwvak geop. van ma. t/m vr. van 8.00-17.00 uur. Edisonstr. 13, Landgraaf (ind.terrein Strythagen). 045-314763.

Voor al uw tuin- en SIERBESTRATINGS-werkzaamheden, tevens ontwerp aanleg en onderhoud. Bel vrijblijvend 045-726366.

DAKCENTRALE, voor alle soorten dakwerkzaamheden en reparaties. Vraag vrijblijvend advies en prijsopgave. Gratis dakinspectie. Speciale korting bij uitvoering 19.. door geheel Z-Limburg. Tel. 045-465285.

Uw KOELKAST, diepvries, bedrijfskoeling, wasautomaat, ktv, video of geluidsinstallatie defect? Bel direkt: 045-726206 geen voorrijkosten, korting op onderdelen, garantie op reparatie.

PARTICULIERE woningbezitters opgelet! voor een vrijblijvend advies of een passende offerte: Dakdekkersbedrijf Limburg, 04954-17...

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS- massage-ped.-stoelen, beursm... Tel. 04923-62939 of 665..

Te k. aangeb. gehele KAPSALONINVENTARIS, ev. losse inventarisdelen ap. te k. Tel. 045-411433.

Te koop grote KAPPERSTOEL, wastafel en spiegel pr.n.o.t.k. 045-243351.

Weg. beëindiging schoonheidssalon te koop geh... decoratieve lijn verkoopprodukten plus displays ... LANECHE. Tel. 04.. 244825 na 18.00 uur.

Erkende Huwelijksbureaus

Wonen Totaal

KWALITEITSKEUKENS, topkwaliteit voor een normale prijs. R/J Handelsonderneming, Stationstr. 294, Nuth. Tel. 045-242602.

Diverse showroom keukens, 3 eiken, 4 kunststof. Diverse inbouw-apparaten tegen zeer speciale prijzen. CEMA Burg. Lemmensstr. 216, Geleen. Tel. 046-747575.

Te k. SLAAPBANK z.g.a.nw vraagpr. f 175,-. Tel. 045-726239.

Grenen KAST f 500,-; grenen eethoek f 300,-; stoffen lamellen. Tel. 045-321521.

Mass. eik. ronde SALONTAFEL, doorsn. 125 cm, dik 10 cm, h. 40 cm, pr. f 450,-. Tel. 04455-1993.

Pracht. eik. WANDMEUBEL 3 mtr., als nw., f 1.475,-; ... ken bankstel m. rundleren kussens f 675,-; eik. salontafel f 125,-. 045-323830

Te koop modern 2 persoons OPKLAPBED, vr.pr. f 35.. Tel. 046-751301 of 04.. 620463.

Te koop org. Oisterwijk ... BAR, 2 krukken pr.n.o.t.k. Tel. 045-323973

Te koop prachtige ... SLAAPKAMER met ... bouw, voor ½ prijs. Tel. 045-414210.

Te k. eiken BANKSTEL f 450,-. Goed onderhouden Tel. 045-320594.

Voor Piccolo's zie verder pagina 26

'Hoe zeg je 'bloemkool' in het Frans?'

Talencursussen voor zakenlieden met haast

Je wordt overgeplaatst naar, pak weg, Parijs en je spreekt geen woord Frans. Goede raad is duur. Sinds enige tijd is bekend hóe duur: voor tweeduizend gulden per week leert het CERAN-instituut in Spa je in enkele weken Frans, Duits, Engels, Spaans of Nederlands. Je moet ervoor 'intern', maar de methode Bastin staat ervoor garant dat je na de cursus niet alleen je aperitief kunt bestellen in het Frans, maar ook je verkooppraatje verstaanbaar over het voetlicht brengt.

● *Het talenpracticum is vermoeiend, maar leerzaam.*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

● *René en Monique Bastin voor één van de gebouwen van het CERAN-taleninstituut*

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

„Onze taal-leermethode is intensief, maar zacht," zegt René Bastin, directeur van het instituut. De studenten zijn voornamelijk zakenlieden en diplomaten die buiten hun eigen land gaan werken. Ze leren de taal praktisch te gebruiken. Bastin heeft de methode zelf ontwikkeld, omdat de bestaande leermethodes teveel op de theorie zijn gericht.

„Studenten leren hier communiceren in een andere taal," zegt hij. Met zijn baard en de verstrooide blik in zijn ogen wekt hij eerder de indruk professor te zijn dan directeur van een succesvol taleninstituut. „Op de universiteiten en middelbare scholen worden moderne talen onderwezen alsof het Latijn is. Ik acht het Latijn hoog, maar het is een dode taal." De CERAN-methode zou goed te gebruiken zijn voor het reguliere onderwijs, denkt Bastin. Maar tot zijn teleurstelling maakt niemand er gebruik van.

„Wij dompelen de studenten onder in de taal, zonder dat ze de kans krijgen hun eigen taal te spreken," vertelt Bastin. Van 's ochtends acht tot 's avonds tien uur mogen de studenten alleen maar de taal spreken die ze willen leren. Ongeacht het niveau dat ze hebben als ze met de cursus beginnen. Dat is vermoeiend. Maar omdat het programma gevarieerd is, raken ze niet uit hun concentratie.

Sleutelzinnen

's Ochtends wordt er in klasjes van maximaal vier personen les gegeven, waarin bijvoorbeeld het t.v.-journaal wordt besproken. De belangrijkste zinnen uit die lessen, de 'sleutelzinnen', worden opgeschreven. De studenten moeten die uit hun hoofd leren voor de volgende dag.

Het klasje van docente Muriëlle bestaat uit een Amerikaan van het Ministerie van Buitenlandse Zaken, een Engelse zakenman, een Oostenrijkse zakenvrouw en Hein Coolen uit Veghel, die bij ABN-Amro werkt en eind augustus wordt overgeplaatst naar Parijs. Hij gaat daar deel uitmaken van directie van een effectenkantoor van ABN-Amro.

De studenten, die door de docenten konsekwent 'stagiaires' worden genoemd, krijgen het journaal van de Waalse RTBF te zien. In rap tempo stelt Muriëlle er vragen over, die haar studenten minstens zo rap moeten beantwoorden. „Plan-ta-tion," verbetert ze Hein Coolen die 'plantasjon' zegt. 'Plan-ta-tion' bonkt haar vuist op tafel.

Afrika

„Deze leermethode hebben wij ontwikkeld in Afrika, in klassen met veertig studenten," vertelt directeur Bastin. Hij heeft tien jaar lang in Boeroendi les gegeven, samen met zijn vrouw. Eenmaal terug in België, richtte het echtpaar in 1975 het CERAN-instituut op. „Op de universiteit, toen we nog studeerden, kwamen we mensen tegen uit alle landen. Dat riep een internationale sfeer op. We zijn dit instituut begonnen om weer zo'n internationale sfeer te kweken."

De leermethode is zo intensief dat Hein Coolen zelfs met zijn vrouw, die de cursus ook doet, Frans praat, ook als ze alleen zijn. „Op de middelbare school heb ik Frans gehad, maar dat ben ik allang weer vergeten. Ik merk dat mijn kennis van de taal hier weer groter wordt," vertelt hij. Twee van hun drie kinderen volgen een cursus Frans bij CERAN-junior. Kinderen leren veel sneller een taal dan volwassenen, hebben ze ontdekt.

Tijdens het ontbijt, de lunch en het avondmaal zitten de studenten in een eetzaal, waar ze strikt gescheiden worden gehouden van de 'stagiaires' die een andere taal leren.

Bloemkool

De lunch is licht, wat sla, bloemkool met een sausje en een stukje vlees. Er wordt geen alcohol geschonken, want het middagprogramma bestaat onder andere uit een vermoeiend talenpraktikum en alcohol vermindert de concentratie. Gek genoeg krijgen de studenten geen Spa te drinken, maar bronwater van een onbekend merk.

A. van Wickeren, de algemeen secretaris van de Kamer van Koophandel in Utrecht, kijkt tijdens de lunch vragend naar de schaal met bloemkool. Hij wéét dat het bloemkool is. Maar hoe zeg je dat in het Frans? „Ça, c'est coliflor?" Nee, 'coliflor' is Spaans. Wantrouwig kijken zijn disgenoten naar de schaal. Dan komt een Oostenrijkse dame met de oplossing. „C'est chouflor," zegt ze stellig. Het is bijna goed. De disgenoten knikken instemmend en vervolgen het gesprek.

Het instituut is ondertussen uitgegroeid tot een bedrijf met 170 personeelsleden. Het huist in een kasteel en twee landhuizen in het rustige, bosrijke Spa. De omringende bossen vormen een buffer voor de snelle en hectische zakenwereld waar de meeste studenten uit afkomstig zijn. Nog niet zolang geleden is er een dependance geopend in de Provence in Frankrijk.

Landhuizen

In 1990 trokken zo'n 3500 leerlingen door de poorten van het kasteel. Veel bedrijven, zoals DSM, ABN-Amro en Heineken, maar ook kleinere, sturen regelmatig werknemers naar CERAN voor een spoedcursus.

„Wij krijgen hier studenten uit meer dan vijftig landen," zegt de commercieel directeur Dirk van Nieuwenborgh. De internationale sfeer die oprichter Bastin wilde creëren, is zeker aanwezig. De redenen voor de studenten om een paar weken een cursus bij CERAN te volgen, lopen uiteen.

Zo is er een Amerikaanse vrouw, die haar vakantie op het instituut doorbrengt. De vliegreis en het inschrijfgeld betaalt ze zelf. Anderen worden gestuurd door het bedrijf waar ze werken. „De Japanners die hier komen, willen niet alleen een taal leren. Ze willen ook een indruk krijgen hoe bijvoorbeeld een Nederlandse of Engelse zakenman is," vertelt Nieuwenborgh.

Gemoedelijk

Nieuwenborgh merkt dat de belangstelling voor taleninstituten steeds groter wordt. Dat komt onder andere omdat de grenzen in Europa opengaan. De taleninstituten schieten als paddestoelen uit de grond. Al zit er veel kaf onder het koren. „Veel instituten zijn al na een jaar verdwenen. Ze verkopen zichzelf heel agressief. Maar wij merken bijvoorbeeld dat je Nederlandse klanten niet agressief moet benaderen. Die houden niet van dergelijke verkoopmethodes."

De sfeer op het instituut, waar de meeste 'stagiaires' intern zitten, is gemoedelijk. Dat is ook de bedoeling. „We willen een cultureel-linguistische sfeer scheppen die het leren van een taal stimuleert," zegt oprichter Bastin plechtig. Hij bedoelt dat je het beste een taal leert als je veel lol hebt. Gezien de geanimeerde gesprekken en het gelach tijdens de lunch, is zijn doelstelling bereikt. Talen leren is leuk, ontdekken de studenten.

paul lensink jr.

denkwijzer

De kracht van het negatieve denken (5)

Langzaam loopt de moeder op de voordeur af en zegt dreigend: „Moet mama dan maar weggaan? Stuur jij mama dan maar weg?" Het heftig geschrokken vierjarige kind begint panisch 'nee, nee'! te roepen, „mama moet niet weggaan!" Terwijl ze de deurknop omdraait, antwoordt de moeder: „ja, mama moet wel weggaan, jij stuurt mama weg als je zo stout doet, als je steeds maar niet doet wat mama zegt."

Het kind raakt nu echt over zijn toeren en dikke tranen snikkend smeekt het zijn moeder om alsjeblieft te blijven. „Als jij belooft dat je het echt nooit meer zal doen, echt nooit meer, dan kan mama misschien, misschien... toch nog wel blijven," reageert de moeder als een soort van edelmoedige martelares terwijl ze de deurknop weer loslaat.

Helaas, dit is geen scène uit een toneelstuk. Het is een uit het leven gegrepen voorbeeld, en beslist niet een van de ergste categorie, van emotionele terreur of mishandeling door een ouder jegens een kind. Deze moeder onderwierp haar kind als het stout was geweest regelmatig aan deze behandeling. Tientallen jaren later, toen het kind allang een volwassen man was geworden, waren de sporen ervan nog duidelijk merkbaar. Hij was in gedachten voortdurend bezig met de mogelijkheid dat zijn vrouw hem in de steek zou kunnen laten. Alles dat ook maar enigzins in die richting leek te wijzen, riep angst en agressie bij hem op en leidde tot ondervragingen die vaak op ruzie en dus verwijdering uitliepen.

Emotionele mishandeling of misbruik is een van de ergste en meest ingrijpende ervaringen waarmee kinderen geconfronteerd kunnen worden en heeft vaak een leven lang grote invloed. Het is helaas een nog weinig onderkend en bestudeerd verschijnsel. De wereld heeft nu eenmaal altijd meer belangstelling voor lichamelijke dan voor geestelijke processen, vandaar dat we veel meer horen over lichamelijke en seksuele dan over emotionele mishandeling. Maar het is waarschijnlijk dat het laatste veel vaker voorkomt dan het eerste en dat het minstens zo'n ontwrichtende invloed heeft.

Het is zelfs zo dat emotioneel misbruik vaak voorbode en voedingsbodem van lichamelijk en seksueel misbruik in gezinnen is. Zeker is dat er in ons land honderdduizenden volwassenen, zo'n 10 tot 20 procent, rondlopen die als kind emotioneel ernstig beschadigd zijn. Een klein aantal van hen meldt zich bij psychologen en psychiaters voor behandeling. De meesten komen nooit in behandeling en worstelen jaren lang, zo niet hun hele leven, met de gevolgen en gevoelens van vroeger.

Onlangs interviewde ik met een paar collega's een groep mensen van 65 jaar en ouder. Wat ons opviel was hoeveel van hen dingen vertelden als 'mijn moeder hield gewoon niet van me en dat liet ze merken ook', 'als het op mij of mijn zuster aankwam, kozen ze (mijn ouders) altijd háár, 'ik heb altijd het gevoel gehad dat ik ze te veel was, 'ze gunden me nooit iets, als ik iets graag wilde of er plezier in had dan mocht het juist niet'. Wat ons ook opviel was dat gedachten aan die ouderlijke behandeling nog altijd sterke gevoelens van pijn en wrok konden oproepen.

Emotionele mishandeling kan verschillende vormen aannemen. Het kan de vorm hebben van emotionele verwaarlozing, in die zin van onvoldoende aandacht, liefde en veiligheid. De ouder interesseert zich gewoon onvoldoende voor het kind en laat het 'links 'liggen. Het kan ook zijn dat de ouder een emotioneel schrikbewind over het kind uitoefent, het steeds pest en dwars zit en probeert de eigen wil en het zelfvertrouwen van het kind zoveel mogelijk te breken.

Zwijgen

Ik denk dat ik een jaar of acht was. Het was op de verjaardag van mijn vader en er waren een heleboel mensen op bezoek. Mijn moeder vroeg of ik een schaal met hapjes uit de keuken wilde halen. Ik denk dat ik wat te haastig was, want toen ik de kamer binnenkwam struikelde ik. De hapjes vlogen over de vloer en over mijn kleren. Mijn moeder was razend en zei waar iedereen bij zat: 'dat is nou altijd hetzelfde met die stomme griet, die kan ook werkelijk nooit iets goed doen. Nou schiet op, ruim die troep op en ga meteen maar naar bed'.

Terwijl iedereen zat toe te kijken, moest ik met een rooie kop alles schoon maken. Op een gegeven moment hield ik het niet meer en ben huilend de kamer uit gerend. Ik herinner me nog dat mijn moeder een week lang geen woord tegen mij gezegd heeft. Ik voelde me verschrikkelijk maar ik wist gewoon niet wat ik moest doen om het weer goed te krijgen. Uiteindelijk heb ik op aandringen van mijn vader mijn excuus aangeboden. Maar het was altijd hetzelfde liedje. Als ik iets verkeerds had gedaan, strafte mijn moeder mij door tijdenlang niks te zeggen, te doen alsof ik voor haar niet bestond. Ik vond dat vreselijk'.

De vrouw die mij dit relaas vertelde, was op 35-jarige leeftijd nog altijd zo allergisch voor het zwijgerspatroon van haar moeder, dat die haar daarmee alle kanten op kon sturen. Belde haar moeder haar te vragen of zij zondags op bezoek wilde komen en antwoordde zij dat het haar niet uitkwam, dan hoefde de moeder niets anders te doen dan kortaf te zeggen: „Oke, dan niet" en de hoorn op te leggen. Dat was het signaal voor de dochter om zich onmiddellijk beroerd te gaan voelen en prompt terug te bellen, dat ze toch zou proberen even te komen.

Speelbal

De essentie van emotionele mishandeling is dat de natuurlijke feilbaarheid en de natuurlijke ongehoorzaamheid van een jong kind wordt beantwoord met de dreiging van het totale verlies van emotionele veiligheid, het verlies van de ouder. Het kind wordt als het ware te verstaan gegeven dat als het zich niet volledig richt naar de wensen en normen van de ouder het niets waard is en alleen en onbemind zal achterblijven in een wereld die het niet alleen aankan.

Om de panische angst voor verlating door de ouder te vermijden, moet het kind voor een groot deel het uitproberen van dingen, het maken van fouten en het volgen van eigen behoeften en gedachten opgeven. Maar dat kan het niet. Een kind is nu eenmaal zo geconstrueerd dat het steeds in de fout moet gaan. Het is de speelbal van allerlei behoeften, zoals de behoefte aan zelfontplooiing, die voortdurend om aandacht en bevrediging vragen zonder dat het kind daar veel controle over heeft. Ingeklemd tussen de dreiging van emotionele verlating en afwijzing aan de ene kant en de eigen onvolmaaktheid en driften aan de andere kant, raken veel kinderen psychisch verwrongen.

Omdat ze zich in de buitenwereld niet voldoende kunnen ontwikkelen, bouwen veel kinderen een fantasiewereld waarin ze zich regelmatig terugtrekken. In die wereld fantaseren ze bijvoorbeeld dat ze vondeling zijn en dat ze op een dag hun echte ouders zullen terug vinden. Of dat ze later ontzettend succesvol zijn en dat iedereen en vooral hun ouders vol bewondering voor hen zijn. Of dat het uiteindelijk tussen hen en hun ouders toch nog goed zal komen. Maar meestal, helaas, als die kinderen volwassenen zijn geworden, blijken die fantasieën nog altijd niet meer dan fantasieën.

De realiteit is dat kinderen tot hun ouders veroordeeld zijn en dat in een aantal gevallen die veroordeling onrechtvaardig is. Wat rest is de schade onder ogen te zien en waar mogelijk te herstellen. Dat begint met het inzicht dat je ouders geen gelijk hadden en met het krachtige besluit dat ze dat ook niet zullen krijgen.

rené diekstra

hoogleraar psychologie

Wonen Totaal

De SNUFFELHAL! Deze week: rundl. 2-zitter, zw. model ƒ 295,-; Heplewith eethoek met ronde tafel, werkelijk klasse ƒ 395,-; romantisch rundl. bankstel 3-2-1 topmodel ƒ 1.195,-; oud Holl. bankstel schitt. stel met fraai snijwerk ƒ 695,-. Verder pracht slaapk. zilverkasten, wandmeubels enz. enorme keuze in onze duizenden M2 grote Hal (en ook nieuwe meubels uit faill. enz.). Wij ruilen ook uw oude meubels in, bovendien in 6 mnd. betalen is bij ons contant. Oude Maastrichterweg 27, Geleen. (deze weg loopt parallel met Rijksweg Nrd. let op videotheek de Kijkdoos, daarachter ligt de hal).

Te koop 50e jaren PASTOE tafel, 4 stoelen, buffetkast. Tel. 045-311927.

3-ELEMENTENKAST, donkereiken, event. los te plaatsen. 045-314823 na 18.30u.

Te k. 2e hands meubelen en antiek. La Dilligence, Rotterdamstr. 80a, Heerlen/Schaesbergerveld. Tel. 045-724943.

Te k. donkereiken TOOGKAST, ƒ 550,-; noten dekenkist, ƒ 300,-; gezichtsbruiner ƒ 75,-; draagbare radio-cass. ƒ 150,-. Tel. 045-212200/223933.

Computers

Voor APPLE-MACINTOSH Hewlitt-Packard Deskwriter A4 inkjet printer ƒ 2.500,-. 045-459788.

Te k. COMM. 128 D incl. kl. monitor, printer, fin cartr. 3, compl. ƒ 850,-. 045-257492

Te koop COMMODORE 64 met disk-drive en boeken en joysticks en date-setten. vr. pr. ƒ 400,-. Tel. 045-242769

Te k. KLEURENPRINTER Star LC-10 voor Commodore 64/128, 1 jaar oud. 045-410355.

TV/Video

Massale magazijnverkoop
van duizenden apparaten
koelen, vriezen, wassen, hifi, stereo, kleuren-tv, video's etc.

WITTE HAL
SITTARD EN
MAASTRICHT

waar nieuwe, licht beschadigde of overjarige apparaten uit de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst

60% KORTING

Elke dag nieuwe aanvoer,
Elke dag superlage aanbiedingen
OP IS OP, SLECHTS ENKELE STUKS
Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

Seleco kleuren TV
met stereo en teletekst
Geen ƒ 1.498,- of ƒ 1.298,- maar
ƒ 698,-

Grundig videorecorder
VS 610 met afstandsbediening en teletekstprogrammering
Geen ƒ 1.298,- of ƒ 1.098,- maar
ƒ 898,-

Philips compactdiskspeler
Geen ƒ 348,- of ƒ 298,- maar
ƒ 199,-

Pioneer hifi audiorack
kompleet met apparatuur
Geen ƒ 1.198,- of ƒ 998,- maar
ƒ 498,-

WITTE HAL
Sittard
Bergerweg 51-53 Industrieterrein Bergerweg. 046-518162
Maastricht
Scharnerweg 66-70 achter Horn keukensuper 043-633162
Ook uw adres voor keuken-inbouwapparatuur met grote kortingen

KLEUREN TV grote sortering vanaf ƒ 75,-. Radio/TV van Voorst, Ganzeweide 48 Heerlerheide. 045-213879.

AFSTANDSBEDIENINGEN voor uw TV ƒ 95,-. E en E Electronica. 045-231340.

Te k. gevr. DEFECTE kleuren TV's vanaf '82 (typenr. vermelden) en def. VHS-video's. Tel. 045-723712.

Direct resultaat, als uw piccolo op LD-TV staat. Bel 045-739300 voor meer info.

Kachels/Verwarming

Barbas inbouw-openhaarden
kachels - inzethaarden
Jac Köhlen
Rijksweg N 104 Sittard (bij ziekenhuis)
046-513228-514862.

Riga
Openhaarden
Wij bouwen in geheel Limburg. Gratis advies en ontwerp. Redelijke prijzen. Tel. 04498-54803 tijdens kantooruren.

KACHELS open haarden, moderne schouwen. Reker Kachelspeciaalzaak, Kluis 28, Geleen. 046-740785.

KACHELS opruiming zomer prijzen. Gratis geplaatst. De Kachelsmid, Walem 21, Klimmen. Tel. 04459-1638.

Wat VERKOPEN? Adverteer via: 045-719966.

Huish. artikelen

Te k.: MIELE wasaut. 1000 toeren, Miele electr. droger, AEG halfaut., e.v.a., vakkundig gereviseerde apparaten met garantie! Bel Toenbreker 045-325819.

Te k. MAGNETRON ; grill-bakoven; handgeknoopte tapijten. 045-318311.

Te k. IJSKASTEN ƒ 50,-, ƒ 35,-; mod. 3-2 zits stoff. bankst. ƒ 1.250,-; wasmachine Marijnen als nw. ƒ 375,-; mooi groot tapijt 2x 3 m. nw.pr. ƒ 3.000,-, vr.pr. ƒ 450,-, tel. 045-229987.

Muziek

STALMEIER MUSIC
de muziekspecialist
HOOFDSTRAAT 32 TEL 045-214253 HOENSBROEK
(bij de markt). Donderdag koopavond!
Roland E15 Keyboard
Een grandioos nieuw toetsenwonder
nu uit voorraad leverbaar ƒ 1.960,-.
Koop bij de man
die het ook bedienen kan!

HET MEEST COMPLETE PRIJSBREKENDE MUZIEKPARADIJS, NERGENS GOEDKÖPER!!!
Op alle afdelingen vakantie-aanbiedingen met 10%-50% korting, kom en profiteer!!!
v.a. ƒ 30,- p.mnd. direkt eigenaar van o.a. keyboards, synthesizers, drumstellen, orgels, gitaren, piano's, accordeons orkest-app. enz. Vraag naar onze spec. klantenkaart. Altijd aanbiedingen en occasions. Alles van Flight-Case.
Muziekhuis Lyana
Mauritsweg 48, Stein. Tel. 046-333227.
Ma. t/m za. open, do. koopavond.

YAMAHA Clavinova. De laagste prijzen van Nederland. Bel van Urk Rotterdam 010-4363500.

Te k. Steven PA EINDVERSTERKER en Peadey gitaarversterker Backstage 110. Tel. 045-417304.

Te k. prachtige witte PIANO hoog model. Tel. 045-227834.

Te k. 5-del. Tama DRUMSTEL, snare: Premier 2002, bekkens: 2x Paiste 2002, Zildjan, Tosco, elc. drumpad (Boss). Tel. 045-451446.

Te k. Torque BASINSTALL., 50 w., i.z.g.st., 1 jr. oud, vaste pr. ƒ 400,-. 045-725531

Gevr. ZANGER met ervaring voor rhythm en blues band, omg. Maastricht. Tel. 043-635808.

Zanger/Songwriter (gitaar) zoekt BASSIST, gitarist en drummer, alleen met ervaring (Rock-achtig) dominant abstrakt, gevoelvol, hard. Tel. 0949-24071384 vragen naar Hanni.

JUKE-BOX Seeburg discotheque, vr.pr. ƒ 1.950,-. Tel. 045-213848

Te k. TECHNICS KN 800, keyboard, Roland D 10, synth. Tel. 045-324856.

Te k. PIANO merk Förster, bijna niet gebruikt. Tel. 045-311927.

Monk, Evans, Jarrett? Enth. pianist(amateur) zoekt muzikaal contact met (contra) BASSIST en slagwerker. Tel. 046-337437.

BANJO, 4-snarige Original Framus Nashville ƒ 800,-. Tel. 045-420989.

Literatuur

Te k. boeken, 2e jrs. MTS-BOUWKUNDE. Dom. Werdenstr. 10, U.o.Worms. 045-319612.

Te koop MEAO BOEKEN, 1e jrs., A.E.N.S. Tel. 045-325139

BOEKEN te koop voor Z.L.A.C. te Heerlen, MEAO commercieel 2-jarig, tevens Havo-5 boeken, z.g.a.nw., 40 % van de nw.pr. Tel. 045-223769.

Te koop MDGO-CCD BOEKEN, 1e, 2e en 3e leerjaar. Tel. 045-226620.

Te koop gevraagd 1e jaars BOEKEN Economie RL. Tel. 045-255734.

Te koop STUDIEBOEKEN MEAO-CE, 1 t/m 3e leerjaar. Tel. 046-331300 na 18.00u.

Te koop STUDIEBOEKEN MDS-BD(Heerlen), 1e leerjaar. Tel. 046-331300 na 18.00 uur.

Te k. Drumcomputer, DRUMTRAKS, Seq.circuits, pr.n. o.t.k. Tel. 045-426411.

Foto/Film

Te koop FOTO-APP. alles orig. Minolta, body X700, lenzen standaard 50 mm, zoom 35-70 en 75-200 mm, powergrip, autowinder en flitser, alles in alu koffer. Vr. pr. ƒ 1.395,-. Tel. 045-422860, na 18.00 uur.

Kunst en Antiek

Te koop gevr. antieke SPEELDOZEN en gramofoons. 045-272333.

WIJSHOFF Antiques biedt U op 1.500 m2 een enorme keuze aan in antieke kasten, vitrines, buro's, tafels en stoelen, klokken, kachels en curiosa. Amstenraderweg 9, Hoensbroek-Centrum. Tel. 045-211976. Geopend: dond., vrijd. en zaterd.

Te k. eiken staande KLOK, vr.pr. ƒ 1.400,-. Vinkenstr. 77, Heerlen-Heksenberg.

Te koop 2 mooie antieke REGULATEURS, in prima staat. Tel. 046-581873.

Antiek SIMONS Nuth Dorpstraat 45 A, t.o. ingang kerk. Donderdag koopavond. Tel. 045-243437. Een begrip voor de regio!

Friese STOELTJESKLOK te koop, vaste prijs ƒ 1.750,-. Tel. 045-227171.

Te koop zeldzaam mooie antieke KAST. ƒ 9.500,-. Tel. 045-752568.

Braderieën/Markten

VANDAAG
Grote vrije markt
rondom Makado-Beek
Toegang gratis!

Te koop gevraagd

Voor al uw oude METALEN. Frans v.d. Loop Recycling/Methaalhandel, Kissel 12-14, Heerlen 045-726392

Gebr. SWINKELS zijn verhuisd naar De Beitel 74, Heerlen. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oud ijzer/metalen. 045-422025.

Te k. gevr. 3- of 4-drs. HANGLEGKAST. Tel. 045-271042.

VISKOOKPAN te koop gevraagd plm. 70-80 cm lang. Tel. 045-422000.

De hoogste prijs voor oude metalen IRIK oud papier en metaalhandel, Papperjans 36, Heerlerheide. Tel. 045-212913 na 18.00 u. 253209

Gevr. IMPERIAL Fiat Uno zonder goot. Tel. 04499-4349

SNOR-BROMMER gevraagd. Tel.: 04406-12875.

Diversen

SLAPELOOSHEID, angst, stress? Ervaren paragnoste magnetiseert u per telefoon. Bel 06-350.300.75 (50 cpm)

Sittisje BOSBESSEN zijn er weer. Strikswegske, Sittard. Ook pluksters gevraagd. Info 046-513790.

VERMAGEREN zonder nep-middelen. Permanente begeleiding, geen kapit. uitgaven. Eerl. adv. Inl.: stuur 2 postzegels, naar Ooms, Zandstr. 3, bus 2, B 3630 Maasmechelen.

Te koop antieke KOETS, omstreekt 1800, Landdauwer. Tunnelwg 68, Kerkrade

Te koop 2 MAXICOSY'S en schoonheidsspecialiste-stoel. Tel. 045-220480.

Te k. electr. groepen KASREGISTER met 80 plu's; vaatwasmachine. Tel. 045-414210.

Te k. Orgel KEYBOARD Yamaha PS 55, 1 jr. oud; Atari 2600 computer met 17 spellen en joy-stick; mengpaneel Electro data-recorder; floppy-disk 1541 Commodore. Tel. 046-744291. Kastanjelaan 41, Geleen.

Gebit gebroken? TANDTECHNISCHE praktijk Hoonhout voor nieuwe gebitprothese en reparaties. Akerstraaat Noord 328, Hoensbroek. 045-228211.

Kleuren TV met afst. ƒ 250,- bakoven Moul., ƒ 50,-: gevr. zeilbootje. 045-726925

06-lijnen

! De verboden Sexgids !
Voor sex die we niet mogen adverteren. Van harde SM tot bizar. Homo, lesbisch. Bel voor de heetste sexnummers 06-350.250.30 - 50 ct p/m

*** Nieuw *** Nieuw ***
Partnerruil direkt dating
Nu is het mogelijk om direkt met andere Partnerruil liefhebbers te praten over je fantasieën, ervaringen of om direkt een afspraak te maken. Geen computer maar direkt kontakt met een ander stel. Wil je van 'telefoon' partner ruilen, draai dan een nul en je krijgt onmiddelijk een andere liefhebber.
06-320.340.70
50 ct p/m

Lisa.
Maak je broek los en doe je ogen dicht. Lisa doet de rest
06-320.331.02 -50 cpm

Erotel 06
Erotel
dat is 't wel
320.320.20
50 ct. p. min.

Lesbi Live
Ze doet precies wat ik lekker vindt... 50 ct p/m
06-320.323.12

!Erotifoon!
Hij zegt dat er nooit iemand in het archief komt. (50 cpm)
06-320.320.12

Griekse Sex
NIEUW Lisa doet 't 50 cpm
06-320.325.55

Trio Sex
VOLSLANKE Linda 50 cpm
06-320.320.14

Sexy Honey 50 ct p/m
06-320.320.82
SM Meesteres
06-320.325.39

Vrouw in een witte doorzichtige jas, zonder slipje eronder, ze bukt. 50cpm
06.320.330.93

Sex op z'n Grieks. Kies je prooi zelf. 50 ct p/m
06-320.327.17

Op z'n Frans! Jij staat tegen de muur. Ik zak langzaam door m'n knieen. Jij zit onder de lippenstift. 50 ct p/m.
06.320.326.19

06 Gay Café's
Limburg ...06-320.327.55

Homosex voor 2
Draai eerst 06-320, en dan:
SM Limburg 325.18
Jack Off Privé..321.16
Darkroom....324.16
Gay Pervers...329.16
Pure sex....326.75
Travestie...325.09
Transsexueel...321.36
Bi-sex....323.36
Jongens-sex....325.19
Studenten-sex...327.56
Home trio sex ... 325.67
50 ct p/m
Pb. 75141 A'dam

Topsex Dating met stellen vrouwen mannen etc 50cpm
06-320.323.13

Donkere vrouw. Ik ben een strets rokje aan het passen. Tussen het gordijn door kun je alles zien. Grijp me maar schat. 50 ct p/m
06.320.323.46

Hard! Ze loopt buiten in een regenjas met alleen nylons eronder. Ze knoopt 'm open. Grijp 'r. 50 cpm.
06.320.326.17.

Effe vlug!!
Kies uit 5 standjes! 50 cpm Grieks, Frans, nr. 69 etc.
06-320.331.23

Lekkere VROUWEN!!
06-320.321.34
50 cpm. Zal ik jou eens lekker verslinden schat.

Val je voor dominante vrouwen. 50cpm.
06.320.332.32
BEL JE MEESTERES.

Ruige Porno
50 cpm. Hard*Hard*Hard
06-320.320.53.

Lesbi meisje klein en strak. De vrouw ziet dat ik een zwart doorzichtig slipje aan heb. Na les doet ze me rokje omhoog, pak me. 50cpm.
06.320.330.92.

Onfatsoenlijke vrouw traint buurmeisje. 50 ct p/m
06-320.320.37

Ik ben een sexy donkere vrouw al wat ouder 50 ct p/m
06-320.320.91

Heb je olie bij de hand? Dan weet je precies hoe het met
Vera
voelt 06-320.331.09 - 50 cm

Meisjesporno
50 cpm 06-320.320.52

SSSSS Sex meisjes 50cpm
22222 2 HANDEN VOL
06-320.320.22

Bordeelsex
Kies zelf wat lekkers.
50 cpm 06-320.323.66

Erox connection
Livesex gesprekken met rijpe vrouwen live, meisjes, SM etc. De madam verbindt je door en je kunt wisselen wanneer je maar wilt. Probeer de lekkerste standjes met ze, Grieks, vrijen, 69, Trio. Zijn we er niet dan kun je lekker luisteren naar ons. 's Nachts hebben we vaak 'n live orgie
06-95-06 - 50 ct p/m

Live - Sex
Bel ze en ontmoet ze
06-320.324.98 (50 ct p/m)

Sex, sex, sex!!
Wij bemiddelen nog steeds gratis in sex. Ook escort en privé live sexgesprekken.
06-320.330.71 - 50 ct p/m

Gaby's sexbelevenissen
50 ct p/m bel nu T.S.L.
06-320.320.19

Anne is verbluft
als 2 indringers haar zo snel kunnen laten vergeten dat ze netjes getrouwd is...
06-320.340.88 (50 ct.p.m.)

Enkel hoge hakjes en nylons zijn toegestaan, meer niet. Waarom is ze zo gedwee bij deze meesteres
Lesb. SM
06-320.340.55 (50 ct.p.m.)

Een blondje zont voor het eerst aan het naaktstrand. Een aardige vrouw komt met creme en smeert
Lesbisch
06-320.340.41 (50 ct.p.m.)

Een mooi lifstertje laat aan
2 mannen
zien hoe bruin ze overal is. Geen streepje wit. Te laat domoortje!!! 06-320.340.25 (50 ct.p.m.)

Ze doet 't er om. Die mooie meid is zo lastig dat de man haar over de knie legt en dan...
liefde
06-320.340.06 - 50 ct p/m

Na het sjouwen mogen 2 jongens bij Freya onder
de douche.
Als ze de zeep brengt, laat ze dan toe dat ze haar plots
06-320.340.01 - 50 ct p/m

Nee, laat dat... schaam je. Weg jij! Maar als
de vriend
van haar man zo heerlijk bezig blijft geeft Ine bevend toe.
06-320.330.61 - 50 ct p/m

Het meisje helpt een leuke vrouw in de paskamer uit
haar slipje
Dan knielt ze heet en verlangend...
06-320.330.19 - 50 ct p/m

Als een mooie
gehuwde vrouw
haalt ze hem in huis, samen in bad en dan in...
06-320.330.17 - 50 ct p/m

Wie ontdekt dat Sien
het apparaat
uit het nachtkastje probeert. Komt hij nu ook aan de beurt bij haar???
06-320.326.72 - 50 ct p/m

Eveline. Als ze uit bad komt staat daar plots een
onbekende man
Hij draagt haar over de drempel naar...
06-320.326.71 - 50 ct p/m

Ruilsexbox
voor snel resultaat. Geen geschrijf, geen gewacht, veel plezier nog deze nacht.
06-320.326.99 - 50 ct p/m

Ladies only
Alleen, echt alleen voor en door vrouwen. Op de 06-320.324.60 trouwens de mannen mogen toch alles met vrouwen op de LijfSexBox. Ja, echt alles mag op
06-320.324.90 - 50 ct p/m

Het leven begint bij 40. Ook het sexleven. Op de
40-plus Box
fijn en ongedwongen met leeftijdgenoten.
06-320.327.28 - 50 ct p/m

Als ze zo verwend wordt door zijn
schoolvriend
is Wim woest. Zal ik es laten zien wat ik met haar kan???
06-320.321.30 - 50 ct p/m

Over echt alles praten ze op
de Pornobox
Sex/Hete sex en gloeiende sex. Ervaring krijg je op
06-320.320.51 - 50 ct p/m

Na die eerste opstandige keer knielt Renate steeds dieper om de sensatie van het gehoorzamen te voelen.
S.M.
06-320.323.85 - 50 ct p/m

Het blonde zwemstertje zucht achter het scherm. Moet het slipje echt uit.
echt meisje
06-320.326.90 - 50 ct p/m

De Super-ContactenBox. De eerlijkste, eenvoudigste en snelste weg naar sexvrienden en vriendinnen. Probeer het maar op
06-320.324.30
Trouwens als je nog andere verlangens hebt dan is er de beste, de heetste box van NL.
06-320.328.29 - 50 ct p/m

De ROSIE-RELATIELIJN, voor modern sexcontact op 06-320.324.50 - 50 ct p/m hoor je wensen van paren en dames.
In Rosie "juli"
zie je hun 'naakt' foto's.

Lenie, 24 jaar
zoekt mannen voor gratis telefoonsex
06-320.324.96 - 50 ct p/m

Waarom wachten? Zoek nu snel de vriend of
vriendin
van je dromen. Afspreeklijn Luister en reageer nu!
06-320.320.33 - 50ct p/m

'n Sexafspraak
met 'n heet meisje.
06-320.320.44 - 50 ct p/m

Direkt snel-sexcontact
live-afspreeklijn
06-320.320.55 - 50 ct p/m

Easy Date
Waar het meest afwijkende sexgevoel mag. Waar ook jij zo'n partner zal kunnen vinden!!!
06-350.250.00 - 50 ct p/m

Homojongen:
Zoek je 'n hete vriend?
Bel 06-320.330.18 50 ct p/m
Inspr. 01720-22484

Hete meiden zijn op zoek
Porno Dating
06-320*321*44 - 50 ct p/m

Bisex kontakt
ook voor trio-sexkontakt
06-320*325*01 - 50 ct p/m

Hete meiden
op de sexadvertentielijn
06-320.325.80 - 50 ct p/m

Hete meisjes
zoeken sexcontact
06-320*326*66 - 50 ct p/m

Blonde Natasja
met 2 hete buurjongens
06-320*327*77 - 50 ct p/m

Sex-adressen
Elke dag nieuwe adressen, van de lekkerste dames.
06-320.328.00 - 50 ct p/m

lekker opgewonden
Meisje
06-320*328*88 - 50 ct p/m

Speciale Homo-Jongeren-Service. Ontdek jezelf en anderen. Hoe het anderen verging, wat wel en niet kan.
06-350.250.15
50 ct p/m

Lesbiennes
hun emoties, het hete verlangen, de verhalen, zo uit hun leven met vrouwen en hun Life-sex!!!
06-350.250.10 - 50 ct p/m

Striptease
normaal, striptease bizar of striptease met SM. Een blondje, een jongen of een meisje.
06-350.250.20 - 50 ct p/m

Homo:
Hoor ze lekker tekeer gaan,
06-320.330.88 50 ct p/m

G
A
Y
two
Gay
06-voor twee en niemand luistert mee. Draai een nul voor een andere partner.
.....06-320.327.32
G2G 35.. 06-320-360.35
Draai 06-320- en dan voor
Escort Boys.... 323.04
SM Mr. Martin.... 323.05
Gay Phone.... 322.06
Marcel & Andre... 320.21
Dag & nacht 50 ct p/m

Bel Gay-voor-2
en regel een date bij jou in de buurt, want er is nog heel wat te beleven. Bij Gay-voor 2 zit je onmiddellijk apart. Je schakelt naar de volgende knul door "O" te toetsen. Dus als je vanavond van dattum wil, bel je nu nog Gay-voor-Twee.
Amsterdam: 06-320.326.40
Rotterdam: 06-320.326.60
Den Haag: 06-320.329.60
Groningen: 06-320.329.70
Z-Holland: 06-320.329.80

Nog meer hete meiden op de sex kontaktlijn 50 cpm
06-320.330.66

Plezier voor 2
het snelst 'n nieuwe vriend of vriendin aan de lijn
Altijd succes!!
06-9.500 50 ct p/m

Bi-sex privé
Direkt apartlijn voor trio, jongens en hete meisjes.
Bel 06-320.330.46 50 ct p/m

Wendy, en nu al
Hitsig
06-320.327.99 50ct p/m

Voor sexafspraakjes, bel je meisjes kontakt 50ct p/m
06-320.330.16

Vluggertje
hete Kim verwent jongens
06-320.330.32 50ct p/m

Triosex
06-320.320.92 (50 ct.p/m)
Ook voor partnerruil.

Afspreken met 'n hete meid!
Tippelcomputer
06-320.330.79 (502 ct. p/m)

Bi-sex voor twee!!
Direkt apart
met een heet meisje
06-320.330.91

g-a-y p-r-i-v-e
Jij wilt voor vanavond snel en discreet een opwindend afspraakje regelen? Bel dan Gay Prive, want daar zit je direkt apart, en als je met een andere boy wilt spreken druk je op de nul. Succes!!
06-320.322.75 (50 ct.p/m)

Pikant. 2 Hete meiden zijn zo hitsig.
alles gaat uit!
06-320.330.34 (50 ct. p/m)

Hoor wulpse
Loesje lekker tekeer gaan met die jongens.
06-320.330.96 (50 ct.p/m)

Monique, de eerste keer met 2 kerels,
ze trilt van genot
06-320.330.97 (50 ct. p/m)

Ondeugende Pascal op tafel
keukensex
06-320.330.98 (50 ct.p/m)

Zoek jij een
lekkere boy?
Homo/bi-sex-computer
06-320.330.95 (50 ct. p/m)

In 't strakke leren rokje staat
Marietje te liften
06-320.321.20 (50 ct. p/m)

Sabrina ligt te zonnen in 'n duinpan, zelfst haar strakke
tangaslipje
trekt ze uit.
06-320.323.44 (50 ct. p/m)

Yvette gaat op sexbezoek bij Jos en wulpse Annet.
Trio
06-320.320.95 (50 ct. p/m)

Carolientje
Doorbreekt alle sextaboes!
06-320.324.01

Twee meisjes tegelijk? Bel dan Suzanne en
hete Lisa.
06-320.330.56 (50 ct. p/m)

Gluren: Linda
hitsig, knap, sexy en opgewonden!
06-320.330.67 (50 ct.p/m)

lingerie
huisvrouwtje is heet en wild
06-320.329.33 (50 ct. p/m)

Zoek je een hete meid?
Bel Tippelbox
06-320.326.33 (50 ct. p/m)

Hetero Sex
Draai 06-320 en dan voor
Achter de ramen 326.69
Dames fantasie 327.69
Avontuurtjes 328.69
Assistentes 329.69
Tele-sex 322.07
Vreemdgaan 322.08
Candid Phone 326.31
Lingerie 327.34
Lekkere Mireille 327.35
Dag & nacht 50 ct p/m

Kontakten/Klubs

Nieuw!!!
Video Expres.
tel 045-426833
Erotische films bij U thuis bezorgd en opgehaald. Ook Gay-films. Tevens moviebox verhuur.

Voor Piccolo's zie verder pagina 33.

De onstuitbare opmars van de tweeling

De statistieken tonen het onmiskenbaar aan. Toekomstige vaders en moeders worden vaker dan vroeger in meer of mindere mate verblijd met de mededeling dat de gezinsuitbreiding een dubbele omvang krijgt. In de afgelopen tien jaar is het aantal in Nederland geboren tweelingen met 25 procent gestegen. En het ziet er niet naar uit dat dit percentage naar het oude niveau zal zakken. Een reportage over eeneiïg en tweeëiïg, moeders op leeftijd, geduldig twaalf keer per dag voeden, een plotseling te kleine auto, de grotere kans dat de zwangerschap verkeerd afloopt en het extra plezier als het wel goed gaat.

● *Als twee druppels water: steeds minder zeldzaam.*

TON KASTERMANS

Robert weet het niet, maar hij sabbelt op een pink. Hij wordt stil gehouden in afwachting van een echte voeding en lijkt, veilig en tevreden in de armen van zijn moeder, niet in de gaten te hebben dat hij wordt gefopt. Zijn broertje Sebastiaan, net als hij op 26 juni geboren, heeft het veel minder naar zijn zin. Hij ligt goed ingepakt een stukje verderop en brult om aandacht. En vooral om eten natuurlijk. De twee hummels, net een paar dagen oud, vormen samen een van de ruim 2500 tweelingen die dit jaar in Nederland worden geboren.

De twee jongetjes worden verzorgd op de kraamafdeling van Ziekenhuis Gooi Noord in Blaricum. Hun moeder, Yvonne Jansen (34) uit Amsterdam, is naar Gooi Noord gekomen, omdat in dit ziekenhuis regelmatig successen worden geboekt met in vitro fertilisatie, reageerbuisbevruchtingen. Ook haar bracht deze techniek, waarbij enkele kunstmatig bevruchte eicellen in de baarmoeder worden gebracht, omdat natuurlijke bevruchting geen resultaat heeft, uitkomst. Blij en voldaan zit ze in haar bed op de kraamafdeling, omgeven door felicitatiekaarten en bloemen: „Fantastisch, twee van die knullen. Het zal een hoop werk zijn, maar na dertien jaar wachten heb je je daar wel op ingesteld."

Gynaecoloog R. Dik kijkt glimlachend toe. „De geboorte van een tweeling heeft altijd iets aparts, het is een groter feestje. Voor de ouders is het natuurlijk geweldig, maar ook voor de mensen die hier al jaren werken." Dik is een van de vijf specialisten in het maatschap gynecologie in Ziekenhuis Gooi Noord. Hij leidt rond op de kraamfadeling en gaat voor naar een kamer waar geen huilende baby's zijn te horen of verpleegkundigen binnenvallen.

Een tweeling kan op verscheidene manieren tot stand komen, legt hij uit. Een tweeëiïge tweeling is ontstaan uit twee afzonderlijk bevruchte eicellen. De twee kinderen vertonen verder evenveel gelijkenis als een broer en zus, twee broers of twee zussen die een paar jaar verschillen. Bijzondere is dat ze even oud zijn, maar daar houdt het mee op. Een eeneiïge tweeling ontstaat wanneer een vrucht in de baarmoeder zich deelt. Deze tweeling is identiek en bijna altijd van hetzelfde geslacht. De erfelijke aanleg is gelijk.

Een tweeëiïge tweeling in de familie maakt de kans op meer tweelingen in het nageslacht groter. Bij eeneiïge tweelingen is geen sprake van een dergelijke erfelijke invloed. In Nederland is ongeveer eenderde van de tweelingen eeneiïg en tweederde tweeëiïg. Uit onderzoek is gebleken dat Aziatische volkeren minder tweeëiïge tweelingen verwekken dan gemiddeld en negroïde volkeren juist meer. Eeneiïge tweelingen komen over de hele wereld even vaak voor.

Meerlingen

Jarenlang is het aantal tweelingen in Nederland stabiel geweest, maar uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt, dat de tweeling in opmars is. Per duizend bevallingen is het aantal meerlingen gestegen van 10,8 procent in 1980 naar 13,6 procent in 1989. In Nederland werden in 1980 1952 meerlingen geboren en in 1989 was dat aantal al 2558. Daarbij waren 75 drielingen (21 in 1980), twee vierlingen en een vijfling. En Nederland staat niet alleen. In alle geïndustrialiseerde westerse landen doet zich een stijging van het aantal meerlingen en dan vooral tweelingen voor.

De oorzaak van de opvallende stijging dient gezocht te worden in de individualisering van de maatschappij, de emancipatie van de vrouw en technische ontwikkelingen. „De techniek speelt een heel duidelijk rol. De medische wetenschap slaagt er steeds beter in mensen te helpen die graag een kind willen, maar er niet in slagen dat te verwekken. Bij in vitro fertilisatie bij voorbeeld wordt een aantal kunstmatig bevruchte eitjes in de baarmoeder gebracht. Men plaatst verscheidene eitjes, omdat de kans op zwangerschap bij één eitje erg klein is. In de praktijk is de afgelopen jaren gebleken dat een aantal eitjes vaker leidt tot tweelingen, maar ook tot een enkele drie-, vier- of vijflingen."

Verdubbeling

De stijging van het aantal tweelingen wordt verder verklaard uit de wens van veel vrouwen om pas na hun dertigste zwanger te worden.

Zwangerschap wordt zo lang mogelijk uitgesteld, blijkt uit de statistieken. In 1980 was 12 procent van de vrouwen die voor het eerst een kind kregen ouder dan dertig jaar, terwijl dat in 1988 al 22,5 procent was. Dat is bijna een verdubbeling binnen acht jaar. En in 1980 was bijna 26 procent van de vrouwen die (al dan niet voor de eerste keer) moeder werd ouder dan dertig jaar, terwijl in 1988 dat percentage op 36,4 procent lag.

„Als mensen het krijgen van kinderen uitstellen, zullen ze vaker een tweeling krijgen. De oorzaak daarvan is niet precies bekend, de natuur regelt het nu eenmaal zo," aldus Dik.

Volgens Dik reageren toekomstige ouders uiteenlopend, wanneer hij hen vertelt dat er niet één maar twee kinderen op komst zijn. „Sommigen vinden het gelijk prachtig en lachen zich rot. Anderen schrikken en vragen zich af hoe ze het allemaal moeten klaren. Maar bij bijna iedereen zie je na een paar weken dat ze eraan zijn gewend en hun leven erop instellen."

Astrid en Barend Rogmans (beide 28) uit Papendrecht kunnen dat beamen. Enigszins verrast waren ze inderdaad, toen bleek dat het een tweeling zou worden. Hoewel bij nader inzien, toch weer niet zo heel erg verrast. „Ik had wel eens gehoord dat er tegenwoordig meer tweelingen worden geboren en ik heb zelf een tweelingbroer en -zus.

Astrid was in haar achttiende week wat zwaar, vonden we. Dat kon wel kloppen dus," aldus Barend Rogmans. Op 30 april werd de tweeëiïge tweeling Nick en Sanne geboren. Broer en zus waren buitengewoon welkom, maar schoppen wel de toekomstplannen van hun ouders in de war.

Parttime

„We hadden alles voor één kind gekocht, dus dat betekende nog een keer naar de winkel voor een wieg, een kinderwagen en alles wat je nodig hebt. We hadden afgesproken dat Astrid na de geboorte van Nick en Sanne parttime zou blijven werken, maar dat wordt nu een beetje moeilijk. We willen onze dochter en zoon niet naar een crèche brengen en iemand in huis halen is met een tweeling niet zo makkelijk. Ze zijn nu op een leeftijd dat ze zes keer per dag gevoed worden. Met alles erop en eraan heb je met één voeding gauw twintig minuten werk. Die hulp zou zo ongeveer de hele dag bezig zijn met alleen maar eten geven."

Het huis van Astrid en Barend Rogmans biedt voldoende ruimte voor twee kinderen, dus breken, uit- of aanbouwen was niet nodig. Vervoer is wel opeens een handicap. „Twee van die kleine kinderen zet je niet zo makkelijk even op de fiets en een kleine auto is tamelijk onhandig." De nog geen jaar oude Opel Corsa werd daarom bedankt voor de bewezen diensten en vervangen door een Toyota Corolla Stationcar.

„Zo'n auto is natuurlijk alleen maar luxe, maar we zagen echt niet hoe we twee wiegjes en alles wat erbij hoort in die kleine Opel zouden moeten krijgen. Financieel is een tweeling een flinke belasting. Alles gaat twee keer zo hard, de verzorging kost twee maal zoveel. We hebben maar afgezien van Pampers en gebruiken katoenen luiers. Na een poosje krijg je daar best handigheid in en het scheelt tweehonderd gulden per maand, waar je leuke andere dingen voor kan doen."

Rogmans herhaalt wat gynecoloog Dik al zei: „Een tweeling bezorgt je een hoop werk, maar is een extra feestelijk. In het ziekenhuis kregen we zeker 150 kaarten en als we nu op straat of op de markt lopen kijkt iedereen naar ze."

Maneschijn

Alles rozegeur en maneschijn lijkt het, maar schijn bedreigt enigszins. De Amsterdamse prof. dr J.F. Orlebeke (fysiologisch psycholoog) wees er onlangs op dat de stijging van het aantal geboorten van eeneiïge tweelingen wellicht toegeschreven moet worden aan milieufactoren. Het aantal eeneiïge tweelingen is jarenlang constant geweest (3,9 per duizend geboorten), maar sinds 1960 vertoont het in alle industrielanden een stijging. In Nederland is het nu ongeveer 4,5 per duizend geboorten.

Diverse onderzoekers menen dat de opvallende stijging wellicht toegeschreven moet worden aan de invloed van schadelijke stoffen, die nog maar betrekkelijk kort in het milieu aanwezig zijn. Het aantal aangeboren afwijkingen bij eeneiïge tweelingen is zonder meer al hoog en hoger dan bij tweeeiïge, constateert Orlebeke. Hij wees in dat kader op de sterke groei van het speciaal onderwijs in Nederland. Als rekening wordt gehouden met de sterke daling van het geboortecijfer in Nederland is sinds 1970 zelfs sprake van een stijging van 64 procent van het aantal kinderen dat naar deze vorm van onderwijs gaat. Orlebeke haalt daarbij onderzoeken aan die aantonen dat stoffen als lood, cadmium en PCB's een negatieve invloed hebben op de intelligentie.

Gynecoloog Dik zegt niet op de hoogte te zijn van dergelijke onderzoeken, maar hij waarschuwt wel dat een zich aangekondigde tweeling altijd meer zorgen betekent. „Van elke honderd zwangerschappen van een tweeling eindigt 36 procent in een miskraam en 23 procent wordt een eenling. Dat betekent dat maar 41 procent van de tweelingzwangerschappen, een minderheid dus, goed afloopt. Tweelingen zijn nu eenmaal kwetsbaarder dan eenlingen. Een tweeling wordt over het algemeen eerder geboren en heeft een lager gewicht dan een eenling, omdat de ruimte in de buik van de moeder beperkt is. Een kind weegt bij de geboorte gemiddeld zes pond. Bij een tweeling is dat ongeveer zevenhonderd gram per kind minder." Volgens Dik is de sterftekans van een tweeling twee maal zo hoog als van een eenling. „Daarbij rekent men tot een week na de geboorte."

Voor de moeder is zwanger zijn van een tweeling een extra belasting. „Het betekent meer braken en de kans op zwangerschapsvergiftiging is twee tot vier maal hoger dan bij een eenling. Meestal wordt geprobeerd de groei van de vrucht zoveel mogelijk te stimuleren door vanaf de 28ste week rust voor te schrijven en een zoutarm dieet is heel gebruikelijk. De bevalling verloopt bij een tweeling meestal moeilijker. De weeën zijn zwakker en de bevalling duurt daardoor langer. Bovendien ligt het tweede kind soms verkeerd in de baarmoeder."

Dik vertelt dat hij nooit antwoord geeft op de vraag wat de uiterste leeftijd is om te proberen zwanger te worden. „Sommige patiënten vragen dat, maar daar ga ik niet op in. Er zijn geen absolute grenzen. Ik vertel wel dat de kans op erfelijke afwijkingen toeneemt en dat het bij het toenemen van de leeftijd moeilijker wordt om zwanger te worden. Daar laat ik het bij. Elke vrouw moet zelf beslissen wat ze voor haar verantwoording wilt nemen."

Mathieu Strijthagen timmert niet aan de weg

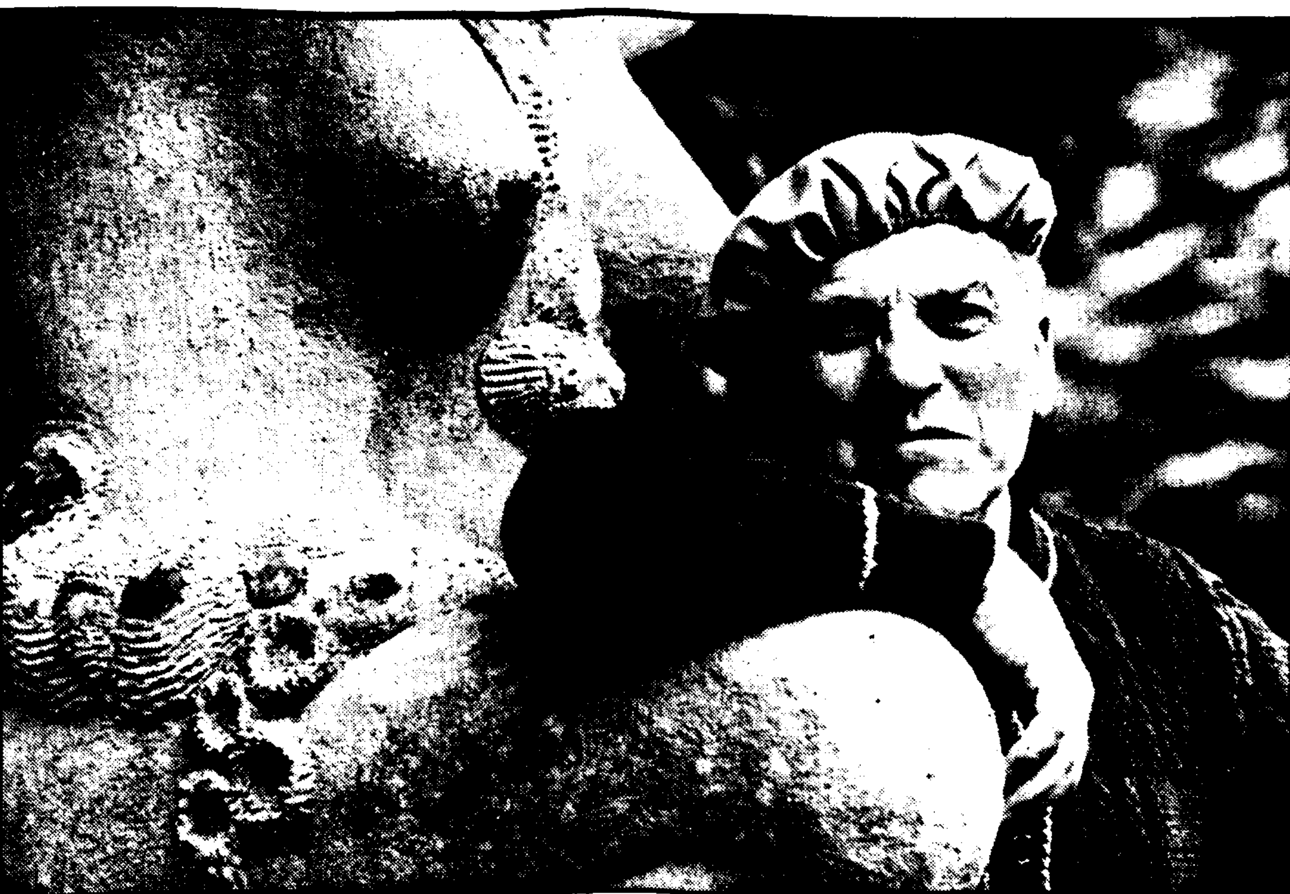
Beeldentuin met een boodschap

Je weet niet wat je ziet, wanneer je grote tuin van Mathieu Strijthagen (71) aan de Kaalheidersteenweg in Kerkrade betreedt. Je valt van de ene verbazing in de andere. Want op de meest onverwachte plekken kijken de portretten in cement, de reliëfs met huiselijke en religieuze taferelen, de madonna's, de danseressen, de circus-evenwichtskunstenaars en de bewonderde vrijheidsstrijders (Winnie Mandela en Coretta King) je aan.

Ruim 30 jaar geleden voltooide Stijthagen zijn eerste sculpturen: als therapie tegen allerlei fysieke en psychische problemen. Maar eenmaal begonnen, viel het scheppingsproces geen halt meer toe te roepen. Het procédé en de techniek komen uit zijn eigen koker: een skelet van staal, waarop de voorstelling met metsel specie in fasen wordt gemodelleerd en na dompelbaden en voortdurende bedekking met natte doeken langzaam tot harding geraakt. Het geheel afgewerkt en soms van wezenlijke accenten voorzien met oude keien en vuurstenen. Het formaat is telkens verschillend: van 20 centimeter tot wel 5 meter hoog.

De beeldenroute van de gemeente Kerkrade rept in haar brochure met geen woord over Strijthagens beeldentuin, op een steenworp afstand van de St. Jozefkerk in Kaalheide. En toch zouden de ongeveer vijftig merkwaardige en nergens anders aan te treffen beelden van deze zonderlinge ex-metselaar en solist daarin niet misstaan. Hoeft allemaal niet, vindt de inrichter en schepper van deze verrassende permanente expositie, die alleen aan ingewijden (familie, vrienden, en enkele kunstkenners) bekend is.

De beelden vertonen totaal geen verwantschap met de kabouterdecoraties, die doorgaans in tuinen plegen te staan. Creëren is voor hem een heilige opdracht, die alles met impulsen van ervaringsfeiten, invallen, religieuze emoties en filosofische aftastingen van doen heeft. Strijthagen heeft aan zijn beeldentuin, die gedeeltelijk als moestuin is ingericht, genoeg. Tussen de meidoorns, essen, eikebomen, dennen en onder de imposante kastanjeboom voelt hij zich in zijn element.

● *Mathieu Strijthagen: nauwelijks een voet buiten de deur.*

DRIES LINSSEN

Al vele jaren zet Strijthagen nauwelijks meer een voet buiten de deur.

Hommage

De kroon op het werk als scheppend kunstenaar heeft Mathieu Strijthagen onlangs voor zijn kastanjeboom gezet: een vier meter groot, ruim een meter breed en ruim twee ton zwaar beeld. Hij heeft er drie jaar aan gewerkt en er waren momenten, dat hij, door ziekte geveld, twijfelde aan de voltooiing ervan. Een krantenknipsel over de in 1926 uit Rusland verdreven zangeres Galina Visnjevskaja vormde de aanleiding. Haar verbanning betekende in feite het afsnijden van haar 'roots', haar oorsprong en rechtvaardiging van haar bestaan.

De sculptuur laat een wijd geopende mond zien, waarmee de zangeres zingt, juicht en ademhaalt. Boven haar bevindt zich de hemelse ladder, waarvan ze de onderste sport met moeite kan aanraken.

Haar hele lichaam met binnenste buiten gekeerde baarmoeder aan de voorkant ('waarin de vrije natuur nu zaadjes kan leggen') en met een 2.30 meter lange en 45 cm brede haardos aan de achterkant is atletisch gespannen in de weer om een verbinding tussen aarde en hemel te bewerkstelligen.

Symboolfunctie

Strijthagen: „Iemand die goed zingt, die mooie poëzie maakt, die mooie beelden snijdt, biedt in feite echo's van de hemel! De hemelse ladder moet je als perspectief durven zien. Er zijn helaas geestelijken die ons liever op aardse wijze vleien dan ons deze stelling. Deze symboolfunctie voor te houden. Je moet de duivel uit de tent durven te lokken, je moet kleur bekennen. Daar komt het in het leven op aan!" Hij doet een poging de filosofie achter zijn sculptuur te verduidelijken: „Als de zangeres door haar kennen en kunnen met één voet de hoogste trede op het aardse podium betreden heeft en niet snel de onderste sport van de hemelse ladder vastgrijpt, dan maakt zij een gerede kans om door alle wereldse goochelarij tussen wal en schip te geraken."

De beeldentuin van Strijthagen is – voor de oprechte kunstminnaar – na telefonische afspraak te bezichtigen.

jef bonten

ander-zijds

Hardfietsen

Van Nederland als toonaangevende wielernatie is weinig meer over. Akkoord, 'we' winnen zo nu en dan nog wel ergens een etappe, de ronden van Andorra en Liechtenstein, of een kermiskoers te Jezus-Eik, maar in de belangrijke wedstrijden zitten we er naast, en niet zo'n klein beetje ook.

Die ellende tekende zich vorig jaar al af op het wereldkampioenschap in Japan, waar zegge en schrijve één vaderlandse coureur er in slaagde met succes de finish te halen. De rest stapte af, vaak al na één of slechts enkele ronden.

Toegegeven, Nijdam en Van Poppel waren in de eerste Tourweek etappewinnaars, en Breukink was vóór het nuttigen van (een) geschifte kip nog steeds favoriet voor de eindzege, maar wie een voorzichtige balans opmaakt van de belangrijkste wielermeerdaagse van dit jaar, die ziet de Nederlandse wielersport gaandeweg in een diep dal verzeilen.

Het voorjaar was al niet best, kon alleen worden verbloemd met een Amstel Gold Race-zege van Frans Maassen. En wat het hoogtepunt van het jaar had moeten worden, met drie top-tien plaatsen voor Breukink, Rooks en Theunisse in de Tour, was halverwege al uitgelopen op een gigantische mislukking.

Het mag duidelijk zijn dat de marktwaarde van renners als Theunisse en Rooks behoorlijk is gekelderd. Geen weldenkende ploegleider zal nog bedragen van tussen het halve en hele miljoen overhebben voor deze coureurs, waarbij Theunisse nog als excuus kan aanvoeren (te) lang uit competitie te zijn geweest.

En misschien is Breukink dank zij de geheimzinnige PDM-ziekte wel een afgang in de bergen bespaard gebleven en kan hij volgend jaar weer als omhooggeschreven Tourfavoriet van start gaan, zonder dat het debâcle van dit jaar hem veel geld heeft gekost.

Wat ook opviel was het onophoudelijke geklaag van de vaderlandse coureurs over allerlei ziektetjes. Het leek wel de reünie van een veldlazaret. Maassen was al vanaf de start beroerd. Theunisse had een ontstoken teen en een ontsteking aan zijn zitvlak. In de Pyreneeën fietste hij kotsend en boerend rond, evenals zijn maatje Rooks. Rob Harmeling reed met een derde bal en kon op die manier zowel als fietsende biljarter als biljartende fietser door het leven gaan. Veel last schijnt hij er niet van te hebben gehad, want op advies van een (vrouwelijke) kennis had Harmeling er een beproefd huismiddeltje bijgehaald. Corrie Siemons, de vrouw van een van de sponsors van zijn ploeg, had hem aangeraden zijn 'gevalletje', zoals de coureur het uitdrukte, in de wijnazijn te hangen. En volgens Harmeling 'helpt dat inderdaad beter dan tien doktoren met laserstralen'.

En zo waren er nog tal van andere klachten. De een had last van de airconditioning, de ander kon niet slapen zonder diezelfde airconditioning. Het eten deugde niet, de bedden waren slecht en het was vooral warm, heel warm en te warm. Op die manier kwamen de renners tot soms wonderlijke excuses voor hun falend optreden. Er wordt zelfs gefluisterd dat Steven Rooks na zijn matige tijdrit van zaterdag 13 juli verklaarde last te hebben gehad van 'uitgetrapte bochten'.

Het is bij dit alles niet toevallig, dat de vier Nederlandse profploegen, van wie er twee slechts dank zij een wild card van de organisatie aan de Tour konden meedoen – en een dergelijke geste volgend jaar ongetwijfeld kunnen vergeten – voor pakweg tweevijfde uit buitenlanders bestaan. In de bijeengeraapte Tourploeg van Panasonic figureerde zelfs maar een eenzame Nederlander temidden van een soort vreemdelingenlegioen van Belgen, Russen en Italianen. Nederlandse jonge renners breken in eigen omgeving amper meer door. Talentvolle amateurs zijn er niet of nauwelijks. En als ze er zijn dan vragen ze gigantische salarissen, die de sponsors niet wensen te betalen.

Waar Rooks is, is het vuur gedoofd, was een van de meer geslaagde grappen uit de al weer bijna voorbije Tour de France 1991. Maar misschien wordt Steven straks in Stuttgart wel wereldkampioen en beweren wij van dit alles het tegendeel. Waarschijnlijk is dat niet.

peter stiekema

DE LIMBURGSE m/v PERSONEELSGIDS

woningvereniging „hoensbroek"

De Woningvereniging "Hoensbroek" heeft 3.300 woningen en 250 diverse verhuureenheden (garages, winkels e.d.) in beheer. Het gehele bezit is gesitueerd in Hoensbroek. De organisatie bestaat uit de diensten Administratie, Bewonerszaken en Technische Dienst. Binnen de Technische Dienst vervult het Bedrijfsburo een ondersteunende taak. Op dit Bedrijfsburo is in verband met de uitbreiding van taken een nieuwe funktie ontstaan en derhalve zoeken wij een:

MEDEWERKER BEDRIJFSBURO (M/V)

Funktie-inhoud:
- maken van bestekken, tekeningen en kalkulaties
- maken van overzichten en na-kalkulaties
- beheren van een technisch dokumentatie-archief
- applicatie-beheer t.b.v. de Technische Dienst
- heeft externe kontakten m.b.t. de Technische Dienst.

Funktie-eisen:
- kennis en opleiding op MTS-bouwkunde nivo
- goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid
- kennis van geautomatiseerde besteksverwerkings- en kalkulatiesystemen
- bij voorkeur praktische ervaring op het omschreven werkgebied
- leeftijd tot circa 30 jaar.

Arbeidsvoorwaarden:
- salariëring en overige arbeidsvoorwaarden (waaronder een aantrekkelijke spaarregeling en een 36-urige werkweek) afhankelijk van leeftijd en ervaring, conform de CAO voor woningcorporaties
- inschakeling zal plaatsvinden in schaal 7 of 8 van deze CAO. Het salarisnivo bedraagt minimaal *f* 3.033,- en maximaal *f* 4.029,-.

Sollicitatie:
- schriftelijke sollicitaties kunnen tot uiterlijk 16 augustus gezonden worden aan Woningvereniging "Hoensbroek", Postbus 84, 6430 AB te Hoensbroek, t.a.v. de direkteur, dhr. J. Peeters
- voor nadere informatie omtrent deze funktie kunt U zich wenden tot dhr. G. Budie, Hoofd Technische Dienst, tel. 045-221457
- sollicitanten dienen in de omgeving van Hoensbroek te wonen of bereid te zijn daarnaar op termijn te verhuizen.

D1284

Het bestuur van de *Stichting Voortgezet en Hoger Onderwijs Maastricht* vraagt voor het onder haar beheer staande *Technisch College Maasland*

medewerker (m) huishoudelijke dienst

die tevens bereid is om lichte schoonmaakwerkzaamheden te verrichten.

Taakomvang 38 uur per week.

Salariëring geschiedt conform de regels van het rechtspositiebesluit onderwijspersoneel (bruto max. *f* 2496,-).

Sollicitaties, uitsluitend schriftelijk, aan dhr. J.M.P. Kesselaer, plv. directeur, Juliana van Stolberglaan 51, 6224 JW Maastricht, uiterlijk 22 augustus 1991.

Maasland Beveiliging vraagt voor spoedige indiensttreding:

part-time beveiligings-beambten m/v

O.a. voor mobiele surveillance

Werktijden: om het andere weekend één dienst op zaterdag en één dienst op zondag, beide diensten van 09.00 uur tot 21.00 uur of van 21.00 uur tot 09.00 uur.

O.a. voor toezicht publiek

Werktijden: om het andere weekend één dienst op zaterdag van 00.30 uur tot 03.30 uur en één dienst op zondag van 00.00 uur tot 04.00 uur.

Reacties met korte levensloop en pasfoto vóór 1 augustus 1991 te richten aan:

Maasland Beveiliging, t.a.v. de heer K.H. Westerman, Bellstraat 14, 6132 GP Sittard.

Tredegar™ FILM PRODUCTS

Tredegar Film Products B.V., gevestigd op het industrieterrein "Spekholzerheide" te Kerkrade, is een dochteronderneming van Tredegar Industries Inc. uit de Verenigde Staten.
Onze moedermaatschappij is genoteerd op de effectenbeurs van New York.
Wij ontwikkelen, produceren en verkopen hoogwaardige geperforeerde kunststof foliën.
Wij leveren onder meer toe aan industrie die consumentenproducten voor persoonlijke hygiëne op de markt brengen. Tevens worden onze foliën toegepast in de verpakkings-industrie, agrarische - en medische wereld.
Ons ondernemingsbeleid wordt gekenmerkt door sterke relaties met afnemers en leveranciers, constante verbetering en integrale kwaliteitszorg.

Ter ondersteuning van de financiële afdeling zoeken wij een

Financieel Medewerker m/v

Functie:

U bent verantwoordelijk voor het verzorgen van een correcte en betrouwbare financiële boekhouding.
Uw werkzaamheden bestaan onder meer uit:
Journaliseren, bedrijfs-economische onderzoeken, cost accounting, credit management en mede verzorgen van de maandelijkse overzichten. U rapporteert aan de controller en vervangt hem tijdens zijn afwezigheid.

Wij vragen:
- Een opleiding op minimaal MEAO-BA / MBA-niveau.
- Tenminste 2 jaar werkervaring, bij voorkeur in een industriële omgeving.
- Kennis van administratieve automatisering.
- Goede uitdrukkingsvaardigheid in het Engels.
- Analytische en communicatieve vaardigheden.

Wij bieden:
- Een goed salaris in overeenstemming met het niveau van de functie.
- CAO voor de metaalindustrie.
- Uitstekende pensioenvoorziening.
- Een aantrekkelijke studiekostenregeling.

Informatie / Sollicitatie:

Uw schriftelijke sollicitatie kunt U richten aan:
Tredegar Film Products BV,
Postbus 1959, 6460 BB Kerkrade
t.a.v. de heer H.V. Harmsen RA,
die U tevens telefonisch nadere informatie kan geven.
Telefoon 045 - 438313.

Een psychologisch onderzoek kan deel uitmaken van de selectie-procedure.
Uw gegevens worden uiteraard vertrouwelijk behandeld.

GEERLINGS B.V.

is een gestaag groeiend bedrijf in woontextiel met toonaangevende en exclusieve collecties op het gebied van interieurinkleding voor particuliere alsook zakelijke inrichtingen.

Voor ons nieuw te openen filiaal in de
Woonboulevard te Heerlen
zoeken wij dan ook een

ervaren verkoopkracht

Bent u geïnteresseerd in deze boeiende en verantwoordelijke baan, richt dan uw schriftelijke sollicitatie aan de directie
Geerlings b.v., Postbus 287,
6040 AG Roermond

D3851

De Directie Dienstplichtzaken in Kerkrade voorziet in de behoefte van de krijgsmacht aan dienstplichtig militairen. Daarbij wordt zowel rekening gehouden met de individuele belangen als met de maatschappelijke belangen. De directie is tevens verantwoordelijk voor de beleidsontwikkeling op dit terrein. Het bureau Beroepszaken, bestaande uit 7 medewerkers, behandelt alle voor beroep vatbare beslissingen, onder andere op het gebied van vrijstelling en gewetensbezwaren. Bij dit bureau is op dit moment plaats voor een ervaren HEAO'er voor de functie van

P[illegible]OOFD BUREAU BE[illegible]PSZAKEN (V/M)

TAAK

U vertegenwoordigt de minister bij de Raad van State en andere colleges, wanneer het gaat om beslissingen waartegen beroep is ingesteld. Hierbij is een belangrijk taakelement het voeren van schriftelijk verweer. Voor de afdeling Geschillen van Bestuur van de Raad van State licht u tijdens openbare behandeling de zaken in kwestie in ruime zin mondeling toe en verdedigt u zo nodig de bestreden beslissingen. Daarnaast wordt van u verwacht dat u, op basis van uw ervaring, een bijdrage levert aan de wetgeving op het gebied van dienstplichtbeleid.

GEVRAAGD

U heeft HEAO (EJ) dan wel een aantoonbaar gelijkwaardig werk- en denkniveau met betrekking tot opleiding en ervaring. De functie vereist verder ervaring in soortgelijke werkzaamheden, een uitstekende mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid, alsmede goede contactuele eigenschappen. Wie ook nog zelfstandig en accuraat kan werken, mag zich als serieuze kandidaat voor deze boeiende functie beschouwen.

GEBODEN

U kunt rekenen op een uitdagende functie waarin u zeer zelfstandig kunt werken. Bovendien brengt deze interessante baan veel verantwoordelijkheid met zich mee. Het bruto jaarsalaris bedraagt maximaal circa *f* 73.000,- inclusief 8% vakantietoeslag. Het aantal vakantiedagen is gesteld op minimaal 23 per jaar, plus 12 ADV-dagen. Daarnaast worden u uitstekende studiefaciliteiten geboden.

REACTIES

Nadere informatie omtrent deze functie kunt u inwinnen bij het hoofd bureau Beroepszaken, de heer mr. J.J.M. Hensels, (045) 46 95 06. De heer G.W. Seebrens, (045) 46 95 [illegible], kan u informeren over de selectieprocedure. Bij gelijke geschiktheid genieten leden van etnische minderheden en gehandicapten de voorkeur.

Uw sollicitatie kunt u binnen twee weken na verschijning van deze advertentie richten aan het Directoraat-Generaal Personeel, afdeling Personeelszaken, postbus 7000, 6460 NC Kerkrade.

burgerpersoneel DEFENSIE CENTRALE ORGANISATIE

---

tempo-team uitzendbureau

VAKANTIEWERK

Vakantiekrachten m/v
die in augustus of september nog minimaal 3 weken willen werken. Ben je 18 jaar of ouder, dan hebben wij leuk vakantiewerk in 2- of 3-ploegendienst voor je. Je verricht controlewerk in een schone werkomgeving en goede werksfeer. Kom even langs!
Voor informatie:
046 - 75 81 55, Mariëlle Schutgens
Geleen, Rijksweg Zuid 1a
046 - 51 42 22, Gabby Lückers
Sittard, Roermolenstraat 4

KANTOOR

Office-manager en European sales manager m/v
voor een Amerikaans bedrijf op de luchthaven in Beek. De office-manager houdt zich met name bezig met de verkoop van computer-accessoires, contacten met bestaande klanten in heel Europa onderhouden en verzorging van alle voorkomende administratieve werkzaamheden. Goede kennis van de moderne talen, ervaring in een soortgelijke commerciële functie, een rijbewijs en auto zijn vereist. Ook zoeken wij een European sales manager, die naast bovengenoemde werkzaamheden ook de acquisitie verzorgt. Het werk is door heel Europa. U hebt geen bezwaar tegen veel reizen en bent in het bezit van een rijbewijs. Minimaal 2 jaar ervaring in een soortgelijke commerciële functie is vereist.
Voor informatie: 046 - 75 49 99, Patricia Goltstein
Geleen, Rijksweg Zuid 1a

Schoolverlaters m/v
die dit jaar het MEAO-, Schoevers-, Bell College- of gelijkwaardig diploma hebben behaald. Heb je je nog niet bij ons ingeschreven? Kom dan maandag direct langs voor meer informatie. De kans is groot dat wij je aan een leuke baan kunnen helpen.
Voor informatie: 046 - 52 20 80, Mara Offermans
Sittard, Roermolenstraat 4

HORECA

Instellingskok m/v
voor een dienstverlenend bedrijf in Sittard. U werkt ter vervanging bij ziekte en vakantie op wisselende werktijden. Hebt u een LTS-horeca diploma of gelijkwaardig en minimaal 1 jaar werkervaring, neem dan snel contact op.
Voor informatie:
046 - 75 81 55, Mariëlle Schutgens
Geleen, Rijksweg Zuid 1a
046 - 51 42 22, Gabby Lückers
Sittard, Roermolenstraat 4

TECHNIEK

Bankwerkers m/v
voor diverse projecten in Nederland. Wij zoeken voor een technisch bedrijf onderhoudsbankwerkers die zelfstandig kunnen werken. Een opleiding op KMBO-/MTS-niveau is vereist. U bent bereid in diverse plaatsen te werken, waarvoor u drie lange werkdagen maakt. Bij gebleken geschiktheid biedt deze baan goede toekomstperspectieven.
Voor informatie: 046 - 75 59 70, Harry Hollanders
Geleen, Rijksweg Zuid 1a

GEMEENTE EIJSDEN

Ter gemeentesecretarie kunnen op korte termijn worden geplaatst:

A. Afdeling Middelen, bureau comptabil[iteit] en belastingen

ADMINISTRATIEF MEDEWERK(ST)ER

Taak:
- de administratie en voortgangscontrole van de ingekomen facturen;
- het afboeken van de belastingontvangsten;
- het verwerken van inkomsten en uitgaven op de computer;
- het verzorgen van typewerk/tekstverwerking;
- overige op de afdeling voorkomende werkzaamhed[en].

Functie-eisen:
- bij voorkeur MEAO-opleiding;
- interesse voor en inzicht in financieel-administratie[ve] werkzaamheden.

B. Afdeling Burgerzaken, bureau soci[ale] zaken

ADMINISTRATIEF MEDEWERK(ST)ER

Taak:
- het inbrengen van uitkeringsgegevens in de comp[uter];
- de financieel-administratieve verwerking van de A[BW] en andere bijstandsregelingen;
- het innemen van de maandelijkse inkomstenformu[lieren];
- het aanleggen van cliëntendossiers en archivering [van] de bescheiden;
- het (mede) verrichten van periodieke hercontroles [met] betrekking tot uitkeringsgerechtigden;
- het verzamelen en verwerken van statistische geg[evens];
- de huursubsidie-administratie;
- het verzorgen van typewerk/tekstverwerking.

Functie-eisen:
- bij voorkeur MEAO-opleiding (administratieve rich[ting]);
- interesse voor en inzicht in financieel-administratie[ve] werkzaamheden waarbij kandidaten met ervaring [...] met betrekking tot het bedienen van een compute[r] voorkeur genieten.

Voor beide functies geldt dat het salaris, afhankelijk [van] opleiding, leeftijd en ervaring, maximaal *f* 3.008,- [per] maand bedraagt (schaal 3).

De gebruikelijke rechtspositieregelingen zijn van toepassing.

Inlichtingen omtrent de functie genoemd onder A k[unnen] worden ingewonnen bij de heer A. Weijers, Hoofd v[an de] afdeling Middelen en voor de functie genoemd onde[r B bij] de heer T. Huijnen, Hoofd van de afdeling Burgerz[aken].

Sollicitaties binnen 10 dagen na het verschijnen v[an dit] blad te zenden aan het college van burgemeester e[n] wethouders van Eijsden, Postbus 39, 6245 ZG Eijsd[en].

Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek

Deze stichting met ruim 3200 medewerkers, beheert de volgende instellingen:
- Maaslandziekenhuis, op de lokaties Sittard en Geleen (820 bedden)
- Verpleeghuis St. Janssgeleen (205 bedden en 9 dagbehandelingsplaatsen)
- Verpleeghuis St. Odilia, Geleen (148 bedden en 12 dagbehandelingsplaatsen)
- Verpleeghuis Invia, Sittard (118 bedden en 15 dagbehandelingsplaatsen)
- Verpleeghuis St. Agnetenberg, Sittard (75 bedden en 15 dagbehandelings[plaatsen])

Ten behoeve van de verplegingsdienst Maaslandziekenhuis, lokatie Geleen, zoeken wij kontakt met belangstellenden voor de funktie van

nachthoofd (oproepkracht)

vakaturenr. RS G 09

funktie-informatie:
- draagt zorg voor een goede gang van zaken m.b.t. de tijdens de nachturen te verrichten verzorgende en verpleegkundige werkzaamheden op de toegewezen afdelingen;
- treft maatregelen m.b.t. spoedopnames, -operaties en reanimaties en assisteert op E.H.B.O.;
- heeft superviserende, instruerende, kommunikatieve, ondersteunende en uitvoerende verpleegkundige taken.

Op termijn kan de mogelijkheid tot een vast dienstverband ontstaan.

funktie-eisen:
- Verpleegkundige A of HBO-V;
- diploma I.C.;
- ruime ervaring;
- leidinggevende kapaciteiten;
- kaderopleiding (gewenst).

arbeidsvoorwaarden: Salariëring vindt plaats konform FWG-funktiegroep 50. Overige arbeidsvoorwaarden konform CAO-Ziekenhuiswezen.

inlichtingen: Mevr. M. Schiltmans, koördinerend hoofd verplegingsdienst, tel.nr. 046-783333, toestel 4256.

Alle funkties staan in principe open voor zowel mannen als vrouwen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 10 dagen richten aan:
Dienst Personeel en Organisatie
Stichting Ziekenzorg Westelijke Mijnstreek
Postbus 5500, 6130 MB Sittard

In de linker-bovenhoek van brief en enveloppe het vakaturenummer vermelden.

500 JAAR NA COLUMBUS
DEEL 2

Columbus wist tevoren dat Amerika bestond

Als een schooljongen die zijn huiswerk niet goed heeft gemaakt, zo werd hij afgewezen door de Portugese Koninklijke Commissie. Hij had de afmetingen van de aardbol drastisch gereduceerd tot ongeveer driekwart van de ware omvang. Daar moest iemand tegen het einde van de vijftiende eeuw in Lissabon niet mee aankomen. De Portugese hoofdstad was een belangrijk trefpunt voor geografen en zeevaarders die probeerden een beeld te krijgen van hoe de aarde er in werkelijkheid uitzag. Zij wisten dat de aarde rond was en zelfs dat deze aan de polen iets was afgeplat. Alleen in bepaalde kerkelijke kringen wilde men daar nog niet aan geloven.

Daar hield men het goedgelovige volk nog voor dat het op een platte schotel leefde, waar aan de onderkant de machten van de duisternis heersten. Augustinus, de kerkvader had immers al gezegd dat hij zich niet kon voorstellen dat de aarde een ronde bol was, omdat dan aan de onderzijde het water eraf zou druipen, de mensen op hun handen zouden moeten lopen en de bomen met de wortels in de lucht zouden groeien. In Lissabon wist men beter.

Pythagoras had vijfhonderd jaar voor Christus met wiskundige berekeningen aangetoond dat de aarde een bol was. Aristoteles had bij maansverduistering zijn leerlingen al op de ronde vorm van de schaduw van de aarde op de maan gewezen. Erathostenes, de bibliothecaris van het Museum van Alexandrië, had in het begin van de tweede eeuw voor Christus de straal van de aarde op een zesde na nauwkeurig weten te meten. Drie eeuwen later tekende Claudius Ptolemeus een eerste wereldkaart op basis van zijn projecties, waardoor hij zonder al te veel misvormingen de gebogen delen van de aarde op een plat vlak kon weergeven. Zijn theorieën werden pas in de vijftiende eeuw uit het Grieks in het Latijn vertaald en kregen grote belangstelling.

De zeventien delen, de 'Geographica' van de Griekse geograaf Strabo waren in de middeleeuwen heel populair als bundeling van alle kennis over de aarde tot dat moment. De 'Imago Mundi' van de Franse kardinaal Pierre d'Ailly, waarin de wereld werd beschreven zoals die door de Schepper moet zijn bedoeld, is door Columbus letterlijk stuk gelezen. En in 'De tragedies van Seneca' onderstreepte hij: „Er zal een tijd komen dat de ketenen van de Oceaan verbroken zullen worden en een groot continent tevoorschijn treedt, als een stuurman nieuwe werelden zal ontdekken en Thule (IJsland) niet langer het uiterste der aarde zal zijn."

In de kaartenmakerij en de boekwinkel waar zijn broer Bartolomeo werkte, heeft hij als nieuwsgierige autodidact alle veel gebruikte boekwerken uit die dagen kunnen inzien. Die waren van vele kanttekeningen voorzien door de specialisten van de prins, die bekend zou blijven als 'Hendrik de Zeevaarder', die zelden zee koos, maar belangrijk werk liet verrichten op geografisch en astronomisch gebied. Hij liet de beschikbare instrumenten verbeteren en het gebruik ervan liet hij beschrijven. De scheepsbouwers inspireerde hij meer aandacht de besteden aan condities voor de bemanningen op lange ontdekkingsreizen en aan de wendbaarheid en stabiliteit van de schepen ook bij zwaar weer. Hendrik duldde geen vrouwen aan zijn hof en belastte de galante jonkers uit zijn kring al op zeventienjarige leeftijd met het commando van ontdekkingstochten. Zij stelden hem zelden teleur en vestigden de roem van Portugal als de belangrijkste zeevarende natie van de toen bekende wereld.

Andere prioriteiten

De opportunist Columbus kende andere prioriteiten. In zijn jeugd had hij de gehele Middellandse Zee bevaren en meermalen aangelegd in de haven van het eiland Chios, dat toen door Genua werd beheerst. Daar heerste paniek sedert de Turkse legers het oostelijke Romeinse rijk, het Christelijke Byzantium in 1453 hadden bezet. Constantinopel was gevallen. Keizer Constantijn de Elfde was gedood en zijn lijk was niet te herkennen onder de duizenden gesneuvelden. Daarmee was niet alleen een gevoelige slag aan het christendom toegebracht, ook de handel leek lamgeslagen. De routes van de specerijen, de zijde, het bont, filigrain zilver, kortom alle middeleeuwse Mongoolse handelswegen waren afgesloten. Die liepen door de Bosporus naar de Zwarte Zee en de rivier de Don, of door de Perzische Golf naar de Syrische havens.

Europeanen waren gefascineerd door de produkten uit de Oriënt, door de verleidelijke aroma's, de geheimzinnige afkomst die deed denken aan de paleizen van emirs en sultans en hun courtisanes. Zijde, ivoor, maar ook indigo, galnoot, kaneel, foelie, malabar peper, kruidnagelen, gember, saffraan en niet te vergeten edelgesteenten die nergens in Europa gevonden werden; dat alles was van grote invloed op de cultuur in het Westen op de grens van de Middeleeuwen en de Renaissance. Dat was weggevallen en Europa zocht een nieuwe weg naar al deze begeerlijkheden.

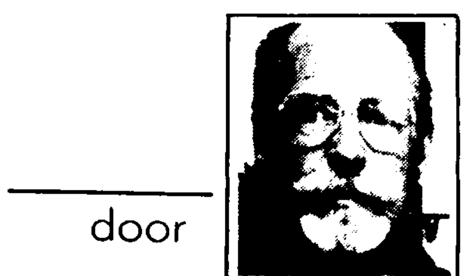
Oorspronkelijk was de belangstelling hiervoor gewekt door Marco Polo, die in 1271 met zijn vader Nicolo en zijn oom Matteo een reis vanuit Venetië naar het Verre Oosten had gemaakt die zeven en twintig jaar had geduurd. Hij reisde over Bagdad en Hormoez landinwaarts naar Cambalucaar hij de gunst won van de groot-khan Koebilai. In diens dienst bezocht hij Birma, en werd hij goeverneur van Sangui (Nanking). Pas in 1298 keerde hij terug. Venetië was bezet door de Genuezen, die hem gevangen namen. In de kerker dicteerde hij het relaas van zijn reizen. Dat boek 'Il milione', Het Boek van het Miljoen Wonderen, was een van de eerste bestsellers ter wereld; er werden meer dan honderd met de hand geschreven kopieën van gemaakt. Columbus had er een van. Op basis van dat boek en van de geschriften van de Griek Marinus van Tyrus berekende hij de afstand over land naar de Aziatische oostkust en het eiland Chipango, Japan. Hij schatte de afstand tussen Venetië en de oostkust van Japan op ruim 250 graden en dat is bijna het dubbele van de werkelijke. Daardoor dacht hij dat de kust van Japan ergens ter hoogte van West-Cuba moest liggen. Hij was een grenzeloos oportunist en materialist. Hij wilde de rijkdommen van het Vere Oosten opsporen en er een hoog percentage van voor zichzelf houden. Om dat te bereiken modelleerde hij de aarde naar eigen goeddunken.

● *Een oude afbeelding van een 'nao', een schip zoals de Santa Maria van Columbus*

Afwijkende mijl

Columbus hield er een afwijkende mening op na over de interpretatie van de algemeen aanvaarde Griekse verdeling van het aardoppervlak in 360 graden. Elke graad telt zestig minuten van een nautische mijl van 1.852 meter. Langs de evenaar is de omtrek van de aarde 40.076 kilometer. De Arabier Alfragan rekende echter met 56 2/3 mijl per graad en met mijlen van 1.973,5 meter. Columbus kende de Romeinse mijl van 1.460, of volgens anderen 1.477,5 meter. Het kwam in zijn kraam te pas om de wereld wat kleiner te maken dan die in werkelijkheid was en daarom zette hij de Arabische graad af tegen de Romeinse mijl. Dan is de aarde een kwart kleiner. Daarmee was hij een geografische ketter. Maar wel iemand, die als hem het voordeel van de twijfel werd gegund, de rijkdommen van de Oriënt betrekkelijke gemakkelijk kon bereiken.

Waarom deed hij dat? Tegen beter weten in? Er zijn waarschijnlijk twee belangrijke redenen voor. De eerste was de opvatting van zijn Florentijnse tijdgenoot Paolo Toscanelli, die in 1474 een brief

schreef aan de Portugese koning, waarbij hij een door hem getekende wereldkaart instuurde. Daarin zegt hij dat de afstand in rechte lijn vanuit de Portugese kust naar Chipango slechts drieduizend mijl kan zijn. „Het zal een reis zijn naar machtige koninkrijken, nobele steden en rijke provincieën met een overvloed aan specerijën en kostbare juwelen," zo schrijft hij. Columbus heeft die kaart gezien en hij heeft vervolgens ofwel een brief geschreven aan Toscanelli en antwoord gekregen, of hij heeft de kaart gekopieërd, gejat dus eigenlijk. Hij had die bij zich op zijn eerste reis.

Het is misschien goed in herinnering te brengen dat niemand in die tijd met enige zekerheid wist dat er zich tussen Europa en Azië het Amerikaanse continent bevond. Men kende de verhalen over de Vikingbroers Leif en Thorwald Eriksson die in het hoge Noorden hadden geprobeerd een groot massief te koloniseren. Maar daar was nooit een vervolg op gekomen. Columbus was kort na zijn aankomst in Lissabon zelf op een Portugese koopvaarder uitgevaren naar IJsland, dan toen 'Thule' werd genoemd. De legende van Sinte Brandaan en zijn medebroeders, die in een boot van koeiehuiden jaren over de zeeën had gezworven en zonderlinge comntinenten hadden gezien, was een geliefd verhaal. Inwoners van de Azoren en de Madeira-archipel hadden op hun stranden zonderlinge boomsoorten, planten, zaden en een enkele maal een kunstig bewerkte roeispaan gevonden. Alle zeevarenden en allen die uitkeken over de Atlantische Oceaan hadden het gevoel dat daar iets anders moest zijn, dan alleen maar water.

De pré-ontdekkers

Maar Columbus wist meer. De Spaanse hoogleraar aan de Universiteit van Madrid Juan Manzano-Manzano heeft de conclusies van een levenlang onderzoek vastgelegd in een lijvig boekwerk, dat hij 'Columbus en zijn geheim' heeft genoemdie de Portugese koopvaarders naar de Afrikaanse westkust namen, bracht hem op een idee, waarvoor hij later in alle bekende handschriften bewijzen vond.

De jonge ontdekkers van Hendrik de Zeevaarder konden betrekkelijk gemakkelijk langs de kust naar het Zuiden afzakken. De terugtocht was wegens de heersende winden en stromingen moeilijker. Zij moesten met een grote boog westwaarts de Oceaan op. Daardoor ontdekten zij de Kaap Verdische Eilanden en de Azoren. Die tocht bracht hen tot halverwege het Caribisch gebied en zelfs nog dichter bij de Braziliaanse oostkust. Gedurende de vijftig jaar vóór 1492 zijn er minstens vier- tot vijfduizend schepen langs die route gevaren. Als zij daarbij door een storm werden overvallen - halverwege de Atlantische Oceaan kan het goed spoken - zouden zij in slechts luttele dagen op de kusten van een van de Caribische eilanden zijn geslagen.

Juan Manzano is er absoluut zeker van dat Columbus het verhaal van een van deze 'verdwaalden', een van deze pré-ontdekkers uit de eerste hand heeft kunnen optekenen. Dat moet gebeurd zijn, toen hij kort na zijn huwelijk met Filipa de Perestrello op een eiland van de Madeira Archipel, Porto Santo, is gaan wonen, waar zijn zwager het goeverneurschap van de vader van Filipa had geërfd. Daar zou een karveel zijn binnengelopen, waarvan de bemanning was omgekomen en alleen de stuurman nog in leven was. Columbus heeft hem in zijn huis opgenomen. Die man was stervende aan een vreemde ziekte en zou hem hebben verteld van zijn schipbreuk op het Caribische eiland, dat door de inboorlingen 'Haïi' werd genoemd en later door Columbus Hispaniola. Hij zou daar geruime tijd hebben verbleven en een aantal expedities hebben ondernomen. Zijn manschappen zouden zich niet onbetuigd hebben gelaten in het contact met de willige, naakte vrouwelijke inwoners. Zij zouden ziek zijn geworden en een voor een zijn gestorven. De laatste stuurman zou zijn verzwakte krachten nog hebben kunnen gebruiken om naar Europa terug te keren. In het huis van Columbus is hij gestorven, nadat hij als dank voor de verzorging zijn geheim en alle geografische gegevens had overgedragen.

De vreemde ziekte

Pas daarna moet de ontdekker in Columbus zijn ontwaakt. Een ontdekking moet je kunnen navertellen. De vele pré-ontdekkers van het Caribisch gebied, die er volgens Juan Manzano ongetwijfeld zijn geweest, hebben dat niet gekund, omdat zij na contact met de Caribische bevolking een geheimzinnige ziekte hebben opgelopen, waarbij zij builen kregen over hun hele lichaam, hun geslachtsdeel verhardde en ging zweren. Die ziekte was in Europa tot 1493 niet bekend. Na de terugkeer van de eerste expeditie werden de eerste gevallen gesignaleerd. Tijdens de glorieuze ontvangst van Columbus door de katholieke koningen in Barcelona, werd de hofarts ermee geconfronteerd. In weinig jaren verspreidde de ziekte zich als een 'verwoestende orkaan' over Europa, schrijft Juan Manzano. Wie ermee in aanraking kwam wist niet wat hij er tegen moest doen. De Europeanen waren er uiterst vatbaar voor, terwijl de Caribische bevolking er nauwelijks last van scheen te hebben. Syfilus heeft alle pré-ontdekkers geveld en ook velen die na hen zijn gekomen.

Volgens Juan Manzano heeft Columbus zijn berekeningen over de afstanden tussen de continenten aan de verhalen van deze pré-ontdekker aangepast. Hij moest de oostkust van Azië situeren op de afstand die de onbekende stuurman hem had opgegeven. Daardoor maakte hij van de globe een legpuzzle, die voor alle wetenschappers een raadsel was. Maar Columbus wist precies waar hij heen wilde. Hij wist precies waar het land dat hij zocht lag in de onmetelijke Oceaan en hij wist hoe hij er komen moest. Een ding kon hij niet. Hij kon niet vertellen waar hij zijn gegevens op baseerde, want dan zouden velen geprobeerd hebben hem te vlug af te zijn. Dat heeft de Portugese koning Johan de Tweede trouwens gedaan, op voorstel van zijn Duitse adviseur Martin Belhain de schepen uit de Azoren in Westelijke richting vertrokken waren, kwamen zij na dertig dagen vast te zitten in het zeewier van de Bermuda Driehoek en keerde de expeditie van angst bezeten terug. Columbus wist dat hij de constante Oostpassaat uit de Canarische Eilanden moest zoeken. En die heeft hij gevonden.

Volgende aflevering: 'Ontdekker bij de gratie van de gebroeders Pinzon'

Disco

Is er leven na de disco? Volgens de Italiaanse regering wel. Maar dan moeten die discotheken om twee uur sluiten. Net als vorig jaar om deze tijd heeft men hiertoe besloten. Niet één discotheekeigenaar houdt zich er aan, maar daar gaat het even niet om. Wat telt, is de gevolgde redenatie: met het eerder sluiten van de disco's, zal een einde komen aan de slachting onder Italiaanse jongeren zoals die 's nachts plaatsvindt op de wegen die wegvoeren van de danspaleizen.

In de regio Emilia Romagna, de onbetwiste koningin van het Italiaanse nachtleven, maar ook de geboortegrond van Ferrari, Lamborghini, Bugatti en Maserati, trok men het eerst aan de bel. Een actiegroep van bezorgde moeders, de 'Mamma's Anti-Rock', riep op tot een kruistocht tegen de discotheken. Die werden verantwoordelijk gehouden voor de capriolen die hun kinderen in snelle auto's 's nachts uithalen. Hun dramatische oproep 'Laat ons onze kinderen 's ochtends levend in de armen sluiten', bleek aan te slaan.

De acties worden vooral gevoerd door moeders en dat is meer dan begrijpelijk. In het geding is namelijk het heiligste symbool van Italiaanse viriliteit: de auto. Met meer pk's, meer man, is de filosofie, zoals die overgaat van vader op zoon. Dat zoonlief, dikwijls met de auto van pappa, 's nachts tijdens races in de vangrail belandt, lijkt daarom eerder een gevolg te zijn van een cultureel bepaald gedragspatroon, dan de alcohol of de drugs, waarmee de discotheek wordt geidentificeerd.

In waarschijnlijk geen enkel ander land draait het leven zo om de auto als in Italië. Het eerste wat de achttienjarige Italiaan wil hebben, is een auto. Hij gaat er direct mee op vrouwenjacht, de traditie van de ridder op zijn paard voortzettend. Hij draait eindeloos rondjes om het dorpsplein en eenmaal zijn prooi aan boord, geeft hij plankgas om zijn man-zijn te tonen. Als beiden het overleven, wordt aan het einde van de avond nog de liefde bedreven, want de auto dient vooral ook daarvoor.

De verkeersveiligheid wordt in Italië bedreigd door bloedstollend rijgedrag, van vooral mannen, ongeacht het tijdstip en ongeacht de nabijheid van discotheken. Wat valt er tegen te doen? Zolang geen 'culturele revolutie' plaatsvindt, is het misschien een idee om de politie in te zetten. Men zou de snelheid of het gebruik van veiligheidsgordels, waarvoor 80 procent van de Italianen een chronische allergie blijkt te hebben, kunnen controleren.

Maar van de politie valt weinig te verwachten; ze behoort zelf tot de grootste verkeersovertreders. Die jongens kunnen hun geluk niet op dat ze eindelijk in een Alfa Romeo zonder beperkingen door de stad mogen scheuren. En de ministers, de opstellers van de regels? Voor hen geldt hetzelfde. De 'geachte afgevaardigde' suist in zijn 'auto blu', geëscorteerd door drie auto's met sirene en zwaailicht, door de stad, elk stoplicht negerend.

De enige hoop lijkt het nieuwe wetboek voor verkeer, dat vorige week is gepresenteerd. Na 31 jaar(!) krijgt Italië nieuwe verkeersregels. Boetes voor te hard rijden lopen op tot 6.000(!) gulden. Een auto met grote cilinderinhoud mag zelfs niet worden bestuurd door iemand die nog geen drie jaar zijn rijbewijs heeft. Wie alles controleert, wordt er niet bijgezegd. Maar direct gevaar is er niet: het wetboek moet eerst nog door de parlementaire molen, waar het in 1993 hoopt uit te komen. Voorlopig dus nog moeilijke tijden voor de disco-branche.

Het staat allemaal in het Limburgs Dagblad.

Nog geen abonnee?

BEL GRATIS 06-022 99 11

imburgs agblad

Interessant

Weer actie tegen te snelle rijders

Vrachtschip gezonken

Aanpak agressieve honden bepleit

Zonder maatregelen over tien jaar eigen vermogen te gering

ABP: overheid draagt te weinig premie af

Bonn wil tol buitenlandse

vandaag

De duidelijke krant.

Vele mogelijkheden voor doe-het-zelver

Huis drooghouden strijd op verschillende fronten

Een zomer die wat nattigheid betreft de schade van een reeks van vorige jaren royaal aan het inhalen is, heeft ook zijn nuttige kanten. Je wordt dan weer eens met de neus op eventuele mankementen van je huis gedrukt. Zware regenbuien fungeren als een strenge controle op de waterdichtheid van bouwsels en op de werking van regenwaterafvoeren.

Lekkage via het dak, overlopende goten en dat soort narigheden kunnen voorkomen worden. Regelmatige inspectie en periodiek 'open' houden van regenafvoerpijpen zijn even noodzakelijk als het goed in de verf houden van het gevelhout. Een vol bladeren, takjes en ander vuil geraakte goot kan niet goed functioneren. De rommel spoelt naar de afvoerpijpen die, ondanks de bladvangers, verstopt raken. Hoewel de 'achteropstand' van de goot hoger is dan de voorkant, kan er dan toch water naar het dakbeschot doordringen, en in de spouw van de muur terecht komen.

Inspectie

Bij een inspectie of schoonmaakbeurt kan ook geconstateerd worden dat de goot zelf lekken vertoont. Dat doet zich vooral voor bij goten die van (hecht)hout gemaakt zijn en met bitumen bekleed. Dit spul kan na jaren, door de wisselende temperaturen, 'vergaan'. In het algemeen geldt dat goten eenmaal per jaar, in elk geval ruim vóór de winter, geïnspecteerd moeten worden, gevolgd door eventueel vereist schoonmaken en reparatie. Kapotte, of verschoven dakpannen kunnen ook oorzaak van lekkage zijn. Dus eveneens een object voor periodieke controle.

Maar lekkage is zeker niet de enige oorzaak van vochtoverlast in huis. Water komt vaak binnen ten gevolge van 'doorslag' via de gevel en door 'optrek' vanuit de grond. Van die twee is doorslaand vocht het gemakkelijkst te voorkomen. Het doet zich het meest voor bij muren die 'op de regen- en windkant', dus zuidwest liggen. Bij langdurige regenval, vooral gepaard gaande met sterke wind, zuigt het metselwerk zich vol.

Natte spouw

Nu kunnen de stenen veel absorberen zonder verdere schade aan te richten (bij droog weer zijn ze het gauw weer kwijt) maar bepaalde steensoorten zijn wat poreuzer dan andere, zodat ook de spouw zijn portie nat krijgt. Slecht voegwerk werkt daaraan nog met graagte mee! En dan hoeven er maar enkele 'vochtbruggen' in de spouw aanwezig te zijn om de vochtdoorslag in gemene plekken op het behang van de binnenmuur te zien verschijnen.

Vochtbruggen kunnen verkeerd geplaatste spouwankers of 'klodders' specie die tijdens de bouw op spouwankers vastgekoekt zijn. Het verwijderen van vochtbruggen is een heel ingrijpend karwei; er moet aan de binnen- of buitenkant een gat in de muur gehakt worden.

In de tuin

In de meeste gevallen is het mogelijk om het zonder zo'n rigoureuze ingreep op te lossen: de gevel instrijken met een siliconenpreparaat (muurcoating). Dat moet gebeuren in een droge periode, dat wil zeggen, dat de stenen voldoende uitgedroogd zijn en wanneer er voor minstens één dag geen regen te verwachten valt. 'Coating' van een buitenmuur is een karwei dat best zelf te doen is. Alvorens eraan te beginnen is het wel zaak om de voegspecie kritisch te bekijken. Krab er eens in met een puntig voorwerp; als de droge cement er makkelijk uitgekrabd kan worden is het wel beter om het hele voegwerk tot op ca. 1 cm diep uit te hakken en opnieuw in te voegen. En dat is natuurlijk wel een heel karwei; voor een gewiekste doe-het-zelver overigens eveneens uitvoerbaar.

Veel produkten

Optrekkend vocht is een heel ander hoofdstuk. De feitelijke oorzaak (vanuit de grond via fundering en het onderste deel van de muren 'capillair' omhoog komend water) kan slechts door ingrijpende bouwtechnische (en kostbare) werkzaamheden weggenomen worden. Maar je kunt in de meeste gevallen wel de gevolgen ervan buitensluiten, of minstens drastisch beperken. Daarvoor zijn speciale, verstrijkbare produkten zoals keldercoating, op éencomponent-kunstharsbasis, die aan de binnenzijde met een kwast opgebracht wordt. Mochten er in de muur die sterk aan de gevolgen van optrekkend vocht bloot staat zelfs gaten zitten waar je het water soms gewoon doorheen ziet komen, dan is daar eveneens een produkt voor.

Er bestaan overigens vele andere produkten, stuk voor stuk speciaal samengesteld voor alle vormen van vocht- en wateroverlast in huis. Een goed in het assortiment zittende dhz-zaak of bouwmarkt heeft ze in huis. Om een volledig overzicht te krijgen (en tips voor de verwerking) is het doornemen van het gratis verkrijgbare boekje 'Bison Anti-Vocht' de moeite waard. (Perfecta Chemie, Goes, 01100-31944).

Wie zelf aan de slag gaat tegen welke vorm van vochtoverlast dan ook, dient zich wel goed aan de gebruiksaanwijzingen bij de produkten te houden.

● *Campanula ephesia, een heel zeldzame zomerbloeier uit Turkije. Rechts nog een glimp van Campanula fenestrellata.*

Campanula's echte zomerbloemen

Campanula's zijn echte zomerbloemen. De lage soorten beginnen in juni te bloeien, waarna diverse andere het van hen overnemen. Dat is te zien aan de vaste planten in de tuin, de hangplant voor het raam en aan de wilde flora die je op vakantietripjes van de Nederlandse bermen tot in de Alpen te zien krijgt. Ook in de bloemenzaken zijn Campanula's, als snijbloem dus, aanwezig.

Snijd, voordat u die in het water (met snijbloemenvoedsel) zet, een schuin stukje van de steel af. Dan hebt u een flink aantal zomerdagen plezier van het perzikbladig klokje met zijn vele blauwe bloemen langs de steel of het met forse bloemen in verschillende blauwe tinten, wit en roze, getooide Mariëtteklokje. Ook het kluwenklokje, waarbij de meeste bloemen aan de top van de steel, dicht tegen elkaar aan gedrukt, in wit of violetblauw aanwezig zijn, is als snijbloem te koop.

In de latijnse naam Campanula, wat klokje betekent, hoor je het speelse getingel van de vele klokjessoorten.

In botanische tuinen zie je ze in groepen aangeplant, voorzien van een etiket. Noteer de soortnaam van die u bevallen, waar nodig ook die van de cultivar.

Grasklokje, zandblauwtje, weideklokje, rapunzel (blauw-zwart en wit), kluwenklokje en al die andere min of meer zeldzame campanula's kunt u op uw wandelingen in de vakantie met behulp van een flora vaak gemakkelijk op naam brengen. Het zijn er heel wat die tot de klokjesfamilie behoren, al lijken ze soms niet zo erg sprekend op elkaar.

Trouw komt elk jaar het karpatenklokje als 'randjesbloem' terug. Een bodembedekker die rijk bloeit en graag over een muurtje hangt. Campanula portenschlagiana is een andere zodenvormer (10 cm hoog) die snel groeit. Iets hoger (ca. 20 cm) wordt C. rotundifolia, bloeiend tot in oktober. Van C. carpatica is 'Alba', een witbloeiende cultivar; 'Isabel' is isabelkleurig. De hoger bloeiende (50 tot 100 cm) klokjesbloemen zaaien zich vaak gemakkelijk uit. U vindt ze dan ook dikwijls terug tussen de tegels van het terras.

In groepen geplant zijn het heerlijke borderplanten, die lang bloeien, of als soort elkaar in bloei opvolgen. De soort C. lactiflora uit de Kaukasus, waar ze in vochtige bossen groeit, heeft witte in plaats van blauwe bloemen. 'Loddon Anne' is roze. C. lactifolia, die 1,5 m hoog kan worden, heeft helderblauwe bloemen, maar 'Alba' is wit. Opvallend grote bloemen in trossen heeft C. medium uit Zuid-Frankrijk. Het ras 'Calycanthema' heeft zulke grote bloemen, dat men hier van 'kop en schotel' spreekt. Het ras 'Grandis' van C. persicifolia (perzikbladig klokje) levert eveneens grote bloemen. Bijzonder is in de veelheid van het klok(jes)gelui nog C. thyrsoides uit de Alpen, met zwavelgele harige bloemen.

Als kamerplant

De laatste jaren zie je de Ster van Bethlehem niet meer zo veel als in grootmoeders tijd. Jammer is dat, want ze bloeit zeker twee maanden achtereen, met een weelde aan witte bloemen. De ouderwetse plant biedt een heel 'moderne' aanblik als ze in een hoge glazen bak geplant is, zodat de bloemen als een kleine waterval neerhangen. Het is wel zaak dat de uitgebloeide bloempjes stelselmatig weggeknipt worden. Ook al kan ze in de vensterbank staan, ze vraagt veel water. Tegen de hete middagzon moet ze beschermd worden. Giet tijdens warme zomerdagen enkele malen per dag, en geef elke week wat mest. 'Mayi' geeft blauwe bloemen. Na de bloei kunt u de plant tot op 5 cm terugsnijden. Ze overwintert op een koele, lichte plek (ca. 8 graden) waar ze vochtig gehouden moet worden. In de winterperiode krijgt ze geen mest.

Designprijs voor zit-idee

Het futuristische zit-idee Pallone van ontwerper Roy de Scheemaker is onderscheiden met de Design Preis Schweiz. De Scheemaker ontwierp Pallone voor het Huis van de Toekomst in Rosmalen. Leoloux heeft het ontwerp in haar collectie opgenomen. Pallone werd in '89 tijdens de Utrechts Meubelbeurs bekroond met de jaarprijs voor het beste Nederlandse meubelontwerp. De gebruikswaarde, originaliteit en de kwalitatieve aspecten waren belangrijke criteria bij de toekenning van de designprijs aan Pallone.

„Het ontwerp staat niet op zichzelf, maar is onderdeel van een lijn van produkten. Mijn inspiratie komt uit Goldfinger, Barbarella en de strip Baardmans en Kale, zonder nostalgisch terug te blikken of kleuren en vormen te imiteren," vertelt De Scheemaker over zijn ontwerp.

„Ik wilde mensen comfortabel laten zitten, maar tegelijkertijd ook een mooie compositie maken. Ik heb geprobeerd een zwevend kussen te ontwerpen; de rugsteun is een duidelijke toevoeging. De pootjes en de steunen zijn secundair. Zo creëer je dus binnen het ontwerp je eigen problematiek, die je dan moet oplossen. Een verplaatsbaar, luchtig stoeltje dat wel goed zit. Ik denk dat het stoeltje geestig is, dat het humor heeft. Het is een menselijk object, een tegenwicht tegen de overdaad aan mechanische en elektronische snufjes."

● *Pallone, futuristisch zit-idee van Roy de Scheemaker.*

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente 23 juli 1991

De rentemarkten blijven er vrijwel rimpelloos bijliggen. Wij noteerden dan ook weer geen wijzigingen in de hypotheekrenten. Een verandering van dit rustige beeld wordt op korte termijn niet verwacht.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	rentepercentages: opgave bank	nwr bij fisc. besparing van constant 35,1%	50%
ABN	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
ABN	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
ABN	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10.20	6,28	4,19
ABN	ann. hyp.	variabel	1,50	9,60	6,56	5,08
ABN	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,60	6,56	5,08
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,50	5,75	3,77
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
AEGON	spaarhyp.	5/10 jr.	1,25	9,70	5,94	3,92
AEGON	spaarhyp.	15/20 jr.	1,25	9,70	5,94	3,92
AMRO	spaarhyp.	2 jaar	1,00	9,80	5,94	3,90
AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,90
AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	10,20	6,24	4,14
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	5 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouwf. Limb. Gem.	spaar vasth.	10 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouwf. Lim b. Gem.	spaar vasth.	15 jaar	1,00	9,40	5,69	3,73
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Bouwf. Limb. Gem.	ann. hyp.	10 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
CDK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,99	3,96
CDK-bank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,90	6,06	4,02
CDK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,40	6,42	4,97
CDK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,60	6,56	5,08
Centraal Beheer	spaar gar.h.	5/10 jr	0,25	9,70	5,86	3,87
Centraal Beheer	spaar gar.h.	15/20 jr	0,25	9,70	5,86	3.87
Centrale Volksbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,40	5,65	3,67
Centrale Volksbank	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Centrale Volksbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,20	6,28	4,87
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Direktbank	besp-dir.h.	5 jaar	1,00	9,80	5,90	3,86
Nationale Ned.	spaarhyp.	5/10 jr	1,25	9,70	5,93	3,92
Nationale Ned.	spaarhyp.	15/20 jr	1,25	9,70	5,93	3,92
NMB	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	spaarhyp.	10 jaar	1,00	9,80	5,94	3,92
NMB	ann. hyp.	1 jaar	1,50	9,50	6,49	5,03
NMB	ann. hyp.	5 jaar	1,50	9,60	6,56	5,08
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,70	5,91	3,90
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	9,90	6,05	4,01
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	9,40	6.30	4,87
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,50	6,37	4,93
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	stabiel	1,00	9,80	5,97	3,94
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	var/1 jr	1,00	9,40	6,42	4,97
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	4/5 jr	1,00	9,60	6,56	5,08
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	5 jaar	1,00	9,50	5,72	3,73
Spaarbank Limburg	spaarhyp.	7 jaar	1,00	9,60	5,80	3,79
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	1 jaar	1,00	9,10	6,21	4,82
Spaarbank Limburg	ann. hyp.	5 jaar	1,00	9,30	6,35	4,92
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar	1,00	9,50	5,74	3,76
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	5 jaar	1,00	9,40	5,69	3,72
Zwolsche Algemene	ZA-hyp plan	10 jaar	1,00	9,50	5,76	3,78

De vermelde tarieven hebben betrekking op hypotheken met gemeentegarantie.
De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de netto lasten van de hypotheek.
De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. ƒ 150.000,-.
Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden.
Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af.

Limburgs Dagblad woonpiccolo's

Voor meer informatie zie eerste piccolopagina of bel

045-719966

Voor méér resultaat

Postbus 3100, 6401 DP Heerlen, Fax 045-739364

Onr. goed te koop aangeb./gevr.

Snel en goed Uw huis verkopen? Jos Storms O.G. Past.Vonckenstr.44 Geleen 046-742550 Geen Verkoop! Geen kosten

Huizen gezocht!

Wij beloven u geen fortuinlijke winstmogelijkheden, maar verkopen sinds 1982 succesvol huizen in het gehele grensgebied tegen reële prijzen. Ons succes van meer dan 700 verkochte panden is daardoor gewaarborgd, doordat wij ons zeer aktief en met veel inzet met de verkoop van elk pand bemoeien. Als u uw huis zonder enige problemen wilt verkopen dan belt u ons op.

Immobilien van Lier-Radermacher GmbH

Tel. 09-49-2407-3017 van 9.00 tot 13.00 uur.

Krijgt uw woning wel voldoende aandacht? U ben er zeker van als u belt met

Makelaardij o.g., Taxaties, Hypotheek – Adviescentrum. Ruys de Beerenbroucklaan 28 6411 GB Heerlen Tel.: (045)715566

Vrijblijvende informatie over huis verkopen.

Graag informeren wij u geheel vrijblijvend m.b.t. de verkoop van uw woning, bungalow of landhuis. Wij vertellen u dan welke verkoopkansen u heeft, waar u allemaal rekening mee dient te houden en hoe wij een eventueel verkoop geheel voor u kunnen begeleiden. Bel meteen voor een vrijblijvend gesprek.

Makelaardij o.g., Taxaties, Hypotheek – Adviescentrum. Ruys de Beerenbroucklaan 28 6411 GB Heerlen Tel (045)715566

*** Tweeverdieners opgelet *** Bij wie u ook koopt

Nu bijzondere hypotheekmogelijkheden ook voor 2e inkomen over langere tijd. Bel tijdens kant.uren: 045-712255 na kantooruren/weekend 045-440731. Met gemeentegarantie 9,1%, tot 15 jaar rentevast.

Stienstra Hypotheekservice

Bouwkavels

In Bestemmingsplan Aldenhof te Neerbeek zijn nog enkele riante kavels te koop, opp. vanaf 360 m2 tot 960 m2. Inl. Grouwels/Daelmans, 043-254565.

VIJGEN

ONROEREND GOED · BEDRIJFSONROEREND GOED AANKOOP · VERKOOP · VERHUUR · BEMIDDELING L.W. VIJGEN · St. Franciscusweg 16 · 6417 BD Heerlen Tel. 045-711617

Heerlen

SCHANDELERBOORD 30, uitstekend onderh. halfvrijst. woonhuis, opp. 675m2. woonk. studeerk. 3/4 slpk. kunstst. ramen, geh. onderk. garage vr.pr. ƒ 269.000,- k.k. KEEKSTRAAT 47, dubb. woonhuis, opp. 450m2. Woning 1 ruime woonk. gesl. keuken aanb.keuken. badk. garage. Woning 2: woonk. gesl. witte aanb. keuk. 3/4 slpk. luxe badk. Pand is geh. onderk. v. ruimte vr.pr. ƒ 198.000,- k.k. FOSSIELENERF 436, tussengesch. woonh. met carport in jonge woonbuurt. vr.pr. ƒ 110.000,- k.k.

Landgraaf

Vrijstaand huis/garage opp. 750m2. 5 slpkmrs. vr.pr. ƒ 345.000,- k.k.

KERKRADE W.

KAALHEIDERSTEENWEG 262, ruim halfvrijst. woonh. met 3 slpkmrs. geh. onderk. met garage nu in gebruik als bar/zithoek, woonk. ca. 44m2. vr.pr. ƒ 229.000,- k.k.

Voerendaal

Halfvrijst. geren. ruim woonhuis, 4 slpkmrs. mooie tuin, garage, naast huis ligt nog een bedrijfsruimte van ca. 50m2 Geheel onderkelderd. vr.pr. ƒ 239.000,- k.k.

Valkenburg

Te koop of te huur; BROEKHEM 46. Bedrijfspand 500m2. met bovenwoning en apart appartement/verkoopruimte. Gunstige prijs op aanvraag.

Wijnandsrade

TEHEUXSTRAAT 1 en 1a: 2 nieuwbouw semi bungalows. prijs: ƒ 238.000,- / ƒ 248.000,- v.o.n. HELLEBROEKERWEG 2, excl. gerenoveerd vrijstaand woonhuis, 3 slpkmrs. L-woonk. mooie aanbouw serre, ruime garage. In dit huis is alles nieuw, teveel om op te noemen. Vraagprijs: ƒ 248.000,- k.k.

Hoensbroek:

ORANJESTRAAT 13, tussengelegen leuk huis, 3 slpkmrs vraagprijs: ƒ 115.000,- k.k.

Bunde:

Een prachtig halfvrijstaand woonhuis, geh. gerenoveerd, 3 slpkmrs. grote aanbouw achter het huis, garage 30m2, vloeren noorse lei, de moeite waard om te zien, badk./toilet wit marmer, vr.pr. ƒ 208.000,- k.k.

Vijlen

PASTORIJWEG 41, halfvrijst. goed onderh. woonh. op 350m2. grond, 3 slpkmrs. garage. vr.pr. ƒ 174.000,- k.k. MARTINUSSTR. 2, degelijk goed onderhouden vrijstaand pand op 350m2. grond, met 4 slpkmrs. ruime garage. vraagprijs: ƒ 264.000,- k.k.

Vaals

LEMIERSERBERG 14, ruim vrijstaand woonhuis met 4 slpkmrs. grote woonk. ca. 50m2, grote tuin, tot. opp. 485m2 Garage. vr.pr. ƒ 219.000,- k.k.

Maastricht

BRUSSELSE POORT/PORTHOSLAAN 85, vrijstaand woonhuis met grote woonk. ruime open vide, 2 slpkmrs. grote garage, tot opp. 340m2. vr.pr. ƒ 309.000,- k.k. TE KOOP GEVRAAGD: TE KOOP GEVRAAGD: . Vrijstaand/halfvrijstaand huis, 10/15 km. duitse grens. WIJ HEBBEN GROTE VRAAG NAAR HUIZEN. HEEFT U IETS TE K. OF TE H. BELT U ONS VRIJBLIJVEND! HUIS KOPEN OF VERKOPEN? VIJGEN VRAGEN!!! 045 - 71 16 17.

Te koop in Bingelrade

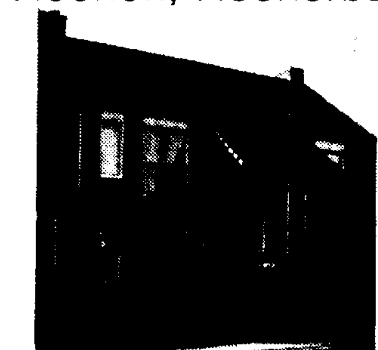
Geerstr. 35, schitterend gelegen vrijst. woonhuis met 4 slpkrs, badk., zolder, kelder, keuken, bijkeuken met c.v. ruimte, gar., tuin, stal met erf en weiland. Tot. opp. 3.082m Perceel is ook aan de achterzijde via verharde weg bereikbaar. Pr.n.o.t.k. Inl. Geerstr. 37. Tel. 04492-3597.

Hoensbroek, De Dem

Eengezinswoningen met max. ƒ 41.000,- subsidie. Woonk. ca. 32m2. incl. open keuken. Tuinberging. Parkeervoorz. op eigen terrein. 3 slaapk. resp. groot ca. 13, 10 en 7,5m. Badk. met douche. prijzen vanaf ƒ 126.997,- v.o.n. Netto maandlast vanaf ca. ƒ 558,- (rekeninghoudend met fisc. voordeel, 100% financ. en max. subsidie). 10089054

Inl.: Stienstra Makelaardij B.V. Tel. 045 - 71 22 55.

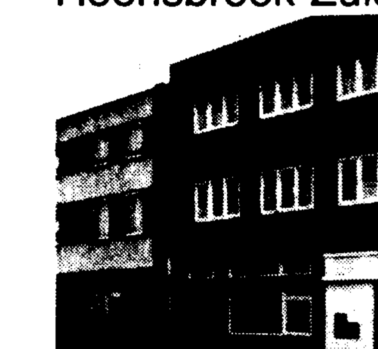
Heerlen, Heerlerbaan

Op goede locatie gel. herenhuis met tuin. Woonk. en keuken ca. 46m2. Gar./berging, 3 slpkmrs. badk. met o.a. ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar study/4e slpkmrs. bergzolder. Optimaal geïsoleerd. Dubb. begl. hardh. kozijnen. Prijs ƒ 172.500,- k.k. 5466

Inl. Stienstra Makelaardij b.v. Tel. 045 - 71 22 55.

Hoensbroek Zuid

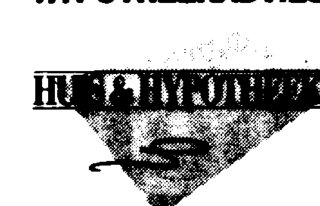
Ruime eengezinswoning met terras en tuin. Kelderruimten. Doorzonwoonk. gesl. keuken, tuink. berging, 5 slpkmrs. badk. met ligb. en 2e toilet, Geschikt voor kamerverhuur. Prijs ƒ 119.000,- k.k. 5552.

Inl. Stienstra Makelaardij b.v. Tel. 045 - 71 22 55.

Heden open huis van 13.00 tot 17.00 uur

Vrijst. boerenwoonhuis met apart kantoor, opslagruimte en tuin (perc. 783 m3). Alles in perfecte staat, veel mogelijkheden voor weinig geld. Vr.pr. ƒ 295.000,- k.k. Geen makelaarskosten, direct van eigenaar. GREVENBICHT, PEPERSTRAAT 7, 's avonds, weekends 04498-57171 overdag 046-754455.

ONAFHANKELIJK HYPOTHEEKADVIES

045-741624

Ruys de Beerenbrouckln. 28 Heerlen. Bel voor een vrijblijvende afspraak

Uw huis verkopen met behulp van de **echte makelaar**. Bel de onroerend goed lijn 046 - 750 000 ! Peters & Partners Geleen. Geen verkoop - Geen kosten

Te k. in Belgische Kempen **mooi landelijk** gelegen woonhuis, grondopp. 1½ ha. Tel. 09-3211461347.

Te koop gevraagd **Landhuis** met panoramisch uitzicht, omg. Heerlen. Tel. 045-753278.

Valkenburg

Te k. ruim halfvr. herenhuis met gr. zonn. tuin. Ind.: hal, l-vorm woonk. inp. gar. open keuk.-bijkeuk. 1e verd. badk apart toilet, 3 slpk. 2e verd. slpk. berging. Pand verkeert i.pr.st. en ligt gunstig t.o.v. openb. vervoer en centr. vr. pr ƒ 235.000,- 04406-12425

Hoensbroek

keurige tussenwoning (bwj. '88) met berging en tuin. Ind.: oa: woonk., keuken, 3 slpks. vaste trap zolder, pr. ƒ 104.000,- k.k.

Amstenrade

leuk gesitueerd halfvrijst. sfeervol gerenov. woonhuis met binnenpl. Ind.: oa. woonk. met open keuken, 2 slpks., vaste trap zolder, CV, pr. ƒ 105.000,- k.k.

Hoensbroek

winkel/woonhuis, goed gesitueerd, geh. gerenov. Ind.: oa. 120 m2 winkelruimte, aparte opgang naar ruime bovenwon., pr. ƒ 155.000,- k.k.

Brunssum

halfvrijst. herenhuis, geh. onderkelderd, met gr. tuin. Ind.: oa. woonk. met open keuken, 3 slpks. Vraagprijs ƒ 219.000,- k.k.

LIVAC bv

Akerstraat Nrd 11, Brunssum. Tel. 045-220550

Halfvrijst. woonhuis

Gelegen te HEERLERHEIDE, het pand verkeert in prachtige staat, is voor div. doeleinden te gebruiken. Ind.: Amer. keuken 4x4, woonk. 7,5x4 met tegelvloer, dubb. beglazing. 1e Verd.: 3 slpks. met parketvloer, badkamer met ligbad. 2e Verd.: zolder geheel betegeld, dak vernieuwd met glazuur-pannen. Oprit plms. 20 m lang garage en inpandige garage. Tot opp. 2 are en 39 ca. Aanvaarden in overleg. ƒ 159.000,- k.k. Tel. 045-457875.

LANDGRAAF K Doormansstr. 12. In goede staat verkerende woning met 3 slpkmrs. en grote tuin. ƒ 93.000,-k.k. Wijman & Partners 045-728671

Hoensbroek

halfvrijst. woonhuis met gar., voor- en achtertuin. Ind.: hal living, keuken met inb.app. 1e Verd.: 3 slpks., ruime badk. met w.a. 2e Verd.: zolder via vaste trap. Perc. opp. ca. 261 m2. Vaste pr. ƒ 147.500,- k.k. Tel. 045-219026.

BORN

Fraai vrijst. huis met gr. woonk., gesl.keuken, berging, kelder, w.c. met douche, badk. m. ligbad, 3 slpk. (2 met balkon) gar. en tuin. Evt. zeer spoedig te aanv. Br.o.nr. B-8650, Pb. 2610, 6401 DC Heerlen.

Te koop vrijst. ZAKENPAND te Brunssum voor div. doeleinden geschikt o.a. voor dubb. bewoning, momenteel cafe. Moet van binnen gezien worden. Pr. ƒ 225.000,- incl. inv. Tel. 045-231000 of 229594.

Centrum HULSBERG, goed onderh. halfvrijst. woonh. met zolder, gar. en gr. besl. tuin op Z. nw. dak en c.v. Kunstst. en dubb. begl. woonk. met open trap 31m2, hal, w.c. compl. inger. eetkeuken 16m2, 3 slpkmrs. douche. Aanv. eind '91, pr. ƒ 159.000,- kk 04405-2174

HEERLEN, Thorbeckestr. 36, goed onderhouden tussenwoning met 3 slpks., ƒ 98.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

HOENSBROEK, Prins Willemstraat 58a. Eengezinswoning, achterom bereikbaar, vaste trap naar zolder, ƒ 105.000,- k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671.

HEERLEN, Marconistr. 40. Eengezinswoning met tuin, 4 slpks., achterom bereikbaar, ƒ 100.000,-kk. Wijman & Partners. Tel. 045-728671

Te k. aangeb. leuk draaiende FRITURE, vele mogelijkheden. Tel. 045-271193 tot 12.00 uur.

Te k. gevr. BOUWGROND te Kerkrade of omgeving. Tel. 045-454190 na 18 u.

SCHINVELD: gel. in het centrum bedrijfspand met bovenwon. Momenteel in gebruik als friture, andere bestemming is mog. Ind.: friture en keuk. Won.: woonk. met open keuken, 3 slpkmrs. bet. badk. met zitb. en v.w. vliezotrap n. zolder waar zich nog 2 slpkmrs. bevinden. Vr.pr. ƒ 179.000,- k.k. Mak. kant. Louis Janssen b.v. 046-335840.

HEERLEN, nabij centrum gelegen interessant beleggingspand. Momenteel ged. verhuurd. Pand biedt diverse mogelijkheden. Prijs op aanvraag. Mak. kantoor Louis Janssen b.v. 046-335840.

Vrijst. WOONHUIS met magazijn en achtergelegen huisweide. Holset 70, Vaals. Tel. 04458-2098.

OIRSBEEK/Grachtstr. 32. Halfvrijst. ruim woonh. op 500 m2 perceel met grote aangel. tuin en gr. garage. Ind.: woonk., keuken, hal, (alles travertin-vl.) geh. onderkeld. Alles hardhout, dubbel glas, 3 slpks., badk. douche en 2e toilet, zolder. Perf. onderh. pand, ƒ 179.000,- k.k. 046-742550, Jos Storms o.g. Geleen.

LINNE, te k. schakelwoning met tuin en garage, rustig gelegen op woonerf. Ind. betegelde hal met garderobe-nis, toilet, woonk., betegelde open keuken en bijkeuken/hobbyr. met muurkasten. 1e verd.: 3 slpkmr, hobbyr., badk. met bad, douche en 2e toilet. Zolder via vlizotrap, prijs op aanvraag. Tel. 04746-6183 bgg 04744-1573.

PUTH, Bov. Puth 83. Grote vrijst. boerenwoning met schuren, stallen, vrije achterom, gesloten binnenpl., 5 slaapk. Geleg. in oude dorpskern op 4.800 m2 perceel. Vr.pr. ƒ 269.000,- K.k. Tel. 046-742550 Jos Storms o.g. Geleen.

Halfvrijst. woonh. met garage te SCHAESBERG, woonk. met open keuken, 3 slpk., badk., zolder met v. trap, dubb. begl. met roll. Grens met tuin aan weiland. Vr.pr. ƒ 152.000,- k.k. Tel. 045-313786.

SITTARD, Groen van Prinstererstr. 23. Appartement gereed voor directe bewoning, 1e dne mnd. gratis wonen, ƒ 87.000,-k.k. Wijman & Partners. Tel. 045-728671

Te koop te Beek rustig gel. nabij centrum riant LANDHUIS, opp. ca. 800 m2, bwj. 1984. Ind.: kelder, beg.gr.; woonk., keuken, open hal, toilet. Verd.: 3 ruime slpks., badk. met 2e toilet, balkon. Ruime zolder. Dubb. gar. met zolder. Vr.pr. ƒ 439.000,- k.k. Bernhardstr. 3. Tel. 046-377587 (tussen 18.00 en 20.00 uur).

GELEEN, Merelstraat 18. Heden open huis van 13.00-17.00 uur. Perf. onderhouden woonhuis met mooie uitbouw alles rolluiken, 3 slpks, zolder, ruime woonk. 45 m2, aanbouwkeuken, boven/beneden parketvl., garage, grote berging, besloten achtertuin, voortuin. Zien is kopen! ƒ 139.500 k.k Tel. 046-742550. Jos Storms O.G. Geleen.

Gevr. in ZUID-LIMBURG woning met behoorlijk wat grond. Opknappen geen bezwaar. Tel. 040-835050.

LANDGRAAF nabij... (see above)

MAASMECHELEN (B) halfvrijst. woning te k. in land. omg. opp. 28 are. St. Antoniusstr 56; 09-32-11716075

BINGELRADE, uitst. gerenov. herenboerderij met c.v., kelders, loods en tuin. Bwj. 1856. Perc.opp ca. 1.500 m2. Ind. o.a.: kelder, sfeervolle hal, woonk. met openhaard, eetk., woon- eetkeuk bijkeuk., kantoorruimte, 5 slaapk., 2 luxe badk., zolder. Vr.pr. ƒ 298.000,-k.k. Tel. 04492-2479.

BRUNSSUM, Langeberg. Te k. woonhuis met gar. en grote tuin. Pr. ƒ 110.000,- k.k. Tel. 045-254047.

ELSLOO, Driekuilenstr. 15, vrijst. woonhuis, woonk. (50 m2) met openhaard, parketvloer en schuifpui, keuken ruime bijkeuken, grote garage, kantoor/hobbyruimte, 3 slaapk., badk. m. ligbad, 2e toilet, zolder, aangelegde zonnige tuin met vijver. Rolluiken en ged. dubbel glas. Pr. ƒ 190.000,-k.k. Mak. kant. Rob Dassen 046-375757

Patio-bungalow HEERLEN-Zd. woonk., open keuken 5,85x5.53/4.60, 2 slaapk., vr.pr. ƒ 150.000,-k.k. Tel. 045-423980.

HEERLEN, Klooster Koolhof woonhuis (premie A) met inpandige garage, kleine tuin, bwj. '84. Ind. Hal met toilet, woonk. met open keuken, 3 slpks., badk. met ligbad en 2e toilet, pr. ƒ 120.000,- k.k. (overname restant premie-A mog.) Inl. Taxateurs- en makelaarskantoor van Wersch B.V., Stationsstr. 54 Kerkrade. Tel. 045-452234.

Te koop voor snelle beslisser: riant (640 m3) goed onderh. halfvrijst. landhuis, m. mooie tuin (675 m2) te Groenstr. 63 LANDGRAAF. Het hele pand is afgewerkt met duurz. mat. van hoogw. kwaliteit, heeft zeer ruime vertrekken (incl. kelder en zolder) en véél extra's. Prijsindicatie ƒ 215.000,-. Een advertentie kan nooit weergeven wat het pand biedt. Bezichtiging na tel. afspraak 045-323426.

Bedrijfsruimte

Te huur in Kerkrade-West, ruimte geschikt voor Kantoor/praktijk. ruime parkeergelegenheid aanwezig. Info 045-410872 tussen 17.00 en 19.00 uur.

Te huur winkelpand in winkelcentrum HOENSBROEK. Opp. 175m2. Tel. 045-226176.

Bouwen/Verbouwen

DAMOISEAUX Heerlen verkoopt en verhuurt meer dan u denkt! Tel. 045-411930.

Te k. BOUWLIFT 380 V, masthoogte 7 mtr., t.e.a.b. Tel. 045-253878.

Te k. 300 m2 SIJSTEEM-PLAFOND, gedemonteerd. ƒ 5,- per m2. Tel. 045-426330.

Bouwmaterialen

KANTELDEUREN, roldeuren, sectiedeuren met of zonder afstandsbediening in 23 maten direkt leverbaar. Afstandsbediening computer gestuurd, geschikt voor alle soorten garagedeuren compl. met zender voor uw auto. Fa. Straten, Eijkskensweg 18, Geulle. 043-641044

Kanteldeuren en rolluiken bestellen? STRATEN Voerendaal bellen. Ook voor industrie. Tenelenweg 8-10. Tel. 045-750187.

BALKHOUT 63x160 mm ƒ 6,60 p.mtr. 75x200 mm ƒ 9,83 p.mtr. incl. Impreg Tuinhout b.v. In de Cramer 18, Heerlen. Tel. 045-717733. Bezorgen mogelijk.

KUNSTSTOF-ramen-deuren-serres, van fabrikant naar klant, nergens goedkoper. Tel. 045-327962; fax. nr. 045-327963.

RAAMKOZIJN hardhout, br. 160 cm, h. 180 cm, pr. ƒ 350,-. Tel. 045-319830, van 18.00-19.00 uur.

Te k. TROTTOIRTEGELS, bestrating-stenen, ijzeren balken en deuren, grote en kleine ramen, balkhout en planken. Schoenerweg 75, Beatrixhaven Maastricht.

Te k. rollen DAKLEER, va. ƒ 10,- p.rol; Multiplex platen. J Bosstr. 15, Sittard.

POLYESTERHARS/glasvezel grondstoffen en produkten. Fa. Huyts. Tel. 045-253878

Te koop stalen REKKEN met 6 schappen 100 breed, 30 diep, 180 hoog, pr. ƒ 80,-; losse schappen 100 breed, 25 en 30 diep, ƒ 6,- per stuk. Tel. 046-337543.

Vloer- en WANDTEGELS, grote keus, lage prijzen, nu vakantieaanbiedingen met 20% korting. Tegelhandel Janssen en van Dorst. De Hut 7, Gulpen. 04450-1970.

Te huur van particulier BOUWLIFT, bouwkeet, betonmolen, draai-stutten, ect. Tel. 045-316886/320381.

Te huur gevraagd

Met SPOED woonruimte te huur gevr. plm. 10 km van Heerlen, 2-3 slaapk., max. ƒ 900,- p.mnd. Tel. 043-251696, van maand. t/m vrijd. 10.00-13.00 uur.

Te huur gevr. WOONHUIS omg. Simpelveld/Bocholtz liefst met tuin. Huurprijs tot ƒ 750,-. Tel. 045-443601 na 17 uur.

2-Kamer APPARTEMENT gezocht met keuken en douche in Vaals of Kerkrade. Tel. 046-518017.

BAUERNHOF, bauernhaus oder haus met garten bis 800,- DM zur Mietegesucht. Tel. 0949-2431-75753

Nette werkende vrouw met dochtertje vraagt WOONRUIMTE te huur, liefst met tuin, min. 2 slpkms., omg. oostelijk mijnstr. Br.o.nr. B-8618 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Gemeubileerde WONING of appartement (met wasm. en telef.) v.a. 1 sept. voor plm. 4 mnd. Tel. 05190-98044.

Gezocht: STALLING voor klassieke auto. Tel. 045-273641, na 19.00 uur.

Te huur gevr. kleine WONING in landel. omgev. in Zuid-Limburg, evt. ruilen met woning in Amsterdam. Br.o.nr. B-8638, L.D., Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur gevr. omgev. Kerkrade, EENGEZINSWONING met tuin, 3 slpks., badk. met ligbad. Tel. 045-445211.

Arts zoekt zo spoedig mogelijk WOONRUIMTE in Heerlen, Maastricht of omgeving. Tel. 033-615653.

Te h. gevr. WOONRUIMTE, huur tot ƒ 1.250,- p. mnd. Tel. 08308-21373.

Werkende jongeman zoekt WOONRUIMTE in Heerlen e.o., max. ƒ 500,-. Tel. 04920-37160.

Jongeman zoekt WOONRUIMTE omgev. Heerlen. Br.o. nr. B-8670, L.D. Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

SCHINNEN

Uw droomwens kan nu eindelijk in vervulling gaan in deze traditioneel geb. halfvrijst. semi-bungalow met alle voorzieningen op de beg. grond. Perfect onderh. is te weinig gezegd. Materiaalkeuze 1e klasse! Optimale isol. Inh. 500 m3. Zonnige tuin. Uitst. locatie. Bwj.: '87!!! Uiteraard c.v. en garage. Overige geg. op aanvr. Koopprijs ƒ 295.000,-.

N.M.W. Quaden & Zn. Makelaardij onr. goed Gelrestraat 4 Munstergeleen 046-519644 lid NVM

Onroerend goed te huur aangeboden

Te huur in Brunssum Aan het Lindeplein 16 **Winkelruimte** Opp. 200 m2, zeer goede ligging met ruime parkeergelegenheid. Inl. 045-253202.

Te huur **Kantoorruimte 1000 m2** centrum Heerlen, hoek Emmastraat, Gasthuisstraat **Vr.pr. ƒ 80,- p.m2** Minimum huurkontrakt 1½ jaar, 6 parkeerplaatsen, 6 pers. lift enz. Inlichtingen: Groenendyk Beheer Postbus 2720, 6401 DE, Heerlen. Fax 045-718158 Tel. 045-728383 of 045-711998

Te h. Geleen kl. APPARTEMENT, 1 of 2-pers. Netto ƒ 600,- p.mnd. 046-742575.

Compl. inger. WONING met gar., ƒ 1.500,- p. mnd. excl. v. max. 1 jr. 045-214301.

ZAKENPAND te huur in Eygelshoven, 100 m2 ook als bureau-ruimte gebruiken, ƒ 590,- per maand. Immobilien, van Lier-Radermacher GmbH. Tel.09-49-2407-3017 van 09.00-13.00 uur.

Direkt te aanvaarden uniek LANDHUIS, grote living, 3 slpks., badk., kleine tuin, groot zonneterras, prachtig uitzicht, te Epen. Pr. ƒ 1.750,- p.mnd. Tel. 04408-2437 of 04455-1656.

BEDRIJFSRUIMTE te huur 60 of 76 m2, Pr.Hendrikln., Brunssum. 045-253446.

Te h. per 1 aug. a.s. 1-pers. app. best. uit zit/ slaapk., badk. met toilet, hal, huur ƒ 500,- p.mnd. incl. water, licht en c.v. Naast rest. Lotus, Kampstr. 17, SCHAESBERG. Tel. 045-325192.

Te h. KANTOORRUIMTE plm. 80 m2 op bovenverdieping, langs doorgaansweg in Voerendaal. Inl. 045-753027/045-219980.

Te h. app. centr. KERKRADE, woonk., keuken 2 slpks. luxe badk., c.v., huur ƒ 850,- excl. vw. 045-452104.

In en om de tuin

Tuinmaterialen. Terras- en opritegels, cobbelstonens tuinmeubelen, exclusieve parasols enz.

Arnold Oprey. HEERLEN, HEERLERBAAN 275 MAASTRICHT, BEATRIXHAVEN. Tijdens bouwvak-vakantie open.

NERGENS GOEDKOPER PRIJSGARANTIE

Tuinhuis STOCKHOLM • 3.00 x 2.50 m • 28 cm. dik • Gratis thuis bezorgd

van ƒ 2825,- NU 2495,-

Wanneer u dit tuinhuis binnen 30 dagen ergens anders voordeliger kunt kopen krijgt u het prijsverschil in kontanten uitbetaald of wij nemen de goederen terug.

DECOM tuinmeubelen. SITTARD Rijksweg Zuid 208

DOMPELPOMPEN voor kelders en vijvers, 7.000 liter per uur, 220 V, ƒ 225,-. Jo Knops, Rijksweg Zuid 195, Sittard. Tel. 046-512718.

Stevige TUINSCHERMEN op maat. Zware rolborders va. ƒ 20,-. Palen bijv. 50x7 doorsnede ƒ 1,60 st. Bekaert draad 81 cm. x 25 m. ƒ 83,-. Planken, balken, bielzen enz. Impreg Tuinhout bv. In de Cramer 18, Heerlen. 045-717733.

Gewolmaniseerde TUINPLANKEN en palen. Houth. Jos Kuijpers, Holstraat 43, Margraten. Tel. 04458-1982

TUINSCHOMMELS, eiken vaten. Opreij, Kruisberg 50, Meerssen. Tel. 043-643500. Open: alle namiddagen.

ZWEMBADEN, reparaties. Opreij, Kruisberg 50, Meerssen. Tel. 043-643500. Open alle namiddagen.

SIERBESTRATING, tuinmaterialen, betonwaren, Vijvermaterialen, blokhutten, tuinverlichting. Creugers, Economiestr. 46 Hoensbroek (bij station) Tel. 045-213877.

Te k. ZITMAAIER, niet gebruikt, nw.pr. ƒ 4.600,-, weg. omst. ƒ 3.500,-. Tel. 04405-2704.

Limburgs Dagblad **piccolo's** Voor meer resultaat!

HEERLEN-HOENSBROEK ƒ 275.000,- k.k. Ruim, nabij het centrum (Ringstraat) gelegen landhuis met c.v., tuin en 2 garages. Perceeloppervlakte 340 m². Woonkamer (± 50 m²), aanbouwkeuken, diverse kelders, 5 slaapkamers en badkamer.

MAASTRICHT ƒ 315.000,- k.k. Royaal, halfvrijstaand herenhuis, gelegen te Heugem (nabij Gouvernementsgebouw) met uitzicht op St. Pieter en de Maas. Woonkamer (± 50 m²), keuken, kelder, 5 slaapkamers en 2 badgelegenheden.

STEIN-URMOND ƒ 360.000,- k.k. Riant landhuis met c.v., garage en tuin (1100 m² met en zwembad en vijverpartij). Woonkamer, keuken, studeerkamer, badkamer en 5 slaapkamers.

SITTARD ƒ 450.000,- k.k. Aan de Leyenbroekerweg gelegen, karakteristiek landhuis met c.v., garage en tuin (1300 m² met zwembad). Woonkamer (± 65 m2), studeerkamer, aanbouwkeuken, kelder(-bar), 4 slaapkamers, badkamer en bergzolder.

VERKOOPPLANNEN??? Maak eerst met ons kantoor een afspraak om GEHEEL KOSTELOOS EN VRIJBLIJVEND de verkoopmogelijkheden van uw pand te bespreken

TROOST ONROEREND GOED HEERLEN. TEL. 045-717976

HUIS VERKOPEN? Uw NVM-makelaar bellen!

Dankzij het unieke NVM - uitwisselingssysteem is Uw pand bekend bij 8 NVM - makelaars in de regio Heerlen. Dit verhoogt Uw verkoopkansen aanzienlijk, zonder extra kosten.

Deze 8 NVM-makelaars werken aan de verkoop van Uw huis!

1.	Aquina	Heerlen	045-715566
2.	ABC	Heerlen	045-712040
3.	Leenaers	Heerlen	045-717237
4.	Van de Pas	Heerlen	045-741616
5.	Steens / De La Haye / Wald / Dogge	Hoensbroek	045-223434
6.	Pickee	Landgraaf	045-326767
7.	Simons	Landgraaf	045-318182
8.	Ernens	Voerendaal	045-752142

PAUL SIMONS MAKELAARDIJ B.V. ASSURANTIËN·TAXATIES HYPOTHEKEN·FINANCIËN. EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

HEERLEN: Ruim halfvrijst. woonh. met gar. annex berg. en tuin. Ind: o.a. hal, ruime woonk. met open haard, eetkeuk., 2 gr. slaapk., 1 kl. slaapk., grote badkamer en zolder (via vaste trap) met c.v., berging en 4e slaapk. Vraagpr. ƒ 188.000,- k.k.

VAESRADE-NUTH: Op goede stand gel. halfvrijst. woonh., geheel onderkeld. met o.a. garage (2 auto's), hobbyruimte, waskeld. en provisiekeld. Ind.: o.a. hal, ruime L-woonk., uitgeb. open keuken met luxe install., 3 slaapk. en badk. Pand is goed onderhouden, deels met kunstst. kozijnen, dubbel glas en rolluiken. Vraagpr. ƒ 159.000,- k.k.

045-318182

HEERLEN (nabij natuurgebied) ƒ 169.000,- k.k. Ind.: hal, toilet, woonkamer met plavuizen ca. 38 m², keuken, terras, tuin en garage. 1e verd.: 3 slaapkamers en badkamer. 2e verd.: zolder. Aanvaarding in overleg.

HEERLEN ƒ 149.000,- k.k. Halfvrijstaand woonhuis met c.v. Grondopp. 313 m². Ind.: sout.: wasen hobbykelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkamer 7.60 x 4.60 3.25, keuken wit aanbouw 3.75 x 3.62. 1e verd.: 2 slaapkamers en badkamer. 2e verd.: 1 ruime slaapkamer en zolder ruimte. Aanvaarding in overleg.

• Makelaar o.g. • Bedrijfsobjecten • Woningen • Taxaties • Hypotheken • Verzekeringen

Wie weet wat hij wil, belist om z'n eigen makelaar mee te nemen.

makelaardij ERNENS. Hoolstraat 42, Voerendaal Tel.: 045-752142. Met een NVM-makelaar koop je zonder zorgen.

TE KOOP

Gulpen, Oude Maastrichterweg. Op ca. 3100 m² perceel gelegen (zuid) vrijstaand landhuis met o.m. 5 slaapkamers, 2x badunit, living en aansl. eetgedeelte en dubbele garage. prijs ƒ 465.000,- k.k. Direct te aanv.

Valkenburg a/d Geul, Oud Valkenburgerweg. Op goede stand gelegen vrijstaand woonhuis met 3 slaapkamers, garage en aangelegde tuin. Direct te aanvaarden. Vr.pr. ƒ 285.000,- k.k.

Voerendaal, Lambrechtsstraat. Rustig gelegen op goede stand halfvrijstaand huis met 5 slaapkamers en hobbyruimte, garage en aanbouw. Prijs ƒ 248.000,- k.k. Direct te aanvaarden.

g.m.h. pröpper. Makelaardij-beëdigd taxateur o.g. lid NVM. Wehryweg 25, Valkenburg a/d Geul. Tel. 04406-15010 of 13246 zat. v. 11-13 uur.

ELSLOO-STEIN NOTARIS Mr. L.J.T.A. BECKERS TE BEEK (L.)

zal op woensdag 31 juli 1991 om 15.00 uur in café „De Dikke Stein" aan de Julianastraat 3 te Elsloo-Stein ex art. 1223 lid 2 B.W. in één zitting bij opbod en afslag in het openbaar verkopen:

Het complex Medammerweide te Elsloo, Gemeente Stein, Terhagen 1-1A, bestaande uit binnenbad, instructiebad, bijbehorende sport- en fitnessruimten, café-restaurant en woning, een en ander met ondergrond, parkeerterrein en verdere aanhorigheden, kadastraal bekend als Gemeente Elsloo sektie C nummer 3238, groot 78.80 aren.

Aanvaarding: vrij van huur- of gebruiksrechten na betaling van koopsom en kosten.
Betaling koopsom: uiterlijk 11 september 1991.
Gegadigden dienen op de veiling desgewenst van hun financiële gegoedheid te doen blijken.
Veilingvoorwaarden: op de verkoop zijn van toepassing de „Algemene Veilingvoorwaarden Onroerende Goed 1987" van de Koninklijke Notariële Broederschap, voorzover uit bijzondere voorwaarden niet anders blijkt.

Nadere inlichtingen, ook inzake bezichtiging, Notaris Mr. L.J.T.A. Beckers, Marktstraat 1 te Beek, tel. 046-379000

TOUR DE FRANCE 1991

Tussenstand t/m de etappe van vrijdag 26 juli

De ritten verreden op 6 juli en 7 juli, alsmede de ploegentijdritten tellen niet mee.

1	QUAEDVLIEG M	ACHTER DE HOVEN 17	LANDGRAAF	[illegible]
2	V D BUYS J W M	KLINGBEMDEN [illegible]	BRUNSSUM	[illegible]
3	AMKREUTZ G	GAGARINSTR 1	LANDGRAAF	[illegible]
4	V BODEGOM C	A SCHWEITZERSTR 90	BRUNSSUM	403
5	KEIJBETS M	OUDE HEIDE 14	LANDGRAAF	401
	MARTINUSSEN W M H	TIENDSTR 21	ST GEERTRUID	401
	V HOEF L S	RDR WALRAMSTR 36	BRUNSSUM	401
8	BOER P F	KOEWEG 24	LANDGRAAF	399
9	MOLLING J P W	[illegible]VENDERVELD 13	MEERSSEN	[illegible]
	RAMAEKERS J M J A	[illegible] 13	KERKRADE	[illegible]
11	MAASSEN W	[illegible] 58	BUCHTEN	[illegible]
12	V WERSCH W L J	[illegible]	KERKRADE	[illegible]
	WIJNEN A	[illegible] 41	GELEEN	[illegible]
14	REUBSAET M	[illegible]	BEEK LB	[illegible]
15	DECKER L B	[illegible]	STEVENSWEERT	[illegible]
	NAUDIN A G L	[illegible]	SITTARD	[illegible]
17	LEUNISSEN P	[illegible]	KERKRADE	[illegible]
	PUTS W J M J	[illegible]	ROOSTEREN	[illegible]
	VINCLAIR W	BURG [illegible]	SCHINVELD	[illegible]
20	GARRITZEN E	[illegible] 132	HEERLEN	[illegible]
21	SMEETS H J A	[illegible] 34	POSTERHOLT	[illegible]
22	BROUWERS J A M	[illegible]	BUCHTEN	[illegible]
	KLEYKERS J H G	BOOMGAARDSTR 15	BUCHTEN	[illegible]
	SCHIFFELERS M	BURG BOSCHSTR 28	SCHINVELD	[illegible]
	STEVENS G C F P M	[illegible]	EYSDEN	[illegible]
26	KESSELS M	APOLLOLN [illegible]	LANDGRAAF	[illegible]
	MOERLAND M M M	[illegible]	KERKRADE	[illegible]
28	FROHLICHS G H J M	[illegible]	LANDGRAAF	[illegible]
	RAMAKERS B	APOLLOLN 20	LANDGRAAF	[illegible]
	STEINS B J M	J NAENENSTR 74	WIJNANDSRADE	[illegible]
	V DRONGELEN A F M	[illegible] 44	HEERLEN	[illegible]
	VELDMANS J C	[illegible] 56	VOERENDAAL	[illegible]
33	GELISSEN L H	GULICK GELRESTR 16	HOLTUM	[illegible]
	JANSSEN L J	[illegible]	ELSLOO LB	[illegible]
	SCHMEITS P A	[illegible]	SITTARD	[illegible]
	SILVERTAND	[illegible]	LANDGRAAF	[illegible]
37	CUIPERS S J O	[illegible] 17	WIJNANDSRADE	[illegible]
	HERMANS L	[illegible]	LANDGRAAF	[illegible]
	LORENTZ-[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	LUCASSEN F	[illegible]	SCHIMMERT	[illegible]
	MAASSEN A H M	[illegible] 28	BRUNSSUM	[illegible]
	WILLEMS M L	[illegible]	SITTARD	[illegible]
43	MOULEN E	[illegible]	HEERLEN	[illegible]
	SCHKLECHTST[illegible]	[illegible]	KERKRADE	[illegible]
	SMEETS M J	[illegible]	[illegible]	[illegible]
46	DELAHAYE H B	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	HERMANS W [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	NIEUWENHUIZEN [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	NIX H J M	PAST [illegible]	[illegible]	[illegible]
	THEUNISSEN [illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
	TRIENEKENS P J M	ST REMIGIUS[illegible]	[illegible]	[illegible]
	WEIJERS H	PAST SCHEEPERSTR [illegible]	HOENSBROEK	[illegible]
53	DANIELS T	OUDE BROEKSITTERT WG [illegible]	SITTARD	[illegible]
	HENDRIX M	[illegible]STR 36	BRUNSSUM	[illegible]
	VORAGEN H L J	PALESTINASTR 97	HEERLEN	[illegible]

Tot zover de kandidaten voor een prijs uit de prijzenpot. Hieronder staan dan nog deelnemers die op de 100e, 200e, 300e, etc. plaats staan. LET WEL op die plaatsen kunnen meerdere deelnemers met dat aantal punten staan, maar we hebben er slechts één willekeurig uitgekozen.

100	SANDERS H	OP DE AKS 54	BEEK LB	373
200	V BENTHEM P H J	E HALSSTR 12	BRUNSSUM	364
300	MEERTENS M	KELMONDERSTR 59	BEEK LB	357
400	SCHLOSSER P J J	EGLANTIERHOF 24	ROERMOND	351
500	JEHAE A A L	GROENEWG 26	VYLEN	346
600	BOESTEN W H J	BROUNSLN 9	SITTARD	341
700	HAMERS J	MOSTARDSTR 25	VOERENDAAL	338
800	EMMELS M H J	POPULIERENLN 66	ONDERBEEK	335
900	PETERS J	WYNGAARDSKAMP 54	BORN	332
1000	OOEKERKEN J J E	DIRKSSTR 1	VOERENDAAL	330
1100	V OOOR A	HUISBERGERSTR 43	HEERLEN	327
1200	WINKENS P P	KOMMERSTR 10	BOCHOLTZ	325
1300	BRAEKEN M A A	GRASBROEKERWG 23	HEERLEN	322
1400	ARTS T	VONDELSTR 119	BRUNSSUM	319
1500	STARREMANS	KOOLMEESSTR 12	HEERLEN	318
1600	KEULEN J	EINDSTR 13	GELEEN	316
1700	[illegible]	[illegible]STR 3	OIRSBEEK	314
1800	[illegible]	M [illegible]STR 16	HEERLEN	312
1900	MEYERS J	WINKELWG 4	POSTERHOLT	310
2000	SAVELBERG J	HOFKENSWG 7	WITTEM	308
2100	PELZERS G	KL KOMMEL 14	MUNSTERGELEEN	306
2200	V AARNHEM C W J	EINDSTR 97	SCHINVELD	304
2300	WINKENS W	[illegible]STR 13	SITTARD	302
2400	VERSTAPPEN C J	GRATHEMERWG 10	GRATHEM	300
2500	[illegible]	[illegible]STR 3	STEIN LB	[illegible]
2600	[illegible] A	[illegible]	[illegible]	[illegible]
2700	[illegible] J C	[illegible]STR 11	[illegible]	[illegible]
2800	[illegible] G J	[illegible]SCHWG 18	[illegible]	[illegible]
2900	[illegible]	[illegible] 60	[illegible]	[illegible]
3000	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3100	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
3200	FORSTER L	HOOGSTR 133	LANDGRAAF	283
3300	MARELL [illegible] J	[illegible] STARMANSSTR 18	NUTH	281
3400	REIJNDERS D J L	PAST BROUNSSTR 22	SCHINVELD	279
3500	UBACHS J A	SLEPERSTR 6	HOENSBROEK	277
3600	V HAEN G	HUYSBONGERDWG 55	MONTFORT	275
3700	[illegible]	DR [illegible]	BRUNSSUM	[illegible]
3800	[illegible]	[illegible]	BOCHOLTZ	271
3900	[illegible]	[illegible] 22	OIRSBEEK	[illegible]
4000	[illegible] J	[illegible]	HEERLEN	[illegible]
4100	[illegible]	[illegible]	HEERLEN	[illegible]
4200	[illegible]	[illegible]	HEERLEN	[illegible]
4300	[illegible]	[illegible]	LANDGRAAF	[illegible]
4400	CRATSBORN P J H	HOOFDSTR [illegible]	MECHELEN	256
4500	VONDENHOFF [illegible]	PAST SCH[illegible]STR 33	LANDGRAAF	254
4600	JENSZ F J	GEULSTR [illegible]	HEERLEN	251
4700	HERMANS F	WASSENBERGSTR 19	SITTARD	248
4800	WESTRA [illegible]	K DOORMAN[illegible] 38	BRUNSSUM	246
4900	KREMERS P G M	ST FRANCISCUSSTR 20	URMOND	243

LIMBURGS DAGBLAD PRIJZENPOT:

[illegible] prijs [illegible]	2e prijs *f* 250,–	[illegible] prijs *f* 2[illegible],–	4e t/m 10e prijs *f* 100,–	[illegible] prijs *f* [illegible],–	[illegible] *f* [illegible],–

De prijzen worden aan de eerste vijftig deelnemers, zoals die voorkomen in de EINDSTAND, toegekend.

m/v DE LIMBURGSE PERSONEELSGIDS

GEMEENTE ONDERBANKEN

De gemeentelijke organisatie bestaat uit de afdeling burgerzaken, de afdeling grondgebiedzaken en de afdeling middelen. De afdeling burgerzaken kent drie sectoren, te weten de sector algemene zaken en welzijnszaken, de sector sociale zaken en onderwijs en de sector bevolking, burgelijke stand, militaire zaken en verkiezingen.
Wegens het vertrek van een van de medewerkers, ontstaat binnen de sector bevolking c.a. van de afdeling burgerzaken, de vacature van

all-round medewerker bevolking (m/v).

Functie informatie
Tot de taken van de medewerker behoren onder meer:
- het bijhouden van de geautomatiseerde bevolkingsadministratie;
- het leveren van een belangrijke bijdrage aan de verdere binnengemeentelijke implementatie van de G.B.A. en aan verdere toekomstige ontwikkelingen op automatiseringsgebied met betrekking tot burgerlijke stand, afgifte rijbewijzen, paspoorten etc.;
- vreemdelingenzaken;
- het (incidenteel) voltrekken van huwelijken;
- overige op de sector voorkomende werkzaamheden.

De medewerker wordt tevens belast met het vervangen van het sectorhoofd.

Functie-eisen
Voor het goed vervullen van deze functie, wordt gedacht aan een functionaris die in het bezit is van een algemene basisopleiding op M.B.O.-niveau, bijv. een afgeronde opleiding bestuursambtenaar (differentiatie burgerzaken dan wel opleiding B.B.N.) of een gelijkwaardige M.B.O-opleiding.
Het bezit van andere vakdiploma's en ervaring met geautomatiseerde gegevensbewerking strekken tot aanbeveling.
Naast goede contactuele vaardigheden en een servicegerichte instelling, dient de te benoemen functionaris te beschikken over de vaardigheid om zelfstandig en in teamverband te kunnen functioneren. In verband met een benoeming tot ambtenaar van de burgerlijke stand, is een minimum leeftijd van 23 jaar vereist. Bij gelijke bekwaamheid, wordt de voorkeur gegeven aan een vrouw.

Salariëring
Afhankelijk van de opleiding en ervaring, zal de salariëring plaatsvinden volgens niveau 5 (max ƒ 3.344,-) of niveau 6 (max. ƒ 3.509,-).

Algemeen:
Inlichtingen over deze functie kunnen worden ingewonnen bij de heer F.J.W. [illegible], hoofd sector bevolking c.a., tel. 045-278730.

Sollicitaties
Belangstellenden worden uitgenodigd hun schriftelijke sollicitatie binnen 3 weken na de verschijningsdatum van deze advertentie te zenden aan burgemeester en wethouders van Onderbanken, postbus 1090, 6450 CB Schinveld.

Huize „De Herkenberg"
GANSBAAN 15 – 6231 LM MEERSSEN

heeft vacatures voor gediplomeerde:

- **bejaarden- en/of ziekenverzorgster (v/m)**
  voor 40-60 uur nachtdienst per maand
- **bejaarden- en/of ziekenverzorgster (v/m)**
  als oproepkracht

Salariëring en overige arbeidsvoorwaarden conform de CAO-bejaardentehuizen.

Schriftelijke sollicitaties binnen 14 dagen na het verschijnen van deze advertentie, te richten aan de directie van bovengenoemd verzorgingstehuis.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de directie, tel. 043-643080.

Tekstverwerker m/v
Voor een bedrijf in Heerlen. U bent bekend met Océ-tekstverwerking en u kunt snel en secuur werken. Het is een baan voor 36 uur per week en voor ca. 4 weken.

Informatie bij Karina Maessen, tel. 045-74 00 40, Heerlen, Akerstraat 26.

De uitzend-CAO
In de CAO voor uitzendwerk zijn salaris, vakantie en sociale verzekeringen geregeld.

randstad uitzendbureau

Annakirmes
Een der interessantste volks...
in Düren

27. Juli - 4. Aug. 91

BIJZONDERE PROGRAMMA-ONDERDE...
dinsdag 14-19 uur voor het hele gezin (gereduceerde prijzen);
vrijdagavond groot vuurwerk.

Bij **CPC** is behoefte aan het uitbreiden van de verkoop afdeling, in onze zaak in Kerkrade met een

VERKOPER (M/V)

CPC Computergroothandel is een snel groeiend computerbedrijf, met een vestiging in Kerkrade en een vestiging in Zeeland (NB), dat zich mag verheugen in groeiende belangstelling van particulieren en bedrijfsleven. De aktiviteiten van CPC bestrijken het gebied van stand-alone computers tot en met netwerken. Om onze goede naam te kunnen blijven waarborgen zijn wij op korte termijn op zoek naar een verkoper voor aanvulling van onze commerciële afdeling, zodat deze afdeling haar activiteiten verder kan ontplooien, en de snelle en soepele leveringen gewaarborgd kunnen worden.

Funktieomschrijving : Het betreft hier een funktie voor 30 uur per week.. Wij willen graag in kontakt komen met representatieve en enthousiaste jonge mensen tot ca. 25 jaar met een afgeronde commerciële opleiding op middelbaar niveau. Branding is niet noodzakelijk.
Kennis van MS-DOS, en populaire software-pakketten is een must.

Arbeidsvoorwaarden : Wij bieden interessant en afwisselend werk, in een jong team medewerkers.

Sollicitaties : Kandidaten verzoeken wij binnen 10 dagen hun sollicitatie uitsluitend schriftelijk, met vermelding van leeftijd, opleiding en rijbewijs, te richten aan:
CPC Computergroothandel,
afd. Personeelszaken,
Postbus 258, 6460 AG KERKRADE

Kijkshop is een showroomwinkelketen met een breed assortiment duurzame gebruiksartikelen, o.a. op het gebied van (electrische) huishoudelijke artikelen, sieraden en horloges, gereedschap, audio, foto en film, tuinmeubilair, verlichting enz.

Voor ons filiaal in Heerlen, vragen wij voor directe indiensttreding een part-time

MAGAZIJNMEDEWERKER

die belast is met de ontvangst en uitgifte van goederen (20-38 uur per week; leeftijd 18-35 jaar).
en een part-time

COUNTERMEDEWERKSTER

voor [illegible] (max. 12 uur per week/werktijden in overleg; leeftijd 18-35 jaar).

Zij die wensen te solliciteren, kunnen zich op dinsdag 30 juli a.s. tussen 10.00 en 13.00 uur aanmelden bij de heer W. [illegible], Kijkshop, Geleenstraat 64, Heerlen.

kijkshop

"INSPIREREND AFDELINGSHOOFD DAT NAUWGEZET ONZE ORDERS BEWAAKT"

SUPERVISO... ORDER PROCESSING M/

De afdeling Physical Distribution is onderdeel van de groep Physical Distribution and Supply Planning van Medtronic. Deze afdeling zorgt voor een effectieve afhandeling van binnenkomende orders. Dat houdt in dat het door de klant gewenste produktenpakket compleet en op tijd wordt geleverd.

KLANTGERICHTE INSTELLING
Als Supervisor Orderprocessing bent u verantwoordelijk voor de totale orderafhandeling, van het moment dat de orders binnenkomen totdat ze uitgeleverd worden. Een klantgerichte instelling is daarbij van groot belang. U coördineert de werkzaamheden, maakt planningen, bewaakt de orderafloop en zorgt voor een complete rapportage. Relevante informatie geeft u door aan de betreffende afdelingen. U geeft op een stimulerende manier leiding aan een kleine, enthousiaste afdeling. Ook onder enige werkdruk houdt u het hoofd koel en verliest u niet het overzicht.

INITIATIEFRIJK EN DYNAMISCH
- U bent tussen de 25 en 40 jaar oud en hebt een opleiding op HBO-niveau, liefst in een economische, administratieve of logistieke richting.
- U hebt enkele jaren ervaring in een soortgelijke functie, dus orderverwerkingssystemen en informatie- en distributiestromen zijn voor u gesneden koek.
- Goede kennis van de Engelse en Duitse taal is een vereiste.
- U bent stressbestendig en dynamisch, en u neemt gemakkelijk zelf initiatieven.

Voor goede kandidaten zijn er bij Medtronic voldoende doorgroeimogelijkheden.

Voor meer informatie over deze functie kunt u bellen met dhr. E. Kremer, tel. 045-438585.

"VOORRAADBEHEER EN DISTRIBUTIE OP EUROPEES NIVEAU"

BUSINESS ...TERFACE MANAGER M/

Ook Business Interface Management is een onderdeel van de groep Physical Distribution and Supply Planning, met als belangrijkste doel het zo optimaal mogelijk leveren van produkten aan klanten. De Business Interface Managers functioneren als intermediair tussen de Business Units, de geografisch verspreide verkoopkantoren (binnen en buiten Europa) en de supply-kant van Medtronic. Door uitbreiding van onze aktiviteiten in Europa zijn wij op zoek naar een Business Interface Manager.

EEN SERVICEGERICHTE EN COMMERCIËLE INSTELLING
In deze afwisselende en boeiende functie bent u verantwoordelijk voor de distributie en het voorraadbeheer op Europees niveau. Samen met uw collega's zorgt u ervoor dat er een optimale service wordt verleend aan de klanten. U bespreekt elke maand het hele supplyproces, inclusief de grootte van de voorraad, met het Business Unit Management en met het management van de verkoopkantoren. Kortom: u overziet het totale supplyproces en treedt daarin ook sturend op. Bij al uw aktiviteiten staan de wensen van de klant steeds voorop. U hebt dan ook een servicegerichte en commerciële instelling. Het functioneren in een Europees team is voor u een uitdaging.

ENERGIEK EN COMMUNICATIEF
- U bent tussen de 30 en 45 jaar en hebt een opleiding op HBO-niveau.
- U hebt meerdere jaren ervaring, liefst als manager voorraadbeheer en distributie bij een produktiebedrijf.
- U maakt zich produktkennis snel eigen en weet wat er allemaal komt kijken bij het leveren van produkten.
- U bent energiek en gaat gemakkelijk met mensen om.
- U beheerst de Engelse en Duitse taal perfect.
- U bent bereid internationaal te reizen.

Als u zich in deze functie weet waar te maken zijn er bij Medtronic voldoende doorgroeimogelijkheden naar belangrijke stafffuncties.

Voor meer informatie over deze functie kunt u bellen met dhr. W. van der Linden, dir. Physical Distribution and Supply Planning, tel. 045 - 438585.

"ORGANISATORISCH TALENT DAT OOK OP DE KLEINTJES LET"

MAGAZ... NBEHEERDER M/

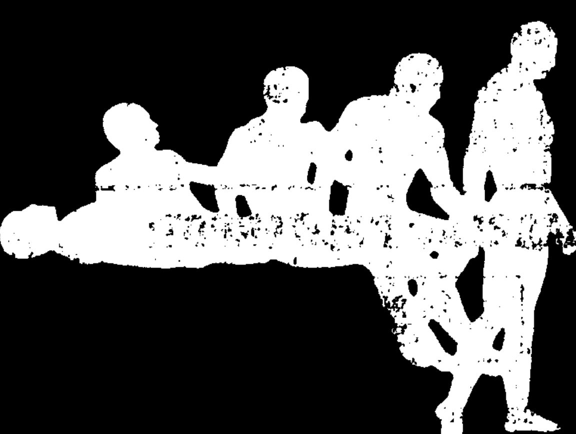
De Cardiopulmonary Division Europe van Medtronic heeft een eigen magazijn, waar eindprodukten en onderdelen daarvan worden beheerd.
Door groei van de organisatie hebben wij plaats voor een magazijnbeheerder.

ECONOMISCH VOORRAADBEHEER
Als magazijnbeheerder bent u verantwoordelijk voor de logistiek van de totale goederenstroom en het beheer van de voorraden. Een zelfstandige functie dus, waarin u al uw organisatorisch talent kwijt kunt.
Het beheren van de voorraden doet u zo economisch mogelijk. Verder zorgt u onder andere voor de planning, neemt u zelf initiatieven als het om inkoop gaat en bereidt u verzendingen voor.

DE KANDIDAAT
- U hebt een opleiding op HBO-niveau, richting logistiek of bedrijfskunde.
- U hebt enkele jaren ervaring in materiaal management of planning- of magazijnorganisatie. Ook hebt u ervaring in het uitvoerend magazijnbeheer.
- Bovendien hebt u ervaring met kleine-componentenbeheer, snel wisselende afnames, inventory management en component planning.
- U hebt kennis van exportbepalingen, u kunt omgaan met een computer en u beheerst de Engelse taal.
- U bent circa 30 jaar.

Voor meer informatie over deze functie kunt u bellen met dhr. G. Harder, tel. 045 - 438585.

GEÏNTERESSEERD?
Hebt u interesse voor een van deze functies? Stuur dan binnen 4 weken een brief naar Medtronic BV, t.a.v. dhr. J. Mesters, Afd. Personeelszaken, Wenckebachstraat 10, 6466 NC Kerkrade.

Medtronic

Nederland 1

VARA

13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.00 (TT)J.J. de Bom . Kinderprogramma. Herh.
17.30 ●●Journaal.
17.35 Streetwise. Engelse jeugdserie. Afl.7. Natasha zit in de put en verschijnt niet op het werk. Peter raakt midden in een echtelijke ruzie verzeild als hij een bos bloemen bezorgt.
18.02 Een appeltje aan de rol. Tsjechische tekenfilmserie. Afl. 1.
18.08 De tovenaar van Oz. Tekenfilmserie. Herh.
18.30 Hier is Aubrey. Tekenfilm.
18.36 Da's lachen. Drie Amerikaanse tekenfilms: De vleermuis; Macho's en Figaro.
19.00 ●●Journaal.
19.20 Lingo live. Woordspel gepresenteerd door Robert ten Brink, met de trekking van de sponsorloterij.
19.50 Lieverdjes. Amerikaanse comedyserie. Afl.5: Ouderwets. Gil en Karin willen hun kinderen laten zien wat een echte Halloween inhoudt. De kinderen denken er iets anders over.
20.13 Rondje Europa. Een bekend VARA-gezicht en een collega maken zelf opnames op hun favoriete plek in Europa.
20.41 (TT)Zeg 'ns AAA. Comedyserie. Mien Dobbelsteen weet het nu zeker: of die geldverslindende auto of zij de deur uit.... Herh.
21.13 Achter het nieuws. Actualiteitenrubriek.
21.41 Per seconde wijzer. Spelprogramma. Spelleiding: Kees Driehuis.
22.14 Het onderste uit de kan. 6-delige Engelse serie. Afl.4. De politieke carrière van Dennis komt door toedoen van Lynn steeds meer onder druk te staan.
23.04 Vietnam. 4-delige Australische miniserie. Met: Barry Otto, Veronica Lang, Nicholas Eadie e.a. Afl.4 (slot). Phil wordt uit het gevechtscommando gezet. Terug in Australië zoekt hij Laurie op. Hij is geschokt als hij merkt dat zijn verlamde vriend door Le wordt verzorgd.
00.40-00.45 ●● Journaal.

Nederland 2

AVRO

13.00 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.30 Sportpanorama. Het Melkhuisje. Open Nederlandse tenniskampioenschappen, halve finales. Presentatie: Jack van der Voorn.
17.30 ●●Journaal.
17.35 Thundercats. Tekenfilmserie.
17.58 Wildlife international. Natuurfilmserie. Afl.9: The France nobody sees.
18.23 The Notting Hillbillies en Up with people. Muziekspecial. De groep the Notting Hillbillies gevolgd tijdens een toernee door Engeland en de groep 'Up with people', gefilmd in de omgeving van het Zuiderzeemuseum in Enkhuizen.
19.30 Growing pains. Amerikaanse comedyserie met Alan Thicke e.a.. Afl.: How the west was won (1). Reporter Maggie Seaver raakt zo betrokken bij een ordeverstoring op de middelbare school, dat ze er moeillijk nog verslag van kan doen. Net voordat ze naar de school wil vertrekken, krijgt ze een telefoontje van Carol dat zij en Mike op het punt staan te worden gearresteerd.
20.00 (TT+●●)Journaal.
20.23 Bij wijze van spreken. Quiz. Presentatie: Carlo Boszhard.
20.50 Hotel New Hampshire. Amerikaanse speelfilm uit 1983 van Tony Richardson. Met: Wilford Brimley, Beau Bridges, Lisa Banes, e.a. Win Berry, een verstokte dagdromer, is getrouwd met Mary. Hij heeft haar leren kennen, toen ze beiden in een hotel werkten. Nu heeft hij een onbevredigend baantje als onderwijzer. Tegen het advies van zijn vader in besluit hij in een oude meisjesschool een hotel te beginnen. Het hotel wordt allesbehalve een succes.
22.35 Misa Luba. Heilige Mis gebaseeerd op traditionele Afrikaanse klanken, gearrangeerd door de Belgische pater Guido Haazen. Uitgevoerd in Kenia door het Muungano National Choir.
23.25-23.30 Nieuws voor doven en slechthorenden.

Nederland 3

NOS

09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
14.00 (TT)Studio sport. Tour de France: rechtstreeks verslag van de 21e etappe, samenvatting World League Volleybal en NK atletiek en open NK golf.
18.50 Nieuws voor doven en slechthorenden.
19.00 ●●Journaal.
19.15 Sesamstraat.
19.33 Studio sport. Samenvatting Tour de France en Tourjournaal.
19.54 Trekking van de lottogetallen.
19.59 De zwarte maagd. Tv-film uit 1990 van la Television Suisse Romande. Met: Pierre Banderet, Micheline Mecuyer, Michele Gleizer e.a. Regie: Jean-Jacques Lagrange.
21.38 Daniel Barenboim. Hij speelt Beethoven, pianosonate nr. 5 opus 10/1c van Beethoven.
22.00 ●●Journaal.
22.15 Studio sport. Samenvatting halve finale World league volleybal.
22.50 Angel 2. Amerikaanse speelfilm uit 1984 van Robert Vincent O'Neil. Met: Betsy Russell, Susan Tyrrell, Rory Calhoun e.a.

● *Charlon Heston in 'The mountain man'. (RTL 4 – 00.15 uur).*

RTL 4

07.00 Ochtendprogramma.
08.00 Telekids. Kinderprogramma.
12.00 Classique.
13.10 Kidnapped. Amerikaanse film uit 1971.
14.50 Survival. Engelse natuurserie.
15.40 Voyagers. Amerikaanse avonturenserie.
16.30 De Flintstones. Amerikaanse tekenfilmserie.
17.00 Weerbericht.
17.05 Moeder wat is het heet. Engelse comedyserie. (herh.).
17.30 A fine romance. Engelse comedyserie. (herh.).
18.00 Journaal.
18.10 The Bartons. Australische serie.
18.35 The Green hornet. Amerikaanse serie.
19.00 Doogie Howser M.D.. Amerikaanse tragi-comedyserie.
19.30 Journaal.
19.50 Weerbericht.
20.00 Hardball. Amerikaanse detectiveserie.
20.55 De vakantieman.
22.00 Journaal.
22.05 Best little whorehouse in Texas. Speelfilm uit 1982, geregisseerd door Colin Higgins met Dolly Parton en Burt Reynolds. Op een avond wordt een footballteam getrakteerd op een avondje vertier in het bordeel 'Chicken Ranch' in een plaatsje in Texas. Maar dat loopt danig uit de hand...
00.00 Journaal.
00.15 The mountain man. Amerikaanse film uit 1980 met Charlton Heston. Bill Tyler en zijn maat Henri zijn bergbewoners. Zij raken betrokken bij de strijd van de Indianen, die vechten tegen de blanken voor hun bestaan, en een epidemie die door deze blanken wordt overgebracht.
01.50 The monsters. Amerikaanse griezelserie.
02.15 Crazy days. Italiaanse film uit 1969, geregisseerd door Marcello Fondato met Claudia Cardinale.
04.00 Glow.
04.45 Nachtprogramma.

België/TV 1

17.50 Nieuwskrant.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl. 148.
18.05 Samson.
18.10 Hill's End. 6-delige Australische jeugdserie. Afl. 2.
18.35 Goden en helden van de Germanen. 13-delige Duitse animatieserie. Afl. 8.
18.50 De Muppets. Show met poppen en als echte gast James Coburn.
19.15 Sla je slag. Spelprogramma.
19.20 Joker- en lotto-trekking, paardenkoersen, mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
20.00 Kwislijn.
20.05 De magie van David Copperfield. Amerikaans showprogramma.
20.55 De geheimzinnige dood van Nina Chereau. Amerikaanse tv-film van Dennis Berry. De jonge Ariel Moncur, de opgesloten in een krankzinnigengesticht, wordt verdacht van de moord op het mooie meisje Nina Chereau tien jaar geleden. Haar dokter Martin Bennet, is ervan overtuigd dat Ariel niet alleen onschuldig is maar eigenlijk ook helemaal niet krankzinnig. Met: Maud Adams, Scott Renderer, Alexandra Stewart e.a.
22.30 Vakantievlinder. Toeristische informatie.
22.40 Kunst-zaken.
22.45 Vandaag en Sport. Aansl. Kwislijn.
23.10 Sport op zaterdag.
23.30 Le pénitent. Film van Jean-Pierre Bastid met Maxime Leroux, Martin Jonckheeren en Doris van Caneghem.
01.00-01.05 Coda.

België/TV 2

15.30-17.10 Sport extra. Wielrennen: Ronde van Frankrijk, rechtstreeks verslag van de 21e rit: Lugny - Macon, individuele tijdrit. Commentaar: Mark Vanlombeek en Michel Wuyts.

Duitsland 1

09.00 Ochtendprogramma.
09.03 Ein Leben wie im Traum. Reportage vanuit Alaska.
09.45 Wer rastet, der rostet. Gymnastiek.
10.00 Heute.
10.03 Auslandsjournal.
10.45 ZDF-info Gesundheit. Schmerz lass nach (1).
11.00 Heute.
11.03 Der Raub der Sabinerinnen. Klucht van Franz en Paul von Schönthan.
12.35 Umschau.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Heute.
13.05 Middagprogramma. Europamagazin.
13.30 Und jetzt kennt man keiner mehr. Reportage.
14.15 ●●Musikladen extra.
14.30 Besser essen in Deutschland. Culinaire serie.
15.00 Lia Wöhr. Herinneringen van een 80-jarige.
15.45 Erstens.
16.00 Disney Club. Kinderprogramma.
17.55 Tagesschau.
18.00 Sportschau-Telegramm.
18.10 WWF.
18.15 Sportschau.
19.00 Markt.
19.30 Graf Duckula. Tekenfilmserie. Afl.: Privatdetektiv Phillip Macklow.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 ●●Die Reise zum Regenbogen. 15 jaar Circus Roncalli.
21.45 ●●Lotto-trekking.
21.50 Tagesschau.
22.00 (TT)Das Wort zum Sonntag.
22.05 Die Lady mit dem Colt. Amerikaanse misdaadserie uit 1985 (1).
23.35 ■ Flucht ohne Ausweg. Amerikaanse speelfilm uit 1948 van Anthony Mann. De gevangen Sullivan krijgt van zijn vriendin te horen dat hij om half twaalf 's avonds uit de gevangenis moet vluchten. De vlucht is voorbereid in opdracht van de gangster Coyle.
00.50 ●●Ohne Filter. Muziekprogramma. Presentatie: Fritz Egner.
01.50 Tagesschau.
01.55 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken.

Duitsland 2

08.30 Ochtendprogramma.
09.00 Heute.
09.03 Ein Leben wie im Traum. Alaska.
09.45 Wer rastet, der rostet. Gymnastiek.
10.00 Heute.
10.03 Auslandsjournal.
10.45 ZDF-info Gesundheit. Vandaag: Schmerz lass nach (1).
11.00 Heute.
11.03 Nachbarn in Europa. Vandaag: Griekenland.
12.35 Diese Woche, weekoverzicht voor doven en slechthorenden.
12.55 Persoverzicht.
13.00 Heute.
13.05 Tao Tao. Tekenfilmserie. Afl.: Die grosse Frage der kleinen Maus.
13.30 ●●Schnür dein Bündel und komm... Muziekprogramma. Herh.
14.15 FM. Vandaag: Familie en wonen.
15.00 Garfield und seine Freunde. Tekenfilmserie. Afl.: Kein heisses Wochenende.
15.25 Atletiek. Reportage van de Duitse Kampioenschappen.
17.00 heute.
17.05 Die fliegenden Ärzte. Australische serie. Afl.: Das Wilde Kind.
17.35 Die fliegenden Ärzte. Vervolg.
18.05 Pingu. Poppenserie. Afl.: Pingu spielt Eishockey.
18.10 Länderspiegel. Aansl. Programma-overzicht.
19.00 Heute.
19.30 Die Pyramide. Woord- en beeldspel.
20.15 Das Traumschiff. Urlaubsgeschichten auf See und in Brasilien, serie.
21.45 Heute.
21.55 Das aktuelle Sport-Studio, Sportmagazine.
23.15 Ohara. Misdaadserie. Afl.: Auf der Flucht.
00.05 Heute.
00.10-01.40 (TT)Kung Fu. Die Tochter des Meisters, Chinese speelfilm uit 1983 van Sun Sha. China in de 19e eeuw. Japanse Samurais trekken door het land om zogenaamde vriendschappelijke gevechten te houden. Daarbij geldt de stilzwijgende afspraak voor de Chinese deelnemers, ze altijd te laten winnen.

Duitsland 3 West

14.00 Rückblende: Vor 30 Jahren: Borgward pleite! Documentaire over de autobandenfabriek Borgward. Herh. **14.15** West 3 aktuell. **15.00** Sport 3 extra. **17.00** Spitzbergen - Entspannung im ewigen Eis. Reportage over de militair-politieke ontspanning tussen Sowjets en Noren op Spitsbergen. **17.45** Aktuele Minute. **17.46** Antworten auf Auschwitz, portret van in London wonende Joodse concentratiekampwezen. **18.30** (TT) Die Sendung mit der Maus. Kinderprogramma. **18.58** Programma-overzicht. **19.00** Aktuelle Stunde.**19.33** Sport im Westen. **20.00** Du und Dein Tier, huisdierenmagazine. **20.30** Reise nach Kythera, ballet van Bernd Schindowsky op muziek van Debussy. Herh. **21.45** In achtzig Tagen um die Welt, 7-delige serie reisreportage waarin Michael Palin het spoor van Jules Verne's held Philias Fogg volgt. Afl. 3: Unter Seebären. **22.35** Die Insel. Duitse serie. Afl. 2: Rivalen. **23.20** Sommer-Jazz: Blues-Fest Leverkusen '91. Met: Bobby Womack and Band.**00.20** Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

15.00 Sport 3 extra. **17.00** Nimm's Dritte. **17.30** Wie denken die Welt bestimmt, 6-delige serie. Afl. 5: Schlaraffenland! Schlaraffenland?. **18.00** Wenn sich Kulturen berühren. Documentaire over de botsing tussen het christendom en traditionele culturen in Ghana. **18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Lindenstrasse. Duitse serie. Afl. : List und Tücke.**19.30** Planet Erde - Der Atlantik. Afl. 2: Lichter Ozean. **20.15** Sommerboulevard: Vater einer Tochter, blijspel van Curth Flatow. Een tandarts is als weduwnaar erg verknocht aan zijn dochter en vindt niemand goed genoeg voor haar. Zijzelf denkt daar anders over en trouwt in het geheim. Het duurt heel lang voordat vader daar overheen is. **22.00** Nieuws. **22.05** Grenzenlos. Internationale gasten in Baden-Baden. **23.35** Schmidt - Die Mitternachtsshow, amusementsprogramma.**01.35** Schlagzeilen.

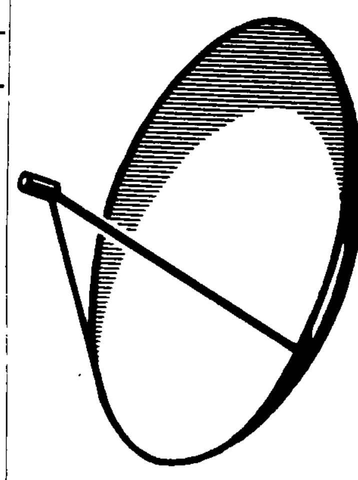
RTL Plus

06.00 Die Sieben-Millionen-Dollar-Frau. Serie. Herh.
06.45 Transformers. Sf-tekenfilmserie. Herh.
07.10 Im Land der Saurier. Serie. Afl. : Das Geisterschiff.
07.35 Lieber Onkel Bill. Serie. Afl. : Der Clown der Klasse. Herh.
08.00 Konfetti. Kinderprogramma.
09.25 Klack. Kinderspelshow
10.10 Die Jetsons. Tekenfilmserie. Herh.
10.35 Mr. T. Tekenfilmserie.
11.00 Die Spezialisten unterwegs. Serie. Afl. : Miami-Hayes. Herh.
11.50 Insiders. Serie. Afl.: Patientenjäger. Herh.
12.35 He Man. Tekenfilmserie.
13.00 Super Mario Brothers. Serie. Afl. : Baby Mario love/Koopenstein.
13.25 Teenage mutant hero turtles. Tekenfilmserie.
13.50 Autosport. Vooruitblik op Hockenheim.
14.10 Street hawk. Serie. Afl. : Tödlicher Waffenschmuggel. Herh.
15.00 Adam 12. Einsatz in L.A., serie. Afl. : Schöne Diebe.
15.25 Daktari. Serie. Afl. : Judys Rache.
16.10 Der Engel kehrt zurück. Serie. Afl. : Der Wahlkampf. Herh.
17.05 Der Preis ist heiss.
17.45 Inside Bunte.
18.15 Immer wenn er Pillen nahm. Serie. Afl. : Wer klaut denn da Juwelen?
18.45 RTL aktuell.
19.00 Anpfiff. Voetbalshow.
19.30 Houston Knights. Serie. Afl. : Rollende Gewalt. Herh.
20.15 Die Todesjagd. Amerikaanse speelfilm met Jennifer O'Neill, Robert S.Woods, Michael Parks e.a. Duitse televisiepremière.
21.55 Dall-As. Talkshow.
23.00 Beim Jodeln juckt die Lederhose. Westduitse speelfilm uit 1974.
00.30 Die liebestollen Baronessen. Westduitse speelfilm uit 1969.
01.55 Beim Jodeln juckt die Lederhose. Herh.
03.20 Zwei Schlitzohren hauen auf den Putz. Westduitse-Oostenrijkse speelfilm uit 1981.
04.30 Die Todesjagd. Amerikaanse speelfilm uit 1985. Herh.

SAT 1

07.30 Guten Morgen mit Sat.1 **08.30** High Chaparral. Serie. **09.30** Wirtschaftsforum. **10.00** Zwei irre Spassvögel. Franse filmkomedie uit 1983.**12.05** Glücksrad. **12.45** Bingo. **13.20** Hotel. Afl. Contactbureau. **14.10** ■ Ich und du, Duitse liedjesfilm uit 1953. **15.45** Angesagt. **16.15** Zapp. **16.40** Fort Boyard. Serie. **17.35** Gewinn in SAT.1 **17.40** Sat.1 Blick. aansl. Sat.1 Wetter. **17.50** Verliebt in eine Hexe. **18.15** Bingo. **18.45** SAT.1 Blick. aansl. Sat1 Wetter. **18.50** Quadriga, politiek magazine. **19.30** Glücksrad. **20.15** Schwarzwaldfahrt aus Liebeskummer. Duitse heimatfilm uit 1973. **21.45** Sat 1 Blick **21.55** Tennis, Federation Cup in Nottingham, samenvatting. **22.50** Die Profis, Engelse detectiveserie. Afl. Helden. **23.10** Der nächste Herr, dieselbe Dame, Duitse sexfilm uit 1967. **00.40** Die dressierte Frau, Duitse erotische film uit 1972. Herh. **02.10** Der nächste Herr, dieselbe Dame. Sexfilm. Herh.**03.35** Vorschau aansluitend Videotext..

België/RTBF 1

13.00 Autosport. **14.00** Cursus Nederlands. Les 1. **14.30** Cursus Engels. Les 19 en 20. **15.00** Les copains d'alors de Georges Konen, schoolherinneringen. **16.00** Tintin et le mystère de la toison d'Or, Franse speelfilm uit 1961 van Jean-Jacques Vierne. **17.35** Clip à la une. Aansl.: Noubanimé. **17.55** Génies en herbe international, spelprogramma. **18.20** Gourmandises, culinair magazine. **18.40** Télétourisme, toeristisch magazine. **19.30** Journaal. **20.05** Tour de France, 21e etappe van Lugny naar Macon. **20.10** Le jardin extraordinaire, natuurmagazine. **20.50** Honkytonk man, Amerikaanse speelfilm uit 1983 van Clint Eastwood. **22.50** Contacts, verkeerstip. **22.55** Les jardins du paroxyisme, documentaireserie over tuinen. **23.25** Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21

15.30 Tour de France, 21e etappe van Lugny naar Macon. **18.20** W Magazine, gevarieerd magazine. **19.00** La pensée et les hommes, filosofisch magazine. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** Document sur le cinéma: 6-delige documentaire over de filmindustrie in zes verschillende landen. **20.55** Arts magazine, kunstmagazine. Herh. **21.30** Laatste nieuws en weerbericht. **22.00** Film Fantastique: Les horreurs de Frankenstein, Engelse speelfilm uit 1970 van Jimmy Sangster.

TV 5

07.00 Nieuws. **07.20** Eve raconte. **07.35** Nieuws. **07.45** Corps accord, yoga. **08.00** Expedition peche. Afl.9. **08.30** Continents Francophones. **09.00** Nieuwsflits. **09.05** Bienvenue en France. **09.30** Vingt-six fois la Suisse, vandaag: Bern. **10.50** Femmes en mouvement. **11.15** Racines. interviews. **11.30** Nieuws. **11.35** Jeunes solistes. **12.35** La cuisine de Jacques Montandon. **13.00** Nieuws. **13.20** Trente millions d'amis. **14.00** Le Festival de la Chanson Francophone. **14.30** Merette, Zwitserse film uit 1981. **16.05** Nieuws. **16.15** Magnéto sports. **18.00** Génies en herbe. **18.30** Bienvenue en France. **19.00** Nieuws. **19.20** Clin d'oeil. **19.30** Nieuws. **20.00** Thalassa, maritiem magazine.**21.00** Nieuws en weerbericht. **21.35** Monsieur Abel, film van Jacques Doillon. **23.00** Nieuws. **23.15** Tour de France. **23.35** Portrait d'un écrivain. Norbert Moret, componist.

RAI UNO

07.30 Grandi mostre. **08.25** Naro. **11.25** Ciao Italia estate. **11.55** Che tempo fa. **12.00** TG1 flash. **12.05** Maratona d'estate. **13.25** Estrazioni del lotto. **13.30** Telegiornale. **13.55** TG1 tre minuti di ... **14.00** Seguendo la flotte, film. **15.50** Sabato sport. **17.25** Il sabato dello Zecchino. **18.20** Estrazioni del lotto. **18.25** Proffimamante ... non stop. **19.25** Parola e vita. **19.40** Almanacco del giorno dopo. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.40** Sapore di mare 2 - un anno dopo, film. **22.25** Alfred Hitchcock presenta. **22.45** Telegiornale. **23.05** Speciale TG1. **00.00** TG1 notte - Che tempo fa. **00.30** Racconti della luna pallida d'Agosto, film.

BBC 1

08.05 Open university. **08.30** Pinocchio, tekenfilm. **08.50** Kissyfur. Afl.: Forked tongue frog/Like father like cub. Herh. **09.15** The 8.15 from Manchester, kindermagazine.**11.52** Weerbericht. **11.55** Grandstand. Sportprogramma. **12.00** Cricket: Engeland - West-Indië vanuit Edgbaston. **14.00** Nieuws. **14.05** Tennis vanuit Nottingham. **14.40** Cricket. **14.55** Paardesport vanaf Ascot. **15.05** Afwisselend cricket. tennis en paardesport. **18.05** Nieuws en weerbericht. **18.15** Regionaal nieuws. **18.20** Stay Tooned. tekenfilmmagazine. **18.45** (TT)The Flying Doctors. Australische serie. **19.30** (TT) Roy's Raiders, comedyserie over een koeriersfirma met bromfietsen. **20.00** (TT)Les Dennis laughter show. **20.30** (TT)Columbo. Amerikaanse serie met Peter Falk. Herh. **21.40** (TT)One foot in the grave, comedyserie. Herh. **22.10** (TT)Nieuws en sport. Aansl. Weerbericht. **22.30** The Duke of Edinburg. - A Birthday Celebration, programma ter ere van de 70e verjaardag van de Duke of Edinburgh. **23.25** (TT)Casualty. serie rond de eerste hulp-afdeling van een ziekenhuis. **00.15** Paramount City. 10-delige serie. **00.55** Stick. Amerikaanse speelfilm uit 1985. **02.35** Weerbericht.

BBC 2

07.50 Open university. **16.10** Mahabharat, feuilleton in het Hindi.**16.50** The deciding factor, documentaire. Herh. **17.40** Cricket. **19.35** (TT)The shadow, 6-delige informatieve serie. **20.05** Nieuws en sport. Aansl. Weerbericht. **20.20** The Denis Mitchell Season, 5-delige serie. **21.15** Bringing it all back home, 5-delige serie. **22.10** Video diaries, 10-delige serie zelfgemaakte video's. **23.20** Cricket. **23.45** Rhythms of the world Salif Keita in concert. Herh. **00.45** Alan Clarke season. 6-delige dramaserie.

Sportnet

07.30 Sport uit Spanje. **07.45** Bowien. **09.00** Honkbal. **11.00** Autosport. **12.00** Autosport. **13.00** Truckracen. **14.00** Golf. **18.00** FIA Europees truckracen vanuit Duitsland. **19.00** VK atletiek. **20.00** Pro boksen. **22.00** Golf. **00.00** Tennis. **01.30** Boksen. **03.00** Autosport. **04.00** Autosport. **05.00-07.00** Golf.

Eurosport

09.00 Internationale motorsport. **10.00** WK Aerobics. (herh.). **11.00** Boksen. (herh.). **12.00** Tennis. **15.30** Tour de France, live. **17.00** Tennis. **18.30** Tour de France. **19.30** Internationale motorsport. **20.30** Tennis. **22.45** Tour de France. **00.00-01.00** WK Judo.

Super Channel

06.00 The mix. **12.00** The mix special. **14.50** ■ My favourite brunette, Amerikaanse speelfilm. **16.30** Honey West, misdaadserie. **17.00** Youth quake. **17.30** Hang loose. **18.00** Moto sport. **19.00** Videofashion. **19.30** Jerusalem series. **20.00** Nieuws. **20.10** ■ Showdown, Amerikaanse speelfilm. **21.30** The mix special. **22.30** The mix all night.

MTV Europe

08.00 Paul King. **11.30** US top 20 video countdown. **13.30** XPO. **14.00** Festival weekend. **17.00** Yo! raps. **18.00** Week in rock. **18.30** The big picture. **19.00** European top 20. **21.00** Partyzone. **23.30** Festival weekend. **03.00** Night videos.

CNN

07.30 Moneyline. **09.00** World business this week. **11.10** Larry King. **12.40** International correspondents. **14.10** The big story. **15.10** Health week. **15.40** Moneyweek. **16.10** Science and technology week. **16.40** Style with Elsa Klensch. **17.10** Showbiz this week. **17.30** College football preview. **18.40** Evans and Novak. **19.00** World business this week. **19.40** Newsmaker Saturday. **20.10** Healthweek. **20.40** Style with Elsa Klensch. **21.10** Your money. **21.40** International correspondents. **22.40** Futurewatch. **23.00** East meets West. **23.40** Newsmaker Saturday. **00.40** Pinnacle. **01.10** The big story. **03.10** Showbiz this week. **03.30** East meets West. **05.10** The Capital gang.

TV FILMS VIDEO

DE GEHEIMZINNIGE DOOD VAN NINA CHEREAU (VS)

BRT1 20.55 uur 95 minuten

Regie: Dennis Berry, met Maud Adams, Scott Renderer en Alexandra Stewart.

De jonge Ariel Moncur, opgesloten in een krankzinnigengesticht, wordt beschuldigd van moord op het mooie meisje Niba Chereau tien jaar geleden. Haar dokter is ervan overtuigd dat Ariel gek noch moorddadig is. Hij wil Ariels moeder opsporen om haar onschuld te kunnen aantonen. Ariel ontsnapt echter uit het gesticht. Als hij haar terugvindt, vraagt hij haar onder te duiken voor de politie. Kort daarna wordt de arts benaderd door een man die een oud boek heeft over een vrouw die ervan overtuigd is dat ze jong kan blijven door zich te baden in het bloed van een jong meisje.

HOTEL NEW HAMPSHIRE (vs-1983)

NED2 20.50 UUR 105 minuten

Regie: Tony Richardson, met Beau Bridges, Rob Lowe, Jodie Foster, Nastassia Kinski, Lisa Banes en Paul McCrane

Wim Barry, een verstokte dagdromer, is getrouwd met Mary die hij leerde kennen toen zij beiden in een hotel werkten. Zijn baan als onderwijzer vindt hij onbevredigend en hij gaat op zoek naar een betere toekomst voor zijn gezin van vijf kinderen. Tegen het advies van zijn vader in besluit hij in een oud meisjesinternaat een hotel te beginnen.

● *Burt Reynolds en Dom Deluise in 'Best Little Whorehouse in Texas' (RTL4 22.05 uur)*

BEST LITTLE WHOREHOUSE IN TEXAS (VS-1982)

RTL4 22.05 uur 115 minuten

Regie: Collin Higgins, met Burt Reynolds en Dom Deluise

Miss Mona is de eigenaresse van het vermaarde bordeel de 'Chicken Ranch' in een klein plaatsje in Texas. Het is de meeste bezochte club in de omgeving, omdat er veel plat vertier is. Miss Mona's bordeel biedt zelfs plaats aan de heimelijke vriendschap tussen haar en sheriff Ed Earl.

THE MOUNTAIN MEN (VS-1980)

RTL4 00.15 uur 95 minuten

Regie: Richard Lang, met Charlton Heston

1830. Bill Tyler is een levenslustige bergbewoner. De vraag naar beverbont neemt echter af en Bill en zijn maatje Henry moeten hun levensstijl aanpassen. Maar daar willen ze niets van weten. Ook het leven van de Indianen verandert.

LADY BLUE (VS-1985)

DLD1 22.05 uur 90 minuten

Regie: Gary Nelson, met Jamier Rose, Danny Aiello en Katy Jurado.

Katy Mahoney is een politiedetective wiens werkwijze haar chefs vaak een doorn in het oog is. Ze houdt zielsveel van haar collega Bingham, die echter op een dag door drugdealers wordt doodgeschoten. Katy besluit op eigen houtje de daders op te sporen.

radio

Radio 1

7.07 TROS Nieuwsshow (7.08 en 8.10 TROS Aktua. 7.30 Nws.). 12.05 TROS Aktua zomer (12.30 Nws. 12.55 Mededelingen t.b.v. land en tuinbouw 17.30 Nws.). 18.10 TROS Aktua. 19.04 Coulissen. 19.30 Zomerkeus. 22.04 Podium van de Nederlandse lichte muziek. 23.06 Met het oog op morgen. 0.02 Damokles. 1.02-7.00 Niemandsland.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 7.04-16.00 VARA's vrije zaterdag, met om 7.04 De opening. 9.04 De ronde van Hilversum. 12.04 Spijkers met koppen. 14.04 Wie in 't Nederlands wil zingen. 15.04 Typisch Hollands. 16.04 Muzifax. 17.04 Levenslief en levensleed. 18.04 KRO's country time. 19.04 Glas in lood. 20.03 Jazz uit het historisch archief. ca.20.30 NOS Jazzgeschiedenis. 21.00-7.00 Zie Radio 1.

Radio 3

Elk heel uur nieuws. 7.04 Drie voor negen. 9.04 Gospelrock. 10.04 Popsjop. 12.04 Paperclip. 14.04 Popstation. 16.04 Music express. 18.04 De avondspits. 19.04 Paperclip-radio. 21.04 Crossroads. 23.04-24.00 Late date.

Radio 4

7.00 Nws. 7.02 Wakker worden... I. 8.00 Nws. 8.02 Wakker worden... II. 9.00 Pick-up. 10.00 Caroline. 11.00 Onder uit de kast. 12.00 Muziek voor miljoenen. 13.00 Nws. 13.02 Veronica klassiek: Symf. Ork. van Montreal. 14.45 Veronica kamermuziek: Muz. voor viool en piano. 15.18 Nieuwe grammofoon- en compactplaten. 16.00 Lang leve de opera!. 18.00 Nws. 18.02 Avondstemming. 20.00 Nws. 20.02 KRO-Klassiek. 22.00 KRO-Literair: Camera obscura. 23.00 Loretorgels in België (6). 23.20-24.00 Laudate.

Radio 5

6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 NOS Sportief. 9.25 Waterstanden. 9.30 Werken aan werk. 10.00 Onder de groene linde. 10.15 Het meest gevraagd 11.15 Tijdsein thema. 12.00 Nws. 12.05 Meer dan een lied alleen! 12.45 Vragen naar de weg. 13.00 Nws. 13.10 Kom er es uit. 13.30 Opo Doro (Open deur) 14.00 Vijftig op vijf. 16.50 Snotneus Ahoy 17.00 Licht en uitzicht. 17.46 Postbus 51, Nederlandse Antillen en Aruba. 17.55 Mededelingen en schippersberichten. 18.00 Nws. 18.10 Iyi haberler (Goed nieuws). 18.25 Kayen rasja (Er is hoop). 18.40 Hoda al-islam. 19.00 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Turks. 19.30 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Marokkaans en Berbers. 20.15 Nieuws en actualiteitenrubriek in het Chinees EO. 20.30 Laat ons de rustdag wijden 21.15 Reflector. 21.35-22.00 Zending in Europa.

Omroep Limburg

09.00 Postbus 94. 09.30 Sportblok. 09.50 Postbus 94. 10.00 Het ei van St. Joost. 11.00 De Onderstroom 12.00 Het evenement. 13.00 Overname landelijke zender. 17.00-18.00 Limburg Aktueel (kort) en Vrij Spel, popmuziek.

België/Radio 2

6.00 Nieuws 6.05 Welkom weekend. (6.30. 7.00 en 7.30 Nieuws) 8.00 Nieuws. 8.10 Kuren met vakantie. 10.00 Nieuws 10.03 De zoete inval 11.30 Vlaamse top 30 12.00 Radio 2 top 30 (13.00 Nieuws). 14.00 Radio Rijswijck. 17.00 Nieuws. 17.10 Fris van Lefever met retromuziek en hits van vroeger. (18.00 Nieuws) 20.00 Hartelijk. Wensen en verzoeken van luisteraars. (22.00 nieuws en lotto. 23.30 Nachtradio (Nieuws om 24.00 en 05.00 uur).

België/BRF

06.35 Radiofruhstuck 07.15 Wunschkasten 07.45 Veranstaltungskalender. 08.30 Besinnliche Worte 09.05 LP-Markt 10.00 Hit oder Niete 12.00 Veranstaltungskalender, Musik bei Tisch 12.15 Veranstaltungskalender 12.45 Im Brennpunkt 13.00 Hitparade 16.05 Contra-Re Jugendmagazin 17.05 Forum - das Kulturmagazin 18.10 BRF-Aktuell 18.45 Evangelium in unserer Zeit 19.00 Saterday Night Rock Show 21.05-21.10 Uitslag lottogetallen België

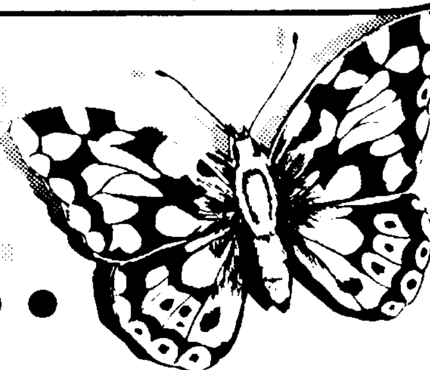
RTL Radio

06.00 Guten Morgen Deutschland. 09.00 Beste Gruse aus Hollywood. 10.00 RTL Live dabei 13.00 Wunsch dir was 15.00 Der Sport Shop met Benno Weber. 18.00-02.00 Dance-Party

WDR 4

04.05 Radiowecker 06.05 Morgenmelodie 08.07 In Unserem Alter. 09.00 Nachrichten und Wetter 09.05 Musikpavillon 12.00 Nachrichten und Wetter 12.05 Popreport 14.05 Orchester der Welt 15.00 Cafe Carlton 17.00 Der Tag um funf, aansl 5 Uhr Tee 19.00 Auf ein Wort. Abendmelodie 20.00 Nachrichten und Wetter 20.05 Das WDR 4-Wunschkonzert 22.00 Nachrichten und Wetter 22.05 Musik zum Traumen 22.30-04.05 ARD-Nachtexpress

VAKANTIE & RECREATIE

Advertentiecombinatie van 41 Nederlandse Regionale Dagbladen . Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, tel.: 072-196314/206/292 fax: 072-113295

WADDENEILANDEN

TERSCHELLING/AMELAND. T.h. grote luxe stacaravans, 2-3 sl.kmrs., voll. inger., warm water, kl.tv, radio. Vrij na 24-8. Tel. 05180-1581, b.g.g. 05620-2582. WA-61R

TERSCHELLING
HOTEL - GARNI ZEEWINDE. Nieuwe luxe kmrs. en/of 2-p. app. gel. aan wad en strand nabij nat.res. De Bosplaat. Prijzen v.a. ƒ 47.50 p.p.p.n. voor LO. 05620-8861. WA-61R

TERSCHELLING. 'Hotel Thalassa' centraal op het eiland met faciliteiten als: verwarmd zwembad, sauna, zonnebank, zonneterras, biedt u arr. v.a. ƒ 135 incl. ontbijtbuffet, lunchpakket, diners en fiets. Prosp. op aanvr. Heereweg 5, 8891 HS Midsland. Tel. 05620-8850. WA-61R

AMELAND / TERSCHELLING t.h. stacaravans, 2 slp.kmrs., gaskachel, stromend water en wc, volledig ingericht. Vrij na 24-8. Inl. 05180-1206 (n.o. zondag). WA-61R

Als U het even niet meer heeft, heeft Ameland het voor U: Ontspanning en comfort in Resort d'Amelander Kaap hotel en appartementen. Bel: 05191 - 4646 WA-61R

TERSCHELLING t.h. div. stacar., 2 slpk., toilet, verw., koelk., ktv, volledig inger. vrij na 30/8, huur ƒ 225 p.w.; na 20/9 ƒ 190 p.w.; 2 of meerdere weken 20% korting; herfstvak. ƒ 330 p.w. Tel. (05620) 2562. WA-61R

GRONINGEN

Camping Grunostrand
Een uitstekende manier om sportief vakantie te vieren. WATERSKI ARRANGEMENT. Vr. inl.: 050- 416371. GR-61R

FRIESLAND

Zeilen in Heeg!
ANWB-Bondszeilscholen 'it Beaken', (v.a. 8 jr. en gezinnen) en 'Heegermeer' (v.a. 21 jr.). Vraag een folder, tel. (05154) 2363/2258. FR-61R

RIJS, HOTEL GAASTERLAND. Tel. 05148-1741. Onze aantrekkelijke zomerarrangementen zijn er weer, b.v. weekend-arr. ƒ 229.- p.p., midweek-arr., ƒ 302.- p.p. of een week voor ƒ 515.- p.p. Alle arr. zijn op basis van HP. Kamers met d/t en tel. (tv). Incl. gratis entree JOPIE HUISMAN museum, fiets en vele andere extra's. FR-61R

DRENTHE

LANGELO, voor een mooie rustige fietsvakantie in een schitterende bosrijke omgeving. Vanaf ƒ 32,50 p.p.p.d. Gratis fietsen beschikbaar. Café/Petit Restaurant/Pension 'Bralts', Hoofdweg 10, 9333 PB Langelo. 05928-12289. DR-61R

GEEN PRETPARK. Luxe 5* bungalows met grote tuin aan bos. Ideaal wandel-fietsgeb. voor kijken of rustzoekers. Sept. v.a. ƒ 418.-. Herfstvak. ƒ 525.- p.w. Tel. 05280-65803. DR-61R

BUNGALOWPARK NUILERVELD-PESSE, ANWB-erk., bung.'s Geh. jr. luxe bung.'s t.h. Inf. en kl.folder: Heemraadschapsln. 85, Amstelveen, 020-6459541/6413940. DR-61R

OVERIJSSEL

HOLTEN met de Holterberg, vakantieoord DE LINDENBERG, t.h. 33 vrijstaande 4-, 5-, 6-pers. bungalows in bosrijke omgeving met alle comfort, zoals: kl.tv, video, verwarmd zwembad, midgetgolf, kantine, wasserette, sportveld., speeltuin, 50+ers buiten seizoen extra korting. Nog mogelijkheden na 6-9. Vraag gratis folder: Postbus 1, 7451 TS Holten of bel (05483) 61364. OV-61R

OMMEN. T.h. inger. stacar.'s op vak.centr. 'Bestmenerberg' in de bossen m. verw. overdekt zwemb. NA 17-8 SPECIAAL TARIEF, ook in herfstvakantie. 05274-1267. OV-61R

Hotel-Restaurant „'t WAPEN VAN OOTMARSUM". Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer. (05419) 91500. Spec. arr. De folder ligt voor u klaar. OV-61R

GELDERLAND

Veluwe, Vaassen. Recreatiebedrijf 'De Bosrand'. NIEUW LUXE APPARTEMENTEN en stacaravans t.h. v.a. 9-8, tevens kampeerpl. Overd. verw. zwembad, tennisb. en recreatiebegel. etc. Inl. (05788) 1343. GE-61R

NOORD-HOLLAND

SINT MAARTENSZEE, bungalow met gratis zwemparadijs, attraktiepark. Herfstvakantie v.a. ƒ 725 p.wk. Weekend/midweek september v.a. ƒ 350. Tel. 02246-3109. NH-61R

ST. MAARTENSZEE, 6-pers. luxe bung., 800 m v. zee, nabij subtrop. zwembad. Midweek, weekend september ƒ 290 all-in, 2 wk. september ƒ 720. Inl. 02246-1596. NH-61R

ZUID-HOLLAND

Noordwijk a/Zee HOTEL DE GOLF** gezellig fam.hotel, 1 min. lopen v.h. strand, 1 wk. geheel verzorgd v.a. ƒ 385,- p.p.p.wk. Bel: fam. v. Beelen, tel. 01719-12535. ZH-61R

HOTEL 'AAN ZEE'. De laatste gezinskamers v. 10 aug. tot 7 sept. v.a. ƒ 285,- p.p.p.week met ontbijt, lunch en diner. Vraag folder 01719-12919, Noordwijk a. Zee. ZH-61R

NOORD-BRABANT

OISTERWIJK, Hotel Pension de BELVERTSHOEVE. Gezell. fam.hotel in de bossen, kmrs. gelijkvloers met douche en toilet. Op arrang. aantr. korting. Vr. folder met prijzen: Scheibaan13, 5062 TM. Tel. 04242-82384. NB-61R

RONDVAARTEN DOOR DE BIESBOSCH VANUIT DRIMMELEN MET DE ZILVERMEEUW
1 juli t/m 30 augustus:
ma. t/m vrij. 11.00,13.00 en 15.00 uur
zat. en zondagen ....12.30 en 15.00 uur
Volw. ƒ 9.-/kind. ƒ 4,50 3 t/m 11 jr. 01626-82609. NB-61R

LIMBURG

HOTEL HUIZE STRABEEK. Spec. WEEKARR. ƒ 335.- p.p.p.w. HP of ƒ 245.- p.p.p.w. LO. Ook midwk. en weekendarr. Broekhem 134, V'burg 04406-12962. Li-61R

Valkenburg PENSION LOUSBERG, 10 min. van centrum, 1 week op basis van HP ƒ 310. Vr. folder Broekhem 60, Valkenburg, tel. 04406-12624. Li-61R

SIBBE - VALKENBURG. Pension Bouwens, Sibbekerkstraat 79. Goed verzorgde keuken, tuin, parkeerplaats. LO ƒ 25,-/HP ƒ 39,-/VP ƒ 44,50; kinderen reductie. Nog enkele kamers vrij na 27-7. Info: 04406-12091. LI-61R

STACARAVANS TE HUUR. Camp. High Chaparrel. Oirsbeek, 12 km v.a. Valkenburg. Vrij na 10 aug. Spec. aanbieding 6-pers. stacar. met toilet, 2 wk. voor ƒ 850 all-in. Eigen tent of car. na 10 aug., gezinsprijs ƒ 16 p.n. Inl. 04492-2044. Li-61R

8-DAAGSE REIZEN VALKENBURG v.a. ƒ 480. Heen- en terugreis per touringcar, HP, 3 bustochten. Kmrs. t. en d. + t., zonder bus v.a. ƒ 360 p.p. Alléén 3 bust. v.a. ƒ 435. Gr. folder: 3-sterrenpension Spronck, Spoorlaan 39, 6301 GB Valkenburg a/d Geul. Tel. 04406-13017. LI-61R

DOE-VAKANTIES

ARDENNES ADVENTURES ACTION ADVENTURES aktievakantie & weekends. Kanoën, klimmen, ATB in Europa. Gratis kleurenbroch. Bel 04192-16949. DO-61P

BELGIË/LUXEMBURG

STACARAVANS t.h. in de Ardennen. Bezet tot 24-8. Sept. v.a. ƒ 190 p.w. all-in. Inl. 04459-1598. BL-61R

FRANKRIJK

PARIJS. 3-dgs excursiereizen v.a. ƒ 199,-. Hotel Ibis La Defense / Gentilly, basis L/O. Veel vertrekdata. Ook 2-dgs reizen. N.I.T. 085-452424. FA-61R

PARIJS
Te huur luxe comfortabele appartementen centraal gelegen. Vanaf ± ƒ 117,- per dag. Inl. 05730-52239. FA-61R

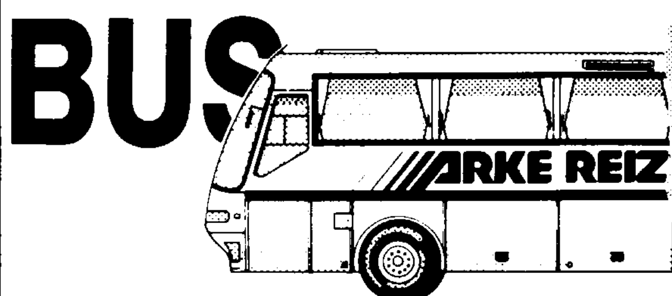
JONGERENCAMPING Côte d'Azur
incl. busreis 10 dgn. ƒ 410,- 17 dgn. ƒ 445,-
EuroClub 070 - 3617722 FA-61R

DUITSLAND

Hotel Grossfeld
Droomvakantie in 't bergstadje nèt over de grens
Het best geoutilleerde, luxe familehotel in Bad Bentheim met zijn heuvelachtige, bosrijke omgeving. Kamers met ligbad, toilet, ktv, mini-bar, telefoon. Zwembad (29°), sauna, solarium, bowling, bar, en Konditorei.
4-daagse superarrangement DM 255.- p.p.
Incl. elke dag gevarieerd ontbijtbuffet en culinair diner.
Eveneens aantrekkelijk weekendarrangementen.
Hotel Grossfeld, Postbus 441, 4444 Bad Bentheim, Duitsland.
Bel 053-35 32 46 (NL) of 09-49 59 22 828 (BRD) voor gratis prospectus. Fax. 09-49 59 22 43 49.

BOPPARD. Gezell. Holl. fam. ANWB-hotel dir. a.d. Rijn. Alle kmrs. m. do./wc/telef./ktv: H.P. v.a. DM 45 p.p.p.d. v.a. 7 nachten. Bel (wij spr. Ned.) of schrijf ons even voor een folder: HOTEL L'EUROPE***, Mainzerstr. 4, D-5407 Boppard, telef. 09-496742 (8020). Fax: 802802. Fam. A. Potharst. DU-61R

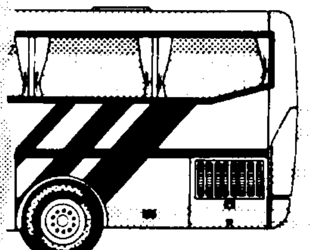
SPANJE

PENDELVAKANTIES SPANJE

SALOU 17 dagen met vertrek op 19 augustus App. Cordoba, logies	850,-
Hotel Eurosalou, halfpension	910,-
10 dagen met vertrek op 26 augustus App. Novelty, logies	650,-
Hotel Eurosalou, halfpension	580,-
LLORET DE MAR 13 dagen met vertrek op 23 augustus App. Rosanna, logies	495,-
MALGRAT DE MAR 13 dagen met vertrek op 23 augustus App. Playamar, logies	580,-

Prijzen p.p. op basis van 2 personen per app. kamer, op basis comfort-class stoel. Ook voor andere hotels appartementen gelden kortingen.

Inlichtingen en boekingen bij de ANVR Reisadviesburo's en reisverkopende banken.

BUSRETOUR Costa Brava div. bestemmingen ƒ 189,-
EuroClub 070 - 3617722 SP-61R

EXTRA VOORDEEL
Laatste plaatsen aug. (elke vrijdag). Camping Malgrat, incl. tent v.a. ƒ 349, hotels l.o., v.a. ƒ 429, en volp. v.a. ƒ 459, sept./okt./herfstvakantie nog volop mogelijkheden. BIMBO REIZEN (080) 786778, lid SGR. SP-61R

Betaalbare busreizen aug. hotels ** v.a. ƒ 469.-, camp., inger. tent v.a. ƒ 349,- p.p., app. v.a. ƒ 249,- p.p. BOOSTEN REIZEN lid SGR. Tel. 045-227777 of 072-613856. SP-61R

HOOGSEIZOENSTUNT jongerencamping
Playa d'Aro incl. busreis 10 dgn. ƒ 365,- 17 dgn. ƒ 395,-
EuroClub 070 - 3617722. SP-61R

JONGERENREIS aug./sept. tent direct aan zee op CALA GOGO ***** ANWB camping + busreis, ook app. en villa's. Folder? Break Away 033-618600 of 618811. SP-61R

Hotel Cap Salou, degelijk 3 sterren hotel, in prachtige baai, direkt aan zee, volp., vertrek 19/8 17 dgn. ƒ 899,-. Hotel Pirineos, centrum Lloret, Volp. 17 dgn. ƒ 650,-. Vraag voor meer aanb., met vertrek 19-23-16 aug. en sept. onze gratis folder. Vanaf 23/8 weer 10 dgs. reizen beschikbaar v.a. ƒ 385,-. Toeslagen; retour Royal Class bus ƒ 35,-, Garantiefonds ƒ 10,-, adm.kosten 5,-. Tot ziens bij Solmar Tours, 040-460560. SP-061R

Iberbus
rijdt u elke dag naar de zon! Tel.: (020) 6241010, (010) 4130978. SP-61R

ITALIË

EXTRA VOORDEEL
Riccione, Camping Nuovo. Incl. bus en tent v.a. 299.- (10 d.) en 399.- (17 d.). Hotels v.a. 23/8 sept./okt./herfstvakantie nog volop mogelijkheden. Bimbo Reizen (080) 786778. Lid SGR. IT-61R

ROME-FLORENCE-PISA-ELBA. 9 en 10-dgse touringcarreizen. ***hotel a. zee. Royal class en keuzemenu's, v.a. ƒ 635,-. Vertr. in okt. en nov. N.I.T. 085-452424. IT-61R

HOOGSEIZOENSTUNT jongerencamping
Riccione incl. busreis 10 dgn. ƒ 365,- 17 dgn. ƒ 395,-
EuroClub 070 - 3617722 IT-61R

TSJECHOSLOWAKIJE

PRAAG 5-dgs excursiereis ƒ 205,-. Inkl. vervoer, halfpension. Ook 8-dgs ƒ 390,-. Veel vertrekdata. N.I.T. 085-452424. TS-61R

12-dgse rondreis o.a. Praag en Boedapest, vertr. 14-9 ƒ 995,-. 8-dgse busreis Praag hotel + ontb. + exc., vertr. 23-8 en 12-10 ƒ 295,-. Verh. kmrs, app. en vak.won. o.a. in Praag. MEVO REIZEN Holten 05725 - 1547. TS-61R

PRAAG 10 dgse busreis, hotel LO ƒ 295,-. Privé-app. in centr. Praag v.a. ƒ 25,- p.p.p.n.. Gratis folder Interaction, 043-639230 of 639231. TS-61R

GR.BRITTANNIË/IERLAND

LONDEN ZOMER AKTIE. Nu vlieg/hotel v.a. ƒ 299.-, boot/trein/hotel v.a. ƒ 199.-, 3/4 dg. verz. busr. vertr. 12 en 13-9 v.a. ƒ 335,-. Bel Londen Travel Desk, tel. 072-123653. GB-61R

HONGARIJE

BALATON/BUDAPEST/WENEN, 7-dgs excursiereizen, ƒ 399,-. Inkl. vervoer, HP, kamers do./to. Veel vertrekdata in sept. en okt. N.I.T. 085-452424. HO-61R

INDONESIË

NOSTALGIE REIS naar Bogor, Ceribon, Djokja + Bali, 23 dgn. all-in + retour KLM voor maar ƒ 2.500.-, laatste kwartaal '91. Inl. Stichting 'Het Schone Streven', Voorstreek 72b, Leeuwarden, (058) 137706. IN-61R

AZIË

AKTIEVE RONDREIZEN: Thailand, 25 dagen ƒ 2895.-; India / Nepal, 30 dagen ƒ 2995.-; Indonesië, 27 dagen ƒ 3095.-, incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Folder? DJOSER (071) 126400. Lid SGR. AZ-61R

THAILAND ƒ 1339.-; SINGAPORE ƒ 1575.-; NEW YORK ƒ 750.-; SRI LANKA ƒ 1425.- incl. 20 dgn. hotel LO ƒ 1795. Incl. rondreis 8 dgn. ƒ 2325. Schakel Travel & Tours, tel. 085-649548. AZ-61R

EGYPTE

Rondreis Egypte 15-22 dagen v.a. ƒ 1545.- incl. vliegreis, hotels, vervoer etc. Diverse vertrekdata. Folder? DJOSER 071-126400. Lid SGR. EG-61R

Boekt u nu uw herfstvakantie in het bosrijke Eggegebergte. Ideaal vakantiedoel voor alle natuur- en wandelvrienden. Senioren- en familievriendelijk, goedkoop, goede keuken, eigen slacht. Kmr. m. do/wc, op wens tv. Groepen- en weekendarrangements, afhalen mogelijk. Pension-Café "Zur Altenauquelle", D-4791 Lichtenau-Blankenrode. Tel. 09.49.2994/385.

FIETSVAKANTIES

DENEMARKEN
vanaf **ƒ 399.-**
Op de fiets door glooiend Jutland, Esbjerg, strand, duinen en Legoland. 8 dagen; hotel of herbergen. Vraag de brochure 'Fietshotelreizen Europa 1991.'

Informeer, boek en bel:
03480-21844
FIETS VAKANTIE WINKEL
Al 12 jaar...!!!
Dè Specialist in fietsreizen.
Jan de Bakkerstraat 14
3441 EE Woerden
Lid Garantiefonds SGR

Caribisch gebied
Zonder gemaar ...
Realiseert U uw droom met ons!!!
Karibik-Info-Tel.: 09.49.7158 181473

Nederland 1

KRO
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
16.10 Edith Piaf. Vierde afl. uit een 4-delige serie filmportretten van Franse chansonniers.
17.05 Professor Poopsnagle. Australische jeugdserie. Afl.6. Shorty en zijn vriendjes worden gevangen gehouden door Sparks en zijn leger.
17.30 ●● Journaal.
17.35 Tao-Tao. Serie animatiefilms. Afl.9: De ijdele gier.
18.00 CRASH. met:.
18.00 Cut the crap. Gevarieerd jongerenmagazine.
19.00 ●● Journaal.
19.05 KRO's tekenfilmfestival.
19.25 Father Dowling. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Een zuster van zes miljoen. Als de oude Hemming sterft, blijkt hij zijn vermogen niet nagelaten te hebben aan zijn kinderen, maar aan zuster Steve, die het kerkfonds beheert...Dit tot grote ergernis van zijn zoons en en dochter. Als Marie, de huishoudster van Father Dowling, ontvoerd wordt, lijkt het erop dat de familie wraak neemt.
20.10 Ook dat nog op herhaling. Opmerkelijke onderwerpen uit het afgelopen Ook dat nog-seizoen.Met Sylvia Millecam, Gregor Frenkel Frank, Hans Böhm, Erik van Muiswinkel en Aad van den Heuvel.
20.45 Joint account. Engelse comedyserie. Afl.11. Belinda en David spelen in het jubileumstuk van de bank en Belinda wordt door haar hoogste baas uitgenodigd voor een weekendje.
21.15 Brandpunt. Actualiteiten en achtergrondinformatie onder eindredactie van Ton Verlind.
21.45 Clair de femme. Franse speelfilm uit 1979 van Constantin Costa-Gavras. Met: Yves Montand, Romy Schneider e.a. Michel heeft een moeilijke nacht voor zich. Zijn ongeneeselijke zieke vrouw heeft besloten zelfmoord te plegen. Toevallig ontmoet hij Lydia, die ook een zware last te dragen heeft.
23.25-23.30 ●● Journaal.

Nederland 2

VPRO
09.00 De grote dikke beer vertelt. Tekenfilms. Vandaag: De slakkentrein. Herh.
09.15 De scheurkalender. Drie tips voor diverse evenementen.
09.35 Achterwerk in de kast. Kinderprogramma.
09.55 Meester Bleekbeen. Kinderprogrmma. Afl.: Sterrenbeest.
10.10 ZZZ, het reisbureau voor de kleine beurs. Afl.: Groningen.
10.30 Fred's videohoek. Jeugdprograma.
13.00 Tennis. Het Melkhuisje. Open Nederlandse tenniskampioenschappen.
19.00 The wonder years. Amerikaanse comedyserie. Afl.: Good-bye.
19.24 The comic strip presents. Komische Engelse serie. Vandaag: Private enterprise.
20.00 (TT+●●Journaal.
20.10 Paul Haenen rechtstreeks. Cultureel-humoristisch programma.
20.56 Drie liefdes. Zweedse serie. Afl.4.
21.46 40 minuten beroemd. Documentaire over jonge mensen die koste wat koste beroemd willen worden.
22.26 Natte mannen. Absurdistisch programma.
22.31 Monty Python's Flying circus. Engelse comedyserie.
23.02-23.07 Journaal.

● *Edith Piaf (Nederland 1 – 16.10 uur).*

Nederland 3

NOS
09.00-09.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
11.30-12.00 Omrop Fryslan Edukatyf: Skriuwers yn byld.
13.00-13.05 Nieuws voor doven en slechthorenden.
13.05 (TT) Studio sport. Tour de France: rechtstreeks verslag laatste etappe Melun-Parijs; Autosport, GP F1 van Hockenheim/Duitsland; NK atletiek en open NK golf.
17.40 Nieuws voor doven en slechthorenden.
17.45 Bedevaart 1. Reportage over de terugkomst van de pelgrimgangers.
18.00 Psychologie van het gezin. Les 8. Verwachtingen en communicatie.
18.30 Sesamstraat.
18.45 Studio sport. Samenvatting Tour de France en Tourjournaal.
20.00 ●● Journaal.
20.10 Kenmerk. Actualiteitenmagazine.
20.35 Een bericht van de Wilde Ganzen.
20.37 Afrikaans avontuur. 6-delige jeugdserie. Afl.6: Verbondenheid. De eigenaren besluiten de mijn, waar de vaders van Luke en Themba werken, dicht te gooien. Voor de Afrikaanswe werknemers is dit een regelrechte ramp.
21.05 Legergroen. Werken aan werk-film over werken bij de landmacht.
21.30 Verschrikkelijk mooi. Engelse reportage over de intieme relatie tussen een fotomodel en haar moeder.
21.51 Het meesterwerk. Filmportret van de schilder Jaap Hillenius, die al meer dan vijftien jaar aan dat ene schilderij werkt, zijn meesterwerk: Mensen onder een boom aan het water met zonlcht.**22.00 ●● Journaal.**
22.05 Aan de rand: De nieuwe profeten. Documentaire over het verschijnen van nieuwe onafhankelijke (Afrikaanse) kerken in de westkust van Afrika.
22.53-22.58 Nieuws voor doven en slechthorenden.

RTL 4

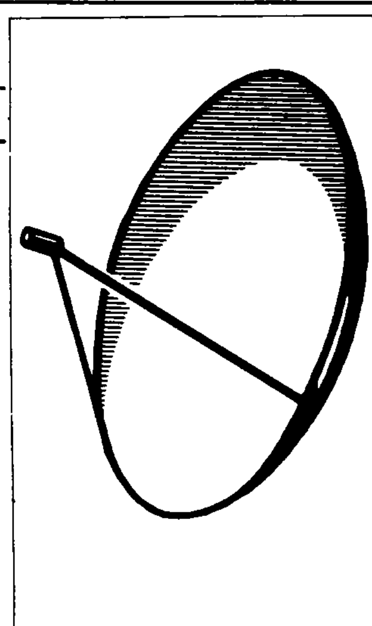
07.00 Ochtendprogrammering.
07.30 The world tomorrow. Religieus programma.
08.00 Telekids. Kinderprogramma.
11.00 RTL4 classique.
12.10 Classic movie: Earthquake. Amerikaanse speelfilm uit 1974, geregisseerd door Mark Robson. In het Seismologisch Instituut wordt een aardschok voorspeld. De burgemeester is bezorgd en waarschuwt de Nationale Garde. Op het laboratorium wordt een aardschok waargenomen. Deze kondigt een geweldige aardbeving aan. Het is te laat om voorzorgsmaatregelen te nemen. De wijzer op de schaal van Richter slaat uit naar 9.9!
14.10 Match extra: Wereld Gymnastrada.
14.45 Classical concert.
15.45 Freek de Jonge. Registratie van de one man show De tragiek. Afl. 2. - Herh.
16.30 Colin's sandwich. Engelse comedyserie.
17.00 RTL4 weer.
17.05 All in the family. Amerikaanse comedy-serie.
17.35 The Simpsons. Amerikaanse tekenfilmserie.
18.00 RTL4 zes uur nieuws.
18.15 Bios special.
18.40 Oh Madeline. Amerikaanse serie.
19.05 Free spirit. Amerikaanse comedyserie.
19.30 RTL4 avondnieuws en weer.
19.40 Yellowthread street. Engelse detectiveserie.
20.30 Oprah Winfrey. Amerikaanse talkshow.
21.15 Match.
21.55 RTL4 weer.
22.00 Tatort. Duitse krimiserie.
23.35 RTL4 laatste nieuws.
23.45 Dallas. Amerikaanse serie.
00.35 Stingray. Amerikaanse serie.
01.25 Kojak. Amerikaanse politieserie.
02.15 Oprah Winfrey. Amerikaanse talkshow.
03.00 Glow. Damesworstelen.
03.45 Nachtprogramma.

België/TV 1

08.55 Samson. Kindermagazine.
10.00-11.00 Eucharistieviering. Vanuit de St. Willebrordusparochie in Reppel/Boch.
17.00 Space 1999. Engelse science-fiction-serie. Afl.: De wetten op Luton.
17.55 Nieuws.
18.00 Tik tak. Animatieserie. Afl.149.
18.05 National Geographic. Amerikaanse serie. Afl.: Land van de tijger.
19.00 Dicht bij huis . Engelse comedyserie. Met: Paul Nicholas, Jane Briers, Lucy Benjamin e.a. Afl.9.
19.25 Mededelingen en programma-overzicht.
19.30 Nieuws en Sport.
19.45 Sportweekend.
20.30 Crazy love. Belgische speelfilm uit 1987 van Dominique Deruddere. Met: Josse De Pauw e.a. Harry Voss is een romantische mislukkeling. Als puber met puistenkop leert hij echter de harde realiteit kennen: ze moeten hem niet. Harry raakt aan de drank.
21.55 De drie wijzen. De beste uitzending van het afgelopen seizoen. Panelleden zijn Wendy van Wanten,, Jacques Vermeire en Walter Grootaerts.
22.30 Vandaag en Sport. Aansl. Kijk uit!, verkeerstip. Vandaag: Moto: de uitrusting van de motorrijder.
22.55 Levende wildernis. 4-delige Amerikaanse documentaire serie. Afl.1: het grote barrière-rif.
23.45-23.55 Coda. Plastische kunsten: Het Treffen, van Richard Lindner in het Museum of Modern Art, New York. Aflevering uit de serie 100 Meesterwerken.

België/ TV 2

14.00-18.00 Sport extra. Autosport: Rechtstreekse reportage van de Grote Prijs van Duitsland voor formule-1 wagens op het circuit van Hockenheim. Commentaar: Dirk Abrams en Dirk de Weert. Wielrennen: Ronde van Frankrijk, rechtstreeks verslag van de 22e rit: Melun - Parijs.

België/RTBF 1

12.00 Faire le point. **13.00** Nieuws. **13.20** Parole de chien, serie. Afl.: Drole de présentateur. **13.50** Autosport: Formule 1 races te Hockenheim. **16.00** L'homme dans l'ombre, Amerikaanse speelfilm uit 1982 van Jack Fisk. **17.45** Noubanimé, kindermagazine. **18.20** Clip à la une. **18.25** Coup de foudre, serie. Afl.: Puerto verde.**19.00** Week-end sportif.**19.30** Journaal en weerbericht. **20.05** Tour de France, samenvatting van de laatste etappe. **20.10** Tete d'affiche, talentenjacht.**21.10** Pas si betes. Vandaag: De leeuw. **21.20** Les deux vierges, toneelstuk. **23.20** Weerbericht en laatste nieuws.

België/Télé 21

13.25 Tour de France, laatste etappe. **18.55** Les riches heures de vidéographie, twee videofilms. 1. Quelques séquences sans talent (1979). 2. Ultima II (1983). Herh. **19.30** Journaal met simultaanvertaling in gebarentaal en weerbericht. **20.00** ■ Vainqueur du destin, Amerikaanse speelfilm uit 1942 van Sam Wood. **21.35** Laatste nieuws en weerbericht. **22.05** Autosport: Grote Prijs van Hockenheim, samenvatting. **22.35** Week-end sportif.

TV 5

16.00 Nieuws. **16.15** Sports loisirs. **17.30** Latitude sud. **18.00** Flash varicelle, actualiteiten. **18.30** Cursus Frans. **19.00** Nieuws. **19.20** Clin d'oeil. **19.30** Nieuws. **20.00** Faut pas rever. Avontuurlijk magazine. **21.00** Nieuws en weerbericht. **21.35** Gaspard et fils. Film van Francois Labonté. Met: Jacques Godin, Gaston Lepage, Monique Miller, e.a. **23.00** Nieuws. **23.15** Tour de France. Samenvatting. **23.35-00.35** Du coté de chez Fred. Frédéric Mitterrand ontvangt Marina Karella.

RAI UNO

07.30 Ritorno a brideshead. **08.30** naro. **11.00** Santa Messa. **11.55** Parole e vita. **12.15** Linea verde estate. **13.30** Telegiornale. **14.00** Fortunissima. **14.10** Come sposare un milionario. **15.55** Omaggio all'attore. **18.15** Fantastico '83. **19.50** Che tempo fa. **20.00** Telegiornale. **20.40** Dance academy. **22.10** Cinema E. **23.00** La domencia sportiva. **23.30** Orizzonte danza. **00.00** TG1-notte - Che tempo fa. **00.30** Viareggio. **01.15** Judo.

BBC 1

07.45 Open university. **09.55** Playdays. The Dot Stop. Herh. **10.15** Moveable feasts. Vandaag: Out for the Night. **10.30** This is the day from Manchester. Vandaag: World Refugee Day. **11.00** Country File. **11.25** Weerbericht. **11.30** Sign extra. Vandaag: Family matters: bereavement. **11.55** Cricket. **14.00** Nieuwsoverzicht. Aansl. Speaking volumes, literair magazine. **14.45** Wayward pups/What a lion, tekenfilms. **15.00** (TT)EastEnders Omnibus. Herh. **16.00** (TT Dallas, Amerikaanse serie. Afl.: Designing women. **16.45** (■+TT) The Dam Busters, Engelse speelfilm uit 1954. **18.45** (TT)Safari UK: The living isles, natuurdocumentaire serie over Engeland en Ierland. Afl.: Beneath the greenwood. **19.25** Nieuws en weerbericht. **19.40** Alan Titchmarsh's Travels, serie reisreportages. **20.15** (TT) Butterflies, comedyserie met Wendy Craig, Geoffrey Palmer, Bruce Montague e.a. Herh. **20.45** (TT)Around the world in 80 days. Vandaag: Ancient mariners. Herh. **21.35** (TT)For those I loved, deel 2 van de Frans/Canadese speelfilm uit 1983. **23.15** (TT)Nieuws en weerbericht. **23.30** (TT)Everyman, documentaire serie. Afl.: The fantastic invasion.**00.20** The days and nights of Molly Dodd, Amerikaanse comedyserie. Afl.: Here's why you should lock your bathroom door.**00.45** When in Germany, documentaire serie over Duitsland.**01.15** The sky at night, astronomisch magazine. Vandaag over de Russische ruimtevaart.**01.35** Mahabharat, feuilleton in het Hindi. **02.15** Weerbericht.

BBC 2

07.35 Open university. **13.00** Regional parlementary programmes, regionaal parlementair nieuws. **13.40** Sunday grandstand, sportmagazine. **19.30** One man and his dog. **20.15** Kingdom of the ice bear. Afl.3: The final challenge. **21.10** (TT)The redemption song, Serie. Afl.: Worlds apart. **22.00** (TT)In my defence. Afl.: I would rather die. **22.30** Autosport, samenvatting van Hockenheim. **23.15** The music lovers, Engelse speelfilm uit 1971 van Ken Russell. **01.15** Cricket.

Sportnet

07.00 American football: Euro Bowl 1991. **08.00** Zeilen: GP, Newcastle - Stille Oceaan. **09.00** FIA Europees truckracen: 6e ronde. **10.00** F3000: All Japan F3000 4e ronde, Nishi Nippon. **11.00** World sport special. **11.30** Autosport: Britse Touringcar kamp., 7e ronde vanuit Silverstone. **12.00** VK atletiek: AAA's kamp. **13.00** Karate. **14.00** Golf: PGA European Golf tour. Dutch Open, 4e dag live. **17.00** Go, Nederlands auto- en motorsportmagazine. **18.00** Autosport: Action Auto. **18.30** Britse motorsport. **19.00** VK atletiek: AAA's kamp., 2e dag vanuit Birmingham. **20.00** Formule 1 GP films: Front Runner. **20.45** Bowlen: ƒ130.000 Wichita Open voor heren. **22.00** Golf: VS PGA Golf tour, Greater Hartford Open, 4e dag live. **0.00 Snooker: Jimmy White - Steve Davies. 01.00-02.00** Int. Speedway: Golden Hammer kamp.

Eurosport

09.00 Transworld sport. Herh. **10.00** Fun Tariffa. **10.45** Eurotour sail. **11.15** WK Judo Herh. **12.45** Tennis: Live. **15.30** Tour de France. Live. **17.30** Tennis. **18.30** Tour de France. **19.35** Boksen. Herh. **21.30** Tennis. **23.30** Tour de France. **00.00-01.00** WK Judo.

Duitsland 1

08.20 Disney Club. Gevarieerd kinderprogramma.
09.45 Die Kreuzzüge. Serie. Afl.6: ...befördert sie ins Feuer der Hölle... Die Gegenoffensive.
10.45 Geheimnisse des Meeres. Stirbt das Mittelmeer? Herh.
11.30 (TT)Die Sendung mit der Maus. Kinderprogramma.
12.00 ●●Presseclub.
12.45 Tagesschau. Wochenspiegel.
13.10 Diese Woche in Eins Plus.
13.15 ●●Wie ein leises Traumbild... Werken van Haydn en Mozart.
13.45 Rebecca und die Jungen von nebenan. Australische jeugdserie. Afl.9: Das verkannte Genie.
14.15 Degrassi Junior High. Canadese jeugdserie. Afl.: Die Entscheidung.
15.00 Tagesschau.
15.05 Atletiek. Duitse kampioenschappen vanuit Hannover en Tour de France.
17.00 ARD-Ratgeber: Essen und trinken.
17.30 Laudate. Muzikaal religieus programma.
18.00 Tagesschau.
18.05 Wir über uns.
18.10 Sportschau.
18.40 (TT)Lindenstrasse. Afl.295: Tod und Leben.
19.09 Die Goldene 1. Tv-loterij.
19.10 Weltspiegel. Reportages.
19.50 Sportschau-Telegramm.
19.58 Programma-overzicht.
20.00 (TT)Tagesschau.
20.15 (TT)Das Fenster zum Hof. Amerikaanse speelfilm uit 1954 van Alfred Hitchcock.
22.05 Kulturreport. Culturele actualiteiten vanuit Baden-Baden.
22.35 Tagesschau.
22.40 Hundert Meisterwerke. Serie. Vandaag: Bild der Zeit - Sperre.
22.50 Berliner Nachtschwärmer. Talk-show van Jürgen Boettcher.
23.35 Magnum. Amerikaanse misdaadserie. Afl.: Higgins flippt aus. Higgings lijdt nog altijd aan de gevolgen van een coma. In het geheim brengt hij een bezoek aan psychotherapeut om raad en om hulp.
00.20 Tagesschau.
00.25 Zuschauen - Entspannen - Nachdenken

Duitsland 2

08.43 Programma-overzicht.
08.45 Engel, Teufel und Dämonen, Serie. Afl.7: Der Schlaf der Vernunft. Herh.
09.15 Zur Zeit. Kerkelijk nieuws.
09.30 Katholieke kerkdienst vanuit de Edith-Steinkerk in Cottbus.
10.15 Menschenskinder! Vandaag: Aloha Hula, Hawaiiaanse dansen. Herh.
11.00 ●●ZDF-Fernsehgarten live vanuit Mainz.
12.45 heute.
12.47 Blickpunkt!
13.15 Damals. Vor vierzig Jahren, serie. Vandaag: Wagner wieder in Bayreuth.
13.30 Ferien auf der Kräheninsel. Kinderserie. Afl: Ein Tier für Pelle.
13.55 Muppet-Babies. Tekenfilmserie. Afl.: Die grosse Maskerade.
14.15 Bettkanten-geschichten. Serie verhalen. Afl.: Ludwigs Oma.
14.45 Stefan Heym. Rückblende in Grünau.
15.15 Du bist Musik. Duitse speelfilm uit 1956 van Paul Martin.
16.50 Danke schön. Actie Sorgenkind. Aansl. Der grosse Preis.
17.00 heute.
17.05 Die Sport-Reportage. Ein Jahr vor Olympia, pre-olympische wedstrijden.
18.10 ML - Mona Lisa. Vrouwenmagazine. Vandaag: Leben mit der Angst.
18.50 Programma-overzicht.
19.00 heute.
19.10 Bonn direkt. Actualiteitenprogramma.
19.30 Bilder aus Amerika. Reportage.
20.15 Vertrauen gegen Vertrauen. Komedie van Marcus Scholz, met Inge Meysel, Peter Striebeck, Manfred Lehmann e.a. Suse en Lotte zijn tweelingen en de 75 gepasseerd. Als er problemen ontstaan neemt Lotte de plaats in van Suse.
21.55 heute. Sport am Sonntag.
22.10 ●●Riccardo Muti dirigiert. 1. Divertimento in D, KV 136, Mozart. 2. Symfonie in g, KV 550, Mozart.
23.10 Bekenntnisse des Hochstaplers Felix Krull. Tv-film van Bernhard Sinkel. Afl.1.
00.10 heute.

Duitsland 3 West

13.00 Teletekst-overzicht. **13.15** Europa-Magazin. **13.40** West 3 aktuell. **13.45** Japan: 88 Stationen, reportage over religieuze gebruiken op het eiland Shikoku. Herh. **14.30** ■ Bekenntnisse des Hochstaplers Felix Krull. Duitse speelfilm uit 1957 van Kurt Hoffman met Horst Bucholz, Liselotte Pulver e.a.. **16.15** Jens und Anja. Documentaire. **17.00** Hollymünd. **18.00** Aktuelle Minute. **18.01** Lassie's Abenteuer. Jeugdserie. Afl.15. **18.30** Funny Girls. 8-delige serie over vrouwelijke komieken. **18.58** Programma-overzicht. **19.00** Aktuelle Stunde. **19.30** Sport im Westen. **20.00** 100 Karat. Afl.3. **20.50** Havana Girl Orchestra. Documentaire. **21.35** West 3 aktuell. **21.40** ■ Ein Herz und eine Seele. Duitse serie. Afl.9. Herh. **22.25** Prozesse der Weltgeschichte, reeks documentaires. **23.25** Die Abenteuer von Sherlock Holmes, Serie. Afl.9. Herh. **00.17** Laatste nieuws.

Duitsland 3 SWF

10.55 Denkanstösse: Gestalten des Glaubens - Van Gogh. Herh. **11.00** Musik um elf: Glenn Gould Zyklus: Keine Vorliebe fürs Klavier. **11.25** Pianoconcert in a opus 54 van Schumann. Herh. **12.00** Kongressbericht: Dicke Luft in Gebäuden. **14.15** Fernsehen - Wiedersehen: Menschen unter uns - Der weisse Chinese von Ap Lei Chau. Documentaire. **15.00** Omnibus: Landschaft - das Ende einer Erfindung, praatprogramma over het begrip landschap. **17.00** Deutsche Paare. Serie portretten. Vandaag: Die Dorniers. **17.45** Ich trage einen grossen Namen. Quiz.**18.30** Das Südwest-Journal. **19.00** Heimatabend auf der Insel Mainau: 30 Jahre Bundeswettbewerb 'Unser Dorf soll schöner werden'. Amusementsprogramma. **20.15** Reisewege zur Kunst. Documentaire serie. Afl.: West-Wales. **21.00** Zigeuner in Europa. Documentaire serie. Afl.6. **22.00** Nieuws. **22.05** Flutlicht. Sportmagazine. **23.00** Wortwechsel. Praatprogramma. **23.45** Weisser Fleck. **00.30** Schlagzeilen.

RTL Plus

06.00 Serie tekenfilms.
08.00 Li-La-Laune-Sommerspass. Tekenfilms.
09.15 Auf der Jagd nach den Vandergeld-Millionen. Amerikaanse tekenfilm.
11.00 Die Tattingers. Serie. Afl.: Tod und Taxis.
13.00 Kunst und Botschaft.
13.05 Mein Vater ist ein Ausserirdischer. Serie. Afl.: Der missglückte Nachhilfeunterricht.
13.30 Der Formel 1. Report, voorbeschouwing van de Grote Prijs van Hockenheim.
14.00 Formel 1. Rechtstreeks verslag van de Grote Prijs van Hockenheim.
16.00 Die den Tod nicht fürchten. Amerikaanse speelfilm uit 1959.
17.45 Mode, Models und Intrigen. Serie. Afl.: Geheimnisvolle Filmbüchsen. Aansl: Benny Hill, comedyshow.
18.45 RTL aktuell.
19.10 Die Heimatmelodie. Sommerfest '91 (II), muziekprogramma.
20.15 Otto ist auf Frauen scharf. Westduits/Oostenrijkse speelfilm van Franz Antel.
21.50 Spiegel TV. Actualiteitenprogramma.
22.25 Prime Time - Spätausgabe. Vandaag: het jaar 1978.
22.40 Das Model und der Schnüffler. Serie. Afl.: Die unbekannte Geliebte. Maddie en David moeten bijspringen om de reclameman John Wicklow van het idee af te helpen, dat hij verliefd is op een onbekende vrouw.
23.35 Highlights Formel 1. Samenvatting van de Grote Prijs van Hockenheim.
23.55 Werwolf. Serie. Afl.: Die Jagd beginnt. De boot van Skorzeny ligt nog altijd in de haven van Santa Clara. Gewapend met een gestolen revolver en zilveren kogels gaat Eric op de loer liggen.
00.20 Unbekannte Dimensionen - Twilight zone. Serie sf-verhalen. Vandaag: Das Leuchtfeuer en Frühes Leid.
01.10 Alfred Hitchcock zeigt. Serie misdaadverhalen. Afl.: Tödliche Flitterwochen.
01.35 Werwolf. Serie.

SAT 1

07.30 Köpfchen, Köpfchen. Kinderprogramma. **07.55** Verliebt in eine Hexe. Amerikaanse komedieserie. **08.20** Fort Boyard. **09.10** Drops! Zapp. **10.00** Automobielmagazine. **10.30** Zauber der Berge. **10.55** So gesehen. **11.05** Schwarzwaldfahrt aus Liebeskummer, Duitse Heimatfilm uit 1973. **12.45** Bingo. **13.10** Hotel, Amerikaanse familieserie. **14.05** Auf Videosehen. **14.30** Hundstage. Duitse filmkomedie uit 1944. **16.05** Strandpiraten, nieuwe serie. **16.30** Drops!! Quizprogramma voor groot en klein. **17.05** Die Schlacht von Marathon, Italiaans/Franse historische film uit 1959. **18.45** Sat.1 Blick. aansl. Wetter. **18.50** Sat.1 Sportclub. **19.30** Vorsicht Kamera. **20.00** Der Stoff, aus dem die Helden sind. Amerikaans luchtmachtfilm uit 1963 met o.a. Sam Shephard, Scott Glen, Ed Harris. **23.30** Draculaas Rückkehr, Engelse griezelfilm uit 1968. Met Christoffer Lee, Peter Cushing, Michael Gough, John van Eyssen, Carol Marsh e.a. **01.05** Vorschau en aansluitend Videotext.

Super Channel

06.00 The mix. Videoclips. **13.00** The mix special.**15.00** It is written with George Vanderman. **15.30** Touristic magazin. **16.00** Style magazine. Trendy magazine. **17.00** Youth quake. **18.00** Business weekly. **18.30** E.R.F. Religieus magazine. **19.00** Videofashion. **19.30** Russia 11. Actueel magazine. **20.00** Captain Apache. Amerikaanse speelfilm uit. **21.50** Supersports. Sportprogramma. **22.00** News special extra. Actuele achtergrondreportage. **22.10** The mix special. Muziekmagazine. **23.10** The mix all night, videoclips.

MTV Europe

08.00 Festival weekend. **11.30** European top 20. **13.30** XPO. **14.00** Festival weekend. **18.30** Week in rock. **19.00** US top 20 video countdown. **21.00** 120 minutes. **23.00** XPO. **23.30** Headbangers ball. **01.30** Festival weekend. **03.00-07.00** Night videos.

CNN

07.10 Moneyweek. **07.40** Heathweek. **08.10** Showbiz this week. **08.40** Science and technology week. **09.40** The big story. **10.10** Pinnacle. **10.30** World business this week. **11.15** Larry King weekend. **12.10** Showbiz this week. **12.40** Style with Elsa Klensch. **14.40** Evans and Novak. **15.40** Your money. **16.10** On the menu. **16.40** Newsmaker Sunday. **17.10** CNN Travel guide. **17.30** NFL Preview. **18.00** World business this week. **18.40** International correspondents. **19.40** Moneyweek. **20.00** Futurewatch. **21.00** CNN World report. **00.00** Baseball '90. **00.40** Inside business. **01.10** The week in review.

CRAZY LOVE (Belgie-1987)
BRT1 20.30 uur 85 minuten

Regie: Dominique Derubbere, met Josse Depauw, Geert Hunaerts en Michael Pas.

In drie stappen (1955, 1962, 1976) verhaalt 'Crazy Love' over het emotioneel getormenteerde leven van Harry Voss. Zelfs als hij ouder is geworden, en drank en glitter van een nachtclub hem overeind houden, blijft Harry op zoek naar zijn jeugdideaal.

CLAIR DE FEMME (Frankrijk-1979)
NED1 21.45 uur 120 minuten

Regie: Constantin Costa-Gravas, met Romy Schneider, Yves Montand, Romolo Valli, Lila Kedrova en Henz Bennet.

De luchthaven van Roissy. Michel zou normaal het vliegtuig nemen naar Caracas, maar heeft er de moed niet toe. Zijn vrouw, ongeneeslijk ziek, heeft vannacht besloten zelfmoord te plegen om op een waardige manier aan haar einde te komen. Michel, die erg veel van haar hield, zou voorgoed emigreren naar Caracas, maar besluit nu naar Parijs terug te keren. Toevallig ontmoet hij een vrouw, Lydia. Ook zij is eenzaam en ontredderd. Samen wandelend, brengen zij de nacht door in de Parijse straten.

EARTHQUAKE (VS-1974)
RTL4 12.15 uur 120 minuten

Regie: Mark Robson, met Charlton Heston.

Seismologen rond Los Angeles rekenen op de Big One, de aardbeving die LA zwaar zal treffen. De burgemeester is op de hoogte, maar durft geen maatregelen te nemen. Dan slaat de wijzer op de Schaal van Richter uit naar 9.9! Een stuwdam breekt. Los Angeles beeft.

REAR WINDOW (VS-1954)
DLD1 20.15 uur 110 minuten

Regie: Alfred Hitchcock, met James Stewart, Grace Kelly en Thelma Riter.

Klassieker van de 'master of suspence' Hitchcock. Vanuit zijn rolstoel ziet een gewonde persfotograaf hoe in het tegenoverliggende appartementsgebouw een man een vrouw vermoordt. Aanvankelijk wil niemand hem geloven.

● *Josse Depauw in 'Crazy Love' (BRT1 20.30 uur)*

radio

Radio 1
Elk heel uur nieuws. 7.05 KRO's Ontbijtshow (7.30 Nws.). 7.53 Ter overweging. EO: 8.08 Groot nieuws. 9.03 De verbeelding. 9.30 De andere wereld van zondagmorgen op één. 10.03 Wegwezen. 11.03 Ophef en vertier (12.30 Nws.). 13.08 Hier en nu. 14.03 Radio Tour de France 1991. 18.08 NOS Aktueel (18.30 Nws.). 19.02 Joio. 20.02 The bands. 21.02 Afzender onbekend? 22.02 New age music magazine. 23.05 Met het oog op morgen. 0.02-7.00 TROS Nachtwacht.

Radio 2
Elk heel uur nieuws. 8.02 Vroege vogels. 10.02 Tony van Verre ontmoet Josepha Mendels (1). 10.30 Cappuccino in de morgen. 12.02 Mooi Nederlands. 13.02 AVRO Radiojournaal. 14.02 Mezzo. 16.02 Het Steenen Tijdperk. 17.02 Musica Tropicana. 18.02 Album. 20.02 Afzender onbekend? 21.00-7.00 Zie radio 1.

Radio 3
Elk heel uur nieuws. 8.02 Goudkoorts. 10.02 De wakkere wereld. 12.02 KRO-miniparade. 13.02 Het weeshuis van de hits. 15.02 KRO's hitweek. 16.02 Liefdeslijn. 18.02 De jonge honden. 22.02-24.00 Op slag van maandag

Radio 4
8.00 Nws. 8.02 Liefde op 't eerste gehoor. 9.00 Musica religiosa et profana. 9.55 Programma-overzicht. 10.00 Oecumenische recreatiedienst. 11.00 Eurordio - concert. Kamerkoor van Malmö en Trio des Lyres. 13.00 Nws. 13.02 De Nederlanden. 14.15 Concert op zondagmiddag. Symf. Ork. Chicago met piano. (In pauze: Praten over muziek). 16.30 Edison prijswinnaars klassiek 1991 (4). Kamermuz. voor duo tot nonet. 18.00 Nws. 18.02 Muziek uit duizenden. 19.00 Continu klassiek. 20.00 Nws. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 Kamerconcert. Muz. voor fluit en piano. 23.00-24.00 Finale.

Radio 5
6.30-6.50 Scheepvaart- en marktberichten en uitgebreid weerbericht. 9.00 Nws. 9.02 Woord op zondag. 9.30 Te deum laudamus. NOS: 9.55 Waterstanden. 10.00 Hoor eens even. 10.10 Kerkdienst. 10.58 Wilde ganzen. 11.00 De andere wereld van zondagmorgen op vijf. 12.00 Nws. 12.05 Het zwarte gat (13.00 Nws.) 14.00 Radio Romantica. 16.55 Mededelingen en schippersberichten. 17.00 Kerkdienst. 17.58 Wilde ganzen. 18.00 Nws. 18.10 Liturgie & kerkmuziek. 18.40 De onbekende Islam. 19.00 Nieuws in het Turks. 19.05 Nieuws in het Marokkaans/Arabisch. 19.10 Nieuws in het Berbers. 19.15 Nieuws in het Chinees. 19.20 Suara Maluku. 19.55 Tambu. 20.30 Zorg en hoop. 21.20-22.20 Medelanders Nederlanders.

Omroep Limburg
09.00 Postbus 94, verzoekplaten. 11.00 Trefpunt, discussieprogramma. 12.00 Het Concert. 13.00 Overname Radio 1. 14.00-18.00 Omroep Limburg Sport.

België/Radio 2
06.00 Nieuws. 6.05 Goede Morgen, morgen. Een opgewekte muzikale ochtendgroet. (6.30, 7.00, 7.30 nieuws). 8.00 Nieuws en Lotto-uitslagen. 8.12 Relax. Nonstop retromuziek. 9.00 Visum. Toeristisch programma. 10.00 Nieuws. 10.03 De pre-historie. Popmuziek van 1955 tot 1985 met groot en klein nieuws uit de voorbije dertig jaar. 11.00 Kop of Flet. Personalityshow van Michel Follet. 13.00 Nieuws. 13.10 Hittentit. Vlaamse hits van vroeger en nu. 14.00 Fiestag. 17.00 Nieuws. 17.05 Afgefloten (17.45 Nationale Voetbaluitslagen). 18.00 Nieuws. 18.10 Funiculi Funicula. 20.00 Vragen staat vrij (22.00 Nieuws). 23.30-6.00 Nachtradio (24.00 en 5.30 Nieuws.)

België/BRF
06.35 Fröhlicher Auftakt. 7.45 Veranstaltungskalender. 8.05 Fröhlicher Auftakt. 8.30 Glaube und Kirche. 9.05 Mundartsendung. 10.00 Volkslieder. 11.05 Schlagersouvenirs. 12.35 BRF-Sonntagsmenü. 14.05 Die deutsche Schlagerparade. 16.05 Domino - die Spielshow des BRF. 17.05 Sporttreff. 18.40 Seniorenfunk. 19.00 Wunschkonzert. 21.05 Sportresultate vom Wochenende.

RTL Radio
02.00 Kuschelrock. 6.00 Sonntag-Morgen. 9.00 Ausgequetscht, Geert Müller Gerbes. 11.00 Hits der Woche, Top 30. 14.00 Sternstunden. 17.00 Endsport. Rückblick auf ein Wochenende voller Sport. 18.00 Classic-Hits. Die grössten Hits, die besten Oldies. 21.00 Je t'aime. 24.00-04.00 Nachtradio. Die Nacht lebt.

WDR 4
04.05 Radiowecker. 6.00 Nachrichten. 6.05 Morgenmelodie. 8.00 Nachrichten. 8.05 Volkstümliche Matinee. 10.00 Nachrichten. 10.05 Operette nach Wunsch. 12.00 Nachrichten. 12.05 Musik ist Trumpf. 13.00 Heimatmelodie. Folklore rund um die Welt. 14.00 Nachrichten. 14.05 Was darf es sein? 17.00 Der Tag um Fünf, Chöre der Welt. 18.00 Nachrichten und Wetter. 18.05 Schellackschätzchen. 19.00 Auf ein Wort, Abendmelodie. 20.00 Nachrichten. 20.05 Erinnerung. (22.00 Nachrichten). 22.05 Musik zum träumen. 22.30- 4.05 ARD-Nachtexpress.

limburgs dagblad — show

'Oók dat nog:' Van Muiswinkel heeft opvolger

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – Cabaretier Bavo Galama wordt de opvolger van Erik van Muiswinkel in het presentatieteam van het KRO-programma Ook dat nog. Dat heeft de KRO meegedeeld.

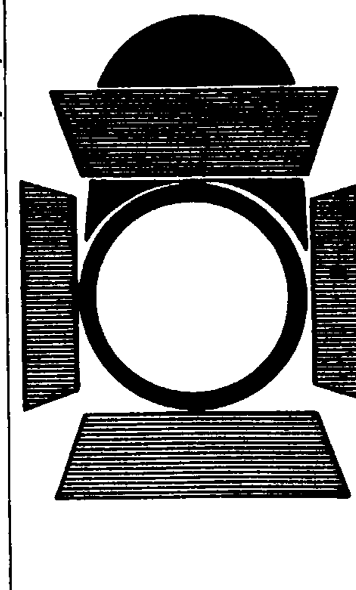
Van Muiswinkel stopte met Ook dat nog omdat hij na twee zeer succesvolle seizoenen bij het programma iets heel anders wil de gaan doen. Galama (33) won dit jaar de CJP Podiumprijs voor zijn soloprogramma De vrije val van Victor Thieu. Van 1981 tot en met 1988 vormde hij samen met Titus Tiel Groenestege het theaterduo Frisse Jongens.

De eerste uitzending waarin Galama te zien zal zijn is op zondag 6 oktober. Voor het komende seizoen staan er in totaal twintig afleveringen gepland van het programma.

Morgen, zondag 28 juli, en op 4 en 11 augustus worden compilaties uitgezonden van Ook dat nog-uitzendingen van het vorig seizoen.

Op 18 en 25 augustus volgen twee nieuwe afleveringen waarvoor de absurde verhalen van kijkers op video zijn gezet. Volgens plaatsvervangend eindredacteur Fred van Doorn van Ook dat nog blijven brieven van kijkers binnenstromen, ondanks dat het programma deze zomer niet op de buis te zien is.

● *Erik van Muiswinkel stopt -zoals bekend- na twee seizoenen, maar zal overigens in de komende weken nog eens te zien zijn in compilaties van eerder uitgezonden 'Ook dat nog'-programma's.*

Dieuwertje en Jos Brink voorlopig niet op RTL 4

● *Dieuwertje Blok: haar manager is nog steeds in onderhandeling met RTL 4 over een nieuw programma.*

Van onze rtv-redactie

HEERLEN – In de nieuwe winterprogrammering van RTL 4 ontbreken twee namen: Jos Brink en Dieuwertje Blok. Terwijl de andere sterren weer terugkeren met hetzelfde of een ander programma, blijven deze twee voorlopig buiten beeld.

RTL 4-woordvoerder Ad Everaars: „Met Jos Brink zijn we in onderhandeling en het kán zijn dat hij in het tweede gedeelte van het nieuwe winterseizoen met een programma terugkeert op het RTL 4-scherm. Maar die gesprekken zijn gaande. Jos is de laatste tijd veel op het scherm geweest met de herhalingen van de Wedden Dat -uitzendingen en hij blijft tot midden oktober met De 64.000 gulden vraag. Verder heeft hij het druk in het theater. Dus wat er precies uit komt en wanneer dat dan gaat gebeuren, is nog niet bekend."

Ook met Dieuwertje Blok wordt op dit moment gepraat. Everaars: „Er is geen zicht op met wát en wanneer Dieuwertje terugkeert op de buis. Als je het negatief wilt bekijken kun je je zelfs afvragen of ze nog wel terugkeert op het RTL 4-scherm. Voorlopig komen we er met haar niet uit. En dat heeft dan voornamelijk te maken met de formule van het programma waarover geen overeenstemming bereikt kan worden. Dán komt zij met iets wat wij niet leuk vinden en dán weer hebben wij een idee dat zij niet leuk vindt. We zijn nog steeds in onderhandeling met haar manager, maar we zijn er nog niet uit."

'Combinatie van reizen en werken bevalt me goed'

Freek op de 'Tropentour'

Van onze showpagina-redactie

WILLEMSTAD – Freek de Jonge (44) doet deze maand de 'Tropentour 1991', een reeks optredens die hem naar de Antillen, Venezuela en Ecuador voert. Daarmee is hij voor het eerst na twee weer terug op de podia. In Willemstad, Curaçao, legt hij uit waarom hij stopte en opdook in de West. Ook gaat hij in op zijn drijfveren, zijn nieuwe roman en vooral de tol van de roem. En vooral over de liefde voor Moeder Aarde, die niet door iedereen lijkt te worden gedeeld.

„De combinatie van reizen en werken bevalt me goed. Zolang er maar iets spannends gebeurt. Daarom wilde ik optreden in Venezuela en in Ecuador, voor mij onbekend terrein. Die spanning begon ik te missen bij het optreden in Nederland en daarom ben ik gestopt. Het ging me tegenstaan. 'Daar ga ik weer', dacht ik. Zelfs bij het improviseren voelde ik mijn grenzen. Toen ben ik een programma in het Engels gaan maken. Dat was veel inspirerender, een uitdaging. Ik ging ermee naar Canada, de VS, het Verre Oosten."

Opwindend

„Het is opwindend dat ik nu Zuid-Amerika bezoek. Ik heb al een paar maal de recette van een voorstelling besteed aan een ontwikkelingsproject. Maar als je daar een beetje cynisch tegenaan kijkt, denk je dat je het geld ook in de lucht had kunnen gooien en zien waar het heen dwarrelt."

„Voor de slachtoffers van die aardbeving in Mexico hadden we zes ton bij elkaar. Wilden ze dat we de cheque daar persoonlijk gingen overhandigen. Maar als je ziet wat er opgaat aan reis- en verblijfskosten. Voor jouw persoonlijke lol eigenlijk. Ik ging het een twee weken later ging Sonja Barend."

„Ik ga straks naar Venezuela en Ecuador. Ik geloof dat het politieke klimaat er stabiel is, al zegt dat weinig over de kwaliteit van het bestuur. Dus ja, waarom in '78 zo moeilijk gedaan tegenover het Nederlandse elftal in Argentinië en nu zonder veel voorstudie zelf een al-dan-niet dictatuur binnenstappen?"

„Okay, Venezuela mag dan het meest democratische regime van dat continent hebben, maar over Ecuador weet ik heel weinig. In 1978 wist iedereen dat in Argentinië de mensenrechten met voeten werden getreden. En met de Olympische Spelen in Berlijn 1936 in het achterhoofd dachten Bram en ik: 'Dat nooit meer'. We waren geloof ik zo naïef te denken dat het ons zou lukken een boycot van de WK te forceren."

Concentratie

„De teksten voor mijn theaterprogramma's studeer ik niet in. Repeteren zonder publiek kan ik niet: dan komt er niets uit. Misschien is dat wel mijn talent: dat ik op het podium de concentratie opbreng om het met niet veel meer dan een verhaallijn te redden. Improvisatie speelt daarbij een grote rol. Als ik maar het gevoel heb dat de reacties vanuit de zaal me overspoelen en meesleuren alsof ik in de branding sta. Als het kabbelt moet ik uit een ander vaatje tappen."

„Ik werk met 'steekwoorden'. Als ik merk dat iets gewaagds te hebben gezegd, ga ik daar verder op in, tot het publiek zijn interesse verliest, zoals een kind uitgekeken raakt op een stuk speelgoed. Dan pak ik weer iets anders."

„Als het goed gaat, brengt ook het publiek concentratie op. Valt het eigen belang weg, hebben we samen een enkel belang. Dat lukt niet altijd. Op een gala-avond hier had ik voor de pauze driehonderd ego's tegenover me. Ze moesten in de pauze eerst tegen elkaar zeggen dat het okay was om het leuk te vinden, voordat we er in de tweede helft samen iets van konden maken."

● *Freek de Jonge: 'Niets is meer zwart-wit'*

„Een van de belangrijkste redenen om de roman 'Neerlands Bloed' te schrijven is, dat ik eens wilde ontsnappen aan al die rare theaterwetten. Je werkt in je eentje in een enorme leegte, zonder direct contact met een publiek dat je kunt sturen of dat mij stuurt. Een heel aparte spanning. Met als extra bevrediging dat ik door het schrijven leer los te komen van de tirannie van de lach."

Theater

„Voor mij is de vergelijking tussen theater maken en een roman schrijven die tussen snorkelen en diepzeeduiken. Theater blijft oppervlakte, entertainment. Niet dat ik in die roman mijn theaterafkomst verloochen. Ik hou nu eenmaal van pathetiek; een soort hoogdravendheid. Ik zou het niet anders of beter kunnen dan ik het heb gedaan."

„Ik hoop nog een meer romans gepubliceerd te krijgen, maar het theater zal ik nooit vergeten. Ik wil doorgaan in de Engelse taal, terug naar de VS en Canada. En Engeland, dat nog veel moeilijker is te veroveren. Waar ik me heb laten uitjouwen voor zaaltjes met zeven man publiek; een goede ervaring voor iemand die voor een bomvol Carré heeft gestaan."

„Daarmee zweer ik Nederland niet af, maar het probleem is dat je daar alles jaren tevoren moet plannen en dat wil ik niet meer. Variatie is broodnodig, anders word je zo'n oude rocker die steeds maar weer zijn gitaar om zijn nek hangt, omdat hij geen ander kunstje kent en zich anders thuis doodverveelt."

Dylan

„Kijk naar Bob Dylan, weinig musici hebben zo'n invloed op me gehad. De spirit, de arrogantie, die hij vroeger uitstraalde. Net zo'n impulsief schrijver als ikzelf. Maar ik heb zijn laatste optreden in Nederland gezien: vreselijk, die man is versuft. Zijn tragiek is dat hij niet kon ontsnappen aan dezelfde omstandigheden die hem zo groot hebben gemaakt."

„Ik herken dat, je wordt als vanzelf het medium van een stroming. Maar waar ik kon relativeren, is hij mogelijk overrompeld door een nimmer eindigende stoet mooipraters. Niemand durfde hem de waarheid te zeggen, tot hij voorgoed verstrikt raakte in een schijnwereld."

„Ik merk het al op deze tournee. Iedereen is aardig en roept hoe goed je het doet. Dylan maakt dat zijn hele leven mee. Als artiest in Nederland loop je dat risico veel minder. Je rijdt om zes uur naar de schouwburg, komt thuis en hebt dan misschien alleen de toneelmeester en de brandwacht gesproken.

Nederland Vakantieland live vanuit Valkenburg

VALKENBURG – Met de kreet 'Veronica komt naar je toe' zakken presentatoren, artiesten en promotieteams van deze omroep aanstaande woensdag af naar Valkenburg. Tussen 07.00 en 17.00 worden alle Radio 2-programma's vanuit deze Limburgse vakantiestad uitgezonden. Tot 14.00 uur komen vanuit restaurant 'De Kei': Ook Goeiemorgen met Bart van Leeuwen en erik de Zwart (07.00 uur), Muziek terwijl U werkt (09.00 uur) en Will wil wel met Wil Luikinga (12.00 uur).

Vanaf een podiumwagen op het Theodoor Dorrenplein wordt tenslotte tussen 14.00 en 17.00 uur rechtstreeks het programma 'Nederland Vakantieland' met Chiel van Praag en Bart van Leeuwen uitgezonden. Naast optredens van bekende artiesten en groepen is er een twintig minuten durend mini-concert met V.O.F. De Kunst.

Tot de artiesten, die op de podiumwagen van Veronica in Valkenburg optreden, behoren: Benny Neyman, Melanie, De Alpenzusjes, Rouwe Heze, Isabella A, Koos Alberts, Arie Ribbens, Theo Diepenbrock, B.B. Queen en David Ray.

Studio in Kessel doet nasynchronisatie voor RTL 4

'Simpson'-geluiden uit Midden-Limburg

Van onze rtv-redactie

KESSEL – „Yo, whats happening Dude?" een kreet van Bart Simpson, het jeugdidool dat is over komen vliegen uit de Staten. Vertaal zo'n uitspraak maar eens in fatsoenlijk Nederlands. RTL 4 heeft het laten proberen en dat resulteerde in een nagesynchroniseerde versie van de Amerikaanse televisieserie The Simpsons. Een tekenfilmgezin dat in grofheid alles slaat. Hans Kuyper (29) uit Beemster heeft zijn stem gegeven aan vader Homer. En die kan lekker dubbelzinnig uit de hoek komen."

Kuyper is sinds enige jaren werkzaam bij Peter Joosten Produkties in het Middenlimburgse Kessel. In diens geluidsstudio worden series als My Little Pony, Ghostbusters en De Wasbeertjes nagesynchroniseerd. „En veel Hongaars spul dat RTL 4 uitzendt." Sinds enige weken zijn de Simpsons daarbij gekomen. Twee keer per maand reist Kuyper naar Kessel af om daar drie of vier afleveringen in te spreken. „Dat gebeurt aan de hand van de originele Amerikaanse geluidsband. Ik zit dan alleen in de studio met Peter Joosten achter de knoppen en een monitor. Het geluid gaat via een koptelefoon. Ik moet gelijk met de Amerikaanse Homer inzetten en dat wordt dan later met de andere nederlandse stemmen gemixed. De helft van de teksten staat er in een keer goed op."

Dank zij de Beemsterling heeft Homer wat karakteristieke Nederlandse stopwoordjes nieuw leven ingeblazen. 'Sodeju' en 'Pleur Op' zijn weer uit de motteballen gehaald. „Want je hebt best wel een beetje vrijheid om zo'n karakter een eigen invulling te geven. Ik denk wel dat de Nederlandse versie daardoor harder en grover is dan de Amerikaanse."

De teksten worden kant en klaar aangeleverd. „Het vertaalwerk wordt gedaan door een cabaretgroep, Het Herenakkoord. Waar ze vandaan komen weet ik eigenlijk niet. En wat ze er van vinden dat wij hun teksten aanpassen? Daar hebben ze weinig moeite mee. Integendeel. Ik kom mijn kreten tenminste steeds vaker tegen in hun vertalingen."

Origineel

De Simpson-fans die de originele Amerikaanse versie kennen, zijn niet allemaal tevreden over de vertaling. In het KRO-mediaprogramma Ratel moest Kuyper onlangs verbaal in de clinch met een kijker die vindt dat de Simpsons veel te grof-in-de-mond zijn geworden: „Maar daar kom je toch nooit uit. Ik vind de stem van de Amerikaanse Homer ook heel mooi. Maar die kan alleen door Robert Paul geïmiteerd worden. Ik heb geprobeerd bij mezelf een stem te vinden die bij dat figuur past."

En dat lukte aardig: „Zelfs m'n moeder herkende me niet toen ze Homer hoorde. Ik vind trouwens dat de serie beter tot zijn recht komt door de vertaling".

● *De Simpsons zijn iedere zondag vanaf 17.35 uur te zien op RTL 4*

